

УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

*Співдружність наук:
архітектура, економіка, право*

Матеріали

*VII Всеукраїнського студентського наукового симпозиуму
15-16 листопада 2019р.*

УДК 001.2:725:33:34

ББК 72+85.11+65+67

Співдружність наук: архітектура, економіка, право: матеріали VII Всеукраїнського студентського наукового симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 15-16 листопада 2019 року). – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2019. – 209 с.

Cooperation of sciences: architecture, economics, law: documents of VII All-Ukrainian Student Scientific Symposium (Ivano-Frankivsk, 15-16 November 2019). – Ivano-Frankivsk: Editorial publishing department of University King Danylo, 2019. – 209 p.

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Короля Данила (протокол № 3 від 31 жовтня 2019 р.)

В збірнику опубліковано матеріали VII Міжнародного студентського наукового симпозиуму «Співдружність наук: архітектура, економіка, право» (15-16 листопада 2019 року).

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим

Агащук Д.	
Суб'єкт злочину за кримінальним законодавством різних країн.....	6
Арабчук І.	
Зелена покрівля як гармонічне інтегрування у природній ландшафт.....	11
Балан А.	
Сучасна дитяча книга-іграшка як дизайн форма поліграфічної продукції.....	14
Бездольна Л.	
Особливості співучасті у злочинах зі спеціальним суб'єктом	17
Бернадин З.	
Облік операцій з ввезення давальницької сировини на митну територію України.....	19
Бігунова Ю., Устенко К.	
Реновація житлових будинків.....	23
Богуш Н.	
Smart-архітектура: тренди розумного містобудування.....	25
Бойчук О.	
Підвищення продуктивності будівельної техніки.....	26
Ваків М.	
Інформаційні технології та їх вплив на розвиток суспільства.....	29
Валило Р.	
Вплив чинників на пенсійну систему в Україні.....	32
Василевич А.	
Молодь і студенти у громадянському житті суспільства: участь та патріотичне виховання.....	34
Васильчук Л., Чернецька Є.	
Державне регулювання інвестиційної діяльності.....	36
Вірстюк С.	
Копоративна культура піцерій України.....	39
Воробель Ю.	
Міжнародні договори в сфері авторського права та суміжних прав.....	41
Гарбуз О.	
Адаптація сучасного правопису в сучасному інформаційному просторі.....	48
Герман Х.	
Сучасні причини виникнення злочинності як соціального явища.....	51
Гоцуляк Г.	
Правовий зміст категорії «соборність».....	54
Грацонь Х.	
Ідентифікація бренду.....	57
Григорчук Н.	
Позовна давність у контексті сучасного праворозуміння.....	60
Грицак Г.	
Сучасний стан фінансування соціальної сфери в Україні.....	63

Гузак Л.

Перспективні напрямки удосконалення прогнозування та планування касових оборотів ПАТ «Ощадбанк».....65

Давиденко С.

Медичний працівник як спеціальний суб'єкт злочину.....68

Дубінченко Д.

Кримінальна відповідальність за порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини (ст. 143 ККУ).....70

Дирда М.

Аналіз доходів з надання послуг охорони власності та громадян.....73

Дуранович Р.

Проблеми фінансування соціального захисту населення в Україні.....76

Жабровець А., Данілевська Н.

Державне регулювання підприємництва.....79

Кайдаш О.

Графічний дизайн як засіб орієнтації в середовищі сучасного міста.....80

Кирчук В.

Роль туризму в житті людини з особливими потребами.....83

Коваль Л.

Основні завдання організації праці на підприємстві.....86

Козаченко В.

Історія правового регулювання рекламної діяльності в Україні.....87

Коновалова Ю.

Особливості притягнення юридичних осіб до кримінальної відповідальності.89

Корольова О., Юрченко Д.

Кримінальна відповідальність за психологічне насильство в сім'ї: національний та зарубіжний досвід.....91

Косович М.

Перспективи використання альтернативних джерел енергії в Україні.....94

Костюк В., Розман С.

Особливості кримінально-правового захисту неповнолітнього потерпілого, що обумовлені змінами кримінального законодавства з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами.....97

Котерлин Р.

Роль людей з обмеженими можливостями в українському суспільстві на сучасному етапі державотворення.....100

Кулик К., Овчаренко А.

Кримінальна відповідальність глави держави.....102

Кусік Н., Швець І.

Поняття конфлікту інтересів та методи його врегулювання.....104

Кучинська Ю.

Сімейно-правові аспекти зміни ім'я за законодавством України.....106

Лесюк С.

Вбивство чи позбавлення життя через необережність.....110

Лобанова М., Гайсенок А.

Актуальні питання кримінальної відповідальності неповнолітніх.....112

Матієк Г.

Внутрішньогосподарський аудит поточних
біологічних активів тваринництва.....115

Мельникович М.

Публічне адміністрування в сфері оборони та безпеки.....117

Мороз С.

Тераси на дахах багатопверхових будинків.....120

Наконечний О.

Використання 3D сканерів в архітектурі.....122

Неспляк О.

Правове регулювання діяльності органів управління
акціонерного товариства в Україні.....125

Новицька О.

Облікове відображення операцій, зумовлених одержанням
та погашенням банківських кредитів у комп'ютерному середовищі.....130

Обухов Д.

Мікродисперсний пил і забруднення повітря на прикладі
м. Івано-Франківська.....133

Озарко Н.

Авторське право особи зображеної на фотографічному творі.....138

Орел В.

Правове регулювання сталого розвитку: проблеми та перспективи.....142

Орлюк О.

Торгівля людьми як проблема сучасного суспільства.....143

Петрик К.Г., Півень А.П.

Актуальні питання кримінальної відповідальності за керування
транспортними засобами у нетверезому стані.....145

Піхур Ю.

Домашнє насильство над жінкою:
кримінально-правовий аспект сьогодення.....146

Поковба Я.

Засоби архітектурного вирішення фасадів
сучасних багатоквартирних житлових будинків.....149

Присяжненко Ю.

Інтелектуальна власність та її вплив на сучасну економіку України.....152

Плещинська Ю.

Антонімічний переклад.....155

Провальна Н.

Нативна реклама в електронних ЗМІ.....158

Прокіпчук К.

Правовий статус мігрантів в умовах глобалізації світових процесів.....160

Романів О.

Проблеми фінансування освіти середньої ланки в Україні.....163

Садова Н.

Класифікація юридичних фактів у цивільному праві України.....165

Скибіцький А.

Оцінка фінансової стійкості АТ «Ощадбанку».....169

Стужук А.

Шляхи удосконалення законодавства у сфері протидії насильству у сім'ї.....172

Тимофійчук А.

Вихід з підпілля Української греко-католицької церкви.....175

Тулайдан М.

Загальна характеристика міжнародно-правових актів, що регулюють використання об'єктів авторського права в мережі інтернет.....178

Хижняк О.

Впровадження кримінальної відповідальності за керування транспортним засобом в стані сп'яніння.....183

Целуєв Д.

Вдосконалення кримінального процесуального законодавства України.....186

Шевель В.

Суспільна небезпечність злочинів, вчинених медичним працівником.....188

Шевчук Н.

Правові наслідки визнання особи померлою.....191

Штирбу О.

Архітектурна самодеструкція.....195

Юсип Х.

Застава майнових прав на окремі об'єкти права інтелектуальної власності.....198

Чоборяк Х.

Вік кримінальної відповідальності.....203

Яцківська А.

До питання про необхідність негайної відмови від використання у Кримінальному кодексі України та Кодексі України про адміністративні правопорушення від терміна «неоподаткований мінімум доходів громадян»...206

**СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ
РІЗНИХ КРАЇН**

*Агащук Д., студентка
Юридичного факультету
Науковий керівник: доц. **Острогляд О.В.**
Університет Короля Данила
(м.Івано-Франківськ, Україна)*

Наше суспільство активно розвивається, передуючи змінам у законодавстві різних країн. Із поняттям «злочин» в актуальності завжди залишаються «суб'єкт» і «об'єкт» злочинного діяння, які постійно потребують розгляду з боку представників вітчизняної та іноземної науки. Перед законодавством постає питання про більш чіткіше трактування умов визнання суб'єкта винним та притягнення його до відповідальності.

Загалом це дістає вияв у тому, що норми кримінального закону, які регламентують ознаки суб'єкта злочину, формуються більш чітко, збільшується їх кількість. У КК 2001 року такі норми виділені в окремий розділ IV «Особа, яка підлягає кримінальній відповідальності (суб'єкт злочину)». [1]

У кримінальному законодавстві зарубіжних країн поняття «суб'єкт» є дуже суперечним. Традиційно в одних країнах до кримінальної відповідності можна притягнути лише фізичну особу, а в інших — й юридичну особу, яку представляють собою різні підприємства, установи та корпорації. На сьогодні суб'єктом злочину юридична особа виступає у таких державах, як: Англія, США, Канада, Шотландія, КНР, Ірландія, Люксембург, Данія, Нідерланди, Португалія, Франція, Фінляндія та деяких інших держав.

Почнемо із законодавства України: тут традиційно вважається, що юридичні особи не можуть нести кримінальну відповідальність через складність юридичної конструкції як «юридичної фікції», неможливість встановити вину такої особи у скоєнні кримінального правопорушення.

Проте Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб» від 23.05.2013 р. № 314-VII запроваджує можливість застосовувати до юридичних осіб заходи кримінально-правового характеру. Цей Закон набрав чинності 27 квітня 2014 року. Він спрямований на забезпечення виконання рекомендації Групи держав проти корупції, Спеціального комітету експертів Ради Європи з питань оцінки заходів боротьби з відмиванням коштів (MONEYVAL), а також на вирішення питань щодо реалізації низки міжнародних договорів України в частині встановлення кримінальної відповідальності юридичних осіб. [8]

У разі вчинення на території України від імені та в інтересах юридичної особи її уповноваженою особою злочину самостійно або у співучасті, до юридичної особи у випадках, визначених у Кримінальному кодексі України (ККУ), застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Такими

випадками (злочинами) можуть бути: легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом (ст. 209 ККУ); використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст. 306 ККУ); корупційні правопорушення (ст. 368-3—369-2 ККУ); підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми; підкуп особи, яка надає публічні послуги; пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі; зловживання впливом.

Як вирішується питання про юридичну особу, як суб'єкт злочину в окремих зарубіжних державах?

На сьогодні поняття «юридична особа» є прийнятним для багатьох країн Європи та Америки. У першу чергу це поняття трактується, як установа, корпорація чи товариство, що має власну цивільну правоздатність та дієздатність. Для таких юридичних осіб передбачена кримінальна відповідальність, яку може нести як сама організація, так і особа, яка діяла від її імені.

У таких державах, як Англія і США, кримінальна відповідальність юридичних осіб існує уже кілька десятиліть, але незважаючи на це, «як зазначає Р.В. Вереша, найбільш чіткий та довершений вигляд інститут кримінальної відповідальності юридичних осіб отримав у Франції.» [4].

Згідно з КК Франції суб'єктами злочину може бути будь-яка юридична особа, за виключенням держави. У першу чергу, йдеться про юридичних осіб комерційно-підприємницького спрямування. Це різноманітні асоціації, фонди. Кримінальна відповідальність може бути покладена і на іноземних юридичних осіб у випадках, коли юрисдикція французьких суддів поширюється на вчиненні діяння. Це перша категорія суб'єктів кримінального права — юридичних осіб. Друга ж представлена юридичними особами публічного права — організації, установи, профспілки, політичні об'єднання тощо. При цьому стосовного першої категорії суб'єктів так зване антитрестовське законодавство майже не застосовується, тоді як проти профспілок та інших організацій, які по суті не мали відношення до бізнесу чи монопольних дій трестів, це законодавство застосовувалось дуже часто. [5]

Говорячи про Францію, потрібно зазначити, що в її законодавстві, окрім особистої кримінальної відповідальності юридичних, існує кримінальна відповідальність фізичних осіб, яка представлена як «виконавець або співучасник тих самих дій». Тобто, кримінальну відповідальність може нести керівник або представник тієї чи іншої організації, що здійснила незаконні діяння, передбачені у законодавстві Франції.

Не відходячи від теми хочу додати, що «юридична особа може нести кримінальну відповідальність за злочини фізичних осіб, які входять до її складу, проте ця відповідальність не кримінальна, а якась інша. Найчастіше це матеріальна, адміністративна чи моральна відповідальність. У деяких випадках, які прямо передбачені у вичерпному переліку, встановленому у ст.96-3 КК

України, до юридичної особи можуть бути застосовані заходи кримінально-правового характеру. Підставами для застосування до юридичної особи цих заходів, відповідно до ст. 96-3 КК України, є вчинення її уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого із злочинів, передбачених ст. ст. 109, 110, 113, 146, 147, 160, 258-258-5, 260, 262, 306 частинами першою і другою ст. 368-3, частинами першою другою ст. 368-4, ст. ст. 369, 369-2, 436, 437, 438, 442, 444, 447 КК України. Проте за своєю суттю ці заходи кримінально-правового характеру не є кримінальним покаранням. Вони можуть застосовуватися лише у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності певної уповноваженої особи та поряд з нею і не надають юридичній особі ознак суб'єкта злочину (суб'єкта кримінальної відповідальності).» [7]

Вище сказану ідею підтримують й інші держави, такі як Естонія, Польща, Бельгія та інші. Кримінальній відповідальності юридичних осіб присвячені десятки статей із різних кримінальних кодексів іноземних держав.

«Відповідно до ст. 14 КК Естонії юридична особа може нести відповідальність за діяння, вчинені її органом чи керівником в інтересах цієї юридичної особи.» [2]

«Відповідальність юридичних осіб у Польщі є похідною від злочинного діяння відповідної фізичної особи (яка вчинила дію від імені першої або в її інтересах), у відношенні до якої повинно бути постановлене судове рішення. У даному випадку кримінальна відповідальність юридичних осіб не усуває персональної відповідальності фізичних осіб, а співіснує з нею і доповнює її.» [9]

У деяких країнах (ФРН, Швеції, Італії, Іспанії, Швейцарії) розглядається так звана «квазікримінальна» (адміністративно-кримінальна) відповідальність юридичних осіб, ознакою якої є те, що законодавство не визнає юридичних осіб суб'єктами злочину, але у ряді випадків, зокрема передбачених окремими нормативними актами, до них можуть застосовуватися різноманітні кримінальні санкції.

В Україні питання про «квазікримінальної» відповідальності юридичних осіб є доволі суперечним. Чинне законодавство України уже встановило велику кількість різноманітних адміністративних санкцій, які застосовуються до юридичних осіб у разі порушення ними законодавства. Зокрема, такими санкції можна назвати передбачувані податковим, митним, антимонопольним законодавством, природоохоронним законодавством та багатьма іншими нормативно-правовими актами України: фінансові санкції, штрафи, заходи впливу тощо.

Кримінальна відповідальність юридичних осіб в Україні: «за» і «проти»

Кримінальна відповідальність юридичних осіб в Україні стала доволі суперечливою та найбільш актуальною проблемою у законодавстві України.

Основним запереченням з приводу ведення юридичної особи на рівні з фізичною є вітчизняна історія законодавства України, для якої не є прийнятним поняття кримінальної відповідальності юридичних осіб. Введення

інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб доволі розширило поняття суб'єкта злочину, що додало ще більше вимог до трактування його значення.

На сьогодні можна стверджувати, що встановлення кримінальної відповідальності юридичних осіб не відповідає фундаментальним принципам кримінального права і вимагає значних змін основних його інститутів. Кримінальній відповідальності підлягають лише винні особи, які умисно чи з необережності вчинили суспільно небезпечні діяння, що містять склад злочину. Тобто суб'єкти злочину повинні бути здатними усвідомлювати свої дії та керувати ними, а цим наділені лише люди. Українське кримінальне право ніколи не знало кримінальної відповідальності юридичних осіб. Якщо метою введення даного інституту до кримінального права є необхідність посилити відповідальність юридичних осіб (а її дійсно слід посилити), то цього можна досягти в межах галузей адміністративного, цивільного, фінансового та господарського права чи антимонопольного законодавства. В країнах, де кримінальна відповідальність уже існує, правозастосовчі органи зіштовхуються з матеріальними та процесуальними труднощами в реалізації кримінального закону щодо юридичних осіб. [2]

Також варто зазначити, що інститут кримінальної відповідальності юридичної особи є не до кінця закінченим і багато злочинів визначається як малозначне діяння. Економічний стан України є не стабільним і не відповідає умовам, які потрібні для існування цього інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб. Можна зауважити, що багато правопорушень юридичних осіб зв'язаних із економічною сферою, а саме: ухилення від сплати податків, корупція, шахрайство, махінації із фінансами та інші. Кримінальна відповідальність за такі правопорушення є мінімальною і зовсім не перекриває шкоди, яку завдала юридична особи, шляхом правопорушення.

Якщо за злочини юридичної особи все рівно несе відповідальність фізична особа, яка виступає як керівник чи співучасник злочину, то для чого вводити інститут кримінальної відповідальності юридичних осіб? У більшості випадках, передбачених законом, фізична особа виступає як представник юридичної організації у суді і несе відповідальність за завдану нею шкоду.

Отже, інститут кримінальної відповідальності юридичних осіб є доволі «гнучким», але не до кінця введений у законодавстві України. Додаючи до вище сказаного, можна зазначити, що українське законодавство не готове до настільки радикальних змін поняття «суб'єкта злочину». Можливо, нам не слід вводити настільки складні для розуміння інституту, адже, це викликає доволі багато питань та вимог до трактування того чи іншого поняття, що руйнує структуру цілісного, вибудованого роками кримінального права. Або ж слід переглянути усе законодавство України та знайти прогалини, які перешкоджають інституту кримінальної відповідальності юридичної особи (на сьогодні заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб) повноцінно функціонувати та винести певні висновки із досвіду кримінальної відповідальності юридичних осіб в іноземних державах.

Список використаних джерел:

1. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / за ред. В. О. Навроцького. — К. : Юрінком Інтер, 2013. — С. 218-219.
2. Актуальні проблеми кримінального права : навчальний підручник. — К. : Юрінком Інтер, 2009. — С. 139-140.
3. #pravoZNO: навч. посіб. / уклад.: М. В. Пономаренко, Л. О. Чернов. — Харків: Право, 2019. — С. 166-169.
4. Вереша Р.В. Суб'єкт злочинного діяння за кримінальним законодавством іноземних держав // Кримінальне право України. — 2006. — № 3. — С. 40-49.
5. Юридична енциклопедія. — К., 1999. — Т. 2. — С.476 - 478.
6. Гуменюк О. В. Інститут кримінальної відповідальності юридичних осіб як тенденція розвитку сучасного права : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://iconf.org.ua>.
7. Гуренко Д. Ю., Ємельянов В. П. Актуальні питання щодо визначення суб'єкта злочинів // Часопис Київ. ун-ту права. — 2015. — № 2. — С. 280-283.
8. Кримінальна відповідальність юридичних осіб : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.buh24.com.ua/kriminalna-vidpovidalnist-yuridichnih-osib/>
9. Цимбалюк В. Зарубіжний досвід кримінальної відповідальності юридичних осіб та перспективи України: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://historylaw.eenu.edu.ua/publ/2014/rozdil_4_kriminalne_ta_kriminalno_viko_nache_pravo_kriminologija_kriminalnij_proces/v_cimbaljuk_zarubizhnij_dosvid_kriminalnoji_vidpovidalnosti_juridichnikh_osib_ta_perspektivi_ukrajini/12-1-0-112

ЗЕЛЕНА ПОКРІВЛЯ ЯК ГАРМОНІЧНЕ ІНТЕГРУВАННЯ У ПРИРОДНІЙ ЛАНДШАФТ

*Арабчук І., студентка
факультету архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник: ст. викл. **Веркалець С. М.**
Університет Короля Данила
(м.Івано-Франківськ, Україна)*

Термін «зелена покрівля» та її види. *Зелена покрівля* – це складний багатшаровий килим, на верхньому шарі якого присутні зелені насадження. В умовах щільної міської забудови концепція створення зеленої покрівлі, яку можна використовувати для відпочинку з розміщенням декоративного озеленення, дуже приваблює архітекторів і замовників. Особливо, така технологія прижилася у мегаполісах розвинутих країн, де часто

не вистарчає місця навіть для того, щоб поставити дерева в декоративних отворах біля входу в місця загального користування [1, с.143]. Для облаштування такої покрівлі використовують ґрунт, яким повністю або частково вкривають підготовану покрівлю, конструкція якої не лише повинна забезпечувати необхідні умови для життя рослин, але також ніяк не зашкодити внутрішнім приміщенням.

Сьогодні розрізняють два типи «зеленої покрівлі»:

- інтенсивну;
- екстенсивну.

Екстенсивна покрівля передбачає лише тимчасову присутність людей з метою догляду за рослинами.

Ґрунтова суміш складається з гравію, органічних речовин, керамзиту, торфу, піску і має товщину на покрівлі від 5 до 15 см. З рослин застосовуються ґрунтопокривні, яким не страшні посухи і коливання температур. Рослини інших видів висаджують в окремі ємкості і розставляють в різних місцях такої покрівлі.

Інтенсивна покрівля У цьому випадку на даху можуть бути висаджені найрізноманітніші рослини: від квітів до чагарників і невеликих дерев. Підсумком стає більш складна екосистема, яка вимагає повноцінного догляду і поливу. Тут вже товщина ґрунтового шару становить близько 60 см, що значно ускладнює конструкцію [2, с.85]. Але, є певні нюанси: даний проект повинен бути закладений в конструкцію будинку ще на етапі проектування з використанням професійних розрахунків; підтримання належного вигляду вимагає регулярного обслуговування.

Особливості створення зеленої покрівлі:

1) розробка проекту «зеленої» покрівлі повинна відбуватися на стадії розробки проекту всього будинку, щоб було враховане додаткове навантаження на несучі конструкції будівлі і фундамент;

2) «зелена» покрівля найбільше підходить для дахів з малим кутом нахилу - до 12 градусів, більш складними є проекти з дахами, кут нахилу яких досягає 30 градусів;

3) дах будівлі повинен отримувати достатню кількість сонячного світла, щоб рослини «відчували себе комфортно»;

4) пошаровий «пиріг» покрівлі повинен бути виконаний за всіма правилами і з застосуванням якісних матеріалів, щоб уникнути протікання і дати корінням рослин нормально розвиватися.

Пошарова будова системи «зелена покрівля» має вигляд:

- гідроізоляційний шар (в якості гідроізоляції застосовується спеціальна мембрана, яка не пропускає воду і огорожує будівлю від проникнення всередину вологи. Оптимальний варіант - полімерна гідроізоляційна мембрана м'якої структури з захистом від коріння [4,с.279].

- теплоізоляційний шар (теплоізоляційний матеріал, у якості якого може виступати, як піноскло, так і звичайні пінополістирол та поліуретан,

укладається на бетонну основу з пароізоляцією або на дерев'яну обрешітку. Це дозволяє утримувати в будинку тепло і не пропускати всередину холод, навіть у разі накопичення холодної води всередині «зеленої» покрівлі, а також у випадку раптових заморозків.

- дренажний шар (дренаж необхідний для того, щоб відвозити від коріння рослин залишки вологи з метою запобігання гниттю. Для дренажу прекрасно підходить щебінь або гравій. Хороший відвід води буде здійснюватися, якщо покрівля має допустимий уклін.

- фільтруючий шар (цей шар служить для запобігання попадання в дренажний шар частинок ґрунту. Для цього майданчик застигають геотекстилем, який прекрасно пропускає і воду, і повітря.

- ґрунтовий шар (склад ґрунтового субстрату підбирають, виходячи з рослин, які будуть використовуватися у висадці. Якщо «зелена» покрівля екстенсивна, тобто передбачає виростання тільки газонної трави, то досить шару ґрунту 100 мм. У разі монтажу інтенсивної покрівлі шар ґрунту насипають близько 600 мм [3, с.184].

- рослинний шар (це безпосередньо ті рослини, які висаджуються на покрівлі, для чого найчастіше підбираються види, стійкі до посухи, сонця, вітрів та перепадів температури.

Комерційні переваги:

- створення різного роду пейзажів і ландшафтів на покрівлі;
- додатковий простір для відпочинку людей (спортивний майданчик, кафе, бюро);
- збільшення вартості верхніх поверхів, а також всього спорудження до 30%.

Економічні переваги:

- захист гідроізоляції від сонячної радіації – УФ;
- захист гідроізоляції від перепаду температур (додатковий термічний захист влітку і взимку);
- зменшення витрат на підігрів і охолодження верхніх поверхів будівлі;
- термін експлуатації покрівлі до 50-ти років.

Екологічні переваги:

- Покращена якість повітря (фільтрація міського повітря і абсорбція пилу і бруду з розрахунку 0,2 грм / кв.м. / добу);
- покращена якість води (фільтрація через субстрат дощової води);
- охолодження міського повітря на 1-2 ° С;
- збалансування вологості міського середовища;
- додатковий процес фотосинтезу;
- акумуляція 30-90% дощової води в субстраті;
- поступове повернення частини вологи накопиченої в субстраті з різницею в часі в атмосферу («зелена» покрівля повертає близько 60%);
- зменшення «піку» навантаження на систему водовідведення будинку і систему міської каналізації;

- гасіння звукових коливань від транспорту до 8дБ і відображення до ЗдБ.

Список використаних джерел:

1. Степанов І.Н. Економіка будівництва. – К., 2008.
2. Принципи архітектурно-планувальної організації даху, що експлуатується. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура.* 2009. № 2. С. 84-89.
3. Зелені покрівлі, зелені дахи. URL: [http:// mbud.prom.ua/a45936-zelen-pokravl-zelen.html](http://mbud.prom.ua/a45936-zelen-pokravl-zelen.html).
4. Харченко Д.С. Аналіз сучасного стану проблеми енергозбереження в житлово-комунальній сфері України. *Науково-технічний збірник* № 95, 2010. С. 278-282.

**СУЧАСНА ДИТЯЧА КНИГА-ІГРАШКА ЯК ДИЗАЙН ФОРМА
ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ**

*Балан А., студентка
факультету архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник ст. викл. Кухар Г.М.
Університет Короля Данила,
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Серед великої кількості тих видів і форм поліграфічної продукції, над дизайном і версткою яких працюють фахівці, в тому числі і графічні дизайнери, особливе місце займає дитяча книга. Це такий вид друкованого видання, який вимагає особливої уваги до всіх етапів і процесів створення, адже має забезпечувати не лише розвиток чи навчання дитини, але й відповідати усім санітарно-технічним нормам та вимогам.

Як предмет дослідження дитяча література – це універсальна та різноманітна за своїм змістом і оформленням поліграфічна продукція чіткої вікової градації. Дітям потрібна книжка цікава, захоплива, добра, наповнена гумором, зрозуміла за оформленням. Адже дитина завжди перебуває у своєму світі. Існування книжки-іграшки серед маси друкованих видань для дітей обумовлено особливостями початкового періоду розвитку дитини. За свідченням психологів, у цей період дитина активно реагує на зовнішні подразнення, а отже, видавець, створюючи книгу, інстинктивно прагне посилити ефективність звуконаслідуванням, театралізованою або конструктивною грою, зв'язком книжки з іграшкою [1].

У свою чергу книжка-іграшка поділяється на підвиди, що сформувались під впливом функцій, які вони виконують:

Книжка-іграшка. Такі книги мають форму подушок, є м'якими і приємними на дотик, яскравими, екологічно чистими, нешкідливими, багатофункціональними, є значно ближчими до гумових іграшок для купання,

ніж до традиційного паперового видання. В ідеалі книгами-іграшками ще можна гратися, вона не обов'язково мусить мати слова, головне – її «книжковий» формат, який пізніше переросте у традиційні книжки, сформує сталу потребу отримувати інформацію з книг, а це є важливим фактором виховання і розвитку особистості [2]. Івано-франківське видання “Кашалот” уперше в Україні почало випускати книжки з тканини, призначені для розвитку дітей від шести місяців до трьох років. Такі книги як “Йдемо в гості” та “Ранок у бабусі” навіть можна випрати, адже вони створені з натуральної тканини і стійких, екологічно чистих, нетоксичних фарб. Поролон робить таку книжку м'якою, що дозволяє їй бути і подушкою для дитини, крім того немає загрози вдаритись гострим кутом, бо їх просто немає [3].

Музична книжка – це книжка, у якій верхня частина розвороту відводиться для тексту, на нижній розташована клавіатура, часто з цифрами для відтворення мелодій. Книжка під назвою «Ой розходися-розвесилися» від видавництва “Розумна дитина” – це музична книжка-іграшка, сторінки якої виготовлені з цупкого твердого картону. Видання має колядки, веснянки та інші українські дитячі пісні, які можна заграти на іграшковому піаніно. Музична книжка містить змінні батарейки і підходить для дітей віком від 1 до 7 років [2].

Своєрідний міні-театр на столі створюють “книжки-шопки” та “книжки-куліски” особливістю яких є рухомі вставні елементи, а також книжки з розсувними сторінками, у яких наступна сторінка складається в попередню.

Мініатюрна книжка-розкладанка з яскравими картонними сторінками різноманітних кишенькових форматів найчастіше має традиційний вигляд ширмочок та гармошок. Серед незвичних конструкторів – розкладанки, в яких книжкові сторінки розгортаються не в одній площині, а в різних напрямках, у результаті чого створюється аркуш великого розміру. Розгорнута частина є ілюстрацією до нерозгорнутої сторінки, де вміщено текст і стрілки – позначки напрямків розкладання. Інколи конструкція розкладанки ускладнюється вирубками. Серію таких книжок на українському ринку представляє видавництво «Розумна дитина». Розкладні книжечки про тварин, фрукти та овочі розвивають у малят логічне мислення і вчать їх розрізняти протилежності [2, 3].

Гарні книжки із картонними героями на стрічці сьогодні випускає й видавництво «Перо». Маля може читати казку і гратись, переміщуючи фігурку по сторінках. На кожній сторінці – липучка до якої можна прикріпити рухому фігуру. Сторінки виконані з ламінованого картону, приємні на дотик, блискучі, зацікавлюють малюка віком 2-3 років. Книжки мають оригінальну форму, створену завдяки вирубці.

Оригінальна ідея втілена в серії книжок «Доторкнись і відчуй». У ній створені ілюстрації, де беруть участь не тільки паперові матеріали. Такі книжки-фігури виготовлені з твердого ламінованого картону, мають вставки справжнього хутра, до якого приємно доторкнутись не тільки малюкам, а і дорослим [4].

Книжка-вирубка. Серія «Малюки і мами» видавництва «Перо» покликана в розважальній формі ознайомити дитину з тваринами та її потомством. Зображення тварин не нагадує звичайні книжкові ілюстрації, адже очі кожного звірка, виготовлені з блістера, рухаються, як у веселої дитячої іграшки. Остання сторінка книжки рухається для того, щоб дитина могла самостійно допомогти тваринам знайти своїх малят. Усі книги побудовані в цікавій ігровій формі, малюк може гратись і одночасно підбирати відповіді до картинок.

Пальчикові книжки-іграшки створені спеціально для дітей віком від року до двох. З їх допомогою можна розширити уявлення про емоції і жести, розвинути уяву, спрямувати увагу, розвивати просторове мислення, формувати активну мову [3, 4, 5].

Варто зазначити, що найчастіше в одному виданні поєднуються декілька ігрових елементів, які складають матеріальну конструкцію сучасної дитячої книжки-іграшки. Також слід зауважити, що книга-іграшка може бути не тиражним виданням, а одинарним і виготовленим вручну з тканини, фетру, гудзиків, намиста, окремих елементів на застібках чи липучках. Таким чином створюється активний артоб'єкт, виготовлений під потреби, рівень розвитку конкретної дитини. Тактильні відчуття від таких книг-розвиваючок допомагають дитині пізнавати матеріальність світу, дозволяють запам'ятати інформацію через відчуту емоцію.

Отже, проаналізувавши сучасні форми дитячих книг, можна сказати, що книжка-іграшка, як оригінальний за конструктивним вирішенням різновид дитячих видань, є доволі ефективним засобом розумового та естетичного розвитку дітей. Книжки-іграшки дозволяють збагачувати заняття дітей, поєднувати гру з читанням, сприяють розумовому та естетичному розвитку дитини, розвивають дрібну моторику рук, формують навички самозарядності, розвивають образне мислення і фантазію.

Список використаних джерел:

1. Вернигора О.М. Книжкові видання для найменших читачів: проблеми і перспективи: щоквартальний науковий збірник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут журналістики. Київ : Інститут журналістики Т. 31 : квітень-червень.
2. Огар Е. І. Дитячі книги: проблеми видавничої підготовки : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Львів: Аз-Арт, 2002. 160 с.
3. Касьяненко К.М. Природа ігрової дитячої книги. Книжка-іграшка. *Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство*. 2011. Вип. 25. - С. 44-54.
4. Вовчок Г.М. Виховна функція ілюстрації дитячої книги. URL: <https://int-konf.org/ru/RU/2013/SUCHASNIST-NAUKA-CHAS-VZAEEMODIYA-TA-VZAEOMVPLIV-18-20-11-2013-R/610-VOVCHOK-G-M-VIKHOVNA-FUNKTSIYA-ILYUSTRATSIJI-DITYASHOJI-KNIGI> (дата звернення 01.10. 2019)

5. Вимоги до ілюстрації дитячих книг та методика ознайомлення дітей дошкільного віку з книжковою графікою. StudFiles: веб-сайт. URL: <https://studfiles.net/preview/5601922/page:2/> (дата звернення 05.10.2019)

ОСОБЛИВОСТІ СПІВУЧАСТІ У ЗЛОЧИНАХ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМ СУБ'ЄКТОМ

*Бездольна Л.,
студентка факультету міжнародної торгівлі та права,
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.,
Київський національний
торговельно-економічний університет,
(м. Київ, Україна)*

У теорії кримінального права існує безліч питань, які привертають особливу увагу дослідників і науковців. Сьогодення як України, так і інших держав характеризується швидким розвитком та посиленням організованої злочинності. Більше того, боротьба та контроль злочинів, які вчинені у співучасті є одним з основних напрямків діяльності кримінального законодавства.

Співучасть завжди додає злочину суспільної небезпечності. Адже злочин, вчинений спільно, керований, організований завжди збільшує ефективність цих дій. Тому виникає безліч питань і розбіжностей щодо кваліфікації злочинів, вчинених у співучасті, і призначення їх покарання. Однією з таких проблем є вчинення співучасті у злочинах зі спеціальним суб'єктом.

Згідно ст.26 КК України співучастю визначається умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину. Тобто, основними ознаками співучасті є наявність двох чи більше суб'єктів злочину, які беруть участь у вчиненні одного й того самого умисного злочину, спільність їх участі у злочині, умисний характер діяльності співучасників. Спеціальним суб'єктом злочину відповідно до ч.2 ст.18 КК України є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа. Отже, спеціальний суб'єкт -це тільки той, хто може вчинити те або інше кримінальне правопорушення [1].

Основним питанням, яке виникає щодо співучасті у злочині зі спеціальним суб'єктом, чи можлива така співучасть, і хто саме може брати участь у таких злочинах, конеретно — чи можуть ними виступати особи, які не мають ознак спеціального суб'єкта.

У юридичній літературі немає єдиного підходу до визначення поняття співучасті у злочинах зі спеціальним суб'єктом.

Кримінальний Кодекс не заперечує наявності співучасті зі спеціальним суб'єктом. А навпаки у ст. 401 КК описується, що співучасть у злочинах із спеціальним суб'єктом може мати місце у випадках прямо передбачених

законом. У ній окреслено коло осіб, які можуть нести кримінальну відповідальність за вчинення військових злочинів (ч. 2), а в ч. 3 цієї статті вказано, що «Особи, не зазначені у цій статті, за співучасть у військових злочинах підлягають відповідальності за відповідними статтями цього розділу» [1].

На думку Ус О. В. співучасником злочину зі спеціальним суб'єктом може виступати й загальний суб'єкт [2, с. 227]. Такий підхід запропонований у постанові Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. №5 «Про судову практику у справах про хабарництво», згідно з п. 11 якої «дії особи, яка сприяла у вчиненні злочину тому, хто дав чи одержав хабар, або організувала цей злочин, або підбурила до його вчинення, належить кваліфікувати як співучасть у даванні чи одержанні хабара».

На мою думку, так як виконавець вчиняє безпосередньо злочин, вчинений у співучасті зі спеціальним суб'єктом, саме йому повинні бути притаманні ознаки спеціального суб'єкта.

Можна зробити висновок, що виконавцями злочину можуть виступати виключно спеціальні суб'єкти, а неспеціальні - не можуть бути в таких випадках виконавцями чи співвиконавцями, оскільки на них спеціальні правила поведінки не покладаються. М.І. Панов додержується саме такого принципу, вважаючи що суб'єкт із загальними ознаками, може виступати лише організатором, пособником чи підбурювачем, Він зазначає, що участь загального суб'єкта у вчиненні таких злочинів не перетворює їх на спеціальних, хоча вони виконали певну частину об'єктивної сторони злочину [4, с. 504].

Варто звернути увагу на особливості спеціальних суб'єктів, а саме кваліфікації співучасті при вчиненні злочину. Така ситуація має місце, коли однією з підстав криміналізації діяння є особисті, виключно індивідуальні якості суб'єкта злочину. Прикладом є вбивство матір'ю новонародженої дитини, можна зробити висновок, що такий спеціальний суб'єкт вчиняє злочин лише один. У такому складі злочину не може бути не лише співвиконавства, а й співучасті взагалі. Суб'єктом даного злочину є лише мати новонародженої дитини. Тож, якщо в дітовбивстві разом з матір'ю новонародженої дитини брали участь й інші особи, вони несуть відповідальність не за ст. 117 КК, а за ст. 115 КК(за просте чи навіть кваліфіковане вбивство).

Схожа кваліфікація надається у злочині описаному у ст.114 КК — шпигунство, де спеціальним суб'єктом є іноземець або особа без громадянства. Шпигунство, вчинене громадянином України, кваліфікується за ст. 111 КК як державна зрада. Тобто суб'єктами такого злочину можуть бути лише спеціальні суб'єкти [1].

Аналізуючи вище наведені докази, можна зробити висновок, що в одних випадках при вчиненні вказаних злочинів співучасть у формі співвиконавства допускається і відбувається кваліфікація дії всіх осіб, які брали участь у вчиненні злочину лише за відповідною статтею Особливої частини КК, яка встановлює відповідальність за злочин із спеціальним суб'єктом (співвиконавство). В інших випадках навпаки стверджується, що при співучасті

співвиконавство в таких злочинах неможливо, а дії, що вчиняються особами, які не є спеціальними суб'єктами, слід розглядати як складну форму співучасті у злочині і кваліфікувати їх за відповідними статтями Особливої частини КК, а також за ст. 27 КК як організаторство, підбурювання, пособництво у вчиненні злочину зі спеціальним суб'єктом.

Отже, для точності вирішення проблем пов'язаних зі співучастю у злочині зі спеціальним суб'єктом необхідно чітко закріпити це визначення у кримінальному праві, де вказати необхідні ознаки такого злочину, та їх суб'єктів. Аналізуючи проблему співучасті осіб у злочинах зі спеціальним суб'єктом, можна дійти таких висновків:

1) для співучасті у злочині зі спеціальним суб'єктом необхідна наявність двох і більше суб'єктів, одним з яких є обов'язково спеціальний суб'єкт, а інший може бути як спеціальним, так і загальним;

2) виконавцем злочину зі спеціальним суб'єктом може бути лише спеціальний суб'єкт.

3) особи, які не наділені ознаками спеціального суб'єкту злочину, виконавцем якого виступає спеціальний суб'єкт, можуть виступати тільки організатором, підбурювачем чи пособником.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

2. Ус О. В. У74 Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації : лекції / О. В. Ус. – Харків : Право, 2018. – с.226-229

3. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-03>

4. Панов М. І. Вибрані наукові праці з проблем правознавства / М. І. Панов. – К. : Ін Юре, 2010. – 812с.

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ВВЕЗЕННЯ ДАВАЛЬНИЦЬКОЇ СИРОВИНИ НА МИТНУ ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ

Бернадин З., студент
Науковий керівник: ст. викл. **Цюцяк І.Л.**
Університет Короля Данила,
(м. Івано-Франківськ, Україна)

У сучасних умовах економічного розвитку, багато вітчизняних підприємств опинились в кризовому становищі, у зв'язку з чим вимушені шукати альтернативні способи забезпечення ефективності фінансово-господарської діяльності. Поширеним, в світовій практиці, шляхом виходу із

кризового стану є здійснення операцій з давальницькою сировиною [1, с. 134]. Саме тому, деякі вітчизняні підприємства налагодили взаємовідносини із іноземними партнерами з приводу виробництва продукції на давальницьких умовах, що надало можливість як завантажити вільні виробничі потужності, так і залучити фінансові ресурси зарубіжних компаній. Зазначене дозволило розширити економічні зв'язки як вітчизняних підприємств, так і країни в цілому, знизити рівень витрат на виробництво продукції, залучити наявні у нерезидентів сировину і матеріали для використання виробничих потужностей вітчизняних суб'єктів господарювання.

В Україні, на законодавчому рівні, поняття операцій з давальницькою сировиною, а також порядок їх здійснення і регулювання визначено Митним кодексом України. Так, у відповідності до статті 147 зазначеного Кодексу, операція з переробки на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки [2]. Із зазначеного вище випливає, що однією з головних ознак операцій з давальницькою сировиною – це іноземне походження активів, що ввозяться як сировина.

Водночас у статті 14.1.41. Податкового Кодексу України давальницьку сировину визначено, як сировину, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі [3]. Таким чином, норми Податкового Кодексу України не обмежують давальницьку сировину зовнішньоекономічним аспектом.

На основі розглянутих підходів до визначення поняття «давальницька сировина» можемо зробити висновок, що давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, тара й тарні матеріали, запасні частини, а також інші матеріальні активи, передані для переробки, які є власністю замовника та передаються ним на договірній основі виконавцю (переробнику) для виробництва готової продукції за встановлену договором оплату з подальшим поверненням такої продукції замовнику.

Наступним кроком розглянемо, що розуміється під операціями з давальницькою сировиною. Так, до операцій з давальницькою сировиною, за Податковим Кодексом України, належать операції з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. Водночас, до таких операцій належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції [3].

Відповідно до вимог чинного законодавства існує спеціальний митний режим ввезення давальницької сировини на митну територію України, відповідно до якого іноземні товари піддаються переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Головною умовою цього митного режиму є подальший реекспорт продуктів переробки. На законодавчому рівні виділяють такі основні складові процесу роботи з давальницькою сировиною нерезидента: отримання дозволу митного органу; поміщення іноземної сировини у митний режим переробки на митній території; переробка іноземної сировини в готову продукцію у встановлений строк; вивезення продуктів переробки шляхом їх реекспорту.

Давальницька сировина, а також готова продукція, отримана в результаті переробки такої сировини, не є власністю резидента-переробника. Саме тому, вітчизняні суб'єкти господарювання, в системі рахунків бухгалтерського обліку, отриману сировину від нерезидентів, відображають поза балансом на субрахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки». При цьому, аналітичний облік давальницької сировини здійснюють у розрізі найменування сировини та цін, зазначених у супровідних документах.

Враховуючі економічний зміст операцій із давальницькою сировиною, вважаємо за доцільне, для відображення інформації стосовно зміни вартості такої сировини назву позабалансового рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки» викласти у редакції «Давальницька сировина, прийнята від замовника». Водночас, для цілей відображення на цьому субрахунку руху давальницької сировини доцільно додатково ввести такі аналітичні субрахунки: 0221 «Давальницька сировина на складі, закуплена на території України»; 0222 «Давальницька сировина на складі, закуплена за кордоном»; 0223 «Давальницька сировина в переробці»; 0224 «Готова продукція, виготовлена з давальницької сировини». Наведена деталізація інформації дасть змогу здійснювати оперативний аналіз готової продукції, виготовленої із давальницької сировини, що закуплена за кордоном.

Порядок відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку резидентів-переробників операцій, зумовлених оприбуткуванням давальницької сировини від нерезидентів наведено у таблиці 1.

Контроль за фактичною наявністю давальницької сировини у виробника здійснюють за допомогою її інвентаризації. Товарно-матеріальні цінності, отримані для перероблення, інвентаризують у порядку та в терміни, передбачені для власних активів. На основі даних про фактичну наявність давальницької сировини виконавець складає інвентаризаційний опис, на підставі якого заповнюють звіряльну відомість. Під час заповнення первинних документів про результати інвентаризації необхідно обов'язково зазначити, що давальницька сировина є власністю замовника.

Таким чином, запропонований порядок облікового відображення операцій, зумовлених ввезенням давальницької сировини на митну територію України, забезпечить вдосконалення аналітичного обліку досліджуваних

операцій, що створить передумови для проведення якісного аналізу готової продукції, виготовленої на давальницьких умовах.

Таблиця 1

Кореспонденція рахунків з обліку оприбуткування та списання давальницької сировини

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція субрахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	З поточного рахунку сплачено фінансову гарантію у вигляді перерахування грошової застави в розмірі умовно нарахованих митних платежів	377	311
2	На позабалансовому рахунку відображено фінансову гарантію	05	-
3	На позабалансовому рахунку відображено вартість давальницької сировини, одержаної від замовника-нерезидента на склад для переробки	0222	-
4	Передано давальницьку сировину в переробку	-	0222
		0223	-
5	Списано витрачену давальницьку сировину	-	0223
6	Оприбуткована готова продукція, виготовлена з давальницької сировини на склад	0224	-
7	Передано замовнику готову продукцію, виготовлену з давальницької сировини	-	0224

Список використаних джерел:

1. Голячук Н.В. Економічна сутність давальницьких операцій та порядок відображення їх в обліку. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси.* 2009. Вип. 6(1). С.134-141.

2. Митний кодекс України: Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

3. Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

РЕНОВАЦІЯ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ

Бігунова Ю., Устенко К.,

студенти 6 курсу

Наукові керівники: к.т.н. Маковецький Б. І.,

к.т.н. Саньков П. М.

Придніпровська державна академія

будівництва та архітектури

(м. Дніпро, Україна)

Актуальність: В цій роботі розглядаються житлові будівлі, які з часом втрачають свою надійність – зношуються комунікації, занепадають стіни, тип квартир перестає відповідати сучасним нормам, призначеним для підвищення якості життя. Старі і повністю застарілі будинки потрапляють в програму реновації. Ця програма дає житловим будівлям другий шанс для існування.

Мета роботи : розглянути і проаналізувати знайдену інформацію про методологію проектування реноваційних житлових будівель.

Основні задачі :

1. Проаналізувати інформацію щодо реновації загалом;
2. Зіставити знайдену інформацію з житлом;
3. Виявити методологію виконання реноваційних житлових будівель;

Реновація - це адаптація існуючого об'єкту за рахунок зміни функціонального призначення будівлі, споруди, комплексу для подальшого його використання. Також вона включає багато понять: це може бути невеликий ремонт, капітальне оновлення і повна ліквідація старого об'єкту з введенням в експлуатацію нового. Процес цей, який отримав позначення реновація будівель, включає виконання цілого комплексу взаємозв'язаних будівельних робіт, куди входить повна реконструкція об'єктів, їх подальша адаптація під які-небудь сучасні потреби.

В цілях розгляду наявних варіантів використання будівлі (естетичних, економічних, функціональних) розробляється архітектурна концепція для реновації будівлі.

Для кожного об'єкту спеціально розробляється індивідуальна концепція по реконструкції і декілька цікавих сценаріїв використання цієї території. Реновація припускає що найповнішу модернізацію будівель і прилеглих територій в повній відповідності з сьогоденною політикою країни, а також, потреб бізнесу в цілому [1].

Проте об'єднує усі види реновації поліпшення якісних характеристик об'єкту. Усі ці будинки із самого початку будувалися як тимчасові – термін їх експлуатації не мав бути довше за півстоліття. Якась частина цих п'ятиповерхівок вже має статус старих, а деяка в найближчому часі перейде в цю категорію. Місце, що звільнилося після зносу старого житла, може бути використано для забудови новими будинками.

Можна розрізнити декілька видів реновації відповідно до її об'єктів.

Реновація житлової сфери вона використовується для підвищення комфортності життя застосовуються наступні методи: капремонт; модернізація і реконструкція; реставрація. Вибір методу відновлення об'єктів залежить від історії і стану будови, мети його майбутньої експлуатації. Зазвичай в реновації бере участь регіональна і місцева влада [2].

Держава може виділяти субсидії, профінансувати житлову програму. Як приклад можливо привести теплову реновацію, як різновид жилої структури: заміна застарілих комунікацій, утеплення фасадів, ремонт тепломагістралей...

Метою цього методу виступає поліпшення енергоефективності житлового фонду. Реновація територій – ще один вид реновації, знос будівлі, що має на увазі, з подальшим витяганням і утилізацією інженерних комунікацій. Така робота проводиться, щоб звільнити землі для нового будівництва. Технічний стан старої будівлі при цьому не завжди береться до уваги [3].

До житлових будівель і споруд масової забудови можна віднести житлові будинки довготривалого та короткочасного проживання, серед яких, як квартирні будинки, так і гуртожитки різної поверховості та конструктивної системи [4]. Але, найчастіше реноваційних заходів зазнають п'ятиповерхові житлові будинки, що були побудовані за типовими проектами. Такий досвід пов'язаний, на сам перед з відносною простотою проведення змін: внутрішнього планування, що має гнучкість за рахунок перегородок і можливості надбудови мансардного та декількох додаткових поверхів без застосування складних інженерних рішень [5].

Найкращим форматом забудови історичної середи є житловий комплекс з багатьма іншими функціями як один організм – який відповідає більшості потреб жителя мегаполісу. Формування структури реновації житлових будинків найчастіше визначається містобудівним аналізом території де буде відбуватися зміна будівлі, в більшою мірою, на інтересах соціальної групи населення мешканців споруди та відвідувачів. В результаті вирішено наукове завдання, яке полягало у визначенні принципів та прийомів формування реновації житлових комплексів :

На сучасний момент реновація є невід'ємною складовою містобудівного процесу. Містобудівні завдання реновації полягають у виявленні і збереженні цінних об'єктів історичної спадщини, включенні їх до нових архітектурних ансамблів у якості ключових елементів, полі функціональному використанні території і будівель, забезпеченні гнучкої планувальної організації, функціональної, екологічної, естетичної адаптації об'єктів у містобудівному середовищі.

Відповідність функціональної моделі торговельного центру і існуючої об'ємно-планувальної структури необхідно корегувати за допомогою об'ємно-планувальних прийомів реновації.

Висновки. Принципами архітектурно-художнього рішення житлових комплексів на основі реновації цінних історичних об'єктів є: домінантна роль цінних історичних об'єктів; палімпсест; контрастне протиставлення нового і старого. Для типових нейтральних історичних об'єктів слід застосовувати

принципи акцентування існуючого формування нового громадського образу. Рекомендовано використання естетично-емоційного потенціалу промислових будівель і споруд для створення індивідуального образу будівлі за допомогою запропонованих прийомів.

Список використаних джерел

1. Тіхонов, В.Е. Принципи формування багатофункціональних комплексів у центрах найбільших міст : дис. ... канд. архітектури. М., 1986. 169 с.
2. Токарев, А.Г. Система композиційних прийомів як засіб організації міського простору в творчості М.Н. Кондратьєва. *Праця РГААІ*, випуск 1. 2001. С.70-75.
3. Федяєва, Н.А. Багатофункціональні житлові комплекси. М.: МАРХІ, 1981. 127 с.
4. Федорова, М.Ю. Удосконалення функціональних якостей житла найбільших міст з урахуванням специфіки життєдіяльності населення: дис. ... канд. архітектури. Ленінград, 1989. 152с.
5. Хасієва, С.А. Архітектура міської середви. М.: Будвид, 2001. 200 с.

SMART-АРХІТЕКТУРА: ТРЕНДИ РОЗУМНОГО МІСТОБУДУВАННЯ

*Богущ Н., студентка 2 курсу
факультету архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник: викл. Гусар К. Д.
Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Проектуючи нові міські об'єкти, сучасні архітектори дедалі частіше виходять за межі чотирьох стін. Вони враховують навантаження будівлі на електричну мережу, її вплив на довкілля та розвиненість інфраструктури. Аби досягти поставлених цілей, проєктувальники співпрацюють не тільки з дизайнерами та інженерами, а й із соціологами, та навіть із психологами. Завдяки такому поліфункціональному дослідженню сьгоднішнє міське планування стає більш ергономічним, ощадним у підході до природних ресурсів та зручним і безпечним для містян. Про те, якими трендами керуються архітектори у сучасному плануванні – далі у тексті.

Розумні фасади. Сьгодні екстер'єри будівель мають не лише декоративну, але й цілком утилітарну функцію: вони очищають повітря від смогу та чадного газу, а також виробляють зелену енергію. Наприклад, вежі Аль Бахар в Абу-Дабі (ОАЕ) мають кінетичний фасад, елементи якого змінюють своє положення залежно від часу доби. Це дозволяє підтримувати прохолоду всередині приміщень без використання великої кількості кондиціонерів.

Безпека. Найефективнішим способом гарантувати безпеку користувачів будівлі є використання розумних технологій. У сучасному місті – це наявність камер з функцією розпізнавання облич та об'єктів, і голосовий зв'язок, і цифрові вивіски, й автоматизована система екстреного реагування. Нещодавно SOS-кнопки, обладнані системами відеоспостереження та звукозапису, з'явилися й у Києві – на Алеї художників, на Пейзажній алеї та на Володимирській гірці, а також на першій smart-вулиці Салютна, 2. Перша "розумна" вулиця столиці задає нові стандарти комфортного та безпечного життя киян. Наприклад, 12 камер відеоспостереження гарантують високий рівень захисту, "розумне" освітлення з дистанційним регулюванням потужності заощаджує електроенергію, а пандуси та рельєфне покриття полегшують пересування людям з інвалідністю. Крім того, на Салютній функціонує перша в Україні стаціонарна система моніторингу якості повітря, лавки з USB-зарядними пристроями, підземні баки для сміття та безкоштовний WI-FI.

Зменшення витрат. Одним із завдань smart-архітектури є зменшення витрат на опалення, освітлення та утримання прибудинкових територій. Для цього будівельні компанії використовують спеціальні теплоізоляційні матеріали, енергоощадні лампи та сміттєві баки з датчиками. Останні активно встановлюють у Нідерландах. Коли бак повний, водій сміттєвоза отримує сигнал на планшет і їде "за викликом". Така система дозволяє заощадити паливо та розвантажити рух на дорогах.

Персональний підхід. Не була б розумна архітектура розумною, якби не вміла "вгадувати" потреби користувачів. Це освітлення, що реагує на рухи, паркінг, який сповіщає водія про наявність вільних місць, система контролю температури та вологості в приміщеннях. А в башті Capital в Сінгапурі ліфти навіть "читають" відвідувачам новини та індекси фондових бірж.

Список використаних джерел:

1. Kyiv Smart City. URL: <https://www.kyivsmartcity.com/news/smart-architektura-trendi-rozumnogo-misto-buduvannya/>

ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНІСТІ БУДІВЕЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Бойчук О., студент 1 курсу
факультету архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник: викл. **Гусар К. Д.**
Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)

В усі часи невід'ємною складовою частиною діяльності людини є будівництво. Під час спорудження жилих будівель, величних храмів, річкових, морських портів і зрошувальних систем, переміщення вантажів завжди надійним помічником людини були найрізноманітніші механізми і

пристосування, які за період її діяльності перетворились у досить складні і високопродуктивні машини. Нині одним з провідних факторів у вирішенні завдань скорочення собівартості і термінів будівництва, підвищення продуктивності праці і загальної ефективності будівельного виробництва є комплексна механізація будівельно-монтажних робіт. Широкому впровадженню комплексної механізації в будівельне виробництво сприяє насичення будівельної галузі необхідною кількістю високопродуктивних машин, освоєння виробництва низки нових типів машин, розширення технологічних можливостей засобів механізації і вдосконалення організації їх ефективного використання. Продуктивність є найважливішою складовою технічної характеристики машин [1].

Продуктивність машини – це кількість продукції (виражена в масі, обсязі або штуках), що виробляється (переробляється) за одиницю часу – годину, зміну, місяць, рік. Розрізняють продуктивність: теоретичну (розрахункову, конструктивну), технічну та експлуатаційну.

Теоретична продуктивність (розрахункова, конструктивна) – це максимально можливу кількість продукції, що виробляється в одиницю часу безперервної роботи при розрахункових швидкостях робочих рухів і навантаженнях.

Технічна продуктивність – це кількість продукції, що виробляється в одиницю часу безперервної роботи машини безпосередньо в конкретних виробничих умовах при правильно обраних режимах роботи і навантаженнях на робочі органи [1].

Експлуатаційна продуктивність є основним робочим параметром, за яким підбирають машини для комплексної механізації технологічно пов'язаних трудомістких процесів в будівництві. Тобто експлуатаційна продуктивність визначається реальними умовами використання машини з урахуванням неминучих технологічних і організаційних перерв в її роботі.

Бульдозери та екскаватори є найбільш затребуваною будівельною технікою. Бульдозерні машини служать для вирівнювання полігонів, для переміщення будівельного і промислового сміття, а також для земляних робіт при проведенні дорожньо-будівельних робіт. Помилки при проведенні земляних робіт тягнуть за собою значні витрати часу на їх нейтралізації і зайве використання матеріальних засобів. При цьому бульдозери по праву вважаються найбільш складними в управлінні будівельними машинами, які вимагають хорошої фізичної підготовки, технічної освіти, тривимірному уяві і відмінною візуальної пам'яттю. Завдяки технічному прогресу управління сучасними бульдозерами відбувається з значно більшим комфортом, ніж у минулому.

З метою підвищення продуктивності та зниження витрат ручної праці здійснюють перехід до автоматизації виробничих процесів.

В автоматизованих процесах автоматично виконують лише окремі елементи технологічних процесів, застосовуючи маніпулятори. При цьому для

виконання ряду операцій і отримання кінцевого продукту потрібне втручання людини.

Автоматизація технологічних процесів передбачає оснащення машин пристроями, що забезпечують виконання будівельних робіт за допомогою машин без оперативного втручання людини. У цьому випадку говорять про автоматизовану машину або автоматизований комплект. За оператором залишаються лише функції спостереження за роботою машини і перемикання управління на себе в екстремальних ситуаціях. Автоматизація – це одна з найбільш ефективних форм системи управління, тому що вона вивільняє повністю або частково людину від управління машиною. Важливим позитивним фактором автоматизації є гарантована можливість більш високої якості будівельних робіт, в ряді випадків сприяє скороченню часу на їх виконання [1].

Автоматичні системи управління машинами позбавлені властивого людині такого негативного чинника як фізична втома, внаслідок якої до кінця робочої зміни у машиніста притупляється чіткість у координації управлінських рухів, що веде до зниження продуктивності.

Автоматизовані системи керування для бульдозерів покликані спростити роботу операторів відвалу, мінімізувати ймовірність появи помилок, а також значно збільшити продуктивність у важких умовах роботи. Тривимірною системою управління будівельною технікою, дозволяє істотно підвищити ефективність землерийних і монтажних робіт та підвищити продуктивність будівельної техніки [2].

Фірма Торсон пропонує унікальні рішення для проведення земляних робіт, що забезпечують максимальну продуктивність для будь-якого завдання на будь-якому будівельному майданчику. Отримуючи інформацію в кабіні, оператор бачить фронт робіт і має можливість продовжувати роботу з високою точністю. Слід відзначити, що у системах Торсон для екскаваторів використовуються надійні перевірені компоненти, придатні для роботи в будь-яких умовах будівельного майданчика, включаючи виїмку ґрунту з-під води.

Бульдозер з системою 3D-МС² дозволяє підвищити продуктивність до 200% в порівнянні із наявними 3D-системами – на будь-якому ґрунті і з будь-яким оператором, а це економія часу, палива та інших витрат на кожному проході [3].

Крім того об'єднання систем керування машин з веб-технологіями забезпечує безпрецедентну зручність, ефективність відстеження виробничої діяльності, такої як переміщення будівельної техніки, зміна обсягів робіт, в режимі реального часу і з будь-якої точки світу.

Отже, використання систем автоматизованого керування будівельною технікою, підвищує продуктивність роботи за рахунок максимальної оптимізації процесів, мінімальною затратною часу, зменшення кількості персоналу (потрібен один оператор) та меншим зносом техніки.

Список використаних джерел:

1. Будівельна техніка (довідник). URL: <http://budtehnika.pp.ua/535-produktivnst-mashin-ustatkuvannya.html>
2. 3D Система управління бульдозером LEICA ICON IGD3 – GeoKar URL: https://ngc.com.ua/p/976-leica-icon_igd3.html.
3. Земляні роботи і переміщення земляної маси. URL: <http://www.topconpositioning.eu>

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

***Ваків М.**, студентка 1 курсу*

*Науковий керівник: викл. **Павленко А.Я.**,
Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя [3].

Нові засоби телекомунікацій, зокрема Інтернет, як потужний глобальний, інформаційний ресурс, приваблює широкі верстви населення незалежно від віку, освіти та соціального статусу [2].

Розвиток інформаційних технологій активно впливає на стан політичного та економічного розвитку держави. Необхідність використання інформаційних технологій вже не викликає ніяких сумнівів, оскільки технологія-це одна з найбільш динамічно розвинутих областей сучасного життя. Використання нових інформаційних технологій дозволяє підвищити ефективність процесу навчання, сприяє здійсненню переходу до неперервної освіти, вирішує проблему доступу до нових джерел різноманітної за складом і формами представлення інформації. В освітніх установах, на виробництві та навіть у повсякденному житті люди дуже часто використовують інформаційні технології.

Україна готує і має значну кількість висококваліфікованих фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій, математики, кібернетики.

Ці та інші передумови дають підстави вважати, що вітчизняна інформаційна сфера перебуває у стані активного становлення та за певних умов може стати фундаментом розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Разом з тим ступінь розбудови інформаційного суспільства в Україні порівняно із світовими тенденціями є недостатнім і не відповідає потенціалу та можливостям України [3].

Але що ми знаємо безпосередньо про саму технологію? Як впливають інформаційні технології на розвиток суспільства?

У роботах наукових дослідників [І.Бекман, В.Даль С.Ожегов та ін.], наведено декілька підходів щодо визначення поняття «технологія». Під технологією розуміють – сукупність методів, процесів і матеріалів, які використовуються в певній галузі діяльності, а також науковий опис технічного виробництва; сукупність методів обробки, виготовлення, зміни стану, властивостей, форми об'єкта. Сам термін «технологія» уперше ввів позаштатний професор філософії в Гьоттінгені, Іоганн Бекман (1739–1811 рр.). У 1777 році він опублікував роботу «Введення в технологію», де писав: «огляд винаходів, їх розвитку та успіхів у мистецтві і ремеслі, може називатися історією технічних мистецтв; технологія, яка пояснює в цілому, методично і виразно всі види праці з їх наслідками і причинами, являє собою набагато більше». Пізніше у п'ятитомній праці «Нариси з історії винаходів» (1780–1805рр.) він роз'яснив це поняття.

Сучасне поняття «технологія» є змістовним узагальненням і має три основних аспекти:

науково-технологічний – це науково-розроблене рішення певної проблеми, яке базується на досягненнях психолого-педагогічної теорії і передової практики;

формально-описовий – це модель технології, опис цілей, змісту методів і засобів, алгоритмів дій, які застосовуються для досягнення запланованих результатів;

процесуально-дієвий – це технологія відтворення діяльності, послідовність і порядок функціонування і зміни всіх його компонентів, у тому числі об'єктів і суб'єктів діяльності.

На сьогодні всі створені і використовувані технології поділяються на два типи: промислові та соціальні. До промислових технологій відносяться технології переробки природної сировини (нафта, руда, деревина) або отриманих з нього напівфабрикатів (готовий метал, деталі виробів тощо). А соціальна технологія – це технологія, в якій вихідним і кінцевим результатом виступає людина, а основним параметром, який піддається зміні одне або декілька його властивостей (наприклад, технологія навчання учнів, побудована на основі комп'ютерних програмних засобів).

У будь-якій сфері діяльності людини створення і широке використання технологій веде до посилення можливостей та підвищення потенціалу цієї сфери, а також до опосередкованого розвитку інших суміжних сфер людської діяльності. Не залишається без уваги і технологія морального плану, яку ще називають законом предків (чого робити не можна або якщо робити, то що і як), правила поведінки людини в суспільстві, кодекс честі, конституція (в цивілізованому суспільстві), поняття (у кримінальному світі) і т. ін. Поява цього

терміну у сфері інформаційних технологій та напрями досліджень у педагогіці не є випадковістю. Таким чином, технологія являє собою процес послідовного, ступеневого здійснення, розробленого на науковій основі вирішення певної виробничої або соціальної проблеми. Інформаційна технологія – це процес, що використовує сукупність засобів і методів збору, накопичення, обробки і передачі даних (первинної інформації) для отримання оновлених даних про стан об'єкта, процесу або явища (інформаційного продукту). Цей процес складається з чітко регламентованої послідовності виконання операцій, дій, етапів різного ступеня складності з даними, які зберігаються на комп'ютерах. Основною метою інформаційної технології є обробка первинної інформації з допомогою цілеспрямованих дій та отримання необхідної користувацької інформації, а також отримання та обробка даних для їх подальшого аналізу і прийняття рішень про виконання певної дії.

Підводячи підсумки можна сказати, що інформаційні технології (інформаційні технології обробки даних (СУБД, диспетчерські та експертні системи), інформаційні технології автоматизованого офісу (текстові та табличні процеси)), так чи інакше впливають на розвиток суспільства, тому що вони є невід'ємною складовою сучасного суспільства. Доведено, що розвиток інформаційних технологій (інформаційні технології управління (технології прийняття управлінських рішень), інформаційні технології підтримки прийняття рішень (управлінська ланка, що задає вхідні дані та оцінює отриманий результат)), їх вплив на стан політичної, економічної, оборонної та інших складових безпеки держави невинно зростає. Зрозуміло, що використання нових інформаційних технологій дозволяє підвищити ефективність процесу навчання, сприяє здійсненню переходу до неперервної освіти, вирішує проблему доступу до нових джерел різноманітної по складу і формам представлення інформації [1].

Список використаних джерел:

1. Андрощук О. В. Інформаційні технології та їх вплив на розвиток суспільства. *Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. № 1(50), 2014. С.42-47.
2. Стратегія та перспективи розвитку інформаційних технологій. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21111/1/43-Boyko-271-277.pdf>.
3. Закон України. Проект. Основні засади (стратегії) розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 року, від 09.08.2012 р. №402.

ВПЛИВ ЧИННИКІВ НА ПЕНСІЙНУ СИСТЕМУ В УКРАЇНІ

Валило Р., студент групи МЕФЗ-2014

Науковий керівник: к.е.н., доц. Розумович Н.Ф.

Університете Короля Данила

(м.Івано-Франківськ, Україна)

Пенсійна система України перебуває у вкрай складному становищі внаслідок низки чинників, головними з яких є несприятливі демографічні зміни, кризовий стан економіки, непослідовність та прорахунки у проведенні структурних реформ.

На 1 січня 2018 р. в Україні налічувалося 11,7 млн пенсіонерів (27,8% загальної чисельності населення), серед яких 2,6 млн – особи з інвалідністю, понад 1 млн – перебувають у складних життєвих обставинах, 0,8 млн – ліквідатори та потерпілі від Чорнобильської катастрофи, 0,6 млн – ветерани війни.

Чисельність осіб віком 60 років і старше становила 9,7 млн осіб, або 22,9% загальної чисельності населення. На 100 осіб віком 60 років і старше припадало 79 дітей віком до 18 років і 257 осіб віком 18–59 років.

Існуюча пенсійна система, що складається із солідарного загальнообов'язкового державного пенсійного страхування і добровільного недержавного пенсійного забезпечення [1], є неефективною, що зумовлюється низкою чинників:

1. Демографічні зміни, які обумовлюють збільшення чисельності і частки літніх людей та збільшення демографічного навантаження на населення працездатного віку. Цей фактор буде домінуючим у довгостроковій перспективі та зумовить подальше погіршення фінансової спроможності пенсійної системи, особливо її солідарно-страхових складових. Наслідком буде подальше зростання дефіциту власних коштів ПФУ, що потребуватиме дотацій з державного бюджету, та/або дуже низький рівень пенсійних виплат.

2. Низький рівень залучення населення на етапі сплати внесків до системи додаткового пенсійного накопичувального забезпечення. Низька економічна активність населення, високе безробіття, поширення неформальної зайнятості та нелегальних трудових міграцій призвели до того, що вже нині, за відносно сприятливих демографічних співвідношень, кількість платників внесків майже така сама, що й кількість пенсіонерів.

3. Нерозвинутий фінансовий сектор. Макроекономічна нестабільність, низький рівень доходів, висока інфляція, негативний досвід минулих років та слабка інфраструктурна підтримка обумовлюють низьку довіру до фінансових установ та відсутність мотивації населення робити довгострокові заощадження.

4. Відсутні механізми упереджувальних заходів з метою недопущення збитків від дій або бездіяльності суб'єктів ринку недержавного пенсійного забезпечення.

Для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення як додаткового елемента пенсійної системи (так званого другого рівня), з метою формування пенсійних накопичень та збільшення сукупного коефіцієнта заміщення як головного індикатора достатності пенсійних виплат.

За даними ООН, Україна входить в топ-15 країн світу з найшвидшими темпами скорочення населення. Причому у найближчі десятиріччя скорочення населення відбуватиметься майже виключно за рахунок населення працездатного віку. За умови збереження поточних показників народжуваності, смертності та міграцій, ООН прогнозує зменшення чисельності населення України до 2050 р. на 28%, водночас частка осіб віком 60 років і старше зросте до 32%. Середній варіант прогнозу передбачає поступове підвищення сумарного коефіцієнту народжуваності до 1,8 дитини на 1 жінку у 2050 р. і зростання очікуваної тривалості життя в середньому на 5 років; за таких умов населення скоротиться на 18%, а рівень старіння зросте до 34%. Співвідношення між чисельністю населення пенсійного і працездатного віку зросте майже вдвічі. Демографічні зміни в Україні загалом відповідають глобальним тенденціям, але відбуватимуться більш швидкими темпами порівняно з рештою країн світу [3].

Низький рівень народжуваності та збільшення тривалості життя матимуть істотні наслідки для публічних фінансів, особливо для пенсійної системи. За інших рівних умов, скорочення чисельності населення працездатного віку обумовить зменшення кількості платників єдиного соціального внеску. Водночас видатки на соціальний захист літніх людей, зокрема пенсійні видатки, зростатимуть разом із збільшенням частки людей похилого віку в загальній кількості населення. За оцінками спеціалістів МВФ, без провадження подальших реформ пенсійних систем та систем охорони здоров'я у період 2015–2050 рр. слід очікувати збільшення пов'язаних видатків на 5% ВВП.

Кількісні показники формування та виконання бюджету пенсійного фонду свідчать про неефективну дотаційну модель. Незадовільний фінансовий стан і хронічний дефіцит ПФУ пов'язані зокрема зі зменшенням розміру єдиного соціального внеску з 42% до 22%, внаслідок чого надходження внесків до бюджету ПФУ скоротилися майже вдвічі. Відсутність компенсаційних механізмів зумовила подальше поглиблення дисбалансу в бюджеті ПФУ.

Список використаних джерел:

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1058-15/print1343203495099687> (дата звернення: 21.09.2019).
2. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1057-15/print1329899927342793> (дата звернення: 21.09.2019).

3. Пищуліна О. Фінансові, соціальні та правові аспекти пенсійної реформи в Україні. Світовий досвід та українські реалії. О. Пищуліна, О. Коваль, Т. Пищуліна. Київ: Центр Разумкова, 2017. С.456

4. Реха К.Х. Сучасні проблеми та напрями реформування пенсійного забезпечення України. Матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. «Модернізація фінансово-кредитної системи України: виклики глобалізації» (24 березня 2017 року). Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. С. 345-348.

5. Чугунов І.Я., Насібова О.В. Еволюція фінансового механізму пенсійного забезпечення. Вісник КНТЕУ. 2016. № 1. С. 80–97.

МОЛОДЬ І СТУДЕНТИ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА: УЧАСТЬ ТА ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Василевич А.,

студентка групи ГРСс– 2019,

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Луцький Р.П.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Відомий вислів: «молодим належить майбутнє» буде мати сенс і стане реальністю при умові активної участі молоді у громадянському житті суспільства, політичному процесі, патріотичному вихованні та самовихованні. Найбільш ефективно останнє здійснюється завдяки громадянським об'єднанням молоді та студентів, активна участь яких у процесах прийняття рішень та вирішенні проблем в громадах, де вони проживають, має важливе значення для розбудови відкритого та демократичного суспільства. Причому участь в демократичному житті не має обмежуватись лише голосуванням, хоча це теж важливо. На сьогодні, більшість молодіжних об'єднань в Україні не тільки набули інституційного статусу, але й показали себе активними учасниками процесів, спрямованих на позитивні зміни в нашій державі [4].

Ще зовсім нещодавно, українська молодь була досить пасивною, з низьким рівнем громадянської свідомості. Це підтверджується результатами численних досліджень, проведених як іноземними, так і нашими фахівцями, в результаті яких виявилось, що більшість з молодих людей ведуть пасивний політичний спосіб життя і лише сподіваються, що хтось вирішить їхні проблеми[2]. Така пасивність й повна незацікавленість у майбутньому своєї Батьківщини була б абсолютним крахом для розвитку України, але, на щастя, все змінилось.

Сумні події 2014 року дали поштовх для об'єднання всіх українців, в тому числі й молоді, яка найактивніше боролася за відстоювання своїх прав і поглядів. Євромайдан, Революція Гідності, анексія Криму – усе це підвищило патріотичний дух молодих людей і зараз, із кожним роком зростає чисельність молодіжних громадських організацій, які втілюють у життя напрями державної молодіжної політики. Це сприяє більш активному залученню молоді до

суспільного життя. Через молодіжні організації молодь стає організатором і учасником різноманітних акцій, заходів, має змогу реалізувати себе.

Взагалі, якщо казати про поняття «молодіжні громадянські організації», то найкращим визначенням можна вважати саме це: **Молодіжні громадські організації** – це соціальна спільнота, сформована на добровільних засадах молодими людьми, віком від 14 до 35 років, які мають спільні чи подібні інтереси і спільно діють для досягнення певної мети. Тому можна вважати, що головним джерелом утворення молодіжних об'єднань, є спільність інтересів та мети, досягнення яких можливе лише в умовах цієї організації [3].

Більшість молодіжних громадських організацій пов'язує свою діяльність із громадянсько-політичними процесами, які відбуваються в державі, намагаються бути суб'єктом політичної діяльності. Їх можна поділити на такі групи: *громадянсько-політичні молодіжні організації та при партійні молодіжні громадянські організації*.

Громадянсько-політичні молодіжні організації – це об'єднання, що зберігає свою незалежність від політичних партій, залишаючись самостійним ідейно-політичним утворенням, діяльність якого спрямована на залучення молоді до участі в громадянсько-політичному житті країни [4, с.123]. Воно передбачає проведення навчальних семінарів, тренінгів, круглих столів і т.п. Важливу роль серед сучасних громадсько-політичних організацій молоді відіграють такі: ВМГО «Спілка молодих державних службовців України», «Спілка Української Молоді в Україні», «Українська спілка молодих депутатів», «Національний Альянс» та ін. [3, с. 124].

Припартійна молодіжна громадська організація – об'єднання, створене за ініціативи та підтримки певної політичної партії, що охоплює молодь зі спільними ідейно-політичними переконаннями та сприяє їхньому організаційному потенціалу [3, с. 127].

Взаємодія між молодіжними об'єднаннями та організаціями і державною владою має ґрунтуватися на взаємодовірі. Для ефективного здійснення молодіжної політики, держава повинна залучати молодіжні громадські організації до процесу прийняття важливих політичних рішень, надавати та контролювати бюджетні кошти для підтримки молодіжних ініціатив. Надання молоді можливості брати участь у важливих державних процесах збільшить довіру громадян до органів влади. Водночас молоді люди, отримавши частину повноважень, вчитимуться відповідати за власні позицію та дії.

На сьогодні існує досить багато державних структур, що займаються саме регулюванням молодіжних організацій, і найвідомішим з них є Український Національний Комітет Молодіжних Організацій (УНКМО). Він представляє інтереси молодіжного руху в стосунках з органами вищої державної влади України, регулює відносини між об'єднаннями. Головні завдання УНКМО:

- представництво інтересів молодіжного руху України в стосунках з органами вищої державної влади;
- репрезентація молодіжного руху України на міжнародному рівні;

▪ координація діяльності громадських молодіжних та дитячих організацій України.

УНКМО використовує чимало різних форм діяльності:

1) співпраця із органами державної влади через зустрічі керівництва УНКМО з керівництвом держави;

2) проведення заходів на міжнародному рівні;

3) проведення організаційних заходів (конференцій, семінарів) [1].

Таким чином, провідною тенденцією діяльності сучасних громадських молодіжних організацій є сприяння розвитку потенціалу особистості, а основним принципом - «організація для людини, а не людина для організації». Завдяки діяльності у молодіжних об'єднань і підтримки держави, у молоді з'являється розуміння колективу, вміння працювати заради спільної мети, що є важливим при формуванні патріотично налаштованого громадянина.

Список використаних джерел:

1. Коваль Г. Роль молодіжних громадянських організацій у формуванні та організації державної молодіжної політики. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". Сер.: Державне управління.* 2013. Т. 214, Вип. 202. С.46-50

2. Дьомкіна В. Молодь і громада. Участь молоді у розвитку локальної демократії. URL: <http://cent.dn.ua/lokalna-demokratija/>

3. Бояринцев О. Молодь і студенти у громадянському житті суспільства. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vird_2013_28_21

4. Кулик В. Сучасний організований молодіжний рух в Україні як об'єкт наукового дослідження. URL: <https://politika.org.ua/suchasnij-organizovani-j-molodizhnij-ruh-v-ukraini-yak-ob-yekt-naukovogo-doslidzhennya>

5. Закон України про молодіжні та дитячі громадські організації від 01.12 1998 п 281 XIV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14/ed20160101#n16>

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Васильчук Л., Чернецька Є., студенти
Науковий керівник: к.е.н. **Кучменко В.О.**
Державний університет «Житомирська політехніка»
(м. Житомир, Україна)

Розглядаючи проблему інвестування, можна дійти висновку, що саме інвестиції є одним із найефективніших факторів економічного розвитку будь-якої країни, у тому ж числі й України, адже за словами Мартиненка В.Ф.

«Інвестиційний процес є базовою основою суспільного відтворення, що зумовлює необхідність формування науково обґрунтованого методологічного забезпечення інвестиційних трансформацій економіки.»[1], тож розглянемо державне регулювання даної діяльності в нашій державі.

Економіка України, наразі, перебуває в складному стані, тому для економічного розвитку нашої держави обсяг внутрішніх фінансових ресурсів є недостатнім, у зв'язку з чим, привабливими стають кошти іноземних інвесторів, а, отже, питання створення сприятливого інвестиційного клімату є актуальним для сучасної української економіки, оскільки закордонні інвестиції можуть створювати нові підприємства та нові робочі місця, модернізувати інфраструктуру та певні галузі виробництва. Що ж таке інвестиційний клімат та як його покращити?

Інвестиційний клімат – це узагальнена характеристика сукупності соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних передумов, що зумовлює привабливість і доцільність інвестування в ту або іншу господарську систему (економіку країни, регіону, корпорації) [2].

При розгляді даної проблеми, слід зазначити, що історично склалося так, що досить довгий період часу Україна входила до складу СРСР, при суспільному та економічному ладі якого вважалося, що політика інвестування була лише спробою грабежу та розорення, лише після 60 років боротьби наша держава отримала дозвіл на комерційне та закордонне інвестування, але все ж проведення інвестиційної діяльності була недосконалою та «запозичувалась» у деяких країн-сусідів, які також входили до Радянського Союзу та не були досить компетентними у даному питанні. Історичні передумови склалися так, що вийти на світовий рівень по вкладенню іноземних інвестицій нам стало досить складно.

Щоб точно розкрити дану тему, варто сперш розмежувати деякі поняття, які стосуються даної проблеми, адже часто виникають деякі суперечності та хибні думки стосовно даного феномену. «Державне регулювання інвестицій» та «державна інвестиційна політика» є різними поняттями. Державне регулювання інвестицій в Україні визначається сукупністю нормативно-правових актів, які контролюють даний процес на території нашої держави:

✓ Законом України “Про режим іноземного інвестування”, цей Закон визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України;

✓ Закон України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, цей Закон визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та адміністраторів;

✓ також важливим кроком до залучення інвесторів є реформа податкової системи;

✓ міністерство юстиції разом з народними депутатами та провідними бізнес - асоціаціями розробило законопроект під робочою назвою #РейдерствоСтоп, спрямований на покращення інвестиційного клімату в країні та усунення такого явища, як рейдерство.

Незважаючи на достатню кількість нормативно-правових актів, які формально повинні забезпечувати ефективність інвестиційної політики, рівень вкладень є досить низьким через низку вагомих проблем. Серед них слід виділити такі як відсутність інноваційної політики держави, неналежне заохочення іноземних інвесторів, нестабільність внутрішнього економічного середовища країни та державної валюти. Також що стосується привабливості інвестиційної привабливості України, то з кожним роком роком вона стрімко падає у зв'язку зі зменшенням рівня виробничих можливостей держави. Також однією з причин, що гальмує процес інвестування в Україні, є порівняно низький рівень розвитку інфраструктури. Не користується особливим успіхом і ринок цінних паперів.

Існує чимала кількість шляхів вирішення даної проблеми та активізації інвестування в Україну, серед них можна виділити декілька основних:

- забезпечення повної стабільності нормативно-правової та законодавчої бази;
- конкретне підвищення рівня виробничих потужностей держави;
- удосконалення фінансово-кредитної системи;
- стимулювання розвитку фондового ринку;
- реорганізація ринку інвестиційних товарів

Отже, підсумовуючи все вище сказане, можна дійти висновку, що інвестиційна діяльність є одним із найперспективніших шляхів для розкриття економічного потенціалу нашої держави, тож провідним спеціалістам слід спрямувати свій погляд саме в бік сфери залучення інвесторів, адже цей шлях може стати найбільш вигідним для розвитку усіх галузей економіки, однак державі слід зробити ще досить багато кроків вперед задля забезпечення ефективного залучення інвесторів та функціонування даної системи загалом.

Список використаних джерел:

1. Державне управління інвестиційним процесом в Україні в умовах глобалізації економіки. *Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Управління»*. 2013. С. 42.
2. Коваленко С. О. Інвестиційний клімат в Україні та напрями його покращення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. № 38. С.366–368.

КОПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ПІЦЕРІЙ УКРАЇНИ

Вірстюк С.,

студентка групи ЕУС-2016

факультету управління та бізнес-аналітики

*Науковий керівник: **Перцович Т.О.,***

викладач вищої категорії

Університет Короля Данила,

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Сьогодні працює безліч закладів, що пропонують піцу, адже українці різного віку і достатку її просто обожають! Перевірено, що для власного успіху вітчизняні піцерії велику увагу приділяють корпоративній культурі. Складові корпоративної культури мобілізують внутрішні ресурси, еднають і мотивують персонал, надають змісту його праці і надихають на максимальну самовіддачу, створюють можливість вирішувати складні завдання з випуску якісного продукту і завоювання ринку. За своїм змістом корпоративна культура є системою цінностей, правил та норм поведінки в конкретній організації, це система взаємин і спілкування людей, що в ній працюють.

Наводимо найбільш вдалі, на наш погляд, визначення корпоративної культури підприємства. Корпоративна культура – це фундамент іміджу підприємства, вона визначає успіх та стабільність підприємства у ринковому середовищі, підвищує продуктивність праці та сприяє зростанню доходів підприємства. Корпоративна культура є найяскравішим виявом єдиної культури організації, яка поєднує різні типи людей (акціонери, менеджери, виробничий персонал). Вона є субкультурою в рамках національної культури, оскільки має свою усталену систему цінностей, які приймають носії національної культури, тому вона підвладна закономірностям, властивих для культури в цілому [1, с. 18]. Джаманбаєв цитує Робінсона подає таке визначення корпоративної культури – це соціальний клей, який допомагає утримати цілісність організації за рахунок створення додатних стандартів мислення і поведінки [2, с. 43]. Серед усього розмаїття визначень неможливо виділити одного автора, підхід і бачення якого були б єдиними і правильними. Навіть якщо глибше проаналізувати дефініції корпоративної культури більшості авторів, то вони мають багато спільних моментів.

Є. Джаманбаєв, досліджуючи корпоративну культуру в різних підприємствах, помітив, що вона розвивається за чітко визначеними правилами. Ось основні з них. Правило 1. Підприємство в результаті подолання труднощів внутрішньої інтеграції та адаптації до мінливого зовнішнього середовища набуває досвід, який стає основою корпоративної культури підприємства і характеризує його трудовий колектив. Правило 2. Ядром корпоративної культури виступає власний життєвий досвід і світогляд керівників підприємства. Правило 3. Плануючи нововведення на підприємстві,

потрібно врахувати його корпоративну культуру, оскільки саме вона є фактором спротиву змінам. Тож, розглянемо основні складові корпоративних культур вітчизняних піцерій, які принесли успіх та прибуток підприємствам [2, с. 44].

Компанія Pizza Celentano — перша і найбільша в Україні мережа ресторанів, яка розвивається за системою франчайзингу. Компанія була заснована майже 20 років тому, коли відкрилася перша піцерія у Львові. Зараз мережа закладів об'єднує близько 150 піцерій у всіх регіонах України. Їх корпоративна культура – різноманітні мотиваційні програми, регулярні Всеукраїнські акції, багаторівневий контроль якості, впровадження інновацій.

Domino's Pizza — міжнародна мережа піцерій, одна з найбільших у світі мережа ресторанів піци. Має більше 15100 корпоративних та уповноважених філій у більше ніж 85 країнах за ліцензії франчайзинг. Перша «Domino's Pizza» відкрилася в Україні в жовтні 2010 року в історичному центрі Києва, на Подолі. Сьогодні вони є в Харкові, Львові та інших містах. Корпоративна культура побудована на постійному навчанні і підвищенні кваліфікації персоналу, просуванні бренду на національному рівні. До 2020 року Domino's Pizza планує відкрити близько 60 піцерій по всій Україні.

Holly Food – піцерія в Києві набирає шаленої популярності завдяки таким елементам корпоративної культури, як неповторний дизайн та фірмовий стиль, висока культура обслуговування, новітні технології приготування піц. Власники піцерії обіграли розташування на кіностудії, завдяки концепції: ресторан отримав назву Holly Food і формат дайнера – американської придорожньої закусочної – популяризованого голлівудськими фільмами.

Ресторан італійської кухні “Тісто Піца Паста” працює з березня 2018 року, за цей час встигли пройти безліч випробувань на шляху до смачної кухні та бездоганного сервісу. Основа корпоративної культури - це не лише смачна кухня, командна робота, але також атмосфера, привітність та щирість у кожній деталі. Майстри своєї справи охоче навчають новачків та роблять з них pizza guru! Корпоративна культура, в якій місце не лише розвитку та навчанню, гастрономам сироварнями та виноробнями, але також спільному відпочинку.

Щороку у вересні Львів зустрічає найкращих піца-майстрів з усіх куточків України на Відкритому Чемпіонаті з піци. Переможці Pizza Fest 2019 традиційно вже ресторан Тісто, ресторан Ex Presto та Pizza Celentano. Піца-майстрів оцінювали за стандартами світових змагань. Суддівську колегію очолює Чемпіон світу з класичної піци Даніло Пагано. Рівень професійності українських піца-майстрів з кожним роком зростає.

Це нашоє на думку про високий рівень українських піца-майстрів, а також їх керівників, які формують корпоративну культуру колективу. Слід зазначити особливості національної культури українця, як керівника. Вони обумовлені історичним розвитком суспільства, характеризується низкою конструктивних рис української вдачі, які можуть сприяти засвоєнню нормативних цінностей корпоративної культури. Ідеться про високий рівень розвиненості волелюбства, природного демократизму, що можуть бути закріплені у корпоративній культурі. Зазвичай, практика засвідчує, що

повністю зразки західної корпоративної культури не приживаються на національному ґрунті, а деякі її елементи заперечуються й відкидаються [3, с.70].

Отже, корпоративна культура – важливий фактор підвищення конкурентоспроможної адаптивності, ефективності виробництва та управління. Тому, чим вищий рівень корпоративної культури, тим вищий престиж і конкурентоспроможність вітчизняних піцерій.

Список використаних джерел

1. Захарчин Г.М. Корпоративна культура: Навчальний посібник – Львів: Львівська політехніка, 2011. – 317 с.
2. Джаманбаев Є. Корпоративная культура и ее обратная сторона брендинг / Джаманбаев Є. – К. : Центр тренінга и консалтинга, 2013. – 400 с.
3. Оксана Апостолюк. Корпоративна культура як інструмент ефективного менеджменту підприємства в підвищенні його конкурентоспроможності. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://file:///C:/Users/admin/Downloads/echcenu_2016_2_14.pdf

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ В СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТА СУМІЖНИХ ПРАВ

Воробель Ю.,

студентка групи МЮс-2019

*Науковий керівник: к. ю. н. **Бабецька І. Я.***

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Авторське право та суміжні права регулюють відносини, які виникають у зв'язку із створенням і використанням літературних, музичних та художніх творів, наукових праць тощо. Англійською мовою авторське право позначають терміном «копйрайт» (copyright), бо історично в першу чергу малося на увазі, що право дати дозвіл на виготовлення копій твору може лише автор або його правонаступник.

Суміжними називають права на такі об'єкти, як виконавська діяльність артистів, фонограми і т. ін. Поєднання цих двох груп правових відносин пояснюється їх тісною взаємозалежністю та одними й тими самими законами, що регулюють відповідні відносини. У країнах англосаксонського права поняття «суміжні права» не застосовується, охорона прав виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення здійснюється згідно норм авторського права.

У міжнародній практиці існує чотири міжнародні угоди в галузі авторського права і чотири – щодо суміжних прав. Авторське право регулюють:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький Акт, ВОІВ від 24. 07. 1971 р.) і Додатковий розділ цієї конвенції стосовно країн, що розвиваються [1].

2. Всесвітня конвенція про авторське право (1971) [2].

3. Договір про міжнародну реєстрацію аудіовізуальних творів (FRT) від 18. 04. 1989 р. [3].

4. Договір ВОІВ з авторського права (ДАП) від 20. 12. 1996 р [4].

Суміжні права на міжнародному рівні регулюють такі документи:

1. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) від 26. 10. 1961 р [5].

2. Договір ВОІВ про виконання і фонограми (ДВФ), прийнятий у 1996 р. [6].

3. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29. 10. 1971 р. [7]

4. Брюссельська конвенція про поширення сигналів, що несуть програми, які передаються через супутники, від 21. 05. 1974 р. [8]

Адміністративне управління за цими договорами і угодами здійснює Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), що була створена у 1967 р. на Дипломатичній конференції у Стокгольмі, відповідно до Конвенції про заснування ВОІВ. У 1974 р. ВОІВ отримала статус однієї з 16-ти спеціалізованих організацій ООН. На сьогодні членами ВОІВ є 184 держави, у тому числі і Україна, Як державазасновниця ООН, вона стала однією і із засновників ВОІВ. Штабквартира ВОІВ знаходиться у Швейцарії (м. Женева) [4].

Головними завданнями ВОІВ є:

– поліпшення взаєморозуміння і розвиток співробітництва між державами в інтересах їх взаємної користі на основі поваги до їх суверенітету і рівності;

– заохочення творчої діяльності, сприяння охороні ін-телектуальної власності в усьому світі;

– модернізація та підвищення ефективності адміністративної діяльності міжнародних угод, що створені у сфері охорони промислової власності, а також охорона літературних і художніх творів.

Розглянемо основні принципи авторського права і суміжних прав, задекларовані в чинних міжнародних договорах.

Першим документом з охорони авторських прав у міжнародній практиці стала Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (прийнята 09.09.1886 р.). На вимогу технічного прогресу її текст неодноразово переглядався, і на сьогодні всі країни – учасниці цієї конвенції керуються її останньою редакцією – Паризьким Актом (від 24.07.1971 р.) [9].

До нього входить також Додатковий протокол, призначений для полегшення правовідносин у сфері авторського права і суміжних прав у слаборозвинутих країнах.

Положення Бернської конвенції розроблено з урахуванням трьох ключових принципів:

1) принцип національного режиму: полягає в тому, що твори, створені в одній країні учасниці, повинні отримувати в інших країнах -учасницях таку ж охорону, яка надається в цих країнах творам своїх громадян;

2) принцип автоматичної охорони: означає, що охорона за національним режимом надається автоматично без будь-яких формальних умов реєстрації тощо;

3) принцип незалежності охорони полягає в тому, що охорона надається в країнах учасницях незалежно від наявності охорони в країнах походження твору[1].

Стаття 7 Бернської конвенції визначає посмертний строк дії авторського права у 50 років, починаючи з 1 січня року, наступного за роком смерті автора.

Крім того, у тексті Бернської конвенції існують положення, що не є обов'язковими для дотримання всіма країнами – членами Союзу і залишають деяких простір для врегулювання окремих питань авторського права системами національних законодавств таких держав. Так, згідно з п. 2 ст. 2 Конвенції за країнами зберігається право самостійно визначати певні категорії літературних і художніх творів, що не підлягають охороні, якщо вони не закріплені в тій чи іншій матеріальній формі.

Відповідно до ст. 2-bis Бернської конвенції країни – члени Союзу мають право повністю або частково вилучити з охорони політичні промови і промови, виголошені в ході судових процесів, а також визначати умови, за яких такі промови, лекції, звернення та інші публічно виголошені твори можуть вільно використовуватися в ЗМК з інформаційною метою.

Стаття 9 Бернської конвенції дозволяє також країнам – членам Союзу законодавчо обумовлювати й інші випадки вільного використання авторських творів, а статті 10 та 10-bis Конвенції дозволяють країнам визначати умови вільного використання літературно-художніх творів з обов'язковим посиланням на автора в ЗМІ з інформаційною метою [1].

Договір про міжнародну реєстрацію аудіовізуальних творів (FRT) прийнятий у Женеві 18.04.1989 р. для держав-членів ВОІВ і установлює міжнародний реєстр аудіовізуальних творів з метою реєстрації заяв стосовно аудіовізуальних творів і прав на них, включаючи, зокрема, права на їх використання [4].

Договір установлює Союз з міжнародної реєстрації аудіовізуальних творів, який має Асамблею, що складається з держав, які домовляються і представлені одним делегатом.

Основне завдання Асамблеї – підтримка і розвиток Союзу та використання Договору. Союз має свій бюджет.

Як уже зазначалося, окрім Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризький Акт, ВОІВ) і Додаткового розділу цієї конвенції, а також Всесвітньої конвенції про авторське право, які на сьогодні в міжнародній практиці регулюють відносини, що складаються у сфері авторського права.

Це Договір ВОІВ з авторського права (ДАП) від 20.12.1996 р. (або Женевський договір). Згідно з ДАП підлягають охороні:

– комп'ютерні програми (охороняються як літературні твори). Така охорона застосовується до комп'ютерних програм незалежно від способу або форми їх вираження (паперова форма, електронна форма і т.д.);

– компіляції даних чи іншої інформації (бази даних) в будь-якій формі, які за підбором і розташуванням представляють собою результат інтелектуальної творчості, охороняються як такі. Проте охорона не поширюється на самі дані чи інформацію і не зачіпає будь-яке авторське право, що стосується самих даних чи інформації, що складають зміст в компіляції [4].

Основним документом у сфері суміжних прав є Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26.10.1961 р. (Римська конвенція), згоду на обов'язковість якої Україна дала 20.09.2001 р. Адміністративні функції виконання правил цієї Конвенції здійснює Всесвітня організація інтелектуальної власності спільно з МОП (Міжнародною організацією праці) і ЮНЕСКО. У рамках Конвенції вони утворюють міжурядовий комітет, до складу якого входять представники дванадцяти договірних держав [5].

Згідно зі ст. 1 Римської конвенції охорона суміжних прав, що надається нею, ні в якому разі не зачіпає і не применшує охорону авторських прав на літературні та художні твори. У зв'язку з цим п. «а» ст. 24 цього документа передбачено, що для того, щоб приєднатися до Римської конвенції, держава має бути не тільки членом ООН, а й членом Бернського союзу або ВОІВ. До того ж, відповідно до п.4 ст.28 Конвенції, якщо держава виходить з вищезазначених організацій, вона автоматично перестає бути членом Римської конвенції.

Стаття 2 Римської конвенції, так само, як і Бернської, визначає надання національного режиму охорони суміжних прав щодо артистів-виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення, що регулюється національними законодавствами договірних держав. А ст. 6 цього документа визначає умови надання національного режиму організаціями мовлення: якщо штаб-квартиру організації мовлення розташовано на території іншої договірної держави; якщо передачу в ефір здійснено з допомогою передавача, розташованого в іншій договірній державі.

Термінологічно ст.3 Римської конвенції визначено деякі поняття у галузі суміжних правовідносин. До таких понять належать «передача в ефір» (передача бездротовими засобами звуків або зображень і звуків для прийому публікою) та «ретрансляція» (одночасна передача в ефір однією організацією мовлення передач в ефір, здійснюваних іншою організацією мовлення) у контексті пунктів «f» і «g» ст. 3 Римської конвенції.

Статтею 7 Римської конвенції обумовлено використання виконань, фонограм та передач організацій мовлення без згоди власників таких об'єктів суміжних прав, якщо вони вже передавалися в ефір або мав місце факт здійснення їх запису.

Стаття 13 Римської конвенції визначає майнові права організацій мовлення. Щодо фонограм, опублікованих чи відтворених з комерційною метою, то за ст.12 Римської конвенції за відсутності відповідних договорів між

користувачами та власниками об'єктів суміжних прав, умови розподілу винагороди за таке використання можуть визначатися внутрішнім законодавством країн [5].

Ще одним показовим міжнародним документом щодо регулювання інформаційного простору, пов'язаним з правовідносинами у сфері суміжних прав, є Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29.10.1971 р. (Конвенція з фонограм). Ця Конвенція є відкритою для будь-якої держави – члена ООН або іншої спеціалізованої структури, що входить до складу ООН [7].

Конвенція з фонограм також передбачає критерій національності у відносинах між державами-учасницями (ст. 2): «Кожна держава-учасниця зобов'язується охороняти інтереси виробників фонограм, що є громадянами інших держав-учасниць...». Як і у випадку Римської конвенції, ст. 7 Конвенції з фонограм містить застереження про те, що ця Конвенція аж ніяк не може бути витлумаченою як така, що обмежує або применшує інтереси авторів, артистів-виконавців, виробників фонограм чи організацій мовлення

Статтею 6 Конвенції з фонограм державам-учасницям надано право самостійно встановлювати певні обмеження в галузі використання об'єктів суміжних прав такого ж характеру, що й обмеження в галузі авторського права.

Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм [10, с. 114] прийнята 29 жовтня 1971 року.

Прийняття цієї Конвенції, відомої як Конвенція про фонограми, було зумовлено зростаючими масштабами незаконного відтворення фонограм, що має місце в усьому світі.

Строк охорони прав виробників фонограм визначається національним законодавством кожної держави-учасниці Конвенції, але цей термін не повинен бути меншим двадцяти років, починаючи або з кінця року, в якому було зроблено перший запис фонограми, або з кінця року, коли вона була вперше опублікована.

У тих випадках, коли одна з держав-учасниць, відповідно до свого національного законодавства, вимагає виконання формальностей як умов, за яких забезпечується охорона інтересів виробників фонограм, ці формальності вважаються виконаними, якщо всі дозволені копії фонограм, що розповсюджуються серед публіки, або їхні упаковки мають спеціальний напис у вигляді символу із зазначенням року першого видання, проставлений так, щоб було чітко видно, що ця фонограма перебуває під охороною; якщо копії або їхні упаковки не визначають виробника фонограм, його правонаступника або власника ліцензії шляхом зазначення його прізвища, марки або іншого відповідного позначення, то напис повинен також включати прізвище виробника, його правонаступника або власника виключної ліцензії.

Норми даної Конвенції не можуть бути витлумачені таким чином, що обмежують або завдають шкоди охороні інтересів авторів-виконавців, виробників фонограм або органів радіомовлення.

Кожна із держав-учасниць визначає межі дії охорони інтересів авторів-виконавців, виступи яких записані на фонограму, а також умови, за яких вони можуть користуватися такою охороною. Міжнародне бюро Всесвітньої організації інтелектуальної власності збирає і публікує інформацію стосовно охорони фонограм. Кожна держава-учасниця повідомляє Міжнародному бюро про усі нові закони та офіційні тексти, що стосуються охорони фонограм.

Останній міжнародний документ у сфері захисту суміжних прав – це Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми від 20.12.1996 р. (ДВФ) [6].

Адміністративні функції з ДВФ виконує Міжнародне бюро ВОІВ. На відміну від вищезгаданих міжнародних договорів ДВФ ніяким чином не пов'язаний з іншими договорами у сфері суміжних прав, про що свідчить п. 3 ст. 1 Договору. Так само, як і ДАП, цей Договір набере чинності після здачі на збереження генеральному директору ВОІВ документів про його ратифікацію урядами 30 держав.

Договір містить визначення деяких понять для цілей цього Договору:

а) виконавці – це актори, співаки, музиканти, танцюристи та інші особи, які грають роль, співають, читають, декламують, грають на музичному інструменті, інтерпретують або іншим чином виконують літературні і мистецькі твори або фольклорні твори;

б) фонограма – означає запис звуків виконання або інших звуків, або відображення звуків, крім звуків у формі запису, що включений до кінематографічних або аудіовізуальних творів;

в) запис – втілення звуків або їх відображень, які дозволяють їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідних пристроїв;

г) виробник фонограми – фізична або юридична особа, яка бере на себе ініціативу і має відповідальність за перший запис звуків виконання або інших звуків, або відображень звуків;

д) опублікування запису виконання або фонограми означає пропозицію запису виконання або фонограми публіці із згоди право володільця і за умови, що примірники пропонуються публіці в розумній кількості;

е) ефірне мовлення означає передачу засобами бездротового зв'язку звуків або зображень і звуків, або їх відображень для сприйняття публікою; така передача, що здійснюється через супутник, також визнається ефірним мовленням; передача кодованих сигналів буде ефірним мовленням, якщо засоби декодування надаються публіці організацією або з її згоди;

є) сповіщення для загального відому виконання або фонограми означає передачу для публіки будь-яким засобом, крім ефірного мовлення, звуків виконання або відображень звуків, записаних на фонограму [6].

Брюссельська конвенція про розповсюдження сигналів, які несуть програми та передаються через супутники прийнята 21 травня 1974 р [8].

Конвенція передбачає обов'язок кожної держави-учасниці Конвенції вживати належних заходів щодо запобігання незаконному розповсюдженню на своїй території чи зі своєї території будь-якого сигналу, що несе програму, який

передається через супутники. Розповсюдження визнається незаконним, якщо на нього не було одержано дозвіл від організації, за загальним 123 правилом, радіо- або телемовної організації, яка прийняла рішення про складові елементи програми.

В розумінні Конвенції «сигнал» – створена за допомогою електронних засобів несуча частота, здатна передавати програми. Конвенція дозволяє розповсюдження сигналів, несучих програму, якщо такі сигнали містять:

- інформаційні повідомлення;
- цитати як короткі уривки з переданої сигналами програми;
- програму, яка поширюється винятково з метою освіти, в тому числі освіти дорослих, чи з метою наукових досліджень.

Конвенція не застосовується коли сигнали, що передаються йдуть від органа-джерела (фізичної чи юридичної особи, що визначають, які програми будуть нести випромінювані сигнали) чи за його дорученням та випромінюються через супутники безпосереднього приймання широкою публікою [8].

Висновок. У середині XIX ст. необхідність прийняття міжнародного договору в сфері правової охорони авторських прав особливо гостро постала в країнах Європи, переважна частина населення яких розмовляла однією мовою, зокрема, Франція, Швейцарія, Бельгія, Німеччина, Австрія, Велика Британія. Книги в цих країнах передруковувалися з мінімальними затратами і великими тиражами без погодження з авторами первинних творів та без виплати винагороди за таке викори-стання. Тому головною метою міжнародного договору було закріплення мінімального обсягу правової охорони авторських прав.

Проаналізувавши механізми дії міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав, можна зробити висновок, що вони є невід'ємною складовою частиною функціонування інформаційного простору будь-якої країни, адже твори використовуються із-за межами однієї країни. Надійний захист авторських прав як важливий чинник у залученні до створення культурних цінностей та забезпеченні їх правомірного використання проголошено достатньо визначеною кількістю міжнародно-правових актів, дотримання яких повинно регулюватися на національному рівні кожної із країн-учасниць.

Список використаних джерел:

1. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений (Парижский Акт, ВОИС, 24. 07. 1971 г.). Свод нормативных актов ЮНЕСКО. М., 1993.
2. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року: URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws-/main.cgi?nreg=995_770
3. Договір про міжнародну реєстрацію аудіовізуальних творів (FRT) від 18. 04. 1989 р. URL: <https://studfiles.net/preview/7435090/page:5/>

4. Всесвітня організація інтелектуальної власності URL: <http://www.wipo.int/portal/ru/>
5. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) від 26. 10. 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763
6. Договір ВОІВ про виконання і фонограми (ДВФ), прийнятий у 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_769
7. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм від 29. 10. 1971 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
8. Брюссельська конвенція про поширення сигналів, що несуть програми, які передаються через супутники, від 21. 05. 1974 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
9. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
10. Дубова К.О. Актуальні питання міжнародно – правової охорони авторського права. *Науковий журнал. Зовнішня торівля: право та економіка*. Вип. 1 (36). – 2011. с. 98-102

АДАПТАЦІЯ СУЧАСНОГО ПРАВОПИСУ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Гарбуз О.,

студентка I курсу групи Жс-2019

Науковий керівник: к.філол.н., доц. Качмар В.М.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Правопис - сукупність загальноновизнаних і загальнообов'язкових правил, що встановлюють способи передачі мови на письмі. Як правило, складається історично, відбиваючи давні традиції або нові тенденції в передачі звуків, слів і форм, що виявляються в кожній писемній мові на різних етапах її розвитку[1,с.6].

Чи не найчастіше ті, хто долучився до обговорення правопису і не є фахівцями у галузі мовознавства, передусім питають, навіщо взагалі треба було впроваджувати якісь зміни. Також багатьох бентежать складні й нелогічні, на їхню думку, нові правила. Зокрема, це стосується слів на кшталт: «міф», «пауза» і «фауна», «аудиторія», «аудієнція» тощо. Та варто зазначити, що вживання слів міф і міт, аудиторія і авдиторія, Афіни і Атени - допускається правописна варіативність. Однак, необхідно запам'ятати: проект, а не проєкт; звук [й] передаємо відповідно до вимови буквою **й**, а в складі буквосполучень є,

я, ю, ї, тому записуємо за новим правописом буєр, феєрверк, флаєр, Хаям без подвійного йотування.

Передусім фахівці наголошують, що правопис стосується виключно письмової мови, він нікого не змушує в усному мовленні використовувати слова по-новому, хоча з таким твердженням я не згідна. На думку Б.Ажнюк

«кожна мова у світі оновлюється, лише дві мови не зазнають змін — латинська і санскрит, бо це мертві мови. А жива мова розвивається» [6,с.54].

У випадку із українською мовою, констатує Д.Данильчук, вона ще й звільняється від нашарувань, що з'явилися внаслідок історичних факторів, зокрема, русифікації за часів СРСР [2].

Варто наголосити, що ми маємо нову редакцію правопису, а не цілковито новий правопис. Кількість змін не є критичною, характер змін теж не дуже драматичний і вивчити його буде нескладно, такої думки дотримуються більшість фахівців.

Чимало читачів дописів у соцмережах «смакували» слово «індик», який нібито і у ірїй полетів...Однак, це слово не потрапило під новий правопис, хоч і заповонило інтернет. Як виявилось, «индик» був лише у проєкті, а не в остаточній редакції.

Але на справді найбільше заповонило мовний простір вживання фемінітивів, які в правописі прописані в заголовку Правопис суфіксів. Так, за допомогою суфіксів -к-, -иця-, -иня-, -ес- від іменників чоловічого роду утворюємо іменники на означення осіб жіночої статі. Найуживанішим є суфікс -к-: авторка, дизайнера, суфікс -иця- приєднуємо до основ на -ець-: верстальниця, поради́ня, -ин- до основ на ець: кравчиня, плавчиня тощо[1,с.27].

Зміни маємо і в словах: мінісукня, віцепрезидент, ексміністр, вебсайт - ці слова пишемо разом, а не через дефіс як раніше. «Разом пишемо: слова з першим іншомовним компонентом, що визначає кількісний (вищий від звичайного, дуже високий або слабкий, швидкий і т. ін.) вияв чого-небудь: архі-, архи-, бліц-, гіпер-, екстра-, макро-, максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, преміум-, супер-, топ-, ультра-, флеш-: архіскладні́й, гіперма́ркет, екстракля́с, макроеконо́міка, мікрохвілі́, мульта́ймільйоне́р, преміумкля́с, суперма́ркет, топме́неджер, топмоде́ль, ультрамо́дний, флешінтерв'ю́. Слова з першим іншомовним компонентом анти-, контр-, віце-, екс-, лейб-, обер-, штабс-, унтер-: антиві́рус, контруда́р, віцепрем'є́р, віцеконсу́л, ексчемпіо́н, ексміні́стр, експрезиде́нт, лейбгвардіе́ць, лейбме́дик, оберма́йстер, оборофіце́р, оберлейтена́нт, оберпрокуро́р, штабскапіта́н, унтерофіце́р, але за традицією контр-адміра́л». Пів хвилини, пів яблука, пів Києва (пишемо нарізно без дефіса), але одним словом як цілісне поняття півострів, півзахисник, півмісяць. «Невідмінюваний числівник пів зі значенням "половина" з наступним іменником — загальною та власною назвою у формі родового відмінка однини пишемо окремо: пів а́ркуша, пів годі́ни, пів відрá, пів мі́ста, пів огірка́, пів о́строва, пів я́блука, пів я́щика, пів я́ми, пів Євро́пи, пів Кі́єва,

пів Украї́ни. Якщо ж пів з наступним іменником у формі називного відмінка становить єдине поняття і не виражає значення половини, то їх пишемо разом: півáркуш, південь, півза́хист, півко́ло, півку́ля, півмі́сяць, півоберт, півова́л, півострів».

Як бачимо змін і не так вже й багато, але бентежить велика кількість запозичень. Звернемо увагу на власнеукраїнські відповідники:

архітектор - будівничий

дизайнер - оздобник

хендмейд - рукотвір

відео - видиво

віп-зона - панський кут

віп-персона - цабе

бутік - крамничка

графіті - стінопис

джип – позашляховик.

З огляду на вище сказане, зазначу, що ширшає коло тих, хто розмовляє, читає та пише українською мовою. Як будь-яке суспільне явище, мова потребує змін і ці зміни поступово вносяться, це свідчить про роботу вітчизняних мовознавців, незважаючи на слова відомої мовознавці І.Фаріон, що «сучасний правопис - катастрофа, і він для неї не указ...»[3].

Список використаних джерел:

1. <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/noviy-pravopis-mit-pavza-i-favna-chi-spravdi-vse-tak-skladno-50024615.html>
2. https://ukrainskamova.com/publ/ukrajinskij_pravopis_2007/pravopis_osno_vi_slova/pravopis_sufiksiv_imennikovi_sufiksi/12-1-0-311
3. <https://osvita.ua/school/64725/>
4. https://gazeta.ua/articles/mova-zavtra/_ci-prizhivetsya-samchik-i-skovorodinstvo-stvoreno-sajt-dlya-pidboru-novih-sliv/618336
5. <https://glavcom.ua/country/science/movoznavec-irina-farion-cey-pravopis-katastrofa-vin-dlya-mene-ne-ukaz-598096.html>
6. <https://fakty.ua/308579-novij-pravopis-kompromisnij-i-yak-usyakij-kompromis---ne-duzhe-doskonaliy---movoznavec-dmitro-danilchuk>

**СУЧАСНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ЯК
СОЦІАЛЬНОГО ЯВИЩА**

Герман Х.,

студентка групи Юс-2016-1

Науковий керівник: к.н.ю. Гуркова А.В.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Злочинність — відносно масове, історично мінливе, соціальне і кримінально-правове явище, що являє собою цілісну сукупність всіх злочинів, вчинених на певній території за відповідний період часу [1].

Проблема детермінант (визначення) злочинності є однією з центральних у кримінології. Вона існує протягом тисячоліть, тобто значно раніше виникнення самої науки кримінології [5].

Коріння злочинності завжди криється в негативних суспільних явищах, соціальних, політичних, економічних і духовних проблемах, притаманних конкретному суспільству [6].

Виникнення злочинності було пов'язане з розпадом первісного суспільства та створенням держави. Це явище зумовлювалося розпадом суспільства на класи, появою приватної власності та виникненням пов'язаних із цим соціально-економічних суперечностей.

Уперше в історії людства клас рабовласників не тільки встановив бажані та вигідні для себе порядки, але й енергійно їх захищав, застосовуючи суворі заходи покарання до порушників законів.

Розвиток класового суспільства об'єктивно порушив питання про державно-правову охорону від посягань привласненої колишньою родоплеменною владою общинної власності й охорони особи та привілеїв панівних прошарків. Відоме нам раніше кримінальне законодавство рабовласницьких держав (закони Хаммурапі та Ману), а згодом і феодальних держав, характеризується у зв'язку з цим суворістю каральних заходів, нерівністю осіб, які потрапляли в його сферу, залежно від їхнього соціального статусу. Така ситуація зберігається у будь-якому суспільстві. Змінюючи одне одного, "володарі ситуації" - рабовласники, феодалі, буржуазія, сучасні партії - незмінно були і є заклопотані тим, аби будь-які зазіхання на їхні інтереси вважалися злочинними, а особи, що їх скоїли, підлягали покаранню [7].

Злочинність існує у кожному суспільстві, яке має правові норми, що дозволяє визначити злочинність як аномалію іншим, поряд з правом як нормою, аспектом функціонування єдиної соціальної системи. Детермінованість соціальними факторами перетворює злочинність у соціальне явище, трансформації якого обумовлені процесами, що відбуваються в соціумі. Відповідно, феномен злочинності не може розглядатися поза загальним контекстом вивчення соціальних трансформацій у сучасному світі, оскільки тенденції існування і зміни сучасної злочинності мають глобальну природу.

Вивчення соціальних детермінант злочинності в сучасному світі передбачає звернення до виявлення основних тенденцій формування злочинності та її трансформації в контексті соціальної динаміки [4].

Причини злочинності на соціологічному рівні необхідно насамперед шукати в економічних відносинах, у їхніх протиріччях, незбалансованості господарського механізму, вадах, недоліках економічної політики, а також у системі розподільних відносин; у всій палітрі відносин людини як соціальної істоти, із зовнішнім середовищем, у тому, що є змістом соціального буття людини у всіх його складностях і протиріччях.

Не слід виключати з причин реакцію людини на політичні інтереси і конфлікти. Причини злочинності слід шукати й у моральному стані суспільства, у наявності чи відсутності тих чи інших моральних цінностей і установок. Ні економічне життя суспільства, ні його правові постанови, ні різноманіття соціальної сфери, ні політика не можуть бути вільні від моральності [8].

Сучасний розвиток злочинності визначається трьома ключовими тенденціями, що формують природу злочинності як соціального феномена в сучасному суспільстві: криміналізацією свідомості внаслідок деформацій правової культури; розривом традиційних соціальних зв'язків між людьми в контексті масової міграції та соціальної поляризації суспільства; деструктивним сприйняттям реальності внаслідок руйнування традиційної для теперішнього суспільства системи цінностей. Етичний плюралізм ускладнює моральну оцінку злочинних діянь і створює підґрунтя для виправдання кримінальної поведінки, що в комплексі з проблемами соціального та соціокультурного характеру (міграція, криза ідентичності тощо) стає безпосередньою причиною криміналізації суспільства [4].

Традиційний підхід визначає причиною наслідку - злочинності, зовнішній силовий вплив. Про це пише М. Д. Шаргородський: "Причинами злочинності є ті активні сили, які своєю дією обумовлюють її існування. Причини конкретного злочину - це, таким чином, ті активні сили, які викликають у суб'єктів інтереси і мотиви для його вчинення". Традиційний підхід ніколи не використовувався як єдиний, оскільки не давав відповіді на запитання: звідки береться цей зовнішній вплив. Однак з його допомогою можна було встановити, чи мають вплив певні акції, процеси на явище, яке вивчається [3].

Говорячи про соціокультурні аспекти злочинності як соціального феномена, її можна визначити як певну зворотну, «вивернуту» сторону культури. Збудований на принципі одвічного протиставлення добра і зла, образ паралельного офіційним – «тіньового» світу, дає можливість підкреслити моральну невідповідність злочинності ідеям справедливості та громадському порядку в цілому. Хоча для певного типу людей і під впливом відповідних обставин «злочинний світ» може здаватися привабливим і навіть справедливим, у тому числі й порівняно з державними законами, особливо якщо їх дотримання характеризується наявністю подвійних стандартів. Адже, як слушно відмічає С.Ф. Денисов, маючи можливість отримувати з різних інформаційних джерел (переважно через телебачення та Інтернет) дані щодо не

притягнення до кримінальної відповідальності різних високопосадовців та представників олігархічних кланів, люди усвідомлюють штучність і корпоративну спрямованість створюваних в Україні норм кримінального законодавства [2, с. 343].

Соціальна аномія українського суспільства створила сприятливий фон для розвитку злочинності в країні і, що ще небезпечніше, сприяла криміналізації свідомості певної частини українського населення, що виражається в трансформації ціннісних та поведінкових установок, розширенні граней дозволеного. Особливо тривожним фактором виглядає криміналізація правоохоронної системи, державної влади, окремі представники яких сприймають світогляд і спосіб життя кримінального середовища. Поширення серед них криміналізованої системи цінностей не тільки дискредитує всю роботу правоохоронної системи та державної влади в цілому, а й прямо загрожує національній безпеці держави, оскільки замість служіння державним інтересам працівники органів влади та правоохоронних структур ставлять на пріоритетні позиції власний кар'єрний зріст і комерційну вигоду [4].

Підбиваючи підсумки необхідно зазначити наступне. Розвиток соціології злочинності в межах української соціології є нагрілим питанням, позитивне розв'язання якого, по-перше, дозволить вивчати феномен злочинного у різних соціальних контекстах, по-друге, буде мати суттєве прикладне значення для потреб державних органів і громадськості [8].

Злочинність існує у кожному суспільстві, яке має правові норми, що дозволяє визначити злочинність як аномалію іншим, поряд з правом як нормою, аспектом функціонування єдиної соціальної системи. Детермінованість соціальними факторами перетворює злочинність у соціальне явище, трансформації якого обумовлені процесами, що відбуваються в соціумі. Відповідно, феномен злочинності не може розглядатися поза загальним контекстом вивчення соціальних трансформацій у сучасному світі, оскільки тенденції існування і зміни сучасної злочинності мають глобальну природу. Вивчення соціальних детермінант злочинності в сучасному світі передбачає звернення до виявлення основних тенденцій формування злочинності та її трансформації в контексті соціальної динаміки [4].

Список використаних джерел:

1. Злочинність. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Злочинність>
2. Денисов С.Ф. Детермінанти злочинності і моделі кримінологічної превенції злочинів молоді: монографія. Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2010. 396 с
3. Державна пенітенціарна служба України. Інститут кримінально-виконавчої служби. Кафедра кримінально-правових дисциплін. Кримінологія. Науково-практичний посібник. URL: http://ikvsu.kvs.gov.ua/sites/default/files/imce/posibnik._kriminologiya.pdf
4. Кримінальне право. Соціальна зумовленість злочинності в сучасному суспільстві. URL: file:///C:/Users/Андрей/Downloads/jnn_2014_9_10.pdf

5. Міністерство внутрішніх справ Національна Академія внутрішніх справ. Кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права. Причини та умови злочинності. URL:

<https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/kkvp/lectures/kruminolog/5.docx>

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Кримінологія. Загальні проблеми попередження злочинності. Тематична виставка Універсального підсобного фонду Відділу комплексного бібліотечного обслуговування. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/2272>

7. Підручники онлайн. Поняття та виникнення злочинності як соціального явища. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/46/11/>

8. Соціологія злочинності – кримінологія, як інструменти протистояння злочинності. URL: [/C:/Users/Андрей/Downloads/Mir_2010_9_11%20\(1\).pdf](C:/Users/Андрей/Downloads/Mir_2010_9_11%20(1).pdf)

ПРАВОВИЙ ЗМІСТ КАТЕГОРІЇ «СОБОРНІСТЬ»

Гоцуляк Г.,

магістранта юридичного факультету

Науковий керівник: к.і.н. Ілин Л.М.

ПВНЗ Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Наріжним каменем української історико-правової традиції є ідея «соборності». Причин цього декілька. По-перше, довготривалі періоди відсутності національної держави, спонукали українців до її відновлення. По-друге, впродовж окремих історичних періодів, територія України була поділена між різними державами, які проводили власну політику, як правило асиміляційного характеру. За цих умов ідея «соборності» стала стрижнем національної концепції державотворення і перешкоджала утвердження регіональних (сепаратистських) концепцій.

Для того, щоб зрозуміти значущість ідеї «соборності» в процесі українського державотворення, доцільно визначити її правовий зміст та місце в політичній та правовій думці. Насамперед слід зауважити, що в чинній Конституції України, поняття «соборність» відсутнє. З одного боку, це логічно, оскільки держава утвердилася. З іншого – викликає багато дискусій з огляду на військові дії на Сході, анексію Криму Російською Федерацією, а також розгортанням сепаратистських ідей в інших регіонах країни. Аналогом «соборності» в Основному законі держави є поняття «унітарна держава», що задекларовано у ст. 2 і передбачає недоторканість та цілісність держави у межах її кордонів. У цьому випадку «унітарність» не відображає в повній мірі поняття «соборності», яка також включає в себе єдність і згуртованість [1, с. 270].

На практиці «унітарність» та «соборність» є тотожними тільки в плані визначення цілісності території держави. Але перша категорія підтверджує факт державності, а друга - є ключовою в процесі досягнення цього факту.

Окрім того, характерною рисою «соборності» є глибокий ідеологічний зміст. Ідеологічна складова є причиною того, що ідея «соборності» проявляється у політичній свідомості українців та властива для усіх державницьких політико-правових течій починаючи з середини ХІХ ст.

Вивчаючи етимологію поняття «соборності», слід вказати, що у «Малій енциклопедії етнодержавознавства» цей термін передбачає «згуртування споріднених ідеологічних та суспільно-політичних рухів» [3]. Правова складова поняття проявляється у тому, що в наш час, ідея соборності стосується консолідації етнопонаціональних процесів становлення і розвитку національної держави [3]. Тобто, «соборність» можна розуміти, як синонім національної та державної єдності [6, с. 282]. Схожим є розуміння «соборності» і в юридичній енциклопедичній літературі, де це поняття означає консолідацію споріднених ідеологічних і суспільно-політичних рухів на певних об'єднавчих засадах [2, с. 41].

На державному рівні, офіційно, поняття «соборність» було вжито в Указі Президента України від 21 січня 1999 р., поняття «соборність» використовується як синонім терміна «єдність» [4]. На жаль, подальшого впровадження в правовий обіг поняття «соборність» не отримало. Натомість, поширилася в свідомості пересічних громадян. В цьому плані, слушною є думка Т.Бевз, що «соборність для України – це єдність багатоманітності, об'єднання навколо спільного стрижня, яким є українська державність, українська ідентичність» [1, с. 270]. Єдиним недоліком на нашу думку, є той факт, що початком утвердження «соборності» є проголошений 22 січня 1919 р. Акт Злуки УНР і ЗУНР, який зараз відзначається як державне свято – День Соборності України. Насправді, ідеї соборності серед українських мислителів набули поширення в середині ХІХ ст., більше того, саме українські філософи та правники були одними з основних ідеологів цього поняття.

Причиною того, що «соборність» для українців є більше, як правова категорія є те, що вона має духовне походження. Вперше слово «соборний» появилось у слов'янському перекладі Символу віри, як переклад грецького терміну «кафолічна церква» [6, с. 281]. Саме з духовної сфери, поняття «соборність» було запозичене лідерами слов'янофільського руху, який набув поширення в середині ХІХ ст. серед народів Центрально-Східної Європи, які були поневолені імперією Габсбургів та Романових. Одночасно, слід зауважити, що російські ідеологи всіляко підтримували ідеї «соборності», оскільки вони були основою їх шовіністичної концепції «збирання руських земель». Більше того, українська ідея «соборності» суперечила загальноросійській і стала ключовим чинником протистояння двох світоглядних ідеологем – української та російської, що можемо спостерігати і в наші дні.

Підтвердженням того, що в українців ідея «соборності» була не тільки державницькою концепцією, а практичною основою, є слова відомого німецького ученого і мандрівника ХІХ ст. Й. Г. Коля, який мандруючи в 1830-х рр. з Харкова до Перемишля, у своєму щоденнику записав: «Україна роздerta поміж сусідами. Але матеріал для будови української держави лежить готовий:

коли не нині, то завтра з'явиться будівничий, що збудує з тих матеріалів велику і незалежну Українську Державу!» [5, с. 200]. Складовими такого «матеріалу» на думку вченого були «нація з власною мовою, культурою та історичною традицією» [5, с. 200].

Таким чином, правовий зміст поняття «соборність» є надзвичайно глибоким та пов'язаний з ідеєю нації, мови, історичної традиції та бажання відновлення державності. Соборність є кінцевою метою кожного державотворчого процесу. Для української державницької традиції, ідеї соборності набули поширення з середини XIX ст. і розвивалися одночасно з ідеєю відновлення національної держави.

У сучасних умовах, ідея «соборності» не втратила свої актуальності, оскільки території нашої держави окуповані Російською Федерацією, а тому унітарність держави не забезпечена. При цьому, слід усвідомлювати, що «соборність» не є синонімом до націоналізму, та не передбачає шовіністичних і загарбницьких устремлінь. Ідея «соборності», це світоглядний імператив українців, який є ключовою складовою правової ідеології сучасної української держави.

Список використаних джерел:

1. Бевз Т. Соборність України: виклики і загрози. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2018. Вип. 1. С. 269-281. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2018_1_11.
2. Кривицький Ю. В. Соборність як ідейний імператив правової реформи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО, 2019. Випуск 55. Том 1. С. 40-44.
3. Мала енциклопедія етнодержавознавства. Київ: Довіра, Генеза, 1996. 942 с.
4. Про день соборності України: Указ Президента України. Втратив чинність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/99>.
5. Січинський В. Чужинці про Україну. Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. Київ, 1992. 210 с.
6. Старічнева В. Категорія «соборності» у теорії та суспільно-політичній практиці. *Наукові записки [Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України]*. 2006. Вип. 32. С. 281-288. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2006_32_18.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БРЕНДУ

Грацонь Х., студентка

Науковий керівник: к.мист-ва, доц. Гілязова Н.М.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Бренд (англ. brand) – комплекс понять, які узагальнюють уявлення людей про відповідний товар, послугу, компанію або особистість. Бренд – інтелектуальна частина товару (послуги), що володіє стійкою позитивною комунікацією зі споживачами і надає в їх очах товару (послуги) додаткову цінність (вартість). Бренд – це не сам продукт, а його обіцянка [4, с.5].

Спочатку під брендом розуміли знак, клеймо яким, випалюючи, таврували худобу. Основною функцією його була ідентифікація приналежності власності. У першій половині ХХ століття функцію ідентифікації стали виконувати торгові марки. Вони також транслювали інформацію про якість товару, сегментації аудиторії, впізнаваності, відповідальності виробника. З середини ХХ століття бренд став передавати знаково-символічні характеристики продукції і послуг компанії – ставши знаковою системою, основною метою яких є формування довгострокових відносин з реципієнтом-споживачем [1, с. 14].

В даний час під брендом розуміють сукупність як матеріальних, так і нематеріальних категорій, які формують у споживача позитивний імідж товару (послуги) або компанії і викликають бажання придбати товар з конкретною маркуванням, зробивши такий вибір з різноманіття пропозицій.

В сучасному світі бренди стали засобом осмислення і розуміння навколишньої дійсності – вчити людини, як правильно харчуватися, що носити, як себе вести тощо.

Цілеспрямоване проектування брендів називається бренд білдінгом. Одним з результатів цього процесу є визначення ключових компонентів бренду [3, с. 267].

Існує кілька базових компонентів, які в тій чи іншій формі, зустрічаються у всіх брендових моделях. Цей набір часто називають Колесом бренду. Його подають як зрізу цибулини (кіл, вписаних один в одного), в центрі якої знаходяться понятійний апарат, а периферія представлена ідентифікаторами. Зокрема, виділяють наступний набір ідентифікуючих компонентів бренду: сутність, платформа (місія, бачення, індивідуальність), ідентичність (позиціонування – вигоди, цільова аудиторія, відмінності від конкурентів, ідентифікатори) [1, с. 73].

Суть, сутність бренду – це основна ідея, думка, представлена у всіх його комунікаціях. Її не слід плутати з місією компанії або її гаслом, хоча ці поняття не повинні кардинально відрізнятися один від одного. Так, наприклад, у бренда Nike (виробника спортивного одягу) вона звучить як «автентична ефективність в спорті», а у бренду Starbucks, – як «щоденні моменти задоволення». Саме суть

бренду визначає головну ідею міфу, його архетип – універсальний змістоутворюючий конструкт (схему, шаблон) колективного несвідомого.

Платформа бренду представлена місією, баченням, індивідуальністю. Місія – це мета існування бренду на ринку. Бачення бренду є пророкуванням майбутнього ринку, місця і ролі бренду на ньому. Індивідуальність, яка розуміється як персоніфікація, тобто бренд наділяється людськими якостями і характеристиками, які підвищують його розрізнення серед марок-конкурентів і забезпечують емоційний зв'язок зі споживачами.

Індивідуальність бренду, як правило, звучить наступним чином – товариський, вітряний, снобістський, вишуканий і ін. В цьому плані сутність і платформа визначають зміст бренду [5, с. 103].

Наступною групою компонентів є ідентичність (однаковий, тотожний). Аналізуючи поняття ідентичності бренду, виявляємо безліч різних трактувань: ідентифікація бренду; ідентифікатори бренду; індивідуальність бренду; особистість торгової марки; відмінні риси та ін. Більшість з них не дозволяють позначити складність і багатогранність даного терміну. Узагальнюючи, В. Домнін дає своє визначення: «ідентичність – це система характерних особливостей». Слово «особливості» висловлює відмінні властивості і виділення із загального ряду, тобто виконує функцію диференціації. Слово «характерні» показує значення «яскраво виражені, своєрідні, властиві, специфічні» (функція ідентифікації). Слово «система» має на увазі взаємозв'язок компонентів ідентичності бренду, що приводить до появи нової якості [3, с. 270].

Ключовим висновком В. Домніна є визначення ідентичності, як уявлення змісту бренду в смислових і графічних ідентифікатори. Саме тут проявляється важлива функція графічного дизайну – візуалізація змісту. З ідентичністю безпосередньо пов'язане поняття позиціонування. У ситуації високої конкуренції бренд не тільки повинен мати особливу унікальність, але також визначити своє місце серед конкурентів. З позиції ідентичності бренду – це виражається у вигляді множинної ідентичності (архетипічні підтипи), де, зберігаючи базовий смисловий стрижень, створюються різні інтерпретації для різних цільових аудиторій [3, с. 272].

Такий підхід відрізняється від прямої маркетингової сегментації на основі раціональних характеристик (наприклад, цінової політики). Множинна ідентичність в брендінгу може виражатися в так званому зонтичному бренді – під одним брендом випускаються кілька груп товарів або товарних категорій. Тобто на кожному з товарів розміщується один і той же графічний знак або логотип. В цьому випадку бренд транлює свою ідентичність на створені під його егідою товари або послуги. У ситуації масово-варіативної комунікації множинна ідентичність – це розкриття змісту бренду для різних груп реципієнтів-споживачів, з використанням варіативних можливостей стильоутворюючих інваріантів і дизайн-об'єктів.

Іншим підходом є створення індивідуальних ідентичностей для кожного з товарів, а зміст бренду існує як би окремо, побічно впливаючи на ідентичність

товарів. Наприклад, за цим принципом діє бренд Unilever. Позиціонування реалізується у вигодах, які бренд надає конкретній групі реципієнтів-споживачів – цільової аудиторії. Вигоди об'єднують в дві групи: базові і додаткові.

До базових (або їх також називають раціональними) вигод відносять функціональні якості. Реципієнт-споживач робить вибір, ґрунтуючись на аналізі економічних, технологічних, інноваційних та інших характеристик товару. До додаткових вигод відносять емоційні і символічні. Якщо при купівлі товару у людини виникають позитивні відчуття, тоді бренд забезпечує емоційні вигоди. Якщо ж бренд задовольняє потребу людини в самовираженні, соціальному схваленні оточуючих, демонстрації статусу – тоді вважається, що бренд забезпечує символічні вигоди [1, с. 25].

Знакові ідентифікаційні характеристики властиві одиничним (не системним) графічним рішенням ще з давніх часів, лягли в наслідку основу візуальних стилів. Ця особливість переходу знака в візуальний стиль (семіотичного знака в знакову систему), дозволяє зв'язати графічну концепцію знака з його системної семіотичної інтерпретацією. В цьому плані головною метою сучасного брендингу також є ідентифікація. В контексті дослідження під ідентифікацією розуміємо зв'язання знаків і знакових систем бренду (сміслових і візуальних атрибутів) з попереднім досвідом реципієнта-споживача для виявлення брендівих товарів і послуг серед аналогічних. Це досягається за рахунок унікальності закладеного змісту, що виявляються в ідентифікаторах. Однак простого набору стильоутворюючих інваріантів недостатньо, необхідно, щоб вони були представлені у вигляді єдиної системи – візуального стилю бренду [2, с. 18].

Стиль – одне з головних понять в мистецтвознавстві. Генезис стилю настільки неоднорідний і неоднозначний, що до цього часу не сформовано його цілісна теорія. Античність розуміла стиль як загострений стрижень (лат. *Stilus* «гостра паличка»; грец. *Στ στυλος* «стовп, колона») для написання на воскових дощечках. Хоча назва походить від інструменту, з часом стиль все більше став асоціюватися з почерком автора. Стиль став відображенням творчого методу, техніки автора-писаря. В епоху теоретичного осмислення творчої діяльності виникла необхідність в новій інтерпретації цього поняття, так як воно стало представляти занадто широкий пласт можливих своїх проявів [6, с. 28].

Поняття стиль і фірма, генезис яких відноситься до різних пластів культури (духовної і матеріальної), завдяки виникненню дизайну стали органічно співіснувати разом. Індустріальна епоха розвитку цивілізації звернулася до мистецтва «за допомогою» в естетичному осмисленні її діяльності.

Отже, в сучасному світі бренди стали засобом осмислення і розуміння навколишньої дійсності. Сутність бренду полягає в тому, що основна ідея, думка, має бути представлена у всіх його комунікаціях в текстовій та візуальній формі.

Список використаних джерел:

1. Габриелян Т. Бренд в графическом дизайне: концептуализация, визуализация, идентификация. Симферополь, 2018. 228 с.
2. Габриелян Т. О. Знаковый генезис визуально-графической идентификации бренда. *Наука и современность*. 2014. С. 17–22.
3. Домнин В. Н. Идентичность бренда – ключевые понятия бренд-менеджмента. *Бренд-менеджмент*. 2009. № 5 (48). С. 266–282.
4. Карпова С. В. Современный брендинг. М.: «Палеотип», 2011. 188 с.
5. Перция В.М., Мамлеева Л. Анатомия бренда. М.: Вершина, 2007. 288 с.
6. Соколов А. Н. Теория стиля. М., 1968. 224 с.
7. 10 брендбуков и гайдлайнов известных компаний. URL: <http://www.lookatme.ru/mag/live/inspiration-lists/196757-brandbooks>

ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ПРАВОРОЗУМІННЯ

Григорчук Н. І.

Студент II курсу групи Юс-2018

Університет Короля Данила

Науковий керівник: к. ю. н. Бабецька І. Я.

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Ще з часів римської держави інститут позовної давності покликаний забезпечувати визначеність та стабільність цивільних правовідносин, дисциплінувати учасників цивільного обігу, стимулювати їх до активності у здійсненні належних їм прав, зміцнювати договірну дисципліну, сталість цивільних відносин. У більшості національних правопорядків пропуск позовної давності призводить до втрати права на пред'явлення позову або це право значно обмежується щоб перешкодити судовому розгляду, який через запізнення може спотворити об'єктивність судового рішення.[1]

Європейський суд з прав людини (далі ЄСПЛ) у своїх рішеннях вказує на призначення позовної давності, як необхідність забезпечити правову визначеність, її строки «служують декільком важливим цілям, зокрема вони забезпечують правову визначеність і остаточність, захищають потенційних відповідачів від за давних вимог, яким було б важко протистояти, і запобігають несправедливості, що могла б виникати, якби суди мусили ухвалювати рішення стосовно подій, які мали місце в далекому минулому, і на підставі доказів, які вже могли б стати ненадійними й неповними з плином часу».[2]

У вітчизняній науці традиційне вчення про позовну давність сформувалося ще за радянської цивілістичної доктрини, яке переважно і до сьогодні вважається аксіоматичним. Однак, існує ряд положень, що за умов вітчизняної правотворчої та правозастосовної діяльності потребують з'ясування. Серед них

пріоритетне місце займають питання природи позовної давності, визначення початку перебігу та погашення позовної давності тощо.[3]

Позовна давність – це важливий інститут, який лежить на перетині процесуального і матеріального права, а тому помилки у застосуванні положень цього інституту потенційно можуть загрожувати порушеннями абсолютно будь-яких прав. Сьогодні завдяки новому ЦК України трактування права, яке було концептуальною основою загальноприйнятого розуміння позовної давності суттєво перетерпіло змін. В основу традиційного розуміння позовної давності закладено ідею суб'єктивного цивільного права, що внаслідок конфліктної ситуації перетворилося в порушене право та обумовило виникнення права на позов в матеріальному сенсі, що у свою чергу зумовлює необхідність відмежовувати право на позов – у процесуальному. Останнє положення, здебільшого не має нічого спільного з позовною давністю. При цьому погашення позовної давності призводить до втрати права на позов, а відповідно й існування самого порушеного права під питанням, оскільки позбавлено підтримки апарату примусу. А звідси, і поява конструкцій добровільного виконання обов'язку боржника після закінчення перебігу позовної давності. Висловлювалася позиція необхідності введення правової фікції, ніби фактичні відносини оживляються добровільним виконанням, що не породжене дією примусу і паралізує погашаючу сутність позовної давності тощо. Зазначалося також, що погашення позовної давності приводило лише до позбавлення права на юрисдикційний захист порушеного суб'єктивного права, але не припиняло його існування.

Під впливом трансформаційних процесів у праві сучасні цивілістична думка та правотворча діяльність щодо позовної давності фактично зазнали змін. О. В. Шовкова пропонує розглядати позовну давність як сукупність темпоральних і «діяльних» рис, де перші – знаходять свій прояв у тому, що досліджуване правове явище є певним періодом у часі, а «діяльні» – передбачають, що позовна давність включає подання позову або вчинення (не вчинення) інших дій в межах строку, втрату права на захист (права на позов) [1].

У ст. 237 ЦК позовна давність визначається як строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. Наведена норма є дещо невдалою, адже дає підстави вважати, що зі впливом позовної давності особа не може звертатися з позовом до суду. Однак її необхідно тлумачити в контексті змісту ст. 267 ЦК, за якою заява про захист цивільного права чи інтересу має бути прийнята судом до розгляду незалежно від впливу позовної давності. Словосполучення «позовна давність», з одного боку, відображає зв'язок з формою захисту порушених прав (позов), а з іншого - з тривалістю захисту права у часі (давність). Позовна форма захисту цивільних прав є основною формою їхнього захисту у суді. І хоч закон говорить про строки позовної давності, останні застосовуються і до цивільно-правових вимог, які не оформляються у вигляді позову (наприклад, у справах окремого провадження, при деяких інших формах захисту - профспілковим органом тощо) [4]

На сьогодні положення ЦК України, судової практики ЄСПЛ та національних судів закріплює можливість (у встановлених випадках) розгляду позовних вимог по суті незалежно від впливу позовної давності. За умови якщо кредитор, подавши позов, висловив бажання захистити своє порушене право, а боржник, не заявивши про вплив позовної давності, допускає можливість необ'єктивності розгляду через «давність» відносин, – не заперечують щодо цього. Поряд із цим, ЦК України допускає можливість у договірному порядку збільшити позовну давність. Позицію законодавця щодо заборони зменшувати строк (відповідні зміни до ЦК України) вважаємо доречною, оскільки це може штучно ставити кредитора у не вигідне положення у порівнянні із боржником, а також аналогічними відносинами, що не врегульовані договором.

Проаналізувавши основні положення радянської та вітчизняної цивілістики щодо прикляузивного характеру позовної давності для суб'єктивного права, слід зазначити, що позовна давність у контексті сучасного праворозуміння допускає існування суб'єктивного права, в так званій, неюрисдикційній площині. Проте порушене суб'єктивне право не може існувати безкінечно, оскільки створює правову невизначеність для цивільних правовідносин, а тому його припинення може бути зумовлено застосуванням положень набувальної давності тощо [1].

Отже, якщо відновлення порушеного суб'єктивного права не досягнуто в оперативному або претензійному порядку особа, яка має відповідне право, може звернутися за захистом своїх прав і законних інтересів до юрисдикційного органу. Можливість захисту права обмежена встановленими законом строками позовної давності. Призначення строків позовної давності полягає не лише у тому, щоб визнати таким, що існує та відновити суб'єктивне право або юридичний обов'язок, а й забезпечити здійснення можливостей і задовольнити інтереси учасників вказаних правовідносин.

Список використаних джерел

1. Карнаух Б. П. Позовна давність у практиці Європейського суду з прав людини / Б. П. Карнаух // Проблеми законності. - 2016. - Вип. 134. - С. 24-36. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_134_5.
2. Шовкова О. В. Позовна давність як різновид цивільно-правових строків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.disslib.org/pozovna-davnist-jak-riznovyd-tsyvilno-pravovykh-strokov.html>
3. Болотников И. М. Проблемы исковой давности в советском гражданском праве [Електронний ресурс] – Режим доступу: [irbis-nbuv.gov.ua > irbis_nbuv > cgiirbis_64](http://irbis-nbuv.gov.ua/irbis_nbuv/cgiirbis_64)
4. Харитоновна Є. О. Саниахметова Н. О. Цивільне право України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1821100146945/pravo/zagalni_polozhennya_tsivilnogo_praava#71

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ

Грицак Г.,

студентка групи МЕФз – 2014

Науковий керівник: к. е. н., доц. **Тимоць М. В.**

Університет Короля Данила,

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Успішне функціонування соціальної сфери потребує значних затрат фінансових ресурсів, акумулювання яких повинно відбуватись як на рівні держави, так і на рівні суб'єктів господарювання. Під фінансовим забезпеченням соціальної сфери варто розуміти цілісну систему організації фінансових відносин, які включають відповідні форми, методи та інструменти їх реалізації, в процесі мобілізації та розподілу фінансових ресурсів з метою створення умов для ефективного функціонування соціальної сфери в Україні на основі вирішення відповідних завдань, зумовлених соціальними функціями держави.

Фінансове забезпечення соціальної сфери має свою специфіку, зумовлену особливостями джерел мобілізації та порядку розподілу грошових коштів у соціально-побутовій і соціально-культурній складових цієї сфери. Специфіка фінансового забезпечення функціонування соціальної сфери полягає в тому, що в таких галузях, як освіта, соціальне забезпечення, охорона здоров'я, культура переважає бюджетне фінансування [1, с. 30-32].

Дослідивши сутність та особливість фінансового забезпечення соціальної сфери, варто провести аналіз обсягів та динаміки використовуваних для цього фінансових ресурсів. Існуючу в Україні ситуацію з державним фінансуванням соціальної сфери наочно показано в табл. 1.

Таблиця 1

Видатки зведеного бюджету України на соціальну сферу у 2017 – 2018 рр.

Назва показника	Млн. грн.		Темпи росту 2018 року до 2017року, у %
	2017	2018	
Охорона здоров'я	16729,4	22618,0	135,2
Духовний та фізичний розвиток	7898,1	10107,1	127,9
Освіта	41297,3	44324,3	107,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення	144478,9	163865,6	113,4

Джерело: складено на основі даних [2]

Розглядаючи напрями державного фінансування соціальної сфери в Україні, слід зауважити, що за аналізований період найбільший обсяг коштів було спрямовано на соціальний захист і соціальне забезпечення населення – 144478,9 млн. грн. у 2017 р. та 163865,6 млн. грн. у 2018 р.

Також великий обсяг фінансування виділено на освіту – 41297,3 млн. грн. у 2017 р. та 44324,3 млн. грн. у 2018 р., але темпи росту асигнувань є найнижчими серед напрямків фінансування соціальної сфери – 107,3%.

Сукупність фінансування вище зазначених напрямків становлять понад 70% від загального обсягу.

Порівняно з іншими напрямками фінансування соціальної сфери, видатки на духовний та фізичний розвиток є невеликими. Так, у 2017 р. за цією статтею було витрачено 7898,1 млн. грн., а у 2018 р. заплановано видатків на суму 44324,3 млн. грн., при прогнозованому темпі росту 127,9% [2].

Таким чином, найбільший обсяг фінансування за 2017 – 2018 р.р. у соціальній сфері спрямовано на соціальний захист та соціальне забезпечення. Загалом бюджетні видатки на соціальне забезпечення направляються на фінансування соціального захисту: у випадку непрацездатності; пенсіонерів; ветеранів війни та праці; сім'ї, дітей та молоді; безробітних; у вирішенні житлового питання; інших категорій населення; на фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері соціального захисту та інші діяльність у сфері соціального захисту.

Таким чином, протягом досліджуваного періоду розглянуті статті бюджетного фінансування соціальної сфери зросли за всіма напрямками, що свідчить про особливу увагу держави до соціальної підтримки громадян українського суспільства та намагання їх реформувати. Проте термінового вирішення потребує проблема створення ефективних організаційно-фінансових механізмів забезпечення соціального захисту населення в Україні.

Так, організація і фінансування розвитку соціальних послуг повинні сьогодні передбачати:

- інтеграцію всіх видів соціальної підтримки в єдину комплексну систему; - перехід від фінансування установ до фінансування послуг;
- поширення практики соціального замовлення;
- запровадження механізмів державно-приватного партнерства;
- розширення автономії органів місцевого самоврядування з надання соціальних послуг;
- створення правових та економічних умов для розвитку ринку соціальних послуг [3, с. 20].

Основним завданням соціально-орієнтованої економіки є забезпечення соціальним захистом усіх верств населення через застосування ефективної соціальної політики, а формою її реалізації повинен виступати ефективний та якісний процес фінансування соціальної сфери. Окреслені проблеми вимагають від уряду України побудови нової моделі соціального розвитку, підвалинами якої є галузі соціальної сфери, що стимулюють розвиток людського потенціалу

та людського капіталу: охорона здоров'я, освіта, культура і мистецтво, фізична культура і спорт, житлово-комунальне господарство, соціальне страхування. Характерною ознакою розвитку соціальної сфери останніх років є недостатність обсягів як бюджетного, так і позабюджетного фінансування, що, в свою чергу, негативно позначається на людському потенціалі, який є не лише ключовою метою, а й найважливішим детермінантом і чинником економічного розвитку України.

Підвищення ефективності фінансування соціальних видатків в умовах обмеженості бюджетних ресурсів потребує впровадження нових підходів до планування соціальних видатків; вдосконалення міжбюджетних відносин; визначення ступеня участі та повноважень основних партнерів у фінансуванні та адмініструванні соціальних програм; диверсифікації системи надання соціальних послуг; завершення впровадження соціальних стандартів; впровадження системи критеріїв та індикаторів для моніторингу та оцінки досягнення визначених цілей.

Список використаних джерел:

1. Пігуль Н., Люта О., Бойко А. Фінансове забезпечення соціальної сфери в Україні. *Вісник Національного банку України*. 2015. №1(227). С. 30-35.
2. Статистичний збірник «Бюджет України 2018». Міністерство фінансів України. Київ. 2019. 310с.
3. Геєць В. Інноваційна Україна – 2020: основні положення національної доповіді. Стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 13 травня 2015 року. *Вісник НАН України*. 2015. №7. С.18–22.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ КАСОВИХ ОБОРОТІВ ПАТ «ОЩАДБАНК»

Гузак Л.,

студентка гр. МЕФз-2014

Науковий керівник: к.е.н., доц. Тимоць М.В.

*Університет Короля Данила,
(м.Івано-Франківськ, Україна)*

Для удосконалення прогнозування та планування касових оборотів банку ПАТ «Ощадбанк», прогнозні розрахунки повинні складатись банком на підставі динамічних рядів звіту банку про його касові обороти, а також на основі отриманих від клієнтури касових заявок.

Касова заявка підприємства (подається в банк щокварталу в термін, що встановлюється кожним банком для своїх клієнтів самостійно (для ПАТ «Ощадбанк» за 60 днів до початку запланованого кварталу) в кінцевому

рахунку повинна показати банку, з одного боку, скільки готівки надійде від даного клієнта в касу банку, а з іншого – в якому розмірі буде потрібно йому видача готівки з каси банку.

Касова заявка має два розділи. У першому розділі відображаються всі суми надходження готівки в касу підприємства (крім сум, отриманих зі Світового банку) за окремими статтями касового прогнозу банку (торгова виручка, виручка пасажирського транспорту, виручка підприємств і ін.), а також вказується, які суми з цієї виручки будуть здані в банк. У другому розділі касової заявки клієнта наводиться розрахунок очікуваних виплат заробітної плати, стипендій, виплат соціального характеру, пенсій, допомог соцстраху і видач на інші цілі.

Крім власне касових заявок, підприємства повинні подати в банк додаткові розрахунки до них: так, наприклад, торгові організації – відомості про надходження торговельної виручки; транспортні організації, комунальні, підприємства побутового обслуговування – відомості про надходження грошової виручки від відповідних послуг; фінансові органи – відомості про надходження податків і зборів та т. д. [1, с. 90].

Складений на черговий квартал прогноз касових оборотів повідомляється ПАТ «Ощадбанк» розрахунково–касовому центру, в якому йому відкрито кореспондентський рахунок, за 14 днів до початку запланованого кварталу.

Розрахунково–касові центри складають прогнози касових оборотів по приходу, витраті і емісійному результату в цілому по кредитним організаціям на основі аналізу оборотів готівки, що проходять через їх каси, і одержуваних від кредитних організацій повідомлень про очікувані обороти готівки. Розрахунки здійснюються щоквартально з розподілом по місяцях, за 7 днів до початку прогнозованого кварталу повідомляються територіальній установі Нацбанку України.

Порядок складання прогнозного розрахунку ПАТ «Ощадбанк» за іншими статтями надходжень та видачі готівки повинен бути таким:

– прогнозування за статтями «Надходження виручки від усіх видів платних послуг», «Надходження на рахунки за вкладками фізичних осіб», «Надходження від продажу іноземної валюти», «Інші надходження», «Видача на закупівлю сільськогосподарської продукції», «Видача на купівлю товарів, оплату послуг і за виконані роботи», «Видача з рахунків за вкладками фізичних осіб», «Видача за придбану іноземну валюту», «Видача на інші цілі» здійснюється на підставі аналізу динаміки фактичних надходжень та видачі готівки за відповідними символами в минулому періоді з урахуванням змін факторів, що можуть вплинути на їх обсяги в періоді, який прогнозується;

– стаття «Інші надходження» при складанні прогнозних розрахунків касових оборотів включає сукупність сум, які враховуються у звітності про касові обороти за окремими символами: «Надходження податків і зборів», «Повернення заробітної плати», «Надходження від продажу акцій та інших цінних паперів», «Інші надходження»;

– стаття «Видача на інші цілі» при складанні прогнозних розрахунків включає сукупність сум, що обліковуються у звітності про касові обороти банку за символами: «Видача на стипендії», «Видача на виплати за відрядженнями», «Видача на викуп та погашення цінних паперів», «Видача на інші цілі». Установи банків одержують від підприємств (включаючи установи та організації, що обслуговуються органами Державного казначейства України) календар видачі заробітної плати, до якого підприємство включає основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати

Якщо на підприємстві виплати заробітної плати передбачені не за один, а за кілька днів, то керівник підприємства за погодженням з установою банку встановлює, у які конкретно дні та в яких сумах підприємство одержуватиме готівку на заробітну плату.

Видача готівки на виплату заробітної плати в ті строки, що припадають на вихідні (святкові) дні, проводиться ПАТ «Ощадбанк» напередодні (за два робочих дні). У четвер може також проводитися видача готівки, якщо строк виплати заробітної плати припадає на п'ятницю.

Підприємствам, вихідні дні яких не збігаються з суботою і неділею, видача готівки на виплату заробітної плати в ті строки, що припадають на вихідні дні цих підприємств, проводиться напередодні (за два робочих дні).

Видача готівки підприємствам для розрахунків з працівниками, які звільняються або йдуть у відпустку, а також із позаштатними працівниками здійснюється ПАТ «Ощадбанк» незалежно від встановлених строків виплати заробітної плати. Строки видачі стипендій встановлюються керівниками відповідних навчальних закладів.

Отже, ПАТ «Ощадбанк» повинен організовувати внутрішньобанківський готівково-грошовий обіг раціонально, тобто в максимальному ступені задовольняти потреби з видачі грошей клієнтам банку за рахунок власних касових надходжень, не звертаючись до Центрального банку за підкріпленням. Виконання цього завдання здійснюється ПАТ «Ощадбанк» в ході раціонального складання прогнозу касових оборотів на кожен квартал, що є складовою частиною загальної роботи банківської системи з управління готівково-грошовим обігом.

Список використаних джерел:

1. Адамик Б.П. Національний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2012. 278 с.

МЕДИЧНИЙ ПРАЦІВНИК ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

Давиденко С.,

студент факультет міжнародної торгівлі та права,

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.,

Київський національний

торговельно-економічний університет,

(м. Київ, Україна)

Відповідно до ч.2 ст. 18 КК України спеціальним суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа [2]. На нашу думку, стаття 18 КК не дає достатньою мірою з'ясувати вичерпний перелік «певних осіб», які наділені статусом спеціального суб'єкта злочину. Для конкретизації необхідно звертатися до Особливої частини КК.

Науковці Севрюков В. В. та Полегенька О. Р. вважають, що ознаки спеціального суб'єкта завжди доповнюють загальне поняття, і тому є додатковими. Серед ознак спеціального суб'єкта вони виокремлюють такі:

- 1) він завжди є представником певної соціальної групи, що сформувалася за певною ознакою;
- 2) спеціальний суб'єкт як категорія і правове явище в теорії і на практиці слугує розширенню або обмеженню змісту загального суб'єкта;
- 3) спеціальний суб'єкт відрізняється здатністю мати конкретні права і обов'язки на рівні окремих соціальних груп, які регулюються різними галузями права [4, с. 292].

Ми можемо погодитися з даною думкою, адже поряд із спеціальними характеристиками суб'єкта завжди основою залишаються загальні. Такими ознаками не можна нехтувати, вони притаманні будь-якому суб'єкту злочину і є обов'язковими під час його характеристики, спеціальні ж є характерними лише для певних випадків, передбачених законодавством.

Проаналізувавши статті КК України, ми можемо класифікувати «певних осіб», які наділені статусом спеціального суб'єкта злочину, на основі їхніх характерних особливостей. Так в окрему групу спеціальних суб'єктів можна об'єднати осіб в залежності від професійної діяльності, яка є необхідною ознакою суб'єкта такого злочину як, наприклад, ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК України).

Ст. 49 Конституції України визначає право людини на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Зазначається, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування [1]. Кожна людина, яка звертається за допомогою до медичних установ, повинна отримати якісне та ефективне лікування.

Дослідники Лихова С. Я., Монастирський Н. М. виділяють такі спеціальні ознаки, які характеризують медичного працівника як суб'єкта складу злочину:

1) першою додатковою (спеціальною) ознакою є здобуття медичним працівником спеціальної (медичної) освіти. Отримання медичної освіти підтверджується дипломом державного зразка;

2) другою спеціальною ознакою медичного працівника як спеціального суб'єкта злочину є відповідність єдиним кваліфікаційним вимогам, що встановлюються на підставі атестації медичних працівників (обов'язкової або добровільної) та стажування. Необхідно зазначити, що відповідність медичних працівників єдиним кваліфікаційним вимогам не можна розглядати окремо від першої ознаки цього спеціального суб'єкта, оскільки на всіх етапах здобуття медичної (спеціальної) освіти відбувається підтвердження відповідності медичного працівника таким вимогам;

3) третьою спеціальною ознакою медичного працівника як спеціального суб'єкта злочину є здійснення професійних обов'язків під час надання медичної допомоги пацієнту, яка пов'язана із лікуванням, діагностикою, профілактикою захворювань та реабілітацією. Однак, необхідно зауважити, що ті чи інші медичні працівники можуть надати медичну допомогу лише в межах набутої спеціальності. Наприклад, фельдшеру не може ставитися у вину ненадання медичної допомоги, якщо він не зробив необхідної в цьому випадку резекції шлунку, оскільки таке втручання виходить за межі його прав та обов'язків.

Однак, йому може інкримінуватися те, що він не викликав спеціаліста або не транспортував хворого у належний медичний заклад [3, с.140].

На нашу думку, такий перелік можна назвати коректним і відповідним до чинного законодавства, адже такі ознаки даного спеціального суб'єкта злочину можна виділити з диспозицій статей КК України (зокрема згадуючи ст. 136, ст. 139, ст. 140, ст. 145).

Отже, проаналізувавши обов'язкові ознаки такого спеціального суб'єкта злочину як медичного працівника, можна зробити висновки, що медичний працівник – це фізична осудна особа, яка досягла віку кримінальної відповідальності, має медичну освіту та пройшла атестацію та відповідає єдиним кваліфікаційним вимогам, здійснює свої професійні обов'язки, надаючи медичну допомогу пацієнту.

На думку Лихової С. Я. та Монастирського Н. М., неякісне медичне обслуговування здатне заподіяти тяжку шкоду правам і свободам особи, зокрема спричинити тяжкі тілесні ушкодження або навіть смерть. Спричинення подібних наслідків посягає на безпеку людини, що охороняється кримінальним законодавством України, в результаті чого за вчинення відповідних діянь настає кримінальна відповідальність [3, с.137].

Ми погоджуємося з цією думкою, адже недобросовісне виконання медичними працівниками своїх професійних обов'язків є прямим порушенням норм Конституції України щодо охорони здоров'я та медичної допомоги, а також обмежує невід'ємне природне право людини на життя. А вчинення таких дій повинно тягнути за собою настання кримінальною відповідальності і покарання, яке визначено законодавцем і записано у КК України.

На жаль, злочини у сфері медичної діяльності є латентними, часто спостерігається приховування або відсутність фіксації фактів, за допомогою яких визначається умови вчинення злочину та провина медичного фахівця. Цьому сприяють медичні заклади, які хочуть зберегти репутацію установи та убезпечити працівника, який її представляє, від кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 року // Редакція від 21.02.2019// Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page>
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 року// Редакція від 15.12.2017// Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2341-14/ed20171215#n85>
3. Лихова С. Я., Монастирський Н. М. Медичний та фармацевтичний працівник як спеціальні суб'єкти злочину. *Юридичний вісник* 3 (44). К.: 2017, с.137, с.140.
4. Севрюков В. В., Полегенька О. Р. Наукові та практичні погляди щодо визначення суб'єкту злочину у кримінальному праві України. *Порівняльно-аналітичне право*. № 1. К.: 2016, с.292.

**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ
ВСТАНОВЛЕНОГО ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ
ОРГАНІВ АБО ТКАНИН ЛЮДИНИ (СТ. 143 ККУ)**

Дубінченко Д.,

студент факультету міжнародної торгівлі та права,

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.,

Київський національний

торговельно-економічний університет,

(м. Київ, Україна)

Життя та здоров'я людини у нашому суспільстві за ст. 3 Конституції України визнаються найвищими соціальними цінностями. [1] Кожен має невід'ємне право на життя, що зазначено в ст. 27 Основного закону України, і захищення цієї цінності є пріоритетним обов'язком держави. [1]. Тобто таким чином держава бере на себе певний обсяг відповідальності і повинна підтримувати і охороняти життя та здоров'я людини від протиправних посягань з боку будь-яких інших суб'єктів.

Злочини проти життя та здоров'я особи становлять собою досить високу небезпеку, тому цим питанням присвячено розділ другий у законі про кримінальну відповідальність. Незаконна трансплантація органів або тканин людини або порушення встановленого законом порядку такого способу

лікування безпосередньо відноситься до злочинів проти життя та здоров'я особи.

Трансплантація – це спеціальний метод лікування, що полягає в пересадці анатомічного матеріалу людини від донора реципієнту і спрямований на відновлення здоров'я людини. Реципієнт - особа, яка потребує медичної допомоги із застосуванням трансплантації. Донор анатомічних матеріалів людини - живий донор чи донор-труп, у якого в установленому законом порядку вилучаються анатомічні матеріали для трансплантації та/або виготовлення біоімплантів. [2]

Наразі умови і порядок трансплантації регулюються Законом України від 17 травня 2018 року «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» та низкою інших підзаконних актів.

Злочин, про який йдеться у ст. 143 ККУ, полягає в порушенні встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, це об'єктивна сторона складу такого злочину. З суб'єктивної сторони злочину має місце прямий умисел як форма вини. Таким порушенням, наприклад, є трансплантація без отримання згоди живого донора або його законного представника (якщо йдеться про неповнолітню особу) на вилучення органу (наприклад серця, печінки, нирки тощо) або згоди близьких родичів померлого на вилучення матеріалів у трупа (наприклад рогівки, суглобів, шкіри тощо). Також такого роду злочином вважається застосування трансплантації, якщо хворого можна було лікувати звичайними методами медицини. Злочином буде також якщо донору до, під час або після трансплантації заподіюється більша шкода, в порівнянні із тим, що загрожувало реципієнтові. Тобто рівень ризику донора має бути значно нижчий за реципієнтовий. [3, ст. 64]

За ст. 143 ККУ встановлюється відповідальність: 1) за вилучення у людини шляхом примушування або обману її органів або тканин з метою їх трансплантації; 2) за незаконну трансплантацію органів чи тканин у особи, яка перебувала в безпорадному стані або в матеріальній чи іншій залежності від винного (наприклад трансплантація органів або тканин особи яка перебуває в стані алкогольного сп'яніння); 3) за незаконну торгівлю органами або тканинами людини у тому числі за попередньою змовою групою осіб або має місце участь злочинця (злочинців) у транснаціональних організаціях, що займаються такою діяльністю. [4] Безперечно, частково питання порушення при трансплантації вирішено з юридичної точки зору, що закріплено в законах України і підзаконних актах. Проте щодо таких порушень у сфері медицини, охорони життя та здоров'я людини, куди відноситься питання трансплантації, є в край необхідною і точка зору фахівців у цій галузі, котрі можуть не просто формально-об'єктивно оцінити ситуацію, а й надати медично-фахові рекомендації. Тобто розглянути питання прогалин у законодавстві щодо трансплантації органів і тканин людини не тільки з юридичної, а й науково-практичної медичної сторони.

Аналізуючи законодавство України стосовно цього злочину, можна сказати, що хоч і багато аспектів щодо порушень під час трансплантації більш-

менш урегульовано, але все ж залишаються питання, які досі потребують такої регуляції. Так, наприклад, необхідно законодавчо закріпити, які саме медичні заклади, їх працівники мають право на проведення таких операцій, обсяг їхніх прав та обов'язків; чітко визначитися з переліком осіб, яким заборонено бути донором органів і навпаки, перелік осіб, яким це дозволено, а також їх конкретні права та обов'язки; створити на державному рівні інформаційну систему вільного доступу, яка б містила відомості про донорів, можливих донорів та реципієнтів; вжити заходів для мінімізації порушень при трансплантації, адже такого виду злочини ще й тісно пов'язані з незаконною торгівлею органами та «процвітанням чорного ринку» на міжнародному і національному рівнях тощо. Вирішення цих та інших нерегульованих питань призведе не просто до поліпшення і сприяння розвитку такого виду лікування, а й знизить рівень злочинності при трансплантації органів і тканин людини в нашій країні. Тож питання щодо трансплантації і порядку її проведення в Україні на сьогоднішній день залишається відкритим.

Держава повинна захищати, створювати безпечні умови для життя і здоров'я людини і також встановлювати межі криміналізації суспільно небезпечних протиправних діянь, забезпечуючи цим реальні умови дотримання прав людини і законності в країні. В цілому в Україні питання про відповідальність за порушення порядку трансплантації органів або тканин людини законодавчо врегульовано законом про кримінальну відповідальність. Проте це тільки якщо враховувати юридичну сторону цього питання. Але в нашому законодавстві мають місце прогалини, які у зв'язку із швидким розвитком науки і виникненням достатньої кількості відкритих питань щодо трансплантації органів і тканин людини, повинні бути усунені в найближчий час. І тут обов'язково повинна враховуватися думка фахівців у цій сфері. Адже трансплантація – дієвий спеціальний спосіб лікування, а іноді і єдиний шанс людини, тому питання врегулювання відносин при трансплантації органів та тканин людини є дуже важливим зараз. Наука не стоїть на місці і юридичне закріплення питань її впровадження і застосування на практиці повинно розглядатися і прийматися швидше і набагато якісніше, враховуючи більше аспектів, ніж це має місце в Україні на сьогодні.

Список використаної літератури

1. Конституція України від 28 червня 1996р. – ст. 3, 27 / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, №30, ст. 141 [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 28, ст.232. – ст. 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>

3. М. І. Бажанов, В. В. Сташис, В. Я. Тацій Кримінальне право України Особлива частина/ Марко Ігорович Бажанов, Володимир Володимирович Сташис, Василь Якович Тацій . - Київ - Харків , 2002. – ст. 64

4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131. - ст. 143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

АНАЛІЗ ДОХОДІВ З НАДАННЯ ПОСЛУГ ОХОРОНИ ВЛАСНОСТІ ТА ГРОМАДЯН

Дирда М., студентка

Науковий керівник: ст. викл. Цюцяк І.Л.,

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Серед всієї сукупності об'єктів економічного аналізу особливої уваги заслуговують доходи підприємств, оскільки вони посідають надзвичайно важливе місце в оцінці їхньої роботи. Розмір даних показників характеризує ефективність господарської діяльності. Доходи суб'єктів господарювання завжди були і залишаються об'єктами досліджень в теорії та практиці аналізу, які не втрачають своєї актуальності. Але їх аналіз повинен мати під собою науково обґрунтовану концептуальну основу для найповнішого забезпечення потреб управління [1, с. 215].

Дослідження методичних підходів до аналізу дає підстави констатувати наявність значної кількості розроблених аналітичних показників та коефіцієнтів [2-6], проте не всі їх можна застосувати для аналізу доходів з надання послуг охорони власності та громадян підприємствами малого бізнесу. Основна причина – особливості фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва як основи інформаційного забезпечення аналізу його діяльності.

Так, дослідники А. М. Лисенко і Ю. Ю. Недовоз [5] запропонували вдосконалення методики проведення аналізу фінансової звітності підприємства за допомогою поетапного проведення двох видів аналізу: експрес-діагностики та комплексного аналізу із застосуванням системи показників для інтегрального оцінювання фінансової звітності малого підприємства. У роботі І. М. Пожарицької та Т. Н. Пілатової пропонується методика аналізу доходів і фінансових результатів діяльності малого підприємства, яка ґрунтується на розрахунку показників рентабельності [6]. Однак більшість запропонованих методик базуються на достатньо значній інформаційній базі, є трудомісткими і містять перелік показників, використання яких не завжди фінансово доцільно та економічно обґрунтовано для малих підприємств, які надають послуги у сфері охорони [2, с. 386].

Тому, у результаті проведеного дослідження нами здійснено

систематизацію методичних підходів до проведення аналізу доходів з надання послуг охорони власності та громадян й розроблено алгоритм проведення такого аналізу (рис. 1).

Вважаємо, що аналіз доходів з надання послуг охорони власності та громадян слід розпочати із визначення відповіді на питання «Яка періодичність проведення аналізу?» і залежно від того, чи аналіз буде проводитися одноразово, чи повторюватиметься з певною періодичністю, то буде проводитися разовий або періодичний аналіз. Відповідь на наступне питання «Який період проведення аналізу?» сприятиме визначенню чи аналітичні процедури будуть проводитися до початку здійснення господарських операцій, чи після їх закінчення, тобто дані будуть братися прогнознi або звітні після закінчення досліджуваного періоду. З урахуванням цього буде проводитися попередній (перспективний) аналіз або наступний (ретроспективний) аналіз.

Питання «Який ступінь охоплення об'єкта аналізу?» означає чи буде проводитися оперативне оцінювання основних досліджуваних показників, чи буде всебічно вивчатися діяльність підприємства. Відповідь на це питання дасть змогу визначити чи бухгалтер-аналітик буде проводити експрес-аналіз, чи комплексний аналіз, а також буде впливати на постановку наступних питань, оскільки попередньо визначенні методичні прийоми й види аналізу можуть проводитися паралельно.

Так, наступне питання має умову, а саме: «Якщо проводиться експрес-аналіз, то які методи використовуються?». Оскільки, об'єктом дослідження виступають доходи з надання послуг охорони власності та громадян підприємством малого бізнесу, то слід врахувати, що основним джерелом інформації для аналізу виступає фінансові звітність такого підприємства, яка має невелику кількість показників. Тому можна здійснювати порівняння дохідних статей звітності з попереднім періодом, тобто проводити горизонтальний аналіз, і/або здійснювати аналіз структури доходів підприємства, тобто вертикальний аналіз.

Однак, коли бухгалтер-аналітик не проводить експрес-аналіз, то слід брати до уваги наступне питання: «Якщо проводиться комплексний аналіз, то яка його послідовність?». У цьому випадку рекомендуємо проведення послідовного аналізу доходів у кілька етапів, а саме: аналіз складу, динаміки та структури доходів підприємства (тобто горизонтальний і вертикальний аналіз); аналіз процесу формування фінансового результату; аналіз рентабельності підприємства; аналіз фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження розроблено алгоритм проведення аналізу доходів з надання послуг охорони власності та громадян підприємствами малого бізнесу. Запропонований алгоритм сприятиме здійсненню послідовних аналітичних процедур та підвищить інформативність проведеного аналізу доходів з надання послуг охорони власності та громадян підприємствами малого бізнесу з урахуванням специфіки їх діяльності, нормативно-правового забезпечення та інформаційної бази.

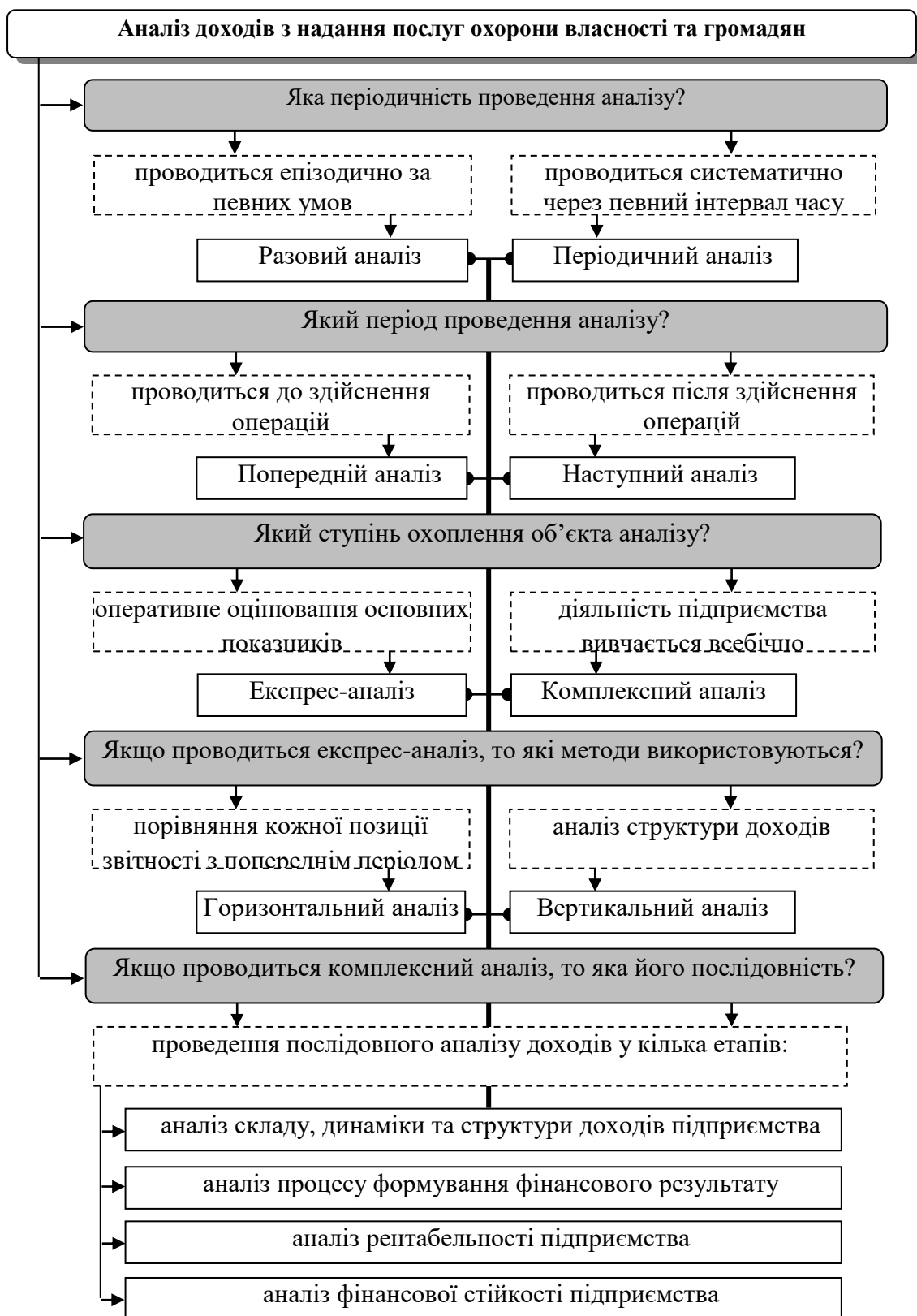

Рис. 1. Алгоритм проведення аналізу доходів з надання послуг охорони власності та громадян

Список використаних джерел:

1. Олійничук О.І. Концептуальна основа аналізу витрат і доходів підприємств лісової галузі. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. Черкаси: ЧДТУ. 2009. Вип. 23, ч. 2. С. 215-219.
2. Гоголь Т. А. Особливості методики фінансового аналізу підприємств малого бізнесу. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2013. № 2 (66). С. 386-393.
3. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2003. 412 с.
4. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. К. : Знання. 2004. 302 с.
5. Лисенко А. М. Удосконалення методики проведення комплексного аналізу фінансової звітності малого підприємства. *Наукові праці*. 2012. URL: [http://kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/23.pdf](http://kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/23.pdf).
6. Пожарицкая И. М. Особенности анализа финансовых результатов субъектов малого предпринимательства с учетом изменений в его информационной базе. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvfbi/2009_1/Magazine_01_2009_st_5_pp35-39.pdf.

**ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ**

Дуранович Р., студент

Науковий керівник: к.е.н., доц. Тимоць М.В.

*Університет Короля Данила,
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Система заходів соціального захисту та існуючі програми соціального спрямування не є ефективними засобами зниження рівня чи подолання бідності в Україні. Це означає, що обсяг соціальних трансфертів, які мають на меті зниження рівня бідності, можна значно зменшити у разі, якщо вони будуть адресними і спрямовуватимуться безпосередньо малозабезпеченим категоріям населення.

Основними причинами неефективності фінансування сфери соціального захисту в Україні є:

1) У сфері фінансування пільг:

- планування бюджетних коштів на фінансування пільг окремим категоріям громадян залежить не від кількості пільговиків, а від фінансових можливостей держави [1, с. 104].

Через відсутність реальних даних про кількість осіб, які мають право на пільги, та вартість надання тих або інших видів пільг впровадження

уніфікованих підходів до визначення загального обсягу видатків державного бюджету на фінансування пільг суттєво ускладнюється. Відшкодування вартості наданих впродовж року пільг здійснюється в межах фінансових можливостей держави на відповідний рік, а через це знижується якість послуг, які надаються на пільгових умовах, та порушується порядок їх надання.

Організація надання пільг фактично полягає у відшкодуванні витрат підприємствам, які надають певні послуги пільговим категоріям громадян, і вартість наданих таких послуг, зазвичай, залежить від тарифної політики надавачів послуг, а не від державного регулювання розрахункової вартості пільги [2].

- видатки на надання пільг практично плануються не органами місцевого самоврядування, яким делеговано повноваження щодо фінансування пільг, а центральними органами виконавчої влади.

- існування певних колізій між спеціальним законодавством у сфері соціального захисту та соціального забезпечення і чинним бюджетним законодавством.

- в Україні, на відміну від розвинутих країн світу, пільги використовуються не лише для соціальної підтримки малозабезпечених чи інших соціально незахищених категорій населення: багато пільг встановлено для громадян, які мають заслуги перед країною або ж для заохочення зайнятості у певних сферах чи в деяких галузях економіки.

- в рамках чинного законодавства у сфері соціального захисту, а також чинного бюджетного законодавства деякі громадяни безпідставно користуються певними видами пільг.

- існуюча система пільг і невідповідність основних механізмів розподілу наявних ресурсів інтересам соціально незахищених категорій населення призводить до загальної неефективності діючої в Україні системи соціального захисту.

- механізм соціальної підтримки малозабезпечених громадян, який реалізується через призначення пільг, нечітко сфокусований. Ця проблема має два аспекти: по – перше, не всі особи, які мають право на отримання пільг, насправді користуються ним; по – друге, складність системи пільг часто призводить до зловживань ними [3, с.3];

2) У сфері фінансування соціальних послуг:

- більшість бюджетних коштів спрямовується на організацію надання соціальних послуг у спеціалізованих державних або комунальних установах стаціонарного типу.

- значно менша частина бюджетних коштів спрямовується на надання соціальних послуг у громадах.

- органи місцевого самоврядування не мають стимулів для зміни пріоритету бюджетного фінансування з установ стаціонарного типу на установи, що надають соціальні послуги у громадах.

- формула, за якою розраховується ціна за соціальні послуги, що надаються недержавними надавачами, відрізняється від тієї, що

використовується для розрахунку вартості послуг державних стаціонарних установ або комунальних закладів, які надають послуги у громаді [2].

Узагальнення праць науковців, що досліджують проблеми фінансового забезпечення розвитку соціальної сфери в Україні, дозволяє узагальнити основні чинники, що визначають кризові прояви у фінансуванні системи соціальної підтримки:

- надто широкий перелік соціальних зобов'язань держави, що супроводжується відсутністю реально гарантованого фінансового забезпечення, постійним недофінансуванням соціальних видатків, неврахуванням реальних макроекономічних передумов та перспектив надходжень до дохідних частин бюджетів при плануванні соціальних видатків майбутніх періодів;

- недосконалість системи адміністрування фінансових ресурсів, що спрямовуються на соціальні цілі;

- розпорошеність бюджетних ресурсів та дублювання управлінських функцій щодо розподілу соціальних видатків поміж різних гілок виконавчої влади.

- надмірна централізація управління фінансовими потоками, що спрямовуються на соціальну підтримку населення, недосконалість законодавчого регулювання прав органів місцевого самоврядування щодо здійснення повноважень у сфері соціального забезпечення;

- непрозорість формування міжбюджетних відносин унаслідок відсутності нормативів фінансової забезпеченості щодо відповідних галузей або вартісних стандартів надання соціальних послуг;

- низька ефективність витрачання бюджетних коштів на соціальні цілі внаслідок повільного та непослідовного впровадження програмно-цільового методу у бюджетному процесі як на державному, так і на місцевому рівнях;

- відсутність прогнозу розвитку галузей соціальної сфери, які б включали послідовність реформ та розрахунок коштів на фінансування галузей, включаючи фінансування реформ.

Список використаних джерел:

1. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування: Консалтингове об'єднання "Центр громадської експертизи"/ кер. проекту Л. Чорній Київ: Центр громадської експертизи, 2009. С.104.

2. Синчук С.М. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення / Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції. 2013. 357 с.

3. Систему пільг реформують? *Урядовий кур'єр*. 16 жовтня 2016. С. 3.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

***Жабровець А., Данілевська Н., студенти**
Науковий керівник: к. е. н. доц. **Супрунова І. В.**
Державний університет «Житомирська політехніка»
(м. Житомир, Україна)*

Розвиток ринкової економіки та ринкових відносин нині позиціонується не як окремий від держави процес, а як спільна діяльність. Основна задача країни сформуванню необхідне законодавче поле для підприємницької активності та гарантувати ефективні умови для регулювання підприємництва.

Є ряд причин які сприяють такій актуальності державного регулювання економіки:

По-перше, на сьогодні розвиток підприємництва в Україні перейшов на таку стадію, коли вдосконалення регуляторної політики держави визначає подальші його перспективи. А отже, істотно актуалізуються питання державного регулювання підприємництва та засобів впливу держави (систем державного управління в цілому) на підприємницьку діяльність та підприємницьку активність.

Не можна не звернути увагу на той важливий факт, що особливістю розвитку вітчизняного господарського комплексу є те, що перебіг численних проблем регулювання господарських процесів усередині економіки України пов'язаний з відсутністю розмежувань явищ підприємницької активності [1, 24].

По-друге, можна стверджувати. Що зараз потреба в регулюванні підприємництва зумовлена насамперед цілями економічної політики, спрямованої на досягнення сталого розвитку держави та регіонів, забезпечення постійного зростання показників, що характеризують рівень життя населення. Це передбачає активне формування ринкових відносин, активізація підприємницької діяльності, сприяння наявності на ринку багатьох товарів і послуг, забезпечення стабільності [2, 40–41].

По-третє, в Україні ще не завершено формування комплексної системи засобів державного регулювання підприємництва. На основі цього можна стверджувати, що дії органів державної влади, деякі розробки і запровадження сучасної державної політики в галузі підприємства непослідовні і хаотичні [3, 18].

Саме тому можна вважати, що оптимізації державного впливу на підприємницьку активність стає не тільки теоретично, а й практично актуальним завданням для України.

Важливим фактором в державному регулюванні підприємництва займає зовнішньоекономічна діяльність в Україні, тому важливе її вдосконалення і розвиток. Доцільним є прийняття Закону «Про заходи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності», в якому потрібно визначити заходи її регулювання.

Необхідним на законодавчому рівні сформулювати загальне поняття заходів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, враховуючи застосування засобів захисту в екстраординарних ситуаціях [4, 14].

Отже, успішний розвиток підприємництва можливий лише в умовах забезпечення здорової конкуренції, створення сприятливого клімату та раціональної підтримки з боку держави, ефективної дії ринкових механізмів.

На сьогодні в державному управлінні державне регулювання підприємництва прийнято тлумачити як систему правових, організаційних та регуляторно-контрольних заходів держави, спрямованих на створення підприємницького середовища і управління державним сектором для забезпечення конкурентоспроможності та ефективності національної економіки в цілому.

Тобто це значить, що сучасна стратегія регулювання економіки чи підприємництва має керувати відповідями на питання про характер розподілу праці, місце національного господарства в цьому розподілі, які конкурентні переваги ресурсів, яка позиція наявного потенціалу ресурсів і як вона може бути зрушена в необхідному напрямі.

Список використаних джерел:

1. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: Підруч. Л.: "Новий світ, 2000", 2009.
2. Економічні системи: Монографія / За ред. Г. Башнянина. Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2006. Т. 1.
3. Ковальчук Т. Т. Актуалітети політики розвитку. К.: Знання, 2009.
4. Саніахметова Н. О. Регулювання підприємницької діяльності в Україні (організаційно-правові аспекти) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 1998. 32 с.

ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ЗАСІБ ОРІЄНТАЦІЇ В СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНОГО МІСТА

*Кайдаш О., студентка II курсу
факультету архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник: ст. викл. Кухар Г.М.
Університет Короля Данила,
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Діяльність графічного дизайнера на сучасному етапі розвитку суспільства характеризується створенням такого продукту, що здатний впливати на естетику навколишнього середовища, як і будь-яке інше візуальне мистецтво. Графічний дизайн при допомозі засобів проектної графіки має можливість проектувати, розробляти не тільки нові і зручні форми побутових предметів, засобів пересування, промислового забезпечення, але й створювати знаки та

знакові системи, що в симбіозі з дизайном середовища сприяють появі нових об'єктів суспільної комунікації: брендингу, зовнішньої реклами, систем візуальної інформації і орієнтації тощо.

На перший погляд може здатися, що у дизайну всього одна функція – привертати увагу і нав'язувати. Продукти графічного дизайну помічаються людиною, часто, лише підсвідомо. Середньостатистичний житель мегаполісу запам'ятовує набагато менше свідомо-відфільтрованої інформації, ніж різних банерів, плакатів і уривків відеороликів, з якими людина щомиті стикається в міському просторі. Але насправді, графічний дизайн має ряд важливих функцій, за рахунок яких в сучасних «інформаційних» або «медійних» містах він виявляється необхідним [5].

В міському середовищі графічний дизайн допомагає людині розрізняти між собою компанії та бренди, допомагає орієнтуватися в певних ситуаціях. Такий синтез із урбаністикою в сьогоденні дуже доцільний, адже, як показують дослідження, людина в змозі запам'ятати 20% прочитаного. Однак, якщо ту саму інформацію перетворити на зображення, рівень збереження інформації збільшиться до 80%. Орієнтація в сучасному великому місті з великою територією, насиченою різною інформацією, практично вийшла з-під контролю, жителі міста часто не в змозі ідентифікувати місце свого перебування і відчувають труднощі у виборі шляхів для пересування. Інформації настільки багато, що містянин, особливо житель мегаполісу, просто не встигає зрозуміти одну, як з'являється інша. Для того, щоб влитись у цей процес дизайнерам варто використовувати об'єктивні візуальні матеріали, що привертають увагу споживача і швидше доносять повідомлення [4].

Комбінація слів і зображень передає повідомлення аудиторії набагато ефективніше, ніж сам текст. Це тому, що наш мозок має здатність вловлювати зміст зображення за мілісекунди. Візуальна комунікація – одна з найважливіших навичок, яку може досягнути особистість та отримати величезні результати. В міському середовищі візуальні комунікації вирішують такі проблеми, як поліпшення орієнтації людини в просторовій структурі складних містобудівних утворень, а також забезпечення людині психологічного комфорту під час перебування в міському середовищі; подолання мовного бар'єру у великих міжнародних громадських центрах із використанням універсальної графічної мови піктограм; формування зрозумілої функціонально-просторової структури [1].

Візуальні складові середовища, в якому знаходиться людина, мають певну умовну класифікацію. По-перше, це – засоби і системи візуальних комунікацій в міських, сільських та інших середовищах, на транспорті (вивіски, рекламні установки, вітрини магазинів, таблиці з назвами вулиць і номерами будинків, покажчики маршрутів транспорту, знаки дорожнього руху тощо), з яким контактують усі верстви суспільства. Ще один вид комунікації застосовується в інтер'єрах та просторах споруд (покажчики, піктограми, таблички, рекламні оголошення, плакати та інші засоби візуального інформування людей) [1].

Одним з найбільш лаконічних та узагальнених знакових зображень послуг, місць загального користування, спортивних змагань, ярмарків, розподілу секцій у торговельній мережі є піктограма, яка надає поняття через пов'язаний із зображенням предметом зміст. «Піктограма – стилізоване, легко пізнаване графічне зображення, спрощене з метою полегшення візуального сприйняття» – вказує енциклопедичний словник з дизайну [2, с.76].

Зазвичай у піктограмах не застосовують літери або слова, а подають інформацію у вигляді спрощеного, схематичного зображення за допомогою графічної мови.

Ще однією впливовою складовою знакової образної системи є шрифт. Він розвинувся від піктографічного письма й перейшов в алфавітну писемність. Шрифтові елементи – стилістично-інформативна одиниця будь-яких шрифтів. Форма тієї чи іншої гарнітури здатна надавати літерам і цифрам образно-емоційного значення та забезпечувати індивідуальне сприйняття інформації, а, отже, формувати стійку асоціацію і збільшений шанс її запам'ятати. Форма літер, їх пропорції, кернінг, трекінг впливають на швидкість і зручність та якість сприйняття інформації. Образно-інформативна цінність шрифту визначається трьома факторами: художніми особливостями, призначенням, технікою відтворення. Дизайнери застосовують шрифти для керування процесами утворення асоціативних характеристик у зовнішній рекламі (біг-борди, банери, вказівники тощо). Шрифт повинен бути зручним для читання, а при його виборі потрібно зважати на те, для видання якого типу він застосовується, а також для якого елемента візуального інформаційного повідомлення шрифт призначається. Шрифтові елементи в комунікаційній знаковій продукції повинні бути зручними для читання, декоративними, ясними, емним за змістом. Засоби композиційної виразності застосовуються при створенні знаково-шрифтової продукції й здатні впливати на глядача за рахунок дії статички, динаміки, кольору, ажурності, пластичності тощо [3].

Підбиваючи підсумки, ми можемо сказати, що графічний дизайн - це, в першу чергу, найважливіший сегмент сучасного інформаційного міста: одночасно і частина віртуального простору, і процесу візуальної комунікації, настільки інтегрований в його структуру, що в даний момент уявити собі без нього міський простір неможливо.

Список використаних джерел:

1. Рунге В. Ф. Основы теории и методологии дизайна: Учебное пособие. Москва: МЗПресс, 2003.
2. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г.Б. Минервин, В.Т. Шимко и др.; под редакцией Г.Б. Минервина и В.Т. Шимко. Москва: «Архитектура-С», 2004.
3. Дизайнерська діяльність: системи візуальної інформації. Науково-методичне видання / О.В. Чемакіна та ін. Київ: УкрНДІ ДЕ, 2017.

4. Польшин В. Чому комунікація повинна бути більш візуальною? *Goldwebsolutions*: веб-сайт. URL: <https://goldwebsolutions.com/uk/blog/chomu-komunikaciya-povinna-but-bilsh-vizualnoyu/> (дата звернення 02.10.2019)

5. Закусина А.А. Графический дизайн как элемент эстетики городского пространства. *Cyberleninka*: веб-сайт. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/graficheskiy-dizayn-kak-element-estetiki-gorodskogo-prostranstva> (дата звернення 08.10.2019)

РОЛЬ ТУРИЗМУ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Кирчук В.,

студентка групи Тс-2018

Науковий керівник: асист. Жирак Л. М.

Університет Короля Данила,

(м. Івано-Франківськ, Україна)

В сучасному суспільстві гостро стоїть проблема гуманізації та соціальної інтеграції людей з особливими потребами. Чимало наукових праць присвячено вивченню засобів реабілітації, адаптації до суспільного життя та інтеграції неповносправних осіб у середовище здорових людей [1, 2, 5, 7]. Одним з таких засобів, згідно з різноманітними дослідженнями, може стати туризм, як один з найважливіших інструментів, що допоможе людям з особливими потребами відчути себе повноцінними членами суспільства. У системі світового туристського розвитку особливе і значне місце на сьогодні відводиться інклюзивному туризму, який знаходиться у структурі соціального туризму та в Україні, на жаль, практично не розвинений. Інклюзивний туризм – це сучасний вид туризму, який дозволяє включити у туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних можливостей та за умови забезпечення доступності до об'єктів туристичної інфраструктури.

Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – це система заходів, спрямованих на надання особам з інвалідністю можливості відновлення та розвитку їх фізичного, соціального, духовного, творчого та інтелектуального рівня з метою сприяння подальшої інтеграції в суспільство. Історія активного відпочинку та туризму для осіб з особливими потребами як масового явища розпочинається з кінця 50-х – початку 60-х років, коли прийшло загальне усвідомлення прав людини [7]. З цього часу було звернено увагу на осіб з вадами як на повноправних членів суспільства; розпочався рух до залучення осіб з особливими потребами в усі галузі суспільного життя, зокрема й до відпочинку та туризму. Процес трансформації людської свідомості та адаптування навколишнього середовища до потреб осіб з інвалідністю відбувався з різною швидкістю в різних країнах. Цей розвиток відбувався двома паралельними способами, перший із яких передбачав розвиток сфери

супроводу та опіки особи з особливими потребами, а інший – напрацьовував розвиток інфраструктури й технічних засобів, які б допомагали особам з інвалідністю максимально обслуговувати себе без сторонньої допомоги.

Проте аналіз вітчизняного досвіду показує, що на сьогоднішній день, туристичний ринок для неповносправних осіб в Україні є часто ігнорований і не відповідає їхнім потребам [8].

Інклюзивний туризм структурно включає в себе різні види реабілітації і соціальних послуг, а саме: медичну, психологічну, психолого-педагогічну, професійну, трудову, фізкультурно-спортивну, фізичну, соціальну та інші соціально-побутові заходи.

Головними проблемами, з якими стикаються люди з вадами при бажанні взяти участь в туристичній діяльності є: неефективність державної політики в даному напрямку, відсутність чіткої законодавчої бази; недостатнє фінансування програм з розвитку туризму для неповносправних; недоступність об'єктів туристичної інфраструктури та туристичних маршрутів, що, в свою чергу, зводить до мінімуму пропозицію для людей з вадами на ринку туристичних послуг; низький рівень професійної майстерності фахівців туристичного супроводу при роботі з неповносправними, що унеможливує отримання цією категорією населення якісних туристичних послуг; недоступні, або лише частково доступні, веб-сайти з інформацією для осіб з вадами зору, слуху; відсутність адаптованих транспортних засобів; відсутність достовірної інформації про рівень конкретних проблем з якими може стикнутися людина з особливими потребами; відсутність технічних засобів і обладнання для людей з інвалідністю. В той же час, практично всі дослідники даної проблематики одноголосно зазначають, що проблемою низької участі осіб з особливими потребами в туризмі є не тільки вищезазначені бар'єри, а також як суспільна інтерпретація факту неповносправності в суспільстві, невміння, страх при організації туристичних заходів для даної категорії населення [5, 6].

Згідно вимог прийнятих ЄТАН доступний туризм повинен включати такі складові як безбар'єрна інфраструктура та транспорт; висока якість послуг, досягнута навченим персоналом для роботи з особливою категорією туристів; доступні розваги, виставки, атракціони, системи бронювання, веб-сайти і послуги.

За даними низки науковців, туризм позитивно впливає на психофізичний стан дітей та дорослих з вадами, зокрема показники самопочуття, емоційності, активності, зниження імпульсивності, дратівливості, емоційної втоми. Також відзначимо, що участь в туристичних заходах позитивно впливає і морфофункціональний стан дітей, показники їх фізичної активності. Заходи рекреаційно-туристичного характеру позитивно впливають на соціально-психологічну адаптацію дітей з вадами слуху до умов суспільного середовища. Діти краще сприймають себе та інших, відчувають більший емоційний комфорт.

Спостерігається позитивна динаміка у мотивації дітей з вадами слуху. Зростає роль рекреаційно-туристичних заходів в активному відпочинку,

зростанні ролі рухової активності та усвідомлення можливості покращення здоров'я за допомогою вищезазначених заходів.

Дослідником даної проблематики Войтовською А.І. [2] запропоновано способи упровадження рекреаційних програм для осіб з інвалідністю: запрошувати всіх дітей до рекреаційних програм; забезпечити архітектурну доступність приміщень; забезпечити програмову доступність навчання й діяльності; навчити колектив задовольняти індивідуальні потреби осіб з вадами; забезпечити спільну діяльність, яка сприятиме позитивному рівноправному спілкуванню з іншими; зміцнити дружні взаємини між особами з інвалідністю й людьми без фізичних вад; підготувати людей як провідників інтегрування; схвалити принцип інтеграції як обов'язок кожного учасника.

Отже, пропоновані напрямки та практичні рекомендації щодо розвитку рекреаційно-оздоровчого туризму для неповносправних осіб в Україні дадуть можливість забезпечити їм рівні права та вільний доступ до відпочинку, відкриють новий, цікавий і досі недоступний світ.

Список використаних джерел:

1. Випасняк І. П. Соціальна інтеграція глухих дітей на основі рухової активності: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Л., 2007. 21 с.
2. Войтовська А.І. Особливості інклюзивного туризму. *Народна освіта: електронне фахове наукове видання*. 2017. Вип. №3(33).
3. Волошинський О. О. Проблема неповносправних – проблема усього суспільства. *Економічний розвиток громади*. 2007. № 3. С. 19–21.
4. Грибальський Я., Мудрий Я., Сварник М. Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з особливими потребами: метод. посібник. К. : Соцінформ, 2004. 105 с.
5. Жирак Л. Психологічна реабілітація дітей з вадами слуху засобами рекреаційно-туристичної діяльності. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Луцьк, 2012. № 2 (18). С. 229–232.
6. Жирак Л. М., Мицкан В.М. Туризм як засіб фізичної реабілітації дітей з особливими потребами. *Зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницького ПУ*. 2011. Вип. 20. С. 304–307.
7. Посібник з активного відпочинку та туризму для неповносправних [Електронний ресурс] / [М. Сварник, Я. Грибальський, Ю. Войтюк та ін.]. – Л. : Товариство Зелений хрест, 2009. – 151 с. URL: www.gcs.org.ua/publish/avt_ukr.pdf (дата звернення: 15.10. 2010).
8. Сварник М., Ніколаєв М. Діти з особливими потребами в українському суспільстві: крок до реабілітації та інтеграції. *Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: наук.-метод. зб. К., 2000. С. 22–29.*

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Коваль Л.,

студентка групи МЕУ-3-2014

Університету Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Вітчизняна економіка поступово інтегрується в світове співтовариство й на неї починають впливати чинники характерні для ринкової економічної системи коротко тривалий життєвий цикл продукції, поява нових сучасних товарів і ринків, зміни в державному регулюванні економікою, успіх економічних реформ великою мірою залежить від підвищення результативності діяльності працівників.

Одним із заходів результативності діяльності працівників є підвищення організації праці на підприємствах. Практика показує, що організація праці відіграє важливу роль на підприємстві і якщо організація не досконала це неодмінно призведе до зниження кінцевих результатів діяльності підприємства.

На сьогодні існує багато визначень організації праці. Найбільш ґрунтовним на нашу думку є визначення В.М. Данюка [1, с. 35].

1.Організація праці – це процес багатогранний і складний. Поодинокий працівник сам визначає мету діяльності, обирає засоби праці, регулює робочий час та інтенсивність праці тощо. Його організація праці реалізується в самореалізації.

Організація праці в сучасних умовах здійснюється в конкретних формах, різноманітність яких залежить від таких чинників, які зображені на рисунку

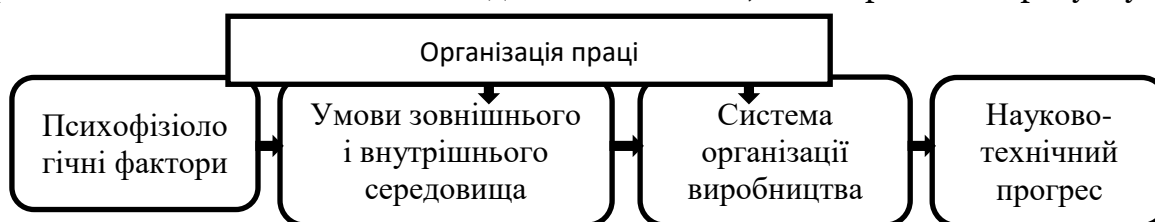

Рис.1. Фактори впливу на організацію праці на підприємстві.

Залежно від змін цих чинників організація праці здійснюється і вдосконалюється. Розвиток науково-технічного прогресу призводить до удосконалення засобів виробництва і методів управління персоналом. Тому організація праці повинна постійно удосконалюватись, використовуючи набутий досвід в сучасних технологіях

На всіх управліннях виробництвом в умовах ринкової економіки можна виділити такі основні завдання, щодо покращення організації праці.

Економічні завдання полягають у забезпеченні за рахунок організації праці всебічної економії ресурсів ,насамперед економії праці, що у свою чергу

спрямована на зниження витрат виробництва і зростання підвищення продуктивності праці.

Психофізіологічні завдання

- Забезпечення персоналу здорових і безпечних умов праці;
- Зниження фізичної та нервово-психічної напруженості;
- Гармонічне поєднання фізичної та розумової праці;
- Встановлення раціональних режимів праці та відпочинку.

Соціальні завдання

- Забезпечення праці, підвищення її привабливості за рахунок подолання монотонності, зміни праці, насичення її творчими елементами
- Забезпечення повноцінної оплати праці Колпаков В.М.[2, с. 140].

Отже динаміка науково-технічного і соціально-економічного розвитку потребує постійного удосконалення організації праці як одного із дієвих заходів підвищення результативності діяльності. Вдосконалюючи організаційний процес виробництва і праці, впроваджуючи нові технології, стає можливим не тільки активно використовувати досягнення науково-технічного процесу, але й створення підґрунтя для економічного розвитку підприємства, швидкого і якісного задоволення потреб споживача.

Список використаних джерел:

1. Данюк В.М. Організація праці менеджера: Навч. посіб. К: КНЕУ, 2006. 276 с.
2. Колпаков В.М. Організація праці менеджера: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. 243с.
3. Хомяков В.І. Менеджмент підприємства: 2-ге вид., перероб. і доб. Київ: Кондор, 2005. 434 с.

ІСТОРІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Козаченко В.,

магістр юридичного факультету

Науковий керівник: к.і.н., доц. Федик Л. Б.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Реклама стала невід'ємною складовою суспільних відносин, а тому врегулювання цієї сфери державою стало важливим напрямом законодавчої діяльності та потребувало формування адекватної нормативно-правової бази. Водночас цьому передував тривалий період формування реклами, як окремого

виду діяльності, який спочатку стосувався суто економічних відносин, а тому регулювався законами саме у такому аспекті. І тільки в подальшому з розвитком реклами як політичного, соціального, психологічного явища виникла потреба правового регулювання цих аспектів рекламної діяльності.

О.В.Марченко виокремлює наступні етапи розвитку реклами в Україні:

1) період Київської держави – період т.зв. «протореклами» – використання купцями послуг професійних глашатаїв-закликальників, використання майстрами на своїй продукції іменних написів (зародки торгової марки), розміщення графіті на мурованих стінах культових споруд. Однак безперечно, що законодавчого врегулювання такого типу відносин не було.

2) польсько-литовський період – розвиток ярмаркової торгівлі ускладнює комунікаційні зв'язки між населенням, що у свою чергу стимулює розвиток реклами. Значну роль у цьому процесі відіграє магдебурзьке право, яке надає право самоврядування містам і сприяє активізації торгівлі.

3) XVII – XVIII ст. – спроби регламентації Російським урядом рекламної діяльності: встановлення вимог щодо правдивості реклами, зовнішнього вигляду та текстової частини [1, с. 52].

4) XIX – початок XX ст. У зв'язку з появою друкованих видань, обсяги реклами зростають. Особливого розвитку отримує реклама комерційного характеру.

5) 1917-1980 рр. – реклама стає засобом поширення політичних ідей та пропаганди, а тому стає виключною прерогативою державних органів влади. Розміщення платних оголошень у приватних виданнях передбачаю юридичну відповідальність [3, с. 65].

6) 1985 – 1991 рр. – перебудовчі процеси зумовили зміни у законодавчому регулюванні рекламної діяльності. Закон «Про кооперацію» від 26.05.1988 р. врегулював комерційну рекламу спілок.

7) 1991-2019 рр. – формується правова основа рекламної діяльності в Україні. Цей період можна поділити на три етапи: перший 1991–1996 рр. – період становлення галузі до прийняття Закону України “Про рекламу”; другий 1997–2002 рр. – період після прийняття Закону України “Про рекламу”, це роки сприятливих умов для формування та інтенсивного зростання рекламної індустрії до введення законодавчих обмежень реклами алкоголю і тютюну; третій 2003–2013 рр. – період після першого введення законодавчих обмежень реклами окремих товарів і послуг, роки випробувань кризами і сталого розвитку. Впродовж 1991-1996 рр. приймаються закони та підзаконні нормативні акти, які регламентують різні аспекти рекламної діяльності в Україні: “Про захист прав споживачів” (12.05.1991 р.), який регулює питання включення зобов'язань виробника або продавця, які передбачені рекламою до гарантійних зобов'язань, «Про телебачення і радіомовлення» (13 грудня 1993 р.), Указ Президента України «Про заходи щодо запобігання недобросовісній рекламі та її припинення» (5 грудня 1994 р.). Основним нормативним актом, що регулює рекламну діяльність в Україні, є Закон України від 03 липня 1996

року «Про рекламу». У цьому нормативному акті об'єднано норми різних галузей права, включаючи державне, адміністративне, цивільне [2, с. 97].

Окрім державного регулювання рекламної діяльності, існує також саморегулювання рекламістів. Так у 1999 р. на IV з'їзді Спілки рекламістів України, були прийняті «Правила професійної етики в рекламі», які покликані вирішувати спірні та проблемні ситуації у сфері етики та законодавства [4, с. 17-18].

Отже, можна стверджувати, що правове регулювання реклами та рекламної діяльності пройшло тривалий період від саморегулювання до державного регулювання, що, здійснюється за допомогою норм різних галузей права.

Список використаних джерел:

1. Вітренко А. Історичні передумови та особливості розвитку реклами в Україні. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2010. № 119. С. 51-55.
2. Гербич О.В. Деякі правового регулювання рекламної діяльності в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. №3. С. 97-100.
3. Марченко О.В. становлення та розвиток реклами на території України: історико-правові аспекти. *Митна справа*. 2015. №1(97). С. 61-66.
4. Сердечна Л.В. Особливості розвитку національної рекламної галузі в 1997-2002 рр. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. Серія : Державне управління*. 2016. № 4. С.11-19.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Коновалова Ю.,

студентка факультету міжнародної торгівлі та права,

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.,

Київський національний

торговельно-економічний університет,

(м. Київ, Україна)

В українському кримінальному законодавстві інститут кримінальної відповідальності був введений ще в далекому 2013 році, але практика показує, що велика кількість юридичних осіб про це навіть не чула. В іноземних країнах та країнах Європи давно застосовуються заходи кримінального характеру до юридичних осіб. На перший погляд для України необхідно введення кримінальної відповідальності для такої групи суб'єктів, щоб підвищити рівень боротьби з корупцією та гармонізації європейського та національного кримінального законодавства, але є й проблема узгодження такого інституту з національною системою кримінального права.

Юридична особа фактично не вчиняє дії і не можливо визначити психічне ставлення її до вчинюваної дії чи бездіяльності, у статті 62 Конституції України закріплений важливий принцип, відповідно до якого кримінальна відповідальність можлива лише тоді, коли буде доведено вину особи, що ще раз підтверджує, що юридична особа не є суб'єктом злочину. Тоді як фізична особа або особи, які представляють юридичну вчиняють дії і можуть усвідомлювати їх суспільну небезпечність і виступають суб'єктом.

Слід погодитися з думкою юриста Олександра Канцурака, що у зв'язку з цим не використовується термін «кримінальна відповідальність» щодо юридичних осіб. Натомість, використовується «заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб», що дозволяє уникнути змін у частині суб'єкта кримінальної відповідальності до Загальної частини Кримінального кодексу України [1].

До юридичної особи застосовуються заходи кримінально-правового характеру, якщо вони вчиняють такі злочини:

- використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин, отруйних або сильнодіючих лікарських засобів;
- підкуп особи, яка надає публічні послуги, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, зловживання впливом;
- легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- підкуп службової особи юридичної особи приватного права, незалежно від організаційно-правової форми[3].

Для запобігання злочинам, законодавець визнав три види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Зокрема, це: конфіскація майна, ліквідація юридичної особи та штраф. При цьому як основні заходи кримінально-правового характеру застосовується штраф та ліквідація, а конфіскація майна – лише як додатковий (ст. 96 б КК України). В залежності від ступеня тяжкості визначається розмір штрафу, який накладається на юридичну особу судом. Штраф становить від п'яти тисяч до сімдесяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Заходи кримінально-правового характеру не можна назвати покараннями, тому що юридична особа сама в силу своєї природи не вчиняє злочин і тому не визнається виною. Ці заходи призначаються до фізичних осіб, які досягли віку кримінальної відповідальності і є осудними. Також заходи мають примусовий характер (ст. ст. 96-7-96-9 КК України) і вони тягнуть за собою настання негативних наслідків для підприємства. Також заходи кримінально-правового характеру є кримінальною відповідальністю, що само по собі і є негативною оцінкою в обвинувальному вироку суду вчиненого кримінального правопорушення і особи, яка його вчинила.

Підстава до застосування певних заходів кримінально-правового характеру є факт причетності юридичної особи до певного злочину, це може бути інтерес уповноваженої особи чи користь. Ще слід зазначити, що заходи,

які застосовуються до юридичної особи мають похідний характер, тому що залежать від застосування покарання до особи, яка її представляє.

Отже, можна зробити висновок: заходи застосовуються до юридичних осіб з метою впливу на уповноважених осіб, які скоїли злочин передбачених ст. 96-3 КК України, що тягнуть негативні для юридичної особи наслідки майнового чи організаційно-правового характеру. Приймаючи Закон про заходи кримінального характеру до юридичних осіб, наша держава зробила значний крок на зустріч світовому співтовариству, але це складний процес який потребує доопрацювання та переосмислення існуючих принципів кримінального права та кримінальної відповідальності встановлена в КК України. Введення даного інституту кримінального права ні в якому разі не повинно суперечити його принципам та основоположним засадами, оскільки це може призвести до розбалансованості діючого КК України.

Список використаних джерел:

1. Канцурак О. Особливості притягнення юридичних осіб до кримінальної відповідальності // Офіційний Інтернет-портал “Lexliga Law Firm” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lexliga.com/ua/novosti/privlecheniye-yur-licz-k-ugolovnoj-otvetstvennosti>
2. Полинко О. Кримінальна відповідальність юридичних осіб // Офіційний веб-портал адвокатської компанії “Маршаллер і Партнери” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.marshaller.com.ua/stattya-polynko-a-kryminalna-vidpovidalnist-yurydychnyh-osib/>
3. Трут Д., Автух А. Притягнення юридичних осіб до кримінальної відповідальності в Україні // Офіційний Інтернет-портал газети “Юридична газета” [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/prityagnennya-yurosib-do-kriminalnoyi-vidpovidalnosti-v-ukrayini-mif-chi-realnist.html>

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Корольова О., Юрченко Д.,

студенти 2 курсу

*факультету міжнародної торгівлі та права
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г.Л.*

*Київський національний
торговельно-економічний університет,
(м. Київ, Україна)*

Проблема насильства в сім'ї є однією з актуальних проблем сучасного суспільства. Дослідження цієї проблеми є надзвичайно важливим, оскільки

насильство негативно впливає як на психологічне самопочуття і загальний розвиток, так і на все подальше життя особи.

Насильство в сім'ї поширено у всіх країнах, і для запобігання цьому явищу розглянемо досвід окремих зарубіжних країн для його запозичення (на прикладі Великобританії, Швейцарії, Чехії).

Великобританія для запобігання застосувала два заходи. Перший полягав в удосконаленні роботи поліції, а саме привернення уваги до даної проблеми та удосконалення роботи з потерпілими домашнього насильства та кривдниками. Він полягає в тому, що працівники поліції повинні відвідувати сім'ї та проводити бесіди, де мають доносити інформацію про караність насильства у сім'ї. Другим заходом є швидке реагування та притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення діянь. До покарань за такі дії відносяться: штрафи, арешти та визначення короткострокового або тривалого терміну проживання агресора поза сімейним домоволодінням [1 с. 35].

Діяльність поліції Швейцарії щодо запобігання насильству в сім'ї загалом розділяється на два напрямки: захист особистої безпеки осіб, які потерпіли від домашнього насильства та притягнення до відповідальності правопорушників.

Слід звернути увагу на важливості тих заходів, які застосовує швейцарська поліція щодо захисту жертв:

- першою прибуває на місце події у разі отримання інформації про тілесні ушкодження, завдані у ході сімейної сварки кривдником;
- опитує потерпілого окремо від агресора, який вчинив насильство в сім'ї;
- аналізує ступінь ушкоджень жертви, у разі необхідності надає допомогу, надає контакти кризових центрів та у разі необхідності доставляє туди жертву;
- інформує жертву насильства в сім'ї про можливі подальші юридичні дії із захисту прав та притягнення кривдника до відповідальності;
- забезпечує отримання належної психологічної та медичної допомоги дітям;
- інформує жертву про контактні адреси центрів допомоги жертвам насильства в сім'ї, а також допомагає доправити їх до однієї з таких організацій [1 с. 62].

Важливим етапом в процесі протидії насильству в сім'ї є притягнення винних до юридичної відповідальності. Швейцарська поліція застосовує наступні заходи:

- протидіє подальшим спалахам насильства і визначається щодо покарання винних;
- забезпечує приймання заяв від потерпілих, а також отримання інших доказів щодо винуватості осіб у вчиненому насильстві;
- тимчасово затримує правопорушників і доставляє їх до відділку [1 с.62].

Чехія підійшла комплексно до вирішення проблеми сімейного насильства, де врахувала всі причини виникнення насильства у сім'ї на всіх рівнях: макрорівень та мікрорівень. Макрорівень полягає в інформуванні щодо існування даної проблеми в суспільстві та соціальній допомозі. Мікрорівень

полягає в психологічній допомозі особам, яким загрожує насильство у сім'ї та в психологічній роботі з особами, які вчинили сімейне насильство [1 с. 79].

Проте наша країна також зробила чимало заходів для запобігання з насильством. В країні було здійснено ряд державних заходів щодо попередження насильства над дітьми (прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства стосовно протидії насильству в сім'ї», Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та ін.), радикально викоренити негативні тенденції в цій сфері поки що не вдається. Адже недостатньо розвинена система роботи з жертвами насильства. Також практично відсутній механізм збору статистичних даних щодо психологічного насильства над дітьми [2; 3; 4].

Кримінальний кодекс України орієнтований на захист дитини від будь-яких форм фізичного, психологічного, сексуального або економічного та соціального насильства над дитиною в сім'ї. Проте Кримінальний кодекс не має окремого розділу, що регулює це питання, але чимало статей передбачають кримінальну відповідальність за пов'язані з насильством над дітьми дії (ст.ст. 115-117, 119-123, 125-129, 135, 136, 152, 153, 155, 156, 166, 167, 194, 195 та деякі інші) [5].

Отже, питання, що стосуються насильства в сім'ї, є однією з глобальних проблем сучасного суспільства. Насилля в родині впливає на всі сфери життя людини, змінюючи систему цінностей, порушуючи комунікації людини, дезорганізовує її соціальне життя, змінює мотивацію та поведінку.

Таким чином, проведення дослідження дозволяє виокремити конкретні аспекти удосконалення національної практики. З британської практики доречним є використання технічних пристроїв телекомунікаційного зв'язку для безпеки і комфорту свідків та потерпілих при розгляді справи про насильство у сім'ї за умови можливості візуального контакту з цими особами. Доречним інструментом посилення взаємодії органів та інституцій протидії насильству у сім'ї за прикладом Швейцарії є створення міжвідомчого спеціалізованого бюро, спрямованого на координацію спільної діяльності суб'єктів протидії насильству у сім'ї. Також слід звернути увагу на можливість виділення окремого розділу в Кримінальному кодексі України, де об'єднати всі норми, які будуть нести кримінальну відповідальність за насильство в сім'ї, як це зроблено в Чехії.

Тобто, аналізуючи проблему, можна зробити висновок, що: по-перше, в населення ще не сформувалася віра в те, що психолог може допомогти; по-друге, не кожен бажає розповісти про свої проблеми; по-третє, багато дітей не знають про можливості захисту з боку держави; і останнє – в Україні недостатньо розвинена система роботи з жертвами насильства.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний досвід попередження та протидії домашньому насильству [Монографія] / А. О. Галай, В. О. Галай, Л. О. Головка, В. В. Муранова та ін. / За заг. ред. А. О. Галай. К.: КНТ, 2014. 160 с.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства стосовно протидії насильству в сім'ї» від 25.09.2008 № 599-VI // Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-17> (дата звернення: 23.09.2019)

3. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III // Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 23.09.2019)

4. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 №2229-VIII // Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 23.09.2019)

5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 24.09.2019)

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Косович М.,

студент з курсу

факультет архітектури, будівництва та дизайну

Науковий керівник: викл. Кизимшин Л. П.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Проблема забезпечення світової економіки ресурсами є однією з головних, на ряду з іншими глобальними проблемами, такими як, наприклад, охорона навколишнього середовища та кліматичні зміни на планеті. На підтвердження до цього Генеральна Асамблея ООН включила проблему забезпечення сталого розвитку людства енергоресурсами в трійку основних проблем. Енергетика сьогодні стала невід'ємною частиною цивілізації.

Роль альтернативних джерел енергії все більше зростає. Причиною тому можна назвати як забруднення атмосфери продуктами згоряння, так і прогнози фахівців про вичерпання традиційних енергетичних ресурсів у вигляді нафти, газу, вугілля. Крім того, використання альтернативних джерел енергії приведе до скорочення викидів вуглекислого газу, що сприятиме вирішенню проблем охорони довкілля та покращенню екологічної ситуації в державі [4, с. 18].

Збільшення використання енергії з альтернативних джерел, заплановане Україною до 2030 року, дозволить скоротити сукупні витрати національної енергетичної системи. Якщо Україна дотримуватиметься політики, яка викладена у Національному плані дій з відновлюваної енергетики, частка енергії з відновлюваних джерел у загальному кінцевому енергоспоживанні

збільшиться з 3% у 2009 році до 13,2% у 2030 році. Але, якщо Україна запровадить програму REmap Міжнародного агентства з відновлюваної енергетики, цей показник збільшиться до 21,8%. Використання програми REmap дозволить Україні до 2030 року скоротити попит на природний газ на 15% у порівнянні з варіантом, який передбачає стабілізацію попиту на рівні 2014 року [2, с. 6].

Перспективними напрямками використання альтернативних джерел енергії в Україні називають: вітроенергетику, біоенергетику, біопаливо, геотермальну енергетику, малу гідроенергетику, сонячну енергію [1, с. 36].

Вітроенергетика. Економічно виправданим будівництво вітроелектростанції буде лише тоді, коли середньорічна швидкість вітру у даному районі складає не менше 6 м/с. Сьогодні на українських підприємствах щомісяця випускається 10 турбін, сертифікованих Держкомстатом України. В експлуатації знаходиться Донузлавська, Сакська, Новоазовська та Трускавецька вітрові електростанції. Загальний вітровий потенціал України – 16–24 ГВт (за даними Всесвітньої асоціації вітроенергетики). 16 Гвт вважають економічно обґрунтованим потенціалом. Найбільш перспективні регіони – південний та південно-західний, де середня річна швидкість вітру на висоті 80 метрів перевищує 7,5 м/сек. У нашій країні такі вітрові електростанції заплановано будувати на узбережжях Чорного і Азовського морів, у горах Криму і Карпат, а також у степових районах.

Біоенергетика. Перспективним в цій галузі є впровадження котлів, що працюють на біомасі (дрова, солома, тирса, пагони лози). Перевагами такого виду енергетики – зменшення залежності від імпортованих енергетичних ресурсів, підтримка сільськогосподарського сектора, зменшення шкідливого впливу на екологію. В нашій країні котли на твердому паливі частіше застосовуються в районах з низьким рівнем газифікації. Твердопаливні котли розрізняються за типом горіння: пряме спалювання та піролізне або газогенераторне спалювання. Економічно обґрунтований потенціал біоенергії перевищує 800 ПДж / рік – що дорівнює чверті загального енергоспоживання України. Половина зазначеного потенціалу енергопостачання припадає на виробництво енергії з сільськогосподарських відходів та деревної біомаси.

Біопаливо. Біодизель – тип біопалива, виготовленого з біологічної сировини (наприклад рослинної олії). Використовується в якості заміни звичайного дизельного палива виготовленого з нафти. Звичайні, не модифіковані, дизельні двигуни можуть працювати на біодизелі. Сировиною для виготовлення біопалива в Україні може бути ріпак. Сприятливі умови для розширення посівних площ ріпаку мають господарства майже всіх областей України. Планується культивувати енергетичні культури на землях несільськогосподарського призначення, таких як долини річок, рекультивовані території звалищ твердих побутових відходів, території кар'єрів, тощо.

Геотермальна енергетика. Україна має значну кількість геотермальних джерел з високим температурним потенціалом в діапазоні: 120 °С–180 °С. Таких температур достатньо для виробництва електроенергії. За різними

оцінками, потенціал економічно значних енергетичних ресурсів термальних вод в Україні становить 8,4 Мт. н.е. / рік. Енергетичний еквівалент готового до освоєння технічного потенціалу геотермальних ресурсів України сягає 2 млн т у. п. / рік. Великі запаси термальних вод винайдені у Закарпатській, Чернігівській, Харківській та Сумській областях. Сотні свердловин термальних вод законсервовані, але можуть бути розконсервовані з метою використання потенціалу геотермального тепла. Проте, залучення геотермального потенціалу стримується відсутністю фінансування та розроблених схемних рішень.

Мала гідроенергетика. Гідропотенціал малих річок України, який орієнтовно складає 4.0 млрд кВт·год. Фактично малі ГЕС виробляють до 350 млн кВт·год. електроенергії, що становить лише 10% від потенціалу. На сьогодні в Україні збереглося понад 170 малих ГЕС, а в перспективі необхідно відновити та збудувати близько 100 нових малих ГЕС. Річний технічно досяжний потенціал малих ГЕС оцінюють на рівні 20,1 ТВт·год. У цьому секторі малі річки в Україні, особливо у західних областях, складають майже 28% від загального потенціалу річок. Потенціал мікро, міні- та малих ГЕС є у всіх західних регіонах України, особливо, у Закарпатській та Чернівецькій областях [3, с. 26].

Сонячна енергія. Середньорічна кількість енергії сонячного випромінювання в Україні складає від 1070 кВт·год / м² у північних регіонах до 1400 кВт·год / м² – у південних. Сонячне фотоелектричне обладнання можна ефективно експлуатувати впродовж року з піковою ефективністю з квітня до жовтня у південних областях та з травня до вересня – у північних областях. Сонячна енергетика має обґрунтований потенціал на рівні 4 ГВт. Плоскі колектори, які можуть використовувати і пряме, і дисперсне сонячне випромінювання є найбільш прийнятними для північних регіонів. В той час, сонячні колектори, які концентрують сонячні промені, ефективніше будуть працювати у південних регіонах.

Висновок. Отже, на мою думку, потенціал альтернативних джерел енергії в Україні недостатньо використаний і це є одним з тих пріоритетних напрямів економічного розвитку, який міг би стати привабливим для прямих іноземних інвестицій. Альтернативна енергетика має зіграти важливу роль у подоланні економічної кризи і підвищити рівень енергетичної незалежності України. Тому кожний регіон країни має ефективно використовувати, як мінімум, кілька джерел альтернативної енергії: біомасу, воду, вітер, геотермальну і сонячну енергію.

Список використаних джерел:

1. Гнедіна К. В. Тенденції розвитку альтернативної енергетики в Україні в контексті модернізації енергетичних ринків. *Управління розвитком*. 2017. № 3–4. С. 35–47.
2. Жілен Д. REmap 2030: Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в Україні / Дольф Жілен, Дегер Сайгін, Ніколас Вагнер. Абу-Дабі, IRENA. 2015. 57 с.

3. Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року / О. Дячук, М. Чепелєв, Р. Подолець, Г. Трипольська та ін.; за заг. ред. Ю. Огаренко та О. Алієвої. Київ: Вид-во ТОВ «АРТ КНИГА», 2017. 88 с.

4. Проскуракова Л. Н., Ермоленко Г. В. Возобновляемая энергетика 2030: глобальные вызовы и долгосрочные тенденции инновационного развития. М.: НИУ ВШЭ, 2017. 96 с.

**ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ
НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПОТЕРПІЛОГО, ЩО ОБУМОВЛЕНІ ЗМІНАМИ
КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З МЕТОЮ РЕАЛІЗАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ РАДИ ЄВРОПИ ПРО ЗАПОБІГАННЯ
НАСИЛЬСТВУ СТОСОВНО ЖІНОК І ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ
ТА БОРОТЬБУ З ЦИМИ ЯВИЩАМИ**

Костюк В., Розман С.

студенти юридичного факультету

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Острогляд О.В.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

На сьогодні зміни, що вносяться в кримінальне законодавство, в переважній більшості стосуються посилення відповідальності за різного роду протиправні діяння.

Кількість змін, що внесені до Кримінального кодексу України, за останніми дослідженнями перевищила 800, а якщо рахувати і ті, що набудуть чинності з 01.01.2020 то можна говорити про цифру в 1000.

Одні з небагатьох змін, що стосуються додаткового захисту потерпілого, набули чинності 11.01.2019 року на підставі Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами».

Особливої уваги заслуговують положення, що надають додаткового захисту неповнолітньому потерпілому.

До таких змін можна віднести, наприклад,:

- зміни у статті 67, зокрема, п.6 викладено в такій редакції «вчинення злочину щодо особи похилого віку, особи з інвалідністю або особи, яка перебуває в безпорадному стані, або особи, яка страждає на психічний розлад, зокрема на недоумство, має вади розумового розвитку, а також вчинення злочину щодо **малолітньої дитини або у присутності дитини**»;

- додаткового захисту потерпілим, в тому числі і неповнолітнім, надає і доповнення Загальної частини розділом XIII-1 «Обмежувальні заходи», яким передбачено, зокрема, в ч.1 ст. 91-1, що в інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством, одночасно з призначенням покарання, не

пов'язаного з позбавленням волі, або звільненням з підстав, передбачених цим Кодексом, від кримінальної відповідальності чи покарання, суд може застосувати до особи, яка вчинила домашнє насильство, один або декілька обмежувальних заходів, відповідно до якого (яких) на засудженого можуть бути покладені такі обов'язки:

1) заборона перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства;

2) обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності;

3) заборона наблизитися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала від домашнього насильства, може постійно чи тимчасово проживати, тимчасово чи систематично перебувати у зв'язку з роботою, навчанням, лікуванням чи з інших причин;

4) заборона листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства, інших контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб;

5) направлення для проходження програми для кривдників або пробачійної програми.

Вказані заходи можуть застосовуватися на строк від одного до трьох місяців і за потреби можуть бути продовжені на визначений судом строк, але не більше як на 12 місяців.

- в Кримінальний кодекс України введено нову статт 151-2 «Примушування до шлюбу», яка в якості кваліфікованого складу передбачає примушування до вступу в шлюб або до продовження примусово укладеного шлюбу, або до вступу у співжиття без укладання шлюбу, або до продовження такого співжиття, або спонукання з цією метою особи до переміщення на територію іншої держави, ніж та, в якій вона проживає особи, яка не досягла шлюбного віку згідно із законодавством, що в розумінні законодавства України якраз і означає неповнолітню особу.

- також отримали нові редакції статті 152 та 153:

Зокрема, стаття 152 «Згвалтування» в якості особливо кваліфікованого складу передбачає згвалтування неповнолітньої особи. Крім того ця стаття тепер передбачає, що згвалтуванням вважаються дії вчинені щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років, незалежно від її добровільної згоди.

Як вказують М. Хавронюк та О. Дудоров вказівка в ч. 4 ст. 152, викладеної в редакції Закону № 2227-VIII від 06.12.2017, на «дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо особи, яка не досягла чотирнадцяти років, незалежно від її добро-вільної згоди»³, дозволяє стверджувати, що сексуальне проникнення в тіло малолітньої особи визнається згвалтуванням незалежно від того, чи давала така особа на це згоду, є остання добровільною (така згода визнана законодавцем фікцією) або вимушеною, чи розуміла малоліт-ня особа характер і значення вчинюваних стосовно неї дій тощо. Інакше кажучи, в КК втілено ідею законодавчої конкретизації віку, недосягнення якого зобов'язує правозастосувача беззастережно розцінювати сексуальне проникнення в тіло

відповідної особи як зґвалтування. З огляду на інформаційне та виховне навантаження аналізованої кримінально-правової заборони, слід визнати виправданою вміщеною в ній вказівку саме на певний вік потерпілої особи, а не на її малолітній стан. Так само вирішується питання кримінально-правової оцінки сексуального насильства, вчиненого щодо малолітньої особи (ч. 4 ст. 153). Виходить, що в ч. 4 ст. 152 КК передбачено відповідальність як за кваліфікований (а точніше особливо кваліфікований) різновид зґвалтування (якщо відсутня добровільна згода малолітньої потерпілої особи, яка розуміє характер і значення вчинюваних стосовно неї дій, на сексуальне проникнення в її тіло), так і за самостійний різновид основного складу злочину «зґвалтування» як специфічного посягання на статеву недоторканість малолітньої особи, для наявності якого добровільна згода цієї особи жодного значення не має [2, с. 115-116].

Стаття 153 «Сексуальне насильство» в якості особливо кваліфікованого складу передбачає сексуальне насильство щодо неповнолітньої особи.

- крім того додаткового захисту потерпілому надає і нова 390-1 «Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників», оскільки вона передбачає арешт чи обмеження волі щодо осіб, які не виконують обмежувальних заходів чи ухиляються від проходження програм для кривдників.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19>

2. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. - К.: Ваїте, 2019. - 288 с.

**РОЛЬ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В
УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ**

Котерлин Р.,
студентка групи Тс– 2019,
Науковий керівник:
д.ю.н., проф. Луцький Р.П.
Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)

У сучасному світі усвідомлюється необхідність інтеграції осіб з обмеженими можливостями здоров'я в суспільство шляхом подолання не тільки фізичних, але й символічних бар'єрів у їхньому житті. На сучасному етапі розвитку українського суспільства соціально-психологічний аспект взаємовідносин людей із обмеженими фізичними можливостями та здорової частини суспільства набуває особливого значення. Сучасне суспільство можна розділити на дві групи за ставленням до людей з особливими потребами, до взаємодії з ними. Перші вважають інтеграцію таких людей в суспільство непотрібною і до інвалідів ставляться вкрай негативно, вважаючи, що «інваліди повинні жити з інвалідами», «здорові люди інвалідів ніколи не зрозуміють». Другі є прихильниками інтеграції людей із особливими потребами у суспільство, вважаючи, що «всі повинні бути рівними», «розуміти один одного», а це можливо лише за умов спільної життєдіяльності [3].

Перед українським суспільством, навіть у такий дуже непростий для нашої держави час, постає питання: якщо ми дійсно хочемо реалізувати потенціал людяності, який є в нашої нації, то маємо звернути увагу на проблему всебічної допомоги тим, хто сьогодні гостро цього потребує.

Інвалідам потрібні умови для самореалізації. Адже вони, у своїй більшості, це сильні і вольові люди, які здатні навчатися, працювати і вдосконалюватися. Але їм потрібні елементарні умови, законодавчі і побутові. Так указом президента «Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту інвалідів та проведення в Україні у 2019 році року людей з інвалідністю» передбачається, що діяльність держави щодо інвалідів виявляється у створенні правових, економічних, політичних, соціальних, психологічних та інших умов для забезпечення їхніх прав і можливостей нарівні з іншими громадянами для участі в суспільному житті та полягає у: виявленні, усуненні перепон і бар'єрів, що перешкоджають забезпеченню прав і задоволенню потреб, у тому числі стосовно доступу до об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, транспорту, інформації та зв'язку, а також з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів – до:

- освіти;
- праці;

- культури;
- фізичної культури і спорту;
- охороні здоров'я;
- соціальному захисті;
- забезпеченні виконання індивідуальної програми реабілітації інвалідів;
- наданні пристосованого житла;
- сприянні громадській діяльності [4].

На жаль, в Україні, незважаючи на законодавче закріплення гарантій прав осіб з обмеженими властивостями, зокрема недопущення порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками все ж таки позитивних зрушень стосовно людей з особливими потребами у суспільній свідомості не відбулося [1, с. 19]. Навпаки, спостерігається зростання байдужості, відвертої недоброзичливості, навіть проявів жорстокості. Цьому неабияк сприяє гасло «світ належить першим і успішним», що заповнило засоби масової інформації. Причому зневагу виказують не лише «успішні», а й люди далекі від цього визначення.

Отже, говорячи про відсутність дискримінації та бар'єрів в Україні що гарантується Конвенцією ООН про права інвалідів у вигляді Резолюції Генеральної Асамблеї ООН №61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 року., насамперед слід мати на увазі ліквідацію бар'єрів у свідомості людей, створення позитивного іміджу інваліда [2, с. 9]. Слід усвідомити, що вилучення з суспільного життя багатомільйонної верстви, якою є інваліди, – це обкрадання суспільства, а боротьба за безбар'єрну державу – поліпшує якість життя здорових людей. Без дотримання цих умов безбар'єрність і надалі матиме формальний характер.

Список використаних джерел:

1. Капська А.Й. Соціальна педагогіка: підручник. 4-те вид. виправ. та доп. / за ред. проф. А.Й. Капської. К.: Центр учбової літератури, 2009. 488 с.
2. Конвенція ООН про права інвалідів. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН №61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 року. К.: Національна Асамблея інвалідів, 2008. 48 с.
3. Красномоєць В.А. Інвалідність: відображення соціального явища у теоретичних поняттях у контексті людського розвитку [Електронний ресурс] URL: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Vpu/Ekon/2009_7/39.pdf
4. Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту інвалідів та проведення в Україні у 2003 році року людей з інвалідністю: Указ Президента України URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ

*Кулик К., Овчаренко А., студенти
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г.Л.
Київський національний
торговельно-економічний університет
(м. Київ, Україна)*

Значна кількість країн світу мають у ролі глави держави президента. Україна не є виключенням. Згідно зі ст.102 Конституції України Президент України є главою держави і виступає від її імені[1]. Таким чином, можна зазначити, що президент посідає найвище місце в структурі органів державної влади та має вагомую роль у забезпеченні регулювання державного механізму.

На нашу думку, спектр повноважень Президента України, визначених в Основному законі, вимагає певного закріплення за ним обмежень юридичної відповідальності, забезпечення гарантій та ускладнення процедури притягнення до кримінальної відповідальності. Як зазначила український науковець С.Г.Серьогіна : «Характер завдань, що стоять перед Президентом України, широкий спектр повноважень і висока політична відповідальність глави української держави обумовлюють необхідність створення чіткої системи гарантій президентської діяльності» [2, ст.217]. Тому, ст.105 Конституції України передбачено, що Президент України користується правом недоторканності на час виконання повноважень [1]. Але існує певна невизначеність щодо самого імунітету глави держави та його прояву в повсякденному житті. Законодавець не зазначив конкретне коло відносин, на які розповсюджується недоторканність. Саме тому у 2003 році народні депутати України здійснили конституційне подання про офіційне тлумачення положень частини першої статті 105 Конституції України. Конституційний Суд України вирішив , що Положення частини першої статті 105 Конституції України треба розуміти так, що Президент України на час виконання повноважень не несе кримінальної відповідальності, проти нього не може бути порушена кримінальна справа.

Отже, притягнення Президента України до кримінальної відповідальності можливе лише після закінчення терміну його повноважень або дострокового припинення його повноважень у порядку імпічменту. Але, ми вважаємо, що забезпечення відповідальності Президента є важливим завданням, оскільки в такий спосіб реалізується захід підтримання легітимності державної влади. Важливим принципом легітимності державної влади є взаємна відповідальність держави та особи. Тобто відповідальність держави, органів державної влади та їх посадових осіб перед особою, яка сприяє зміцненню довіри людини до публічної влади.

Найпоширенішою формою конституційної відповідальності президента є імпічмент. Імпічмент - це процедура усунення з посади вищих посадових осіб держави, як правило, президента. Внаслідок такої процедури достроково

припиняються його повноваження, відбувається усунення з посади й він може бути притягнутий до юридичної відповідальності як приватна особа. В історії України імпичменти невідомі. Проте мало місце “самоусунення” Віктора Януковича внаслідок подій Революції Гідності.

На сьогодні вже існує прийнятий Верховною Радою України проект закону “Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпичмент)”. Згідно із статтею 1: “Усунення Президента України з поста в порядку імпичменту (далі – імпичмент) є способом притягнення Президента України до конституційної відповідальності. Імпичмент є позасудовим конституційним процесом, за змістом якого Верховна Рада України у разі вчинення державної зради або іншого злочину Президентом України може достроково припинити його повноваження, усунувши з поста” [3].

У різних країнах світу процедура імпичменту регулюється власним законодавством. Наприклад, у США процедуру імпичменту проходили три президенти: Ендрю Джонсон, Річард Ніксон та Білл Клінтон. Проте при голосуванні за усунення з посади Джонсона в Сенаті не вистачило одного голосу. Вина Клінтона не була доведена, а сам Сенат проголосував проти його усунення з посади. Ніксон самостійно пішов з посади і його вина не викликала запитань [4].

Існує саме такий зарубіжний досвід, коли 6 квітня 2004 р. сейм Литви відправив у відставку главу держави на підставі рішення Конституційного суду, який 31 березня визнав президента Р. Паксаса винним у трьох порушеннях Конституції. 13 грудня 2005 р. розширена колегія Верховного Суду Республіки Литви визнала Р. Паксаса не винним у вчиненні інкримінованих йому злочинів, однак унаслідок відсутності в конституційному законодавстві Литви норм, присвячених інституту поновлення (реставрації), його не було відновлено у посаді.

Таким чином, більшість президентів бажають самостійно піти у відставку, ніж увійти в історію, як усунені з посади в порядку імпичменту. В Україні процедура імпичменту можлива лише за наявності політичної волі народних депутатів та незалежності судової влади від президентської. І як наслідок, 29 травня новообраний президент України Володимир Зеленський виконав свою обіцянку, яку давав у передвиборній промові і Верховна Рада України прийняла проект закону, за який говорилося вище. Також, на нашу думку було б доцільним прийняття закону «Про Президента України», який повноцінно описав би межі недоторканності глави держави та всебічно розглянув питання кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР). 1996. № 30. с. 141. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%>

2. Серьогіна С. Г. Теоретично-правові та організаційні засади функціонування інституту президентства в Україні : монографія. Х. : Ксилон, 2001. 248 с.

3. Проект Закону України “Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент)”. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66240

4. Карвацький А., Зварун Б. Імпічмент в Україні та за кордоном: як прибрати президента за законом. *Українська правда*. 2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/05/30/7216589/>

5. Волкотруб С. Г. Кримінально-процесуальний аспект імунітету Президента України. *Університетські наукові записки: часопис Хмельницького ун-ту управління та права*. 2005. № 1–2 (13–14). С.231–236.

6. Проблеми юридичної відповідальності Президента України [Електронний ресурс]. *Науковий блог Національного університету “Острозька академія”* 2013. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/problemu-yurydychnoji-vidpovidalnosti-prezydenta-ukrajiny/>

ПОНЯТТЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ТА МЕТОДИ ЙОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

Кусік Н., Швець І., студенти

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кучменко В.О.

*Державний університет «Житомирська політехніка»
(м. Житомир, Україна)*

Психологія людини та існування конкуренції породжує бажання та необхідність вирішення певних приватних та публічних питань, що породжує виникнення такого поняття їх конфлікт інтересів. Конфлікт інтересів – це виникнення суперечності між приватними інтересами особи та її службовими повноваженнями.

Даний термін, досить новий для українського законодавства. В його основі лежить приватний інтерес, який пов'язаний з виконанням представницьких чи посадових повноважень, щодо прийняття та впровадження нею рішень в житті або вчинення бездіяльності щодо безпосереднього проблемного питання. Але не завжди ситуація, де явно виражений конфлікт інтересів, обов'язково призводить до безпідставного діяння або прийняття необґрунтованого рішення. У випадку коли особа має не меншу загрозу може нести потенційний конфлікт, який є причиною того, що наявність приватного інтересу у сфері службової діяльності може впливати на безпристрасне прийняття рішень, пов'язаних зв службовою діяльністю.

Особа може мати або не мати приватний інтерес на рахунок вирішення певних питань й це буде показником, що свідчить про конфлікт інтересів у індивіда. Суб'єкт, який приховує наявний приватний інтерес розцінюється як

порушник службової дисципліни і до нього обов'язково мають бути вжиті заходи, щодо запобігання корупції. Наявний конфлікт інтересів має значний вплив на його холоднокровність та незалежність при прийнятті чи не прийнятті рішень чи вчиненні певних дій, наданих їй службових повноважень. Також, про конфлікт інтересів йдеться тоді, коли інтереси зацікавленої особи суперечать службовим повноваженням посадовця.

Найбільш розповсюдженими прикладами конфлікту інтересів є ситуації, що виникають під час:

- при публічних закупівлях, в процедурі яких пов'язані посадові особи замовника;
- здійснення функцій контролю посадовими особами чи керівниками в яких є близькі особи ;
- проведення конкурсів на зайняття вакантних посад у публічних органах, коли між членами комісії та учасником є наявним приватний інтерес;
- приватизація або відчуження державного або комунального майна, проведення державної експертизи;
- взаємодія службовця за змістом своїх повноважень і з такою юридичною особою, з якою він працював у минулому або був її керівником.[1]

Виходячи з цього, можемо стверджувати, що конфлікт інтересів може мати прояви в різних аспектах, посадовець може порушити антикорупційне законодавство не маючи при цьому прямого наміру це зробити чи будучи не обережним й не розуміючи всю ситуацію, що відбулася. Наприклад, жінка була в підпорядкуванні чоловіка, а потім вони закохались один в одного, що призвело до реального конфлікту інтересів.

Припустимим виходом із ситуації, де відбувся конфлікт інтересів є відправлення звернення до НАБУ або отримання пояснення щодо наявності або відсутності у суб'єкта конфлікту інтересів. Крім цього, на особу покладається низка обов'язків із метою недопущення негативних наслідків, особливо тоді, коли конфлікт інтересів стосується державна служба.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо стверджувати, що кожен повинен максимально намагатись уникати виникнення конфлікту інтересів. Є можливість складання своїх повноважень або утримання від будь-яких дій, що якимось чином бути пов'язані з близькою особою. Якщо суб'єкт не впевнений в присутності факту конфлікту інтересів, особа зобов'язана звернутись до територіального органу Національного Агентства для пояснення ситуації, в якій він припускає присутність конфлікту.

Обов'язком кожного є вжиття заходів щодо подолання конфлікту інтересів. Кожен може самостійно врегулювати конфлікт інтересів, якщо порушник буде вживати деякі правомірні заходи, які призведуть до зникнення відповідного інтересу, але обов'язково при цьому надавати підтверджуючі документи.

Механізм регулювання конфлікту інтересів має забезпечити своєчасну відповідь на невідповідність законам і не допустити прийняттю рішень чи вчиненню дій в умовах за яких існує конфлікт інтересів.

Список використаних джерел:

1. Конфлікт інтересів: поняття, врегулювання, відповідальність. URL: <https://www.veklegal.com/uk/blog/konflikt-interesiv/>.

**СІМЕЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗМІНИ ІМ'Я ЗА
ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Кучинська Ю.

студентка групи Юс-2017-1

ПВНЗ Університет Короля Данила

*Науковий керівник: к.ю.н. **Вівчарук Д. П.***

(м.Івано-Франківськ, Україна)

Прізвище - це те, що записано в нас у паспорті, це мовний знак, за допомогою якого ми відрізняємо одну людину від іншої, називаємо цілі сім'ї. По прізвищу записують учнів у школі, студентів у вузі, приймають на роботу, видають заробітну плату і т.д. Отже, прізвища дуже потрібні слова, без яких просто неможливо обійтися [1].

За «Словником української мови» прізвище — це «найменування особи, набуте при народженні або вступі в шлюб, що передається від покоління до покоління і вказує на спорідненість». Немає сумніву в тому, що кожна людина у той чи інший час задавалася питанням: звідки пішло її прізвище і що воно означає. А прізвища наші мають дуже цікаву історію, бо виникли не на пустому місці, а внаслідок найрізноманітніших життєвих ситуацій і найрізноманітніших приводів. Як не дивно, але до XVII століття українці не мали прізвищ, а обходилися лише іменами і прізвиськами. З розвитком суспільства, із збільшенням чисельності населення виникла потреба розрізняти людей, які мали однакові імена. Так виникли прізвиська, які влучно давалися людям на ознаку якоїсь домінуючої риси характеру, виду діяльності, зовнішності, манери поведінки тощо [2].

Укладання шлюбу – це найбільш поширена підстава для зміни прізвища. Таке право кожному подружжю надає ст. 35 Сімейного кодексу України (СК) [3].

Наречені мають право обирати прізвище одного з них як спільне прізвище подружжя або надалі іменуватись дошлюбними прізвищами, або приєднати до свого прізвища прізвище нареченого (нареченої). Якщо наречені бажають мати подвійне прізвище, то за їх спільною заявою визначається, з якого прізвища буде починатися обране ними прізвище, про що робиться відповідна відмітка в графі «для відміток» актового запису про шлюб.

Роз'яснення особам, які укладають шлюб, їх право на вибір прізвища становить обов'язок керівника органу реєстрації актів цивільного стану при прийнятті заяви і реєстрації шлюбу. Він повинен роз'яснити, що Закон надає подружжю право залишати своє дошлюбне прізвище. За взаємною згодою ті, що одружуються, також вправі обрати спільне прізвище, яким може бути прізвище одного із них. Вибір будь-якого прізвища, яке не є прізвищами наречених, не дозволяється.

Спільне прізвище підкреслює наявність шлюбу і є правовою основою для присвоєння дітям такого ж прізвища, що створює певні зручності у житті.

Питання вибору прізвища не може вирішуватися за рахунок поступки у якихось інших інтересах одним з подружжя другому. Тільки дійсна воля зацікавлених осіб, яка не обтяжена будь-яким тиском, може мати значення і викликати відповідні правові наслідки.

Жоден з подружжя не має переваг у виборі спільного прізвища, і питання про його вибір вирішується за їх згодою.

У разі виникнення спору щодо вибору спільного прізвища орган РАЦСу залишає подружжю їх дошлюбні прізвища, якщо вони із-за спору не відмовляться від реєстрації шлюбу, що іноді буває.

Питання про вибір прізвища вирішується особами, які укладають шлюб, тільки під час реєстрації шлюбу, і це прізвище зберігається за подружжям на все життя. Припинення шлюбу внаслідок смерті одного із них або оголошення його померлим не позбавляє другого з подружжя права носити обране під час одруження прізвище. Повернути дошлюбне прізвище можливо лише при розлученні. Під час перебування в шлюбі кожний з подружжя вправі змінити прізвище в загальному порядку.

Однак зміна одним з подружжя прізвища не тягне обов'язку зміни прізвища для другого з подружжя. При реєстрації шлюбу один із подружжя має право прийняти приєднане прізвище. Якщо подвійне прізвище бажає мати лише одна особа, то жодних складнощів не виникає.

Якщо таке бажання мають і наречений, і наречена, то їм необхідно, як вимагає закон, визначатися, прізвище кого з них буде першим.

При розлученні жінка вправі зробити заяву органу, який розриває шлюб, про залишення за нею прізвища, яке належало їй до часу розлучення, або присвоєння їй її Дошлюбного прізвища. Питання це вирішується незалежно від думки чоловіка.

При визнанні шлюбу недійсним особам, які знаходяться в такому шлюбі, присвоюються їх колишні прізвища. Між тим подружжя (один із них), який не про наявність перепон до укладення шлюбу, має право зберегти прізвище, яке було вибрано при реєстрації шлюбу [4].

Більшість людей, як правило, не усвідомлюють неминучі труднощі при зміні прізвища, зокрема, практичні, які виражаються в необхідності заміни цілого ряду важливих документів:

1. Зміна прізвища – зміна паспорта. Першим, що доведеться міняти, буде паспорт громадянина України. Час для подання документів на зміну паспорта – 30 днів з дня одруження

Подати документи для зміни прізвища можна в районному відділенні Державної міграційної служби України (паспортний стіл), куди треба буде подати дві свіжі фотографії 3,5x4,5, старий паспорт і документ з обов'язковою копією, на підставі якого ви змінюєте прізвище (свідоцтво про одруження). Також доведеться заплатити держмитю у розмірі 1 неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Згідно із законом час виготовлення нового паспорта займає 1 місяць, тому на цей термін про всякий випадок краще заздалегідь підготувати декілька ксерокопій старого паспорта.

2. Закордонний паспорт. Після заміни внутрішнього паспорта слід міняти паспорт громадянина України для виїзду за кордон (закордонний паспорт). Закордонний паспорт із старим прізвищем діє тільки один місяць з дня зміни прізвища.

Тому міняти його доведеться обов'язково, тим паче, що відразу після зміни прізвища в Державну прикордонну службу та Інтерпол спрямовується інформація про недійсність вашого старого закордонного паспорта.

Тому щоб у візовому центрі не зіткнутися з відмовою у видачі візи через недійсність паспорта або, що ще гірше – отримати відмову на в'їзд прямо на прикордонному контрольно-перепускному пункті, закордонний паспорт слід негайно замінити.

3. Фіскальні органи. Наступною організацією, яку слід відвідати, буде Державна фіскальна служба України. Її потрібно сповістити про зміну прізвища. Це робиться з метою внесення відповідних змін до карти платника податків. Нічого особливого не зміниться, окрім прізвища – реєстраційний номер платника податків у вас залишиться той же самий.

4. Банківські договори і картки. Також доведеться міняти банківські договори і банківські картки. Причому це стосується абсолютно всіх карток – і зарплатних, і кредитних, і “для виплат”. Річ у тому, що будь-які взаємовідносини з банком мають бути чітко регламентовані з відповідною фіксацією в договорі.

Тому щоб через час не зіткнутися з проблемами при видачі депозиту, термін якого добіг кінця, краще заздалегідь переоформити всі документи у банку на нове прізвище. Це не дасть банку можливості в майбутньому зловживати своїми правами і затримувати або навіть відмовляти вам у виплаті вашого ж депозиту.

5. Інші договори та реєстри. Також потрібно внести зміни в усі договори, які вами підписані. Наприклад, договори страхування або на надання житлово-комунальних послуг і так далі. У останньому випадку, це не критично, але краще все ж заздалегідь здійснити подібну зміну, що дозволить уникнути яких-небудь непорозумінь в майбутньому.

Обов'язковим є внесення змін до реєстру виборців, інакше на найближчих виборах вам просто відмовлять в конституційному праві волевиявлення на

підставі невідповідності вашого прізвища в документах. Зробити це можна у відділенні Державного реєстру виборців за місцем реєстрації [5].

Згідно з Положенням «Про порядок видачі посвідчення водія та допуску громадян до керування транспортними засобами» обмін посвідчення водія проводять на підставі документа, який підтверджує таку зміну. Хоча водійське посвідчення законодавчо підлягає зміні за зміни прізвища, імені або по батькові, багато водіїв не змінюють їх — для підтвердження показують документ про зміну. Фактично, міняти їх необов'язково, оскільки вказівка, що вони стають недійсними після зміни прізвища в законодавстві відсутня. Просто при пред'явленні прав і документів на автомобіль буде треба також пред'являти документ на підставі якого змінено прізвище [6].

Отже, зміна прізвища – одне з найбільш актуальних питань, які ставлять перед собою ті, хто одружуються, при чому подібні випадки відомі як з боку дружини, так і з боку чоловіка. Наречені мають право обирати прізвище одного з них як спільне прізвище або ж залишити дошлюбне прізвище, або приєднати до свого прізвища прізвище нареченого (нареченої). Право визначення прізвища є особистим правом кожної особи та регулюється цивільним та сімейним законодавством.

Список використаних джерел

1. Що таке прізвище? [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/15941024/kulturologiya/scho_take_prizvische
2. Лепеха Т. В. Українознавство: Навчальний посібник - Літературне місто. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=1272>
3. Прізвище при одруженні: змінити чи залишити? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://anticorruption.in.ua/instructions/prizvishche-pri-odruzhenni-zminiti-chi-zalishiti.html>
4. Потапенко М. Право на вибір прізвища при реєстрації шлюбу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://juristoff.com/7963>
5. Правова консультація «Зміна прізвища» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.pravoconsult.com.ua/zmina-prizvishha-7-rechej-yaki-rovinna-znati-kozhna-narechena/>
6. Чи міняти прізвище при одруженні: практичний аспект [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.visatranslation.ua/16-http-wwwvisatranslationua-menyat-familiyu-posle-zamuzhestva-ili-net.html>

**ВБИВСТВО ЧИ ПОЗБАВЛЕННЯ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ
НЕОБЕРЕЖНІСТЬ**

*Лесюк С., студ. II курсу
факультету міжнародної торгівлі та права
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.
Київський національний
торговельно-економічний університет
(м. Київ, Україна)*

Відповідно до статей 3 та 27 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Право на життя є невід'ємним правом людини. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя [1, с. 4].

На даному етапі розвитку складна обстановка всередині країни сприяє до зростання проблем порушення конституційних прав і свобод людини. Порушенню прав у політичній, соціальній, економічній та духовній сфері не поступається порушення права людини на життя.

Злочини проти життя та здоров'я на сьогодні мають тенденцію до зростання серед інших видів правопорушень. На нашу думку, вони мають високий рівень суспільної небезпечності, вони були і до сьогодні є під впливом юриспруденції.

Частина 1 ст. 115 КК Україна визначає поняття вбивства як умисного протиправного заподіяння смерті іншій людині.

Сучасні вчені при поясненні поняття вбивства враховують як аргументи попередників – науковців радянського періоду, так і законодавче розуміння цього терміну у ч. 1. ст. 115 КК.

С. Д. Шапченко пропонує визнавати вбивством «...передбачене кримінальним законом винне суспільно небезпечне діяння, що посягає на життя іншої людини і спричиняє її смерть» [2, с. 216]. В. О. Навроцький під терміном вбивство розуміє, що це протиправне, винне, насильницьке позбавлення життя іншої людини [3, с. 146].

Другий аргумент опирається на досвіді зарубіжних держав і застосовується лише до найбільш тяжких випадків умисного позбавлення життя іншої людини. Третій аргумент ґрунтується на філологічному визначенні терміну «вбивство», згідно якого «вбивство» використовується для позначення чітко спрямованих протиправних дій. Вчений-правник приділяє особливу увагу, що ні у кого не виникає сумнівів в тому, що самогубець є особою, яка загинула в наслідок своєї необережності [4, с. 325].

Тому ми підводимо такий висновок, що поняття вбивства та наголошення на протиправності цього явища виокремлює його від поняття позбавлення життя, тому що не кожне позбавлення життя є неправомірним і таким, що тягне кримінальну відповідальність. Ми вважаємо, що не вважається вбивством заподіяння смерті у випадку коли потрібна самооборона або оборона

ближнього, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони, вбивство вчинене під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, при виконанні законного наказу чи розпорядження, в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети. На нашу думку, поняття вбивство не може застосовуватися до випадків необережного заподіяння смерті з таких підстав:

- під словом вбивця в побуті ніколи не розуміється людина, яка з необережності позбавила життя іншу людину;

- в інших країнах терміни вбивство і вбивця застосовуються лише до найбільш тяжких випадків умисного вбивства.

Вбивство та необережне позбавлення життя не сумісні поняття і є необхідність у вживанні різних термінів для позначення цих понять. Аргументуємо це тим, що термін «вбити», «вбивство» позначає цілеспрямовану дію на позбавлення життя, так наприклад при самогубстві особа навмисно позбавляє себе життя, а не в силу своєї необачності.

Існує протилежна думка про те, що таке позначення понять може призвести до послаблення боротьби з необережними злочинами проти життя людини. Я вважаю, що ця думка є необґрунтованою і не переконливою.

Цілком логічним є те, що різниця між прямим і непрямим умислом знаходиться в суб'єктивному бажанні особи до настання наслідків у вигляді смерті потерпілому, аналізуючи ж непрямий умисел можна дійти висновку, що суб'єкт злочину у разі небажання настання негативних наслідків у вигляді смерті іншого індивіда, все ж таки усвідомлює і припускає настання цих наслідків. Тобто, одну із основних відмінностей можна знайти виключно у вольовій сфері.

Багато вчених кримінологів у своїх працях наголошують на існуванні універсальної схеми, яка притаманна для аналізу механізму всіх видів правопорушень. Внутрішня структура вольової злочинної поведінки включає формування та усвідомлення мети, вибору засобів для досягнення певної цілі, планування, прийняття та реалізацію рішення.

Очевидно, що вищезазначена структура не може описувати механізм злочинів, які вчиняються через необережність. Заподіяння вбивства через необережність варто відрізнити від ненавмисного спричинення смерті, коли особа не передбачувала настання смерті потерпілого від своїх дій (бездіяльності), а також за обставинами вчиненого не повинна чи не могла їх передбачити; а, по-друге, хоча і передбачала можливість настання смерті, але не могла це попередити в силу своїх психофізичних якостей та нервово-психічних перевантажень. У вказаних випадках вина особи у спричиненні смерті при нещасному випадку відсутня, як і відсутня кримінальна відповідальність за вчинене [5, с. 308].

Отже, ми прийшли до висновку, що доцільним є внесення змін до ст. 119 КК України, яка передбачає відповідальність за вбивство через необережність шляхом заміни формулювання на заподіяння смерті, замість вбивство.

Порушення даної теми закликає нас до того, щоб ми більш детально та критичніше приймати майбутні корективи до КК України і до ще більш глибокого та раціональнішого перегляду тих положень, що існують на сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. С.:ТОВ «ВВП Нотіс», 2014. 48с.
2. Науково - практичний коментар до Кримінального кодексу України / [Ю. В. Александров, П. П. Андрушко, В. І. Антипов та ін.]: [за ред. С. С. Яценка]. – [4-те вид.,перероб. та доп.]. К.: А.С.К., 2005. 848 с.
3. Навроцький В. О. Кримінальне право України. Особлива частина: Курс лекцій. К. : Знання, 2000. 771 с.
4. Шаргородский М. Д. Преступления против жизни и здоровья. М.: Юридическое издательство МЮ СССР, 1948. 512 с.
5. Вбивство через необережність як юридико-психологічна проблема. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 4. С. 306-310.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
НЕПОВНОЛІТНІХ**

Лобанова М., Гайсенюк А.,
студенти

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г.Л.
Київський національний
торгівельно-економічний університет
(м. Київ, Україна)

Відповідно до закону України кримінальній відповідальності підлягають особи, яким на момент вчинення злочину виповнилось 16 років. За деякі злочини цей вік знижено до 14. Отже, неповнолітнім суб`єктом злочину буде особа з 14 до 18 років, яка вчинила кримінальне правопорушення. У віці з 14 до 16 років це має бути тяжкий або особливо тяжкий злочин [1].

Насамперед, слід з`ясувати, що викликало збільшення рівня злочинності серед неповнолітніх. Як висловився професор В. Васютинський: «Проблемою високого рівня злочинності серед підлітків є плата за демократію і розплата за тоталітаризм. Суспільство зараз явно не стабільне в багатьох відношеннях ,в тому числі моральних. Хоча існує страх перед різкими змінами, і, можливо, це якось стримує. Але загалом ситуація дуже дестабілізована» [2]. Ми погоджуємося з цією думкою, бо за тоталітарних умов людина побоювалась зайвий раз проявити себе у будь-якій сфері діяльності. Вона була дуже скутою і не готова була до самостійного прийняття рішення. Зараз, хоч людина і розвивається як індивід, завдяки демократії, але і з негативного боку реалізує повну свободу своїх можливостей, які іноді виходять за рамки дозволеного.

Зазначена тема стає все більш актуальною, адже кількість злочинів скоєних підлітками зростає. Про що свідчать статистичні дані. У 2017 році кількість кримінальних проваджень щодо неповнолітніх збільшилася. Зокрема, протягом року у судах першої інстанції перебувало на розгляді 6 408 кримінальних проваджень щодо 7 976 неповнолітніх осіб. Із них розглянуто 3 872, у тому числі: 1) із постановленням обвинувального вироку — 2 854 провадження стосовно 3 462 осіб (із них на підставі угоди про примирення — 237 проваджень, а про визнання винуватості — 89); 2) із закриттям провадження у справі — стосовно 545 осіб; 3) із застосуванням примусових заходів медичного характеру — 15 проваджень щодо 16 осіб, 4) повернуто прокурору — 90 обвинувальних актів щодо 128 осіб. При цьому виправдано 19 неповнолітніх, що на 7 осіб більше у порівнянні з показниками 2016 року. На кінець звітного періоду в судах першої інстанції перебувало 2 536 нерозглянутих кримінальних проваджень [5]. Завдяки вільному доступу до інформації та великому її обсягу, підлітки дуже рано усвідомлюють себе повноправними членами суспільства і в той же час прагнуть бути суб'єктами тих чи інших суспільних відносин. Саме вік, як ніяка інша ознака суб'єкта злочину є найбільш динамічним і мінливим. Підхід до визначення початкового віку кримінальної відповідальності по-різному визначався в різні історичні епохи і в різних країнах. Це підтвердилося в ході дослідження нами законодавства України. У різні періоди розвитку країни, початковий вік кримінальної відповідальності суб'єкта злочину коливався від 7 до 23 років [3].

Сьогодні до факторів негативного впливу, що створюють проблеми злочинності неповнолітніх, в першу чергу, на нашу думку, необхідно віднести ЗМІ. Негативність цього явища ми вбачаємо в інформуванні про методи вчинення злочинів, що може вплинути на підсвідомість несформованої особистості неповнолітнього. Таким чином особа дізнається про легкий спосіб досягнення бажаного. Існують навіть такі жанри як кримінальна драма, кримінальна комедія тощо. Вони описують певні злочинні дії, при чому в багатьох таких творах злочинець залишається безкарним, що створює додаткові стимули для вчинення злочинів. Враховуючи вразливість і несформованість психіки неповнолітнього, такі картини можуть суттєво вплинути на розуміння значення злочину [7].

Оскільки неповнолітній є особливим суб'єктом злочину, існують і особливі види покарань для нього. У Кримінальному кодексі України зазначено менш суворі, більш гуманні умови кримінальної відповідальності неповнолітніх, які вчинили злочин порівняно з дорослими злочинцями[1]. Ці особливості в цілому відбивають тенденцію пом'якшення покарань. Суд повинен враховувати при призначенні покарання умови життя, виховання і вплив дорослих. Саме ці фактори можуть спричинити затримку соціально-психологічного розвитку дитини. Оскільки осудною вважається особа, яка усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними. Ми не можемо говорити про повну осудність неповнолітньої особи з затримкою в розвитку.

Наразі зростає кількість дітей з розумовою відсталістю, яка як може бути пов'язана з психічними розладами, так і ні. На практиці нерідко зустрічаються випадки, коли неповнолітній, здійснюючи суспільно небезпечне діяння, не міг усвідомлювати свої дії і керувати ними унаслідок розумової відсталості, не пов'язаної з психічним захворюванням. Таку особу не можна визнати неосудною, тому що немає біологічного критерію, який включає такі групи захворювань як: хронічні психічні захворювання, тимчасові психічні захворювання, недоумство, інший хворобливий стан психіки. Так само не можна говорити про повну осудність, оскільки особа не повною мірою розуміла свої дії і не могла ними керувати, тобто відсутній юридичний критерій. Ми погоджуємося з думкою Мирошниченко Н. М., що потрібно включити в Кримінальний кодекс таке поняття як вікова осудність. Формула якого складається з двох критеріїв: соціально-психологічного та юридичного[3]. Під соціально-психологічним слід розуміти відсутність розумової відсталості, затримки психологічного розвитку або інші порушення, які не відносяться до психічних захворювань, але можуть впливати на здатність розуміти та керувати своїми діями. Оскільки не існує певних вікових стандартів, кожна людина індивідуальна у своєму розвитку, то, на нашу думку, підліток може бути притягнений до відповідальності, якщо він в силу своєї моральної і духовної зрілості має достатній розвиток, щоб усвідомлювати неправомірність здійснюваного.

Таким чином, при дослідженні неповнолітнього суб'єкту злочину потрібно брати до уваги зовнішні фактори, які впливали на нього протягом життя, адже часто ці фактори можуть залишити слід на психологічному розвитку неповнолітнього та на розуміння ним правомірності і моральності своїх дій.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України: Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
2. Офіційний сайт ТСН. Світлана К. Чому підлітки все частіше стають злочинцями. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/malolitni-zlochinci-chomu-ukrayinski-diti-vse-bilshe-plyuyut-na-zakon.html>
3. Вишнеvsька І. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Юридичні науки.* 2017. Вип. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/vnadpcurn_2017_1_17.pdf
4. Мирошниченко Н. М. Неповнолітній суб'єкт злочину. *Актуальні проблеми держави і права.* 2009. Вип. 47. С. 157-161. URL <http://vuzlib.com/content/view/1493/60/>
5. Офіційний блог судово-юридичної газети. Слуцька Т. Злочини неповнолітніх: про що говорить статистика. *Судово-юридична газета.* – 2018. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/117843-zlochini-nepovnolitnikh-pro-schogovorit-statistika>

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ АУДИТ ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТВАРИННИЦТВА

Матієк Г., студентка

Науковий керівник:

*к.е.н., доц. **Борович О.В.***

*Університет Короля Данила,
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

В сучасних умовах господарювання необхідним є створення належної інформаційної системи, адекватної потребам ринкової економіки. Особливості організації та методики внутрішнього аудиту, в тому числі аудиту поточних біологічних активів тваринництва, визначаються специфікою суб'єкта господарювання, його структурою, обсягами та видами діяльності.

Дослідженнями встановлено, що на протязі майже 30-ти років ведення бізнесу в нових умовах на сільськогосподарських підприємствах не приділяється належної уваги вдосконаленню внутрішньогосподарського контролю. Тобто покращення процесу контролю здійснюється методом спроб і помилок, а насправді потрібно управляти ризиками, а не виправляти їх наслідки.

Якщо оцінювати стан внутрішнього контролю в аграрних формуваннях України в цілому, то він є незадовільним. Найчастіше мають місце такі порушення, як зловживання службовим становищем, невиконання або неякісне виконання службових обов'язків, неправильне оцінювання операцій із вирощування й реалізації щодо їх доцільності й ефективності.

У процесі дослідження встановлено, що на сьогодні на законодавчому рівні не затверджено методичних рекомендацій щодо контролю біологічних активів, тобто порядок аудиту в агроформуваннях регламентується загальними правилами, принципами, методами і процедурами закріпленими законодавством, що негативно впливає на результати проведення аудиту на сільськогосподарських підприємствах [1]. Адже діяльність суб'єктів аграрного сектору має ряд галузевих і природних особливостей та нормативних факторів, якими не варто нехтувати на всіх етапах обліково-контрольного процесу. Специфіка роботи сільськогосподарських підприємств зумовила необхідність поглиблення знань в окремих організаційно-методичних процесах аудиту біологічних активів в цілому та поточних, зокрема [2].

Нормами Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів внесено зміни щодо обліку тварин у сільському господарстві, однак не приділено значної уваги методиці контролю за їх рухом на підприємстві.

Основними процедурами при перевірці обліку поточних біологічних активів тваринництва на підприємствах аграрного комплексу є: перевірка наявності поточних біологічних активів тваринництва, спостереження за

процесом інвентаризації та відображення інформації з руху біологічних активів; опитування співробітників підприємства і третіх осіб з питань відображення в обліку поточних біологічних активів тваринництва, розрахунки шляхом перевірки арифметичних дій у документах і записах, самостійне проведення інвентаризації та інших контрольних процедур.

Вважаємо, що з метою зниження трудомісткості аудиторського процесу та в цілях економії часу на проведення аудиту поточних біологічних активів тваринництва доцільно було б, перш за все, дослідити стан зоотехнічного обліку. Зробити це можна шляхом вивчення та порівняння даних окремих первинних документів, зокрема, відомостей зважування тварин (форма № ПБАСГ-10), розрахунків визначення приросту (форма № ПБАСГ-11), актів на оприбуткування приплоду тварин (ПБАСГ-3), відомостей витрачання кормів, розрахунків заробітної плати працівникам тваринництва тощо.

Ретельній перевірці підлягають факти падежу тварин, що спричинений різними захворюваннями і травмами. Вивчення актів падежу тварин, що проводять аудитори (в першу чергу ветеринарні спеціалісти), дозволяє встановити, в яких підрозділах, у якої матеріально-відповідальної особи, у якому віці, в який час року і з яких причин стався падіж. Ці дані доцільно відобразити в додатках до звіту аудиторської перевірки. В процесі аудиту наступним кроком необхідно перевірити, чи проводило підприємство заходи щодо запобігання випадків падежу тварин. З цією метою можна провести зустрічне звіряння актів на падіж із записами в журналі реєстрації хворих тварин, де відображують дату виявлення захворювання і призначене лікування. Трапляються випадки, коли на підприємстві складають фіктивні акти на вимушений забій з метою приховування падежу. Достовірність факту падежу можна перевірити, простеживши рух м'ясо продукції тварин, що передано для переробки, на корм або утилізовано.

Узагальнюючи слід відмітити, що контроль поточних біологічних активів має ряд особливостей, врахувати і використати які можуть тільки фахівці-аудитори, що добре розуміють специфіку тваринницької галузі. Проблемні аспекти внутрішньогосподарського аудиту пов'язані також із суперечністю питань, які мають місце в організації і методиці бухгалтерського обліку біологічних активів.

Отже, завданням власників та управлінського персоналу у процесі внутрішньогосподарського контролю є створити умови, які б давали можливість виконувати аудитору ті чи інші дії направлені на підвищення ефективності конкретного структурного підрозділу, в тому числі і тваринницьких ферм. Для цього спочатку ними (власниками) має бути визначена політика, правила та процедури здійснення контролю.

Список використаних джерел:

1. Бондар М.І. Аудит в АПК: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 188 с.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06>.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005р. № 790. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

4. Особливості організації аудиту в агропромисловому комплексі України. URL: <https://library.if.ua/book/129/8427.html>.

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ ОБОРОНИ ТА БЕЗПЕКИ

Мельникович М.,

*асистент кафедри кримінального права і процесу
Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Оборона України - це комплекс політичних, економічних, екологічних, воєнних, соціальних і правових заходів щодо забезпечення незалежності, територіальної цілісності, захисту інтересів держави і мирного життя народу України. Захист Вітчизни є конституційним обов'язком кожного її громадянина, оскільки оборона країни належить до найважливіших функцій держави і є справою всього народу.

Публічне адміністрування в сфері оборони і безпеки держави - одна з провідних галузей публічного управління в Україні. Життя і безпека людини залежить від ефективності діяльності суб'єктів владних повноважень в адміністративно-політичній сфері. Широкі можливості застосування заходів адміністративного примусу ускладнюють адміністративно-правовий механізм регулювання у цій сфері. Права та законні інтереси особи потребують особливого захисту суб'єктами владних повноважень, посиленого громадського контролю за діяльністю державних органів.

Метою оборони України є створення необхідних умов для запобігання воєнному нападу і збройної відсічі можливій агресії проти України у будь-який час і за будь-яких обставин, в першу чергу, чітке з'ясування меж правового впливу, компетенції суб'єктів владних повноважень у сфері оборони і безпеки держави. Це дасть змогу зрозуміти і відповідні механізми контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень та способи забезпечення законності їх діяльності.

Воєнна доктрина України ґрунтується на тому, що держава: не визнає війну як засіб розв'язання міжнародних проблем; прагне нейтралітету і додержання неядерних принципів, не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї; не має територіальних претензій до жодної держави і не бачить у

жодному народові образ ворога; ніколи першою не розпочне бойових дій проти будь-якої країни, якщо сама не стане об'єктом агресії [1].

В адміністративно-правовій теорії та практиці державного управління до сфери адміністративно-політичної діяльності належать такі галузі, як оборона, національна безпека, внутрішні справи, закордонні справи, юстиція. Органи управління (виконавчої влади) цими галузями є складовою частиною єдиної системи органів виконавчої влади й активно здійснюють функції держави. Особливе місце в цій системі посідають оборона та органи, що здійснюють управління нею.

Україна підтримує свою обороноздатність на рівні оборонної достатності для захисту від агресії, прагне до мирного співіснування з усіма державами[2].

Органом державного управління Збройними Силами України є Міністерство оборони України, яке несе повну відповідальність за їх розвиток і підготовку до виконання завдань оборони. Міноборони України оцінює військово-політичну обстановку та визначає рівень воєнної загрози, бере участь у розробці проекту воєнної доктрини й формуванні оборонного бюджету України, розробляє та подає на розгляд Президентові України проекти державних програм будівництва й розвитку Збройних Сил України, розвитку озброєння та військової техніки, загальної структури й чисельного складу Збройних Сил України, обсягу бюджетних асигнувань на потреби оборони.

Міноборони України здійснює керівництво бойовою, оперативно-технічною та морально-психологічною підготовкою військ, воєнною наукою, проводить військово-наукові дослідження, організовує й забезпечує військово-патріотичне виховання особового складу, здійснює координаційні, контрольні та інші повноваження в сфері оборони.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування забезпечують: виконання вимог чинного законодавства України з питань оборони посадовими особами, громадянами, підприємствами, установами й організаціями; розв'язують завдання щодо забезпечення потреб оборони та мобілізаційної готовності; організовують призов громадян на дійсну військову службу; сприяють проведенню навчальних зборів, початкової військової підготовки допризовної молоді та виконують інші функції у сфері оборони, передбачені законодавством України.

Підприємства, установи й організації виконують державні замовлення та договори по виробництву й поставці озброєння та іншої продукції для потреб оборони, здійснюють наукові розробки, дослідження, виконують військово-транспортні зобов'язання та інші завдання, визначені чинним законодавством[2].

Відповідно до ст. 235 КУпАП військові комісаріати наділені повноваженнями з розгляду адмінпорушень у сфері військового обліку. Цими структурами розглядаються справи щодо таких правопорушень: порушення військовозобов'язаними чи призовниками законодавства про військовий обов'язок і військову службу; порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію; умисне зіпсуття обліково-військових

документів чи втрата їх із необережності; неявка на виклик у військкомат; неподання у військкомати списків юнаків, які підлягають приписці до призовних дільниць; незабезпечення сповіщення військовиків про їх виклик у військкомати, перешкода їх своєчасній явці на збірні пункти чи призовні дільниці; несвоєчасне подання документів, необхідних для ведення військового обліку; несповіщення громадян про їх виклик у комісаріати; неподання відомостей про військовиків[3].

Згідно зі ст. 210 глави 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління» КУпАП, порушення військовозобов'язаними чи призовниками законодавства про військовий обов'язок і військову службу тягне за собою накладення штрафу від п'яти до семи неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Повторне протягом року вчинення зазначеного порушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, тягне за собою накладення штрафу в розмірі від десяти до п'ятнадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян[4].

Об'єктами національної безпеки є: людина і громадянин, їхні конституційні права і свободи, суспільство - його духовні, морально-етичні, культурні, історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси, держава - її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність.

Суб'єктами забезпечення національної безпеки є: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Національний банк України, суди загальної юрисдикції, прокуратура України, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, Збройні Сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України, громадяни України, об'єднання громадян[5].

Список використаних джерел:

1. <http://mego.info/матеріал/№-1-організаційно-правові-засади-управління-обороною>
2. Адміністративне право України. Битяк Ю.П. Навчальний посібник. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/bityak_admpu/part10/1001.htm
3. Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/budget-13-byudzhet-oplata-truda-i-kadrovaya-rabota-50-otvetstvennost-za-narushenie-pravil-voennogo-ucheta>
4. Режим доступу: http://vjhr.sk/archive/2015_4_2/23.pdf
5. Режим доступу: https://pidruchniki.com/1631100548284/pravo/natsionalna_bezpeka_obyekt_publichnogo_administruvannya

ТЕРАСИ НА ДАХАХ БАГАТОПОВЕРХОВИХ БУДИНКІВ

Мороз С.,

студентка VI курсу

Науковий керівник: ст. викл. Кизимшин Л.П.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Тераса – це споруда, яка є продовженням будинку і призначена для відпочинку в літній час. Зараз з'явилася тенденція облаштовувати терасу на даху будинку. Це дозволяє створити максимально комфортні умови для проведення часу. До того ж така споруда допоможе прикрасити загальний екстер'єр будинку. Але тераса на даху повинна бути чітко спроектована, щоб в подальшому не виникло проблем при експлуатації.

На даху можна виконати терасу з самим різним функціональним призначенням. Наприклад, є можливість на даху створити просто місце для відпочинку або тренажерний зал. Але така покрівля повинна бути облаштована відповідним чином, щоб витримати навантаження від тераси. Несуча основа такої покрівлі – це настил перекриттів або панелей. Вони покриваються шарами гідроізоляції і пароізоляції, а також утеплювача і армованою стяжкою. Підлога настиляється терасною дошкою. В такому випадку утеплювач підійде тільки жорсткого типу.

Обов'язково передбачається ще на етапі проектування невеликий ухил даху в ту сторону, де розташовані водостічні воронки. Зазвичай, такі покрівлі забезпечуються прихованими ринвами, захованими всередині стін. Зовні є тільки спеціальні приймальні воронки. [1]

Для безпеки людей, що знаходяться всередині, тераса забезпечується парапетом. Виконуються вони, як продовження стін в бетонному виконанні або за допомогою кованих чи решітчастих металевих огорож, встановлених на даху. Окрема тема – це оформлення виходу на терасу. Він робиться критим, для захисту внутрішнього вмісту будинку від попадання вологи під час негоди.

Тераса може розташовуватися по всій поверхні даху, а може бути лише її частиною. Все залежить тільки від наявного проекту будинку.

На готовому перекритті необхідно закрити всі наявні щілини або отвори монтажною піною, щоб волога не мала доступу через дах до житлових приміщень. Також найкраще просочити підставу під покрівельний пиріг пенетруючим складом.

Після цього обов'язкова заливка тонкої цементної стяжки на дах. Таким чином, розчин самостійно розтечеться по поверхні і заповнить собою всі дрібні тріщини і виїмки. Завдяки тому, що стяжка не здатна увібрати вологу, вона стане відмінним гідроізоляційним шаром для тераси додатково до основного.

Після висихання тонкого шару бетону, зазвичай на цей процес треба близько однієї доби, можна приступати до викладення керамзиту на поверхню. Це робиться для створення невеликого ухилу в бік системи водовідведення.

Для початку встановлюється конструкція маяків, а в простір між ними засипається керамзит, який згодом повинен бути залитий рідким цементно-піщаним розчином. [1]

Першим шаром викладається пароізоляція, листи якої обов'язково склеюються один з одним. Для шару теплоізоляції найкраще підходять плити екструдованого пінополістиролу. Мінеральна і кам'яна вата, навіть, якщо вони дуже жорсткі, не підійдуть для створення теплоізоляційного шару на експлуатованому даху, так, як вони мають схильність до вбирання вологи. Монтаж потрібно проводити в суху погоду, всіляко оберігаючи матеріал від опадів. Гідроізоляцію можна проводити звичайними матеріалами на основі бітуму. Для більшої надійності зверху їх можна покрити шаром гравію. Часто їх замінюють сучасними матеріалами з полімерною основою. Зміцнювальним шаром покрівлі служить бетонна стяжка.

Краї будинку обробляються пінополістиролом на 15 мм.

На готову покрівлю монтується терасна дошка. Її також слід правильно вибирати. Наприклад, якщо тераса буде використовуватися дуже часто, то слід купувати матеріал підвищеної зносостійкості. [3]

Якщо тераса на даху призначається для установки басейну або фонтану, то терасна дошка влаштовується з невисокою щільністю. Це обумовлено тим, що з такого покриття вода буде краще випаровуватися. Покриття встановлюють на заздалегідь підготовлені лаги, виконані з бруса і прикріплені до бетонної підстави даху скобами.

Далі можна приступати до монтажу парапету. Зазвичай, він виготовляється у вигляді поручнів з блясинами з дерева або металу, як зазначалося раніше. Якщо ж тераса знаходиться на цегляному будинку, то можлива установка бетонної огорожі. Тут все залежить від бажання власника і несучої здатності стін. Мінімальна висота парапету становить не менше 100 см. Така конструкція допоможе відкрити максимальний огляд і створить відчуття захищеності.

Оформлення тераси – справа індивідуальна. Найбільш поширений монтаж літнього саду. Для цього ящики і діжки з квітами і невеликими деревцями розставляють в необхідних місцях. Крім цього, можна розвісити кашпо з рослинами по парапету. [2]

Особливо ефектно виглядає тераса з газоном. Але справжню траву висадити навряд чи вийде, тому що вона вимагає постійного догляду, який на даху виробляти незручно. Але існує маса штучних покриттів, які імітують газон. Доповнивши терасу фонтанами або ж рослинами в діжках, можна домогтися чудового ефекту.

Приклади в Україні.

В умовах постійного зростання населення, забрудненості повітря та високої вартості землі питання відпочинкових зон у містах надзвичайно актуальне та болюче. Сучасні світові технології облаштування експлуатованих дахів планує реалізувати БК «Avila De Luxe». За словами забудівника, це буде

зона для релаксу, де мешканці зможуть відпочити після напруженого робочого дня або ж цікаво провести свій вихідний, не покидаючи будинок.

Серед асфальту та бетону все менше залишається місця для рослин – оздоровлюючих «легенів» міського середовища. Саме тому особливої популярності у всьому цивілізованому світі набуває практика використання під ці потреби дахів будинків. Така цікава новинка з'явиться і в обласному центрі Закарпаття. [1]

Ще однією цікавою новинкою є Львівський ІТ Кластер, що відкрив житловий кооператив на вулиці Студинського для працівників ІТ-сфери. Це спільний проект з міською владою. Однією з переваг ІТ House є просторий дах, частина якого буде служити зоною відпочинку для мешканців, а на іншій частині будуть розташовані сонячні колектори. Саме вони будуть забезпечувати 70% енергії для підігріву води.

Висновок. Тераса, виконана на даху, зараз не є утопічною ідеєю, а дозволяє збільшити корисну площу будинку, без монтажу прибудов і альтанок. Підійти до облаштування тераси варто дуже уважно, щоб вона не вплинула на правильну експлуатацію житла і допомагала максимально комфортно відпочивати на свіжому повітрі.

Список використаних джерел:

1. Покриття будівель і споруд “Зелена”покрівля ДБН В.2.6.-220:2017. URL: <https://eurobud.ua>
2. Титова, Н. П. Сади на крышах. — М.: ОЛМА-ПРЕСС Гранд, 2002. — 112 с.: ил. ISBN 5-94846-049-5. URL: <https://books.google.com.ua>
3. СНиП 2.08.01 ,89 «Житлові будівлі». Додаток 1. URL: <http://docs.cntd.ru>

ВИКОРИСТАННЯ 3D СКАНЕРІВ В АРХІТЕКТУРІ

Наконечний О.,
*студент 1 курсу факультету
архітектури, будівництва та дизайну
Науковий керівник: викл. Гусар К. Д.,
Університет Короля Данила
(м.Івано-Франківськ, Україна)*

З аналізу сучасного стану геодезичних та архітектурно-будівельних робіт зрозуміло, що при збільшенні обсягів та зменшенні часу на їх виконання необхідне новітнє технічне геодезичне забезпечення. На сучасному етапі широко використовуються електронні тахеометри, які працюють без відбивача, проте для детального знімання складного фасаду будівлі або промислового об'єкту потрібно витратити певний час. Набагато швидше, простіше і надійніше таку роботу виконати за допомогою наземного лазерного сканування [1, с. 170].

3D-сканер – пристрій, який аналізує об'єкт або середовище реального світу для збору даних щодо його форми і, якщо можливо, кольору. Зібрані дані потім використовуються для побудови цифрових моделей навколишнього простору, подавши його набором точок з просторовими координатами [1,2].

3D сканери можуть бути використані для широкого кола завдань у багатьох галузях промисловості, науки, медицини та мистецтва. Зокрема вони успішно вирішують завдання реверс-інжинірингу, контролю форми об'єктів з високою точністю і за короткий час.

Лазерне сканування використовується:

- в дизайнерській сфері для створення тривимірних макетів, на основі яких можна отримати серійні вироби;
- в архітектурі для сканування на замовлення різних архітектурних деталей та елементів (колон, макетів, декорацій), сканування фасадів будівель при виконання реставраційних робіт;
- в будівельній промисловості для отримання креслень мостів і споруд, для реконструкції автомобільних трас та магістралей;
- для контролю якості продукції, тобто для перевірки відповідності виготовленої продукції встановленим вимогам і технічним нормам;
- в музейній справі для точного відновлення форм застарілих скульптур чи пам'ятників для їх подальшої реконструкції.

Тривимірні сканери дозволяють спростити та покращити ручну працю, а часом навіть виконати завдання, які здавалися неможливими. Особливо актуальне застосування такого приладу на складних об'єктах з важкодоступними елементами, наприклад, на промислових підприємствах. Тим більше що обробка відсканованих відомостей проводиться відразу ж, прямо на місці.

Використання 3D лазерного сканування складних контурів будівель, дає можливість досить швидко отримати всю необхідну технічну документацію. Якісне зображення на звичайних та тривимірних кресленнях найдрібніших деталей допомагає скласти точний проект реставрації будинка зі збереженням всіх автентичних елементів, адже саме такі елементи роблять архітектурні об'єкти особливими. Точність одержуваних моделей об'єктів варіюється від десятків до сотень мікрометрів. Використовуючи будь-які інші способи створення креслень, буде дуже складно досягти таких результатів. Можливим є сканування об'єктів з передачею кольору або тільки форми поверхні.

Перевагами методу 3D сканування є миттєва тривимірна візуалізація предметів, висока точність, безпечність, портативність, зручність, широкий спектр об'єктів, точна передача кольору, сканування рухомих об'єктів.

3D сканери потрібні в тих випадках, коли потрібно визначити форму предмета з високою точністю в мінімально короткі терміни. Будівельні проекти, складені на основі даних, отриманих за допомогою лазерного сканування, значно точніше і якісніше.

3D сканери – єдині пристрої, що дозволяють перетворювати застарілі деталі в цифрові дані. Крім того, вони дозволяють повністю відмовитися від застарілих двовимірних малюнків і креслень і перейти на використання наочних тривимірних моделей, які дозволяють ефективно створювати проекти деталей без технічних креслень в проєкціях. При цьому істотно скорочується час виробництва, простір і кошти, необхідні для зберігання креслень.

Принцип роботи 3D сканера досить простий, і полягає в отриманні та порівнянні зображення від двох камер. Подібно до того, як людина здатна визначати відстань до предметів за допомогою очей, оптичний 3D сканер обчислює відстань до об'єкта, використовуючи 2 камери. Зазвичай на додаток до камер використовується підсвічування (лазер або спалах лампи), що допомагає досягати високої точності і надійності у вимірах. Здійснення лазерного 3D сканування відбувається в кілька етапів. Спочатку розробляється план здійснення робіт. Визначається порядок проведення робіт, обираються фахівці, між якими розподіляються ті чи інші обов'язки. Коли план розроблений можна приступати безпосередньо до проведення перевірки об'єкта. Коли сканування здійснено, фахівці приступають до виконання наступного етапу робіт. Він полягає в проведенні робіт у лабораторії. Отримані скани зшиваються в хмару точок, відбувається прив'язка до системи координат. Підсумком даних робіт є копія об'єкта з даними, з точністю до міліметра. Заключним етапом є побудова 3D моделі, складання планів, креслень.

Кінцевим результатом роботи 3D сканера є хмара точок, яка являє собою набір просторових координат поверхні певного об'єкта, визначених з певною точністю у певній координатній системі. Оскільки результатом робіт є цифрова модель реального фізичного об'єкта, то можна говорити про обернений інжиніринг цього предмета. Обернений інжиніринг являє собою повний аналіз певного об'єкта з метою його відтворення як в цифровій, так і у фізичній формі (реплікації) за допомогою верстата чи 3D принтера. Це в багатьох випадках необхідно для вивчення принципу роботи об'єкта сканування та вдосконалення його конструкції.

Ще одною перевагою лазерного сканування над традиційним зніманням є кількість вимірювань. Щоб досягнути відтворення реального стану об'єкта у вигляді точок за найкоротший час, лазерний сканер повинен досить швидко проводити вимірювання. Це головний параметр сканера, від якого залежить кількість часу, витраченого на польові роботи [3, с.24].

Для створення пристроїв 3D-сканування може бути використано багато різноманітних технік; кожна технологія має свої особливості, обмеження і вимагає різних витрат. Більшість обмежень стосуються видів об'єктів, які можуть бути оцифрованими, і ця проблема досі не вирішена до кінця. Наприклад, більшість оптичних технологій матиме складнощі з обробкою блискучих, дзеркальних або прозорих об'єктів [4].

З розвитком технологій в світі застарілі методи вимірювання в геодезії чи архітектурі стали досить довгими та непродуктивними, тому різні галузі наукової сфери почали використовувати сучасні вимірювальні та конструктивні

прилади та методи вимірювання, а саме, 3D лазерне сканування, яке є однією з основних ланок реінжинірингу.

Список використаних джерел:

1. Тревого І., Баландюк А., Григоращ А. Аналіз технологічних можливостей сучасних наземних лазерних сканерів. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва*. 2010. Вип. 1 (19). С. 170–176.
2. Skanery laserowe. Dodatek Miesięcznika. Geodeta. Listopad 2011, № 11 (198)
3. Маліцький А., Лозинський В. Аналіз наземних лазерних 3D-сканерів та сфери їх застосування. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва*. 2014. Вип. 1 (27). С. 20–25.
4. StudFiles URL: <https://studfiles.net>

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА В УКРАЇНІ**

Неспляк О.,

студента групи МЮс-2019

Науковий керівник: к. ю. н. Бабецька І. Я.

ПВНЗ Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Акціонерні товариства є найпоширенішою організаційно-правовою формою суб'єкта господарювання в нашій країні, що поєднує в собі велику кількість учасників, які здебільшого не мають особистих взаємозв'язків. Зазначена обставина зумовлює необхідність організації всіх учасників з метою забезпечення їх функціонування як єдиного цілого.

Проте вітчизняне законодавство недостатньо регулює окремі питання правового статусу органів управління акціонерних товариств, що призводить до суперечностей у разі регулювання відносин та вирішенні спорів. Виникає потреба в удосконаленні законодавства, у виробленні ефективних засобів управління господарською діяльністю акціонерних товариств, у наближенні їх до законодавства Європейського Союзу, що зумовлене часом [1].

Крім визначення особливостей корпоративного управління з погляду інсайдерських та аутсайдерських систем, виділяють також дві основні системи управління, які в науковій літературі дістали спрощену назву "німецької" та "американської" систем. Наявність певної організаційної структури слугує базою для віднесення корпоративного управління до тієї чи іншої системи.

Під "німецькою" системою управління фахівці розуміють трьохрівневу систему управління корпорацією, яка містить в собі три управлінські структури: загальні збори акціонерів - наглядова рада - виконавча рада. Цій системі властиве чітке розмежування функцій між наглядовою радою, яка здійснює

функції нагляду, і виконавчим органом, що керує поточною діяльністю корпорації. Можна відзначити досить чітке розмежування директорів - до наглядової ради входять тільки незалежні директори, до виконавчої - виконавчі директори.

«Американська» система управління різноманітна і має суттєві особливості в межах окремих штатів. Тому управлінські структури відрізняються в межах окремих штатів, навіть у межах одного і того самого штату. Це пов'язано з особливостями правового регулювання, оскільки на федеральному рівні діють закони про цінні папери та про обіг цінних паперів, а внутрішньокорпоративна діяльність регламентується законодавством штатів.

Сутнісні риси цієї системи полягають у тому, що керівництво здійснює унітарна рада директорів (the board of directors), яка керує всією діяльністю корпорації та відповідає за її загальний стан. До цього органу входять як виконавчі директори, так і незалежні з повноваженнями контролю. Як правило, кількість виконавчих директорів у складі спостережної ради не регламентовано.

Деякі системи корпоративного управління, особливо в країнах, де корпоративне управління проходить періоди становлення або відновлення, включають принципи і «німецької», і «американської» управлінських систем. Причому, як свідчить практика, досить часто виникають труднощі навіть з термінологією.

Світова практика корпоративного управління дозволила визначити типові моделі корпоративного управління.

1) Англо-американська модель корпоративного управління. Дана модель має розповсюдження в таких країнах: США, Великобританія, Канада, Австралія, Нова Зеландія. Учасниками реалізації такої моделі є: акціонери, керівники, рада директорів, біржі і уряд.

2) Західноєвропейська модель корпоративного управління. Дана модель набула розповсюдження у Німеччині, Австрії, Нідерландах, Скандинавії, частково в Бельгії, Франції. Учасниками її реалізації є: банк, правління, спостережна рада, працівники.

3) Японська модель корпоративного управління. Корпорації Японії – це самодостатні, універсальні, багатогалузеві економічні комплекси, що включають у свою структуру фінансові установи (банки, страхові і трастові компанії), торговельні фірми, а також виробничі підприємства, що охоплюють повний спектр галузей підприємства [2].

За українським законодавством органами управління акціонерного товариства є: загальні збори акціонерів; наглядова рада; правління; ревізійна комісія.

Вищим органом акціонерного товариства є загальні збори акціонерів, які повинні виражати волю їхньої більшості. Цей орган визначає напрями діяльності товариства, його стратегію, спрямовує діяльність створених ним підприємств. Рішення цього органу виконує обране ним правління. Хоча рішення загальних зборів акціонерів можуть бути вирішальними для самого

товариства, їх, як слушно зауважив Г. Шершеневич, не варто ототожнювати з самим акціонерним товариством як суб'єктом права. У загальних зборах мають право брати участь особи, включені до переліку акціонерів, які мають право на таку участь, або їхні представники. Але право голосувати на цих зборах мають лише власники тих видів акцій, яких відповідно до закону та установчих документів акціонерних товариств наділено таким правом. До акціонерів, які повинні мати право голосу, належать власники простих акцій. [3, с. 411].

Вітчизняним законодавством передбачено два види загальних зборів: загальні (чергові або річні) та позачергові. Акціонерне право зарубіжних країн знає ще такий вид загальних зборів, як збори власників певної кількості або певного класу акцій (скажімо, привілейованих акцій). Збори першого виду (чергові) мають обов'язково скликатися певної пори року (наприклад, після закінчення фінансово-господарського року) або певну кількість разів на рік.

Загальні річні збори акціонерів, відповідно до вимог українського законодавства, проводяться не пізніше ніж 30 квітня наступного за звітним року.

Можливість скликання позачергових загальних зборів, внесення додаткових питань до порядку денного меншістю акціонерів вітчизняним законодавцем досить таки обмежена.

Насамперед це стосується мінімальної межі меншості (кількості акціонерів), що наділяється правом вимагати скликання позачергових загальних зборів: законом встановлено досить значну межу – таким правом наділені лише акціонери, які володіють у сукупності більш як 10 % голосів, а для внесення окремих питань до порядку денного – понад 5 % голосів, коли в більшості країн ринкової економіки таким правом наділяються акціонери, які в сукупності володіють 1/20 голосів).

Важливим є також питання щодо правомочності рішень загальних зборів. За українським законодавством відповідно статті 42 Закону України «Про акціонерні товариства» рішення таких зборів приймаються простою більшістю голосів акціонерів, які беруть участь у загальних зборах.

Закон вимагає наявності кваліфікованої більшості під час голосування з питань, що можуть мати вирішальне значення для долі товариства, а саме:

- зміни статуту товариства;
- прийняття рішення про припинення діяльності товариства;
- створення та припинення діяльності дочірніх підприємств, філій та представництв товариства [4].

Крім вищого органу – загальних зборів акціонерів, в акціонерному товаристві є постійний орган, який виконує рішення загальних зборів, управляє поточною діяльністю товариства і представляє його у відносинах з третіми особами. Тобто йдеться про виконавчий орган. Згідно зі статтею 58 Закону України «Про акціонерні товариства» таким органом є правління або дирекція (колегіальний орган), або директор (одноосібний виконавчий орган) [4].

Правління діє від імені акціонерного товариства в межах, передбачених чинним законодавством і статутом акціонерного товариства, підзвітне

загальним зборам акціонерів (у товариствах, де існує наглядова рада, і цій раді) та організує виконання їхніх рішень. Відносини між членами правління та акціонерним товариством встановлюються на певний термін, хоча вітчизняний закон не визначає мінімального та максимального його розмірів, що не можна визнати доцільним. Слушною є думка, що безтерміновість і незмінність складу правління небезпечна як для самого акціонерного товариства, так і для його акціонерів. Законодавство країн ринкової економіки встановлює максимальний термін повноважень членів правління, а також можливість обрання (призначення) тих самих осіб на повторний термін. Це не означає, що і загальні збори акціонерів позбавлені права будь-коли відкликати обраних ними членів правління, якщо останні неналежним чином виконують свої обов'язки або завдають своїми діями шкоду товариству, діючи у власних інтересах або в інтересах третіх осіб.

Склад правління акціонери вибирають на загальних зборах. Правління є колегіальним органом, однак законодавець не встановлює вимог щодо його кількісного складу, як це має місце в зарубіжному акціонерному праві. Так, за законодавством Німеччини, Франції, Угорщини та деяких інших країн визначаються вимоги до кількісного складу правління акціонерного товариства, який може залежати від чисельності акціонерів, від розмірів основного капіталу, допущення акцій товариства до котирування на біржі.

Чинне законодавство передбачає лише одну обов'язкову вимогу до членів правління – заборону бути одночасно членом наглядової ради того самого акціонерного товариства і членом його ревізійної комісії, залишаючи поза увагою необхідність встановлення обмежень щодо одночасного членства в правліннях та/або наглядових радах декількох акціонерних товариств, що впливає і на якість виконуваних повноважень такими членами правління, і на дотримання вимог антимонопольного законодавства. Тому уявляється доцільним у законодавчому порядку встановити кількісні та якісні вимоги до складу правління [1].

Важливим і обов'язковим органом акціонерного товариства є його наглядова рада, зокрема в акціонерному товаристві, яке налічує понад 10 акціонерів – власників простих акцій. Закон України «Про акціонерні товариства» передає загальним зборам акціонерів вирішення питання про доцільність створення в акціонерному товаристві цього органу в решті випадків. Стаття 53 зазначеного Закону передбачає лише одну вимогу до членів цього органу – заборону одночасно бути ще й членом правління або ревізійної комісії цього ж акціонерного товариства, а також неодноразово обиратись до складу наглядової ради [1].

Наглядова рада, як і виконавчий орган (правління), є колегіальним органом, а отже, постають питання щодо керівництва цим органом і порядку прийняття ним рішень.

Члени наглядової ради акціонерного товариства обираються з числа фізичних осіб, які мають повну дієздатність, проте, необов'язково з числа акціонерів відповідного акціонерного товариства.

Обрання членів наглядової ради публічного товариства здійснюється виключно через кумулятивне голосування, механізм якого потребує широкої роз'яснювальної роботи.

Зазначимо, що кумулятивне голосування – це голосування під час обрання органів товариства, за якого загальна кількість голосів акціонера помножується на кількість членів органу акціонерного товариства, що обираються, а акціонер має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами [4].

Обов'язковим контрольним органом акціонерного товариства, що перевіряє фінансовогосподарську діяльність товариства, є ревізійна комісія. Необхідність ревізійної комісії зумовлена тим, що брати участь в органах управління можуть не лише акціонери, а й особи, які виконують функції членів правління, керівників структурних підрозділів і головних спеціалістів на підставі трудового договору, що уможливує зловживання посадовими обов'язками. Стаття 73 Закону України «Про акціонерні товариства» відводить ревізійній комісії скромнішу роль – лише контролювання фінансовогосподарської діяльності правління акціонерного товариства, що навряд чи можна визнати доцільним. До того ж за наявності в акціонерному товаристві наглядової ради, остання та ревізійна комісії виявляються двома органами, що контролюють діяльність правління. Ці органи мають багато спільних ознак (їх обирають й відкликають загальні збори акціонерів, підзвітні цим зборам, формуються з числа акціонерів, порядок їхньої діяльності та кількісний склад затверджуються загальними зборами акціонерів згідно зі статутом товариства, обидва ці органи можуть вимагати скликання позачергових загальних зборів акціонерів), однак між ними наявна істотна відмінність [5].

Таким чином, органами управління Товариства є: загальні збори акціонерів; наглядова рада; правління; ревізійна комісія.

Система органів управління акціонерного товариства становить сукупність функціонально розмежованих органів, які у межах своєї компетенції згідно з чинним законодавством та установчими документами, використовуючи можливі ресурси (фінансові, матеріальні, інтелектуальні, трудові, інформаційні тощо) та взаємодіють один з одним з метою здійснення ефективного управління об'єднаним капіталом та досягнення корпоративного інтересу усіх учасників акціонерного товариства.

Список використаних джерел

1. Попадинець Г. Проблемні питання правового статусу управління акціонерними товариствами. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13064/395-400.pdf>
2. Структура та зміст органів корпоративного управління. URL: https://studopedia.com.ua/1_16670_struktura-organiv-upravlinnya-aktsionernim-tovaristvom.html
3. Шершеневич Г. Ф. Курс торгового права. М., 2005. Т. 1. 524 с.

4. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-17. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 50–51. Ст. 384.

5. Вінник О. М. Правове становище дочірніх підприємств. *Предпринимательство, хозяйство и право*. 2000. № 1. С. 3–7.

ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ, ЗУМОВЛЕНИХ ОДЕРЖАННЯМ ТА ПОГАШЕННЯМ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТІВ У КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Новицька О., студентка

Науковий керівник: викл. Цюцяк А.Л.,

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

В умовах комп'ютерної обробки даних можна виділити різні підходи до побудови системи автоматизованого обліку кредитів банку. Впроваджуючи комплексну інформаційну систему обліку, кредитних операцій, необхідно зважати на види та масштаби діяльності суб'єкта господарювання. Так, на середніх підприємствах інформаційне обслуговування здійснюється на рівні бухгалтера та головного бухгалтера/керівника. На великих підприємствах повинні окремо виокремлюватися: каса та фінансовий відділ; бухгалтерія; головний бухгалтер і керівник підприємства. Здійснення досліджуваних операцій в комп'ютерному середовищі дозволяє автоматично розраховувати відсотки за різними видами кредиту, формувати документи, стандартні й регламентовані звіти з отримання та погашення банківських кредитів.

Окреслимо основні завдання обліку кредитів банку із застосуванням сучасних автоматизованих систем: 1) аналіз фінансового стану підприємства, визначення його кредитоспроможності та оцінка ризику при кредитуванні; 2) облік кредитних договорів; 3) ведення графіків оплати процентів за кредитними договорами; 4) нарахування процентів за кредитом та облік їх сплати; 5) облік та контроль погашення кредитів банку.

Комплексна система автоматизованого обліку кредитів банку передбачає використання єдиної бази даних, яка утворюється з нормативно-довідкової, вхідної та вихідної інформації. Виконання облікових робіт з досліджуваних операцій у комп'ютерному середовищі починається з формування нормативно-довідкової інформації та первинних даних, після чого здійснюється рішення відповідної задачі. Користувач інформаційної системи вносить дані в електронну форму первинного документа, який при коректному відображенні облікових даних в автоматичному режимі формує бухгалтерські проведення.

Вважаємо за доцільне, розглянути облік банківських кредитів з використанням програмного продукту «1С: Управління виробничим підприємством». Перш за все, необхідно заповнити довідники, призначені для зберігання умовно-постійної інформації, підтримки загальних класифікаторів,

а також для формування списків можливих значень субконто. Така інформація використовується для належної організації аналітичного обліку кредитних операцій.

Комплекс завдань обліку кредитів банку тісно пов'язаний із завданнями обліку банківських та розрахункових операцій. Враховуючи зазначене, автоматизуючи комплекс завдань з обліку кредитів банку необхідно, крім перерахованих вище загальних даних суб'єкта господарювання, внести інформацію про наявну заборгованість за кожним кредитом в розрізі контрагентів та договорів на певну дату, тобто заповнити інформацію про відкриті позикові рахунки і банки в яких вони відкриті, контрагентів і укладених з ними договорів.

Отримання на поточний рахунок кредиту банку здійснюється з використанням документу «Платіжне доручення вхідне» із видом операції «Розрахунки за кредитами і позиками з контрагентами». Задля відображення довідкової інформації стосовно позичальника використовується довідник «Контрагенти». В довіднику у закладці «Рахунки і договори» вводиться новий договір з видом договору «Кредити і позики», в якому вказується валюта договору та відсотки, що нараховуються за договором. Задля відображення довгострокових кредитів банку в комірці «Рахунок розрахунків» вказується рахунок 50 «Довгострокові позики» у розрізі необхідних субрахунків, а для короткострокових – рахунок 60 «Короткострокові позики» у розрізі відповідних субрахунків.

Нарахування відсотків, а також відображення інших витрат, зумовлених обслуговуванням отриманих кредитів банку, відображаються за допомогою документів «Надходження товарів і послуг» або «Надходження дод. витрат». Для коректного відображення бухгалтерських проведення у документі «Надходження товарів і послуг» необхідно вводити інформацію у закладці «Послуги», при цьому:

1) у колонці «Номенклатура» ввести характеристику витрат «Відсотки за кредит»: вид номенклатури – «Послуги»; ПДВ – «Не ПДВ»; стаття витрат «Фінансові витрати»;

2) при відображенні витрат рахунок обліку послуг, наданих стороннім підприємством, задається в документі автоматично. Так, для витрат, зумовлених процесом виробництва або продажу, значення рахунку за замовчуванням визначається за вказаною в документі статтею витрат і підрозділу підприємства. При відображенні інших витрат рахунок обліку витрат та об'єкти аналітичного обліку задаються в документі ручним способом. Отже, у колонці «Рахунок витрат» користувачу слід вказати субрахунок 951 «Відсотки за кредит»;

3) у закладці «Параметри взаєморозрахунків» у документі автоматично заповнюються «Рахунок обліку розрахунків з контрагентом» і «Рахунок обліку розрахунків за авансами». Ці рахунки заповнюються відповідно до заданих в реєстрі відомостей «Контрагенти» значеннями за замовчуванням для кожного

контрагента. При цьому, користувачу слід змінити наведені рахунки на субрахунок 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками».

Документ «Надходження товарів і послуг» може бути проведено як у бухгалтерському, так і податковому обліку. У тому випадку, якщо в документі встановлені відповідні прапорці обліку в бухгалтерському та податковому обліку, то в табличній частині документа за кожною позицією автоматично заповнюються реквізити бухгалтерського і податкового обліку.

Відображення повернення позикових коштів відбувається в кілька етапів: по-перше, вноситься готівка на рахунок в банку задля погашення заборгованості, з цією метою формується документ «Заявка на переказ готівкою»; по-друге, здійснюється повернення основної суми кредиту і процентів за ним. Задля відображення погашення заборгованості безготівковим шляхом слід сформувавши документ «Платіжне доручення вихідне» із видом операції «Розрахунки за кредитами і позиками з контрагентами».

Автоматизація облікового відображення фактів господарського життя є неодмінною складовою процесу вдосконалення діяльності суб'єктів господарювання, що спонукає їх до комплексної або часткової комп'ютеризації бізнес-процесів [1, с. 350]. Автоматизація кредитів банку дозволяє групувати облікову інформацію в деталізованому вигляді, що забезпечує можливість контролю стану кредитних операцій, терміни погашення зобов'язань, а також причини, які зумовили утворення простроченої заборгованості. Користувачі інформаційних систем мають можливість здійснити аналіз отримання й повернення кредитів банку як у національній, так іноземній валюті. З метою прогнозу руху грошових коштів, зокрема одержання й повернення кредитів банку в програмі «1 С: Управління виробничим підприємством» застосовуються такі документи: «Плановане надходження грошових коштів», «Заявка на витрачання коштів», «План руху грошових коштів». Крім того, існує можливість контролю, коректності відображення в обліковій системі емітента корпоративних прав, усіх господарських операцій.

Таким чином, застосування у практичній діяльності суб'єктів господарювання програмного продукту «1 С: Управління виробничим підприємством» забезпечує повний і достовірний облік отриманих кредитів банку і нарахованих процентів за ними, проводити поглиблений аналіз прибутковості залучених коштів, а також застосовувати контрольні процедури досліджуваних операцій у комп'ютерному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Цюцяк А.Л. Автоматизація торгівельно-виробничої діяльності підприємств ресторанного господарства. *Механізм реалізації стратегії розвитку національної економіки: матеріали між нар. наук.-практ. Інтернет-конф. 20-21 жовтня 2011 р. Тернопіль: Крок. 2011. С.350-352.*

**МІКРОДИСПЕРСНИЙ ПИЛ І ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ НА
ПРИКЛАДІ м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА**

Обухов Д.О.

студент групи КІПЗс-2019

Коледж Університету Короля Данила

*Науковий керівник: **викл. Жирак Р.М.***

Сьогодні проблема забруднення атмосферного повітря доволі актуальна, активно обговорюється в міжнародному товаристві і вивчається у всьому світі. Забруднення повітря є важливим чинником здоров'я. Численні епідеміологічні дослідження виявили зв'язок між забрудненням повітря та широким спектром несприятливих впливів на здоров'я населення. Деякі групи населення, зокрема, люди похилого віку, діти, вагітні жінки, хворі астмою можуть мати серйозніші наслідки для здоров'я, якщо вони піддаються впливу забрудненого повітря, особливо, в умовах запиленості. Забруднення навколишнього повітря в цілому є складною сумішшю. Основними забруднювачами повітря є: тверді частинки (ТЧ), озон (O₃), діоксид азоту (NO₂), оксиди азоту (NO_x), діоксид сірки (SO₂), монооксид вуглецю (CO), важкі метали. Ця проблема особливо актуальна у зв'язку з впливом пилу на здоров'я людей [2].

Термін «зважені частки» відноситься до твердих або рідких речовин, диспергованих в газовій фазі. Для їх позначення використовують дві аббревіатури ЗЧ або РМ – похідна форма від «Particulate Matter». Деякі частинки виділяються безпосередньо з певного джерела, а інші утворюються внаслідок складних хімічних реакцій в атмосфері. Для їх позначення, залежно від розмірів, форми і характерних особливостей, використовують такі терміни, як пил, аерозоль, сажа, дим [4].

Частки грубого пилу (PM₁₀) діаметром від 2,5 до 10 мікрометрів. Джерело: цвіль, спори, пилок, дим, бруд і пил із заводів та сільського господарства.

Тонкі частки (PM_{2.5}) діаметром 2,5 мкм або менші, і їх можна побачити лише електронним мікроскопом. Джерело: процеси горіння, транспортні засоби, електростанції. Спалювання деревини (житлові котли), лісові пожежі, спалювання сільськогосподарських відходів та деякі промислові процеси, що продукують токсичні органічні сполуки та важкі метали є також джерелом даного типу часток [1].

PM₁₀ подразнюють людські дихальні шляхи, особливо серед астматиків та людей похилого віку, слизову оболонку очей та провокують сухість в горлі. Крихітні волоски вздовж дихальних шляхів блокують частину PM₁₀.

PM_{2.5} без перешкод проникають глибоко в дихальні шляхи, минаючи захисні системи організму людини. Наше тіло просто не призначене для блокування PM_{2.5}. Вони легші ніж PM₁₀ і поглиблюються в наш організм далі, завдаючи більшої шкоди нашому здоров'ю. Вони також залишаються в повітрі довше, і краще переносяться вітром. Можуть містити в собі токсичні речовини, які будуть потрапляти в кров та розноситись по всьому організмі.

Загальноприйнятою нормою є рівень концентрації ≤ 25 мкг/м³ для РМ_{2,5} та ≤ 50 мкг/м³ для РМ₁₀. Існує зростаюча обізнаність про небезпеку твердих частинок РМ_{2,5} та РМ₁₀ для організму людини. Всесвітня організація охорони здоров'я вважає, що вони впливають на більшу кількість людей у всьому світі, ніж будь-який інший забруднювач [4].

В сучасних умовах міста люди часто незадоволені якістю повітря. Саме тому, формуються громадські організації, діяльність яких спрямована на вивчення цієї проблеми і інформування населення про шкоду та способи протидії забрудненню атмосфери. Зокрема, існують організації, які займаються моніторингом стану якості повітря. Способи виміру концентрацій шкідливих речовин можуть бути різні. Деякі організації практикують хімічний аналіз в лабораторіях, а деякі – не менш точний, але дешевший і функціональний автоматичний моніторинг, коли використовуються автоматизовані станції моніторингу, які мають сенсори для виміру різних показників.

Проект EcoCity, має такі станції по Івано-Франківську та великій кількості міст України. Дані з цих станцій можуть накопичуватись на сервері і в подальшому їх можна аналізувати [3].

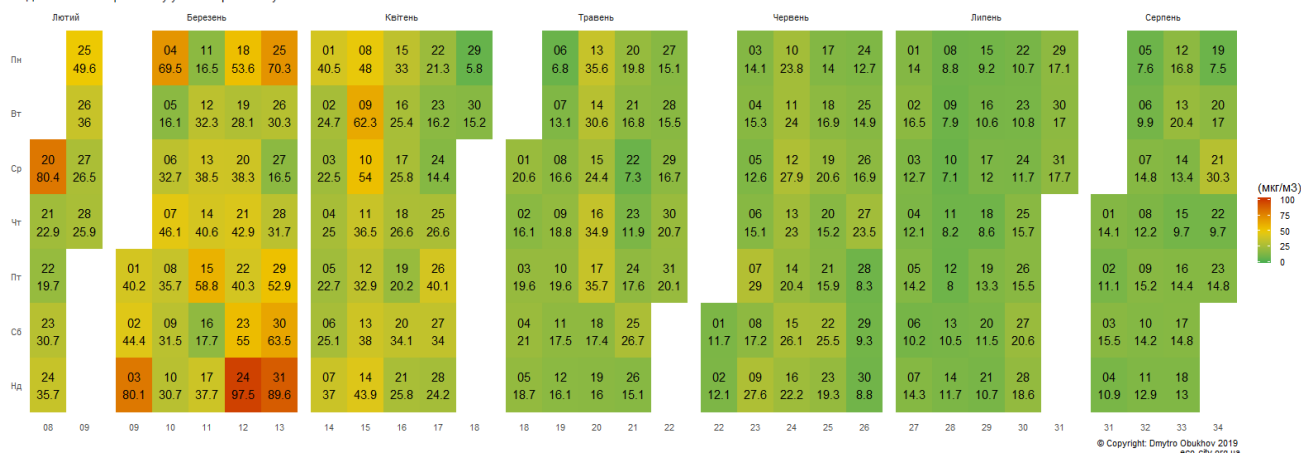
Місто Івано-Франківськ відносно чисте, але велика кількість викидів може змінити ситуацію в будь-який момент. З 2011 року індекс забрудненості Івано-Франківська становить 3,4 (низький). Якщо за приклад взяти місто Київ, то у 2011 році індекс забрудненості становив 6,8 (підвищений), у 2014 – 9,0 (високий), у 2018 – 8,4. Можна побачити зріст з 2011 по 2014 роки [3].

Завдяки проекту EcoCity була зібрана велика кількість даних про забруднення повітря в м. Івано-Франківську. Станції працюють з лютого 2019 р. і до 23 серпня 2019 р. зробили близько 1,8 мільйонів замірів (це тільки 9 станцій). Аналізуючи ці дані, ми можемо визначити основні джерела забруднення, визначити найзабрудненіші частини міста, вивчити кореляції до метеорологічних показників, тощо.

Для початку можна побудувати календар забруднення. Найбільші рівні забруднення спостерігались навесні та восени.

Календар середньодобових концентрацій PM10

Дані з всіх станцій EcoCity у Івано-Франківську

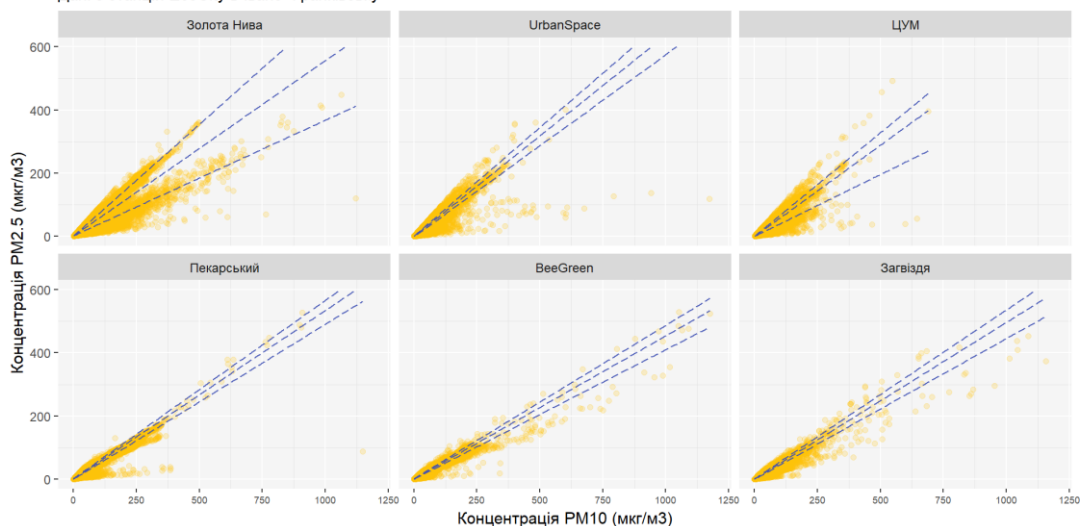

Концентрації PM_{2,5} перевищували норми в 2-3 рази. Якщо взяти взаємозалежність між PM_{2,5} та PM₁₀, можна визначити, як сформувався пил. Цей метод визначення походження пилу доволі складний, але його спростити до такого прикладу: якщо переважає PM_{2,5} – значить пил утворювався при спалюванні, якщо PM_{2,5} – значить від механічного руйнування. Звичайним співвідношенням PM₁₀/PM_{2,5} є 2/1.

На станціях моніторингу, які знаходяться на окраїнах міста, біля приватних господарств, можна побачити перевагу до PM_{2,5}.

Взаємозалежність показників PM10 та PM2.5

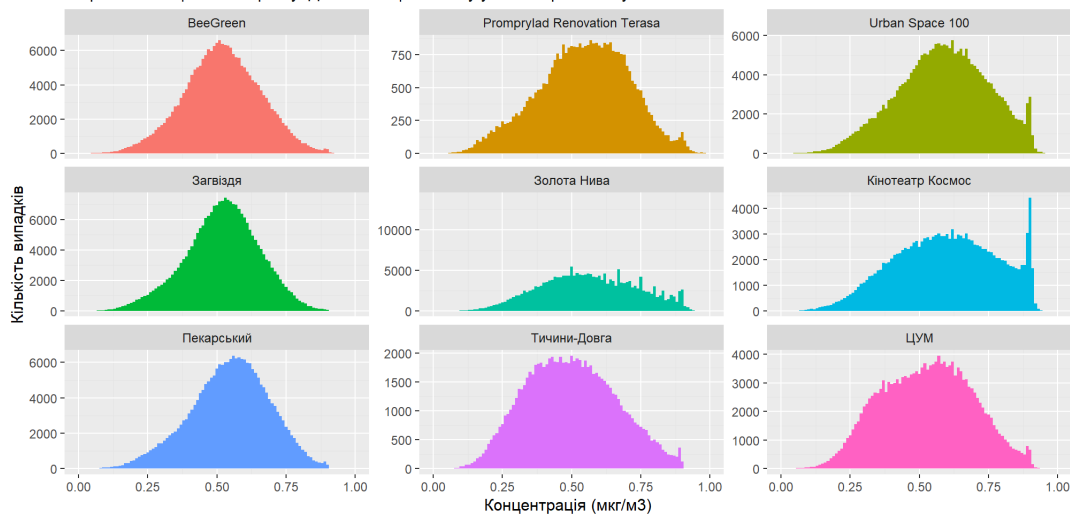
Дані з станцій EcoCity в Івано-Франківську

В центрі міста навпаки, перевага наближається до PM₁₀. Це доводить те, що на окраїнах міста основною причиною забруднення є спалювання трави і листя, а в місті забруднення часто являє собою звичайний пил, або пил від будівництва.

Гістограма густоти відношення PM2.5 до PM10

На різних станціях моніторингу. Дані з станцій EcoCity у Івано-Франківську.

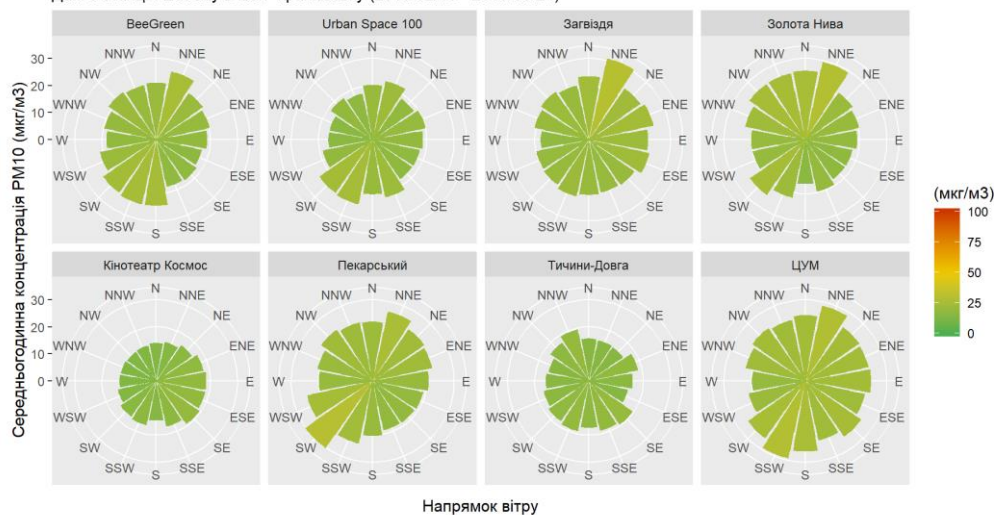
© Copyright: Dmytro Obukhov 2019
eco-city.org.ua

Щоб пересвідчитись в цьому, використовуємо відношення забруднення до напрямку вітру. На станціях, встановлених на окраїнах, ми можемо бачити збільшення рівня забрудненості при вітрі з полів та близьких приватних господарств.

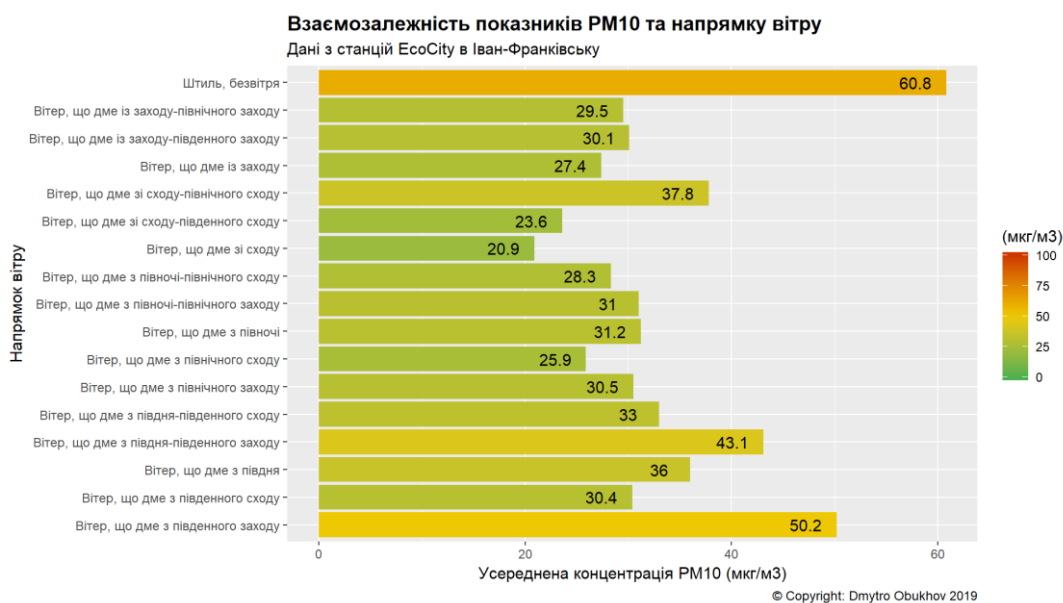
Після визначення джерел забруднення, слід визначити критичність і шкоду від нього.

Взаємозалежність показників PM10 та напрямку вітру

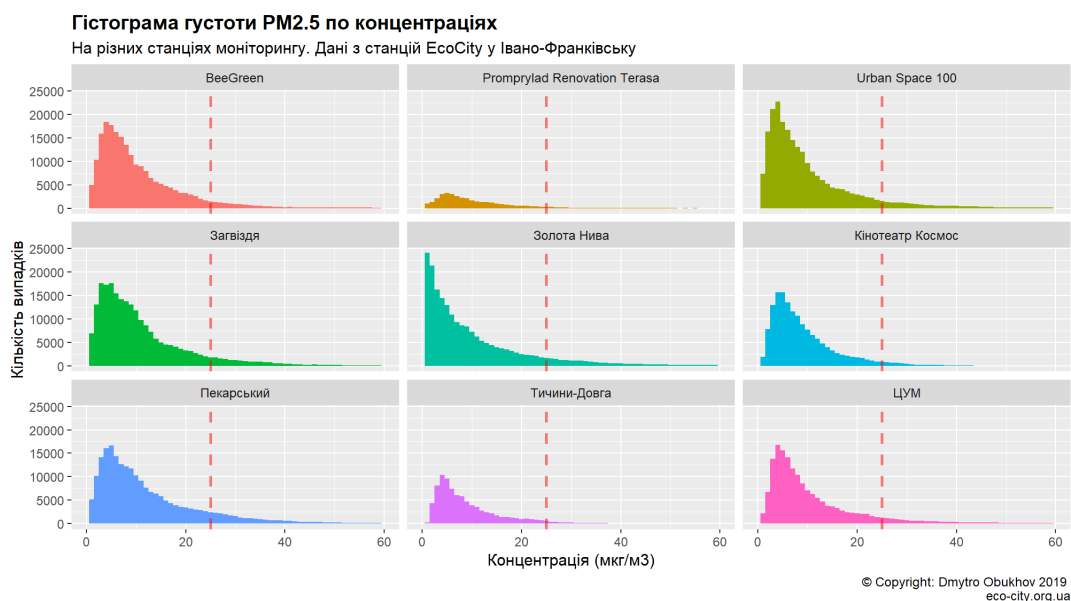
Дані з станцій EcoCity в Іван-Франківську (2019/02/19 - 2019/08/24)

© Copyright: Dmytro Obukhov 2019
eco-city.org.ua

Для цього можна вивчити кількість перевищень норм, за весь час.

На різних станціях дані різняться. Кількість перевищень норм PM2,5 це 5-15% від всієї кількості замірів, перевищення в 2 рази – >1%. В порівнянні з іншими містами України це хороший результат.

В цілому, можна сказати, що екологічний стан атмосферного повітря у місті Івано-Франківське є задовільним. У порівнянні з іншими містами тут нижчий середній рівень забруднення і менше випадків високих концентрацій пилу. Основна причина забруднення – будівництво в центрі міста, та спалювання трави весною і восени за містом і в приватних господарствах. Проте, слід розуміти, що дані на разі є неповними, адже дослідження ще не охоплює всі пори року. Зазвичай, зимою рівень забрудненості зростає, через використання твердопаливних обігрівальних пристроїв, тому, об'єктивніше про забруднення повітря можна буде судити наступної весни.

Список використаних джерел:

1. Микроскопическая угроза: частицы PM10 и PM2,5 [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://eco.chem.msu.ru/mikroskopicheskaya-ugroza-chasticzy-pm10>
2. Молодець Ю.А. Дослідження питання щодо нормування дрібнодисперсного пилу в гірничовидобувній промисловості / Ю.А. Молодець. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://confopcb.iee.kpi.ua/proc/article/download/142365/139886>
3. Eco City. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://eco-city.org.ua/>
4. Ternopil Smart Citizen. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ecocentr.com.ua/2018/07/23короткопро-pm10-pm2-5/>

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ОСОБИ ЗОБРАЖЕНОЇ НА ФОТОГРАФІЧНОМУ ТВОРІ

Озарко Н.,

студент групи КЮс-2017

*Науковий керівник: к.ю.н. **Бабецька І. Я.***

Коледж ПВНЗ Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

У двадцять першому столітті у зв'язку з розповсюдженням та загальнодоступністю різноманітних технічних засобів фіксації зображень все більше популярності, набуває як мистецтво фотографування, так і повсякденна звичайна зйомка. Одним напрямків у літературно-мистецькій діяльності стало створення колекцій фотографічних творів за різноманітними тематичними напрямками, жанрами.

Сучасна технічна апаратура, зокрема мобільні телефони, фотоапарати, відеокамери, веб-камери та інші пристрої дозволяють зафіксувати будь-яку мить з життя, будь-яке об'єктивне вираження будь-чого. Фотоапарати та інші пристрої масштабно використовуються, зокрема у науковій діяльності, при виконанні науково-дослідних проектів при створенні сюжетів для засобів масової інформації та просто у повсякденному житті пересічними громадянами. Наслідком такого прогресивного розвитку засобів фіксації зображень є необхідність чіткого регулювання відносин визначення умов створення фотографічних творів у конкретних випадках, зокрема з зображенням фізичних осіб чи будь-яких проектів (наприклад; стратегічно-важливих для держави) та визначення умов поширення творів з таким зображеннями. У рамках дослідження становить інтерес розкриття понять «зйомка», «фотографування фізичної особи, визначення умов правомірності та обмежень процесу фотографування фізичних осіб.

У словниках поняття «сфотографувати тлумачиться так: за допомогою фотографічного апарата дістати зображення кого-, чого-небудь на

світлочутливому матеріалі (плівці, пластинці); з дуже великою точністю відтворювати, копіювати кого-, що-не-будь (у художній творчості); спостерігати і хронометровано фіксувати які-небудь дії, прийоми роботи, процеси і т. ін. з метою дослідження. Фотографування - це процес фіксації фактів на відповідний носій [1].

Положення Цивільного кодексу України [2] (далі – ЦК) стосовно фотографічних творів збігаються з положеннями Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів (ст. 2), яким зазначено, що термін «літературні та художні твори» охоплює усі твори у сфері літератури, науки та мистецтва, яким би способом в якій формі вони не були б виконані, такі як... фотографічні твори, до яких прирівнюються твори, виконані способом, подібним фотографії...». Таким чином, фотографічні твори є охоронним об'єктом як твори мистецтва [3, с. 405].

Науковці справедливо зазначають, що для авторських прав важливий не стільки творчий характер діяльності, скільки аналогічна ознака результату, хоча варто виходити з того, що тільки творча діяльність може мати творчий результат. Показником творчого характеру твору є його новизна, яка розглядається як синонім оригінальності. Вона може виражатися в новому змісті, формі твору, ідеї, науковій концепції тощо. У цьому плані будь-який твір характеризується оригінальністю, новизною, неповторністю та унікальністю. Зауважимо, що за національним законодавством ідеї, способи, концепції теорії, процедури, відкриття, методи не підлягають авторсько-правовій охороні, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані. Тому для набуття прав охорони на свої фотографічні твори автор має застосовувати індивідуальний, творчий підхід до виконання оригінальної зйомки однакових на перший погляд сюжетів, предметів, персонажів. Лише за таких умов фотографічний твір буде мати свою художню цінність. Отже, оригінальним фотографічним твором можна вважати таку фотографію, яка може характеризуватися незвичайною композицією, нестандартним ракурсом, передачею індивідуальності людини шляхом фіксації виразу обличчя, що характерно тільки йому. Проте усі ці дії є тільки первинним етапом створення фотографії. Згодом отримане зі світлочутливих матеріалів зображення може бути доопрацьоване для надання йому кращих естетичних і художніх цінностей шляхом здійснення фінальної обробки.

Однак ні Цивільний кодекс, ні Закон України «Про авторське право та суміжні права» (далі – Закон) не дають визначення поняття «фотографічний твір», а тільки відносять до об'єктів авторського права фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії (ст. 433 ЦК, ст. 8 Закону). Не існує одностайної думки щодо визначення фотографічного твору і серед науковців. Таке положення робить свободу тлумачення щодо даних об'єктів [3, с. 405].

З набранням чинності Законом України «Про захист суспільної моралі» здавалося б, проблема вирішилася. Стаття 1 містить заборону виробництва та розповсюдження продукції, яка: пропагує війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України; пропагує фашизм та неофашизм; принижує або ображає націю чи особистість за

національною ознакою; пропагує бузувірство, блюзнірство, неповагу до національних і релігійних святинь; принижує особистість, є проявом знущання з приводу фізичних вад (каліцтва), з душевнохворих, літніх людей; пропагує невігластво, неповагу до батьків; пропагує наркоманію, токсикоманію, алкоголізм, тютюнопаління та інші шкідливі звички [4].

Досить проблемним є питання про псевдонім співавторів або співвиконавців. Оскільки законодавство ніяк не регулює порядок обрання і використання псевдоніма, очевидно, можливі кілька варіантів обрання і використання псевдоніма співавторами і співвиконавцями. Відомі приклади про обрання одного спільного псевдоніма кількома музикантами, кількома художниками, кількома літераторами так званого колективного псевдоніма. Наприклад, «Сукринік-сы - це художники, М. В. Супріянов, П. М. Срилов, М. А. Соколов;» - це гумористи Володимир Мойсенко та Володимир Данилець. Разом із тим, кожен із співавторів (співвиконавців) має право обрати свій псевдонім, який би ідентифікував його як окрему особу. Не вважаються псевдонімами умовні позначки, монограми, інші позначення, які проставляються відомими художниками чи скульпторами на оригіналах творів замість підписів. Лише в окремих випадках умовне позначення може бути використане художником замість імені і в такому разі воно розглядається як псевдонім [5, с. 54].

Розглянемо характер відносин кількох осіб в процесі створення фотографії, що породжують співавторство, яке завжди буде нероздільним, коли неможливо реально вицілити конкретну частку в ідеї одного з співавторів твору. Наявність авторських прав у фотографа, як у безпосереднього творця фотографії, який зробив свій творчий внесок, є беззаперечною. В свою чергу, для виникнення авторських прав особи, яка позує, необхідна наявність її творчого внеску в створення кінцевого продукту твору. Постає питання: а чи створює якийсь твір або вносить творчий внесок в його створення особа, яка позує? В першому - особа, яка позує, тільки втілює задум іншої особи, за допомогою позування. При цьому, така особа сама не породжує щось нове, унікальне й оригінальне, тобто в її діяльності відсутній критерій творчості. За суттю, це технічна робота особи, яка позує та використовує вже наявний ідеальний продукт діяльності людського мозку. Об'єктом фотозйомки виступає людське тіло, можливо в поєднанні з предметами. Головне завдання особи, яка позує, в такій ситуації - це передати наявний задум іншої особи. Однак, це не може слугувати підставою для виникнення у особи, яка позує, авторських прав. В цьому випадку маємо нерухоме зображення спеціально фізичної особи, яка позує, зафіксоване на матеріальному носії [6, с.76].

Одним з проблемних питань, яке ще не достатньо врегульовано учинному законодавстві, є питання охорони права фізичної особи на власне зображення. При співвідношенні права на фотографування та права особи на власне зображення слід відзначити, що перше право обмежується другим. Тобто при фотографуванні фізичної особи фотограф повинен отримати згоду на фотографування особи, за винятком певних випадків передбачених чинним законодавством. На жаль, деякі з представників засобів масової інформації не

звертають уваги на встановлені вимоги чи взагалі роблять вигляд, що для них ніяких обмежень не існує, тому що суспільство має право на доступ до інформації. Насправді це не так. Чинне законодавство закріплює загальну презумпцію згоди особи на її фотографування лише за дотримання двох умов: по-перше, це відкритість проведення зйомки та; по-друге, її проведення на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру. У випадку, якщо особа висловлюється проти її зйомки, проведення такої зйомки фотограф повинен припинити. При цьому, на жаль, невизначеним залишається розуміння законодавцем терміну «відкритість зйомки». Звернення до змісту тлумачних словників та матеріалів зарубіжної судової практики дозволяється зробити висновок, що відкритість фотографування — це властивість дій фотографа, що характеризуються через їх явність, неприхованість, несекретність для особи, щодо якої вчиняються. Зйомки прихованою апаратури за допомогою комп'ютерних інтернет-програм не допускаються та можуть кваліфікуватись як вторгнення у приватне життя. Для запобігання таємному фотографуванню у деяких країнах вже почали лобювати законопроекти, що висувають технічні вимоги для виробників фотоапаратури по забезпеченню її звуковим супроводом при фотографуванні чи фотоспалахом [7, с.351].

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що питання правової охорони авторського права, а зокрема на фотографічний твір і право особи на нього, є досить актуальним в Україні, та потребує відповідного вдосконалення чинного цивільного законодавства. Це дозволить підвищити ступінь правової охорони права фізичної особи на зображення, визначити межі приватного та публічного життя публічних осіб, порядок та умови фотографування, а також необхідним є вдосконалення механізмів захисту прав авторів на фотографічні твори в Україні та за її межами.

Список використаних джерел:

1. Кулініч О. О. Авторське право на фотографічні твори та право фізичної особи на власне зображення: визначення напрямків наукового дослідження. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/46639/%CE>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Авраменко М. Ф. Особливості правової природи фотографічних творів. *Часопис Київського університету права*. 2016. №4. 460 с.
4. Закон України «Про захист суспільної моралі» від 20.11.2003 р. - 2004. - № 14. - Ст. 192.
5. Берестова І. Є. Особисті немайнові права інтелектуальної власності авторів творів І. Є. Берестова. *Юридична Україна*. 2008. №3. с.52-57
6. Омельчук К. До питання про авторські права на фотографії. *Право України*. 2003. №4. С.75-79
7. Кулініч О.О. Авторське право на фотографічні твори. 2016. С. 350-359

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Орел В., студент

Науковий керівник: к.е.н. Кучменко В.О.

Державний університет «Житомирська політехніка»

(м. Житомир, Україна)

У сучасних умовах дуже гостро постає проблема модернізації та імплементації правового регулювання сталого розвитку як на світовому, так і на державному рівні, оскільки пред'являються вищі вимоги до реформування та запровадження швидкої та дієвої системи. Пошук шляхів вирішення та модернізації проблем сталого розвитку знаходиться в полі зору багатьох вчених і практиків. Це і пояснює підвищення інтересу до проблем та перспектив сталого розвитку органів влади, але досі дана проблема є відкритою для досліджень.

Оцінка проблем сталого розвитку та його регулювання законом все частіше розглядається як важливий інструмент сприяння переходу до сталого розвитку. Однак, це нова концепція, що розвивається, тому існує мало вдалих прикладів впровадження ефективних процесів програм стійкості через правове регулювання. Оцінка стійкості часто описується як процес, за допомогою якого оцінюються наслідки ініціативи, де ініціатива може бути запропонованою чи наявною політикою, планом, програмою, проектом, законопроектом або поточною практикою чи діяльністю. Однак, це загальне визначення охоплює широкий спектр різних процесів, багато з яких були описані в літературі як "оцінка стійкості".

Можна стверджувати, що оскільки оцінювати стійкість ми можемо лише після факту, тобто кінцевого результату будь-якого правового регулювання, то проблема прогнозування більша, ніж проблема визначення. Також важливо, щоби відбулася еволюційна адаптація, повинна існувати впорядкована, ієрархічна залежність між очікуваними (кінцевими) життєвими періодами систем та їх просторовими та часовими масштабами.

В умовах нестабільності сучасного глобалізованого світу, розвиток якого супроводжується останнім часом кризовими проявами, важливо забезпечити баланс соціально-економічних і екологічних інтересів суспільства. Розглядається досягнення цієї мети за допомогою реалізації положень концепції сталого розвитку, що є однією з сучасних концепцій взаємодії суспільства і природи, методологічні основи якої дозволяють обґрунтувати підходи до визначення її поняття та змісту. Для вдосконалення українського законодавства у сфері сталого розвитку визначальне значення мають принципи й цілі цієї концепції, закріплені в міжнародних актах. Отже, ключовим фактором її реалізації є вироблення і правове закріплення індикаторів і критеріїв сталого розвитку в українському законодавстві.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Орлюк О.,

студент факультет міжнародної торгівлі та права,

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Шведова Г. Л.,

Київський національний

торговельно-економічний університет,

(м. Київ, Україна)

Кримінальне законодавство України визначає поняття експлуатації людини шляхом наведення невичерпного списку її конкретних різновидів. Зокрема, відповідно до примітки 1 до ст. 149 КК України, під експлуатацією людини слід розуміти «всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо». Таке розуміння експлуатації людини максимально наближене до визначення, передбаченого Протоколом про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, та покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності (ратифікований 4 лютого 2004 року) та Конвенцією Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми (ратифікована 21 вересня 2010 року) [2, с.12]. Ми вважаємо, що таким чином, торгівлю людьми можна розглядати як організовану злочинну діяльність з метою отримання якоїсь вигоди.

Цей злочин може виражатись у наступних формах: 1) торгівля людьми; 2) здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина; 3) вербування; 4) переміщення; 5) переховування; 6) передача; 7) одержання людини.

Статистика із Міністерства соціальної політики за останній рік говорить наступне:

Кількість осіб, яким встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми становить 157 осіб.

Кількість осіб, які потерпіли від злочинів, передбачених ст. 149 КК України становить 190 осіб.

Попри статистику оцінити реальні масштаби торгівлі людьми в Україні важко.

Отже, виявлення і розслідування злочинів про торгівлю людьми та визначення ймовірно постраждалих від торгівлі людьми вимагає глибоких знань та свідомого ставлення кожного громадянина України до протидії торгівлі людьми [<https://www.msp.gov.ua/news/16082.html>].

Для боротьби із трафікінгом світовими спільнотами було вжито відповідних заходів.

У світовій соціальній політиці було визначено основні елементи механізму протидії торгівлі людьми: попередження, боротьба, захист (надання допомоги) та взаємодія. [1, с. 51]

Україна не є виключенням. В нашій державі було вжито такі політичні заходи для боротьби з трафікінгом: при Міністерстві юстиції створені центри безоплатної юридичної допомоги для жертв торгівлі людьми, закон, який вступив у дію рік тому, дав чітке визначення поняттю «торгівля людьми» та посилив відповідальність за скоєння цього злочину.

Національним координатором заходів у сфері протидії торгівлі людьми в Україні є Міністерство соціальної політики.

Завдяки цим заходам, Україна перемістилася у звіті про торгівлю людьми Державного департаменту США на вищий рівень – у другу групу.

Це означає, що Україна поки ще входить до числа країн, які не повністю відповідають мінімальним стандартам у сфері надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми, але докладають значних зусиль, щоб покращити становище. [4]

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що на даному етапі розвитку суспільства однією з глобальних проблем є торгівля людьми. На нашу думку, її можна вважати однією з найбільш небезпечних форм злочинної діяльності. Усі країни світу застосовують заходи для боротьби з трафікінгом і Україна не є виключенням. Залишається сподіватися, що в майбутньому ця проблема зникне і зловмисники не будуть наживатися за рахунок «живого товару». На нашу думку, чим більше людей залучаться до протидії цій злочинній діяльності, тим більше людей можна буде захистити. Варто бути обережним, не лише виїжджаючи за кордон у пошуках роботи чи реалізації себе, а й у власній державі. Для цього і були створені спеціальні установи та організації, які інформують громадян про ризики та допомагають з'ясувати, чи є легальним той чи інший проект. Торгівля людьми – одне з найгрубіших порушень Конвенції ООН «Про права людини», тому не дайте йому увійти у Ваше життя.

Список використаних джерел

1. Малиновська О. А. «Трудова міграція: соціальні наслідки та шляхи реагування». Аналітична доповідь. Національний інститут стратегічних досліджень, Київ – 2011 рік. <http://www.niss.gov.ua>.
2. Орлеан А. М., Пустова О. В. Протидія торгівлі людьми, вчиненої з метою експлуатації праці. Науково-практичний посібник. – К.: Фенікс, 2013.
3. Протидія торгівлі людьми в Україні: навчально-методичний посібник до спецкурсу / Автори-упорядники: Е. Мручковська, Н. Пахом'юк, О. Кочерга; за заг. ред. К. Левківського та ін. – К.: ВАІТЕ, 2017. – 88 с.
4. Інтернет-ресурс <https://www.radiosvoboda.org/a/torhivlia-liudmy-ukrajina/29538761.html>
5. Сайт Міністерства соціальної політики України <https://www.msp.gov.ua/news/16082.html>

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ У НЕТВЕРЕЗОМУ
СТАНІ**

*Петрик К.Г, Півень А.П.,
студенти факультету міжнародної торгівлі та права,
Науковий керівник: к.ю.н. Морозюк С.М.,
Київський національний
торговельно-економічний університет,
(м. Київ, Україна)*

Як нам відомо, одним із найпоширеніших видів адміністративних правопорушень, згідно зі ст.130 КУпАП,- керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння[1]. За інформацією Національної поліції України, у період з кінця червня 2016 року до кінця червня 2017 року сталось 5867 ДТП за участі водіїв у нетверезому стані, незважаючи на підвищення розміру штрафу до 40,8 тис. грн. та вилучення водійського посвідчення строком на 3 роки [2].

В зв'язку з цим з 1 січня 2020 року набуває чинності прийнятий ВРУ закон про застосування кримінальної відповідальності за водіння у нетверезому вигляді. В такому разі буде застосовуватись покарання водія за новою статтею 286-1 ККУ[3]. Однак, до кримінальної відповідальності за цією статтею будуть підлягати виключно водії автомобілів, на відміну від покарання за адміністративним кодексом, що встановлював ідентичну кримінальну відповідальність за нетверезе управління як автомобілями, так і річковими суднами. До цього також додається передбачення кримінальної відповідальності за передачу керування транспортним засобом особі, яка перед цим вживала алкоголь, відмова водія від проходження медичного обстеження на стан алкогольного сп'яніння, вживання водієм алкоголю після ДТП за його участю і вживання алкоголю після зупинки транспортного засобу на вимогу поліцейського (до проведення медичного огляду водія на стан сп'яніння чи до рішення про звільнення від огляду). Стосовно державних службовців та співробітників правоохоронних органів, то вони мають особливий статус, тобто для них кримінальна відповідальність настає у разі повторного затримання[4].

На нашу думку, впровадження даного законопроекту має на меті повністю виключити можливість ухилення від кримінальної відповідальності за керування транспортним засобом у нетверезому вигляді, більше того, вживання алкогольних напоїв за кермом передбачає судимість, тому такі заходи спрямовані на відповідальне ставлення водіїв автомобілів щодо керування транспортних засобів, зменшення кількості ДТП, а також забезпечення безпеки учасниками дорожнього руху.

Список використаної літератури:

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення» (щодо посилення відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння» / Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58653.

2. Статистика аварійності в Україні // Управління безпеки дорожнього руху ДПД НПУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sai.gov.ua/ua//ua/static/21.htm>.

3. Проект Закону "Про внесення змін до статті 286 Кримінального кодексу України щодо порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами" від 03.09.2018 № 9030 / Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rada.gov.ua>.

4. Зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» / Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63928.

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО НАД ЖІНКОЮ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ СЬОГОДЕННЯ

Піхур Ю.,

студ. I курсу бакалавріату

факультету міжнародної торгівлі та права

*Науковий керівник: к.ю.н., доц. **Шведова Г.Л.***

Київський національний

торговельно-економічний університет

(м. Київ, Україна)

На різних етапах розвитку людської цивілізації погляди на статус жінки, її права характеризувалися неоднозначністю. І хоча вже пройшло багато часу з того як на законодавчому рівні жінок і чоловіків було зрівняно в правах, не дивлячись на це, виникають гострі проблеми щодо нормального життя і існування жінки. Досліджуючи тему насильства в загальному, ми обрали саме цей напрямок, оскільки переконані, що питання насильства жінки в сім'ї є надзвичайно актуальним і однозначно вартим, аби про нього дізналися якнайбільше людей, і як наслідок призупинили його стрімкий розвиток, як говорить статистика кожна друга жінка нашої країни потерпає від домашнього насильства.

Поняття «наси́льства над жі́нками» є прикладом прямої дискримінації, яку вивчає європейське антидискримінаційне право, зокрема Конвенція Ради Європи про попередження та боротьбу з насильством є одним із провідних міжнародних документів на онові якого вирішуються проблеми соціального характеру. **В Україні працює національна гаряча лінія "Ла Страда Україна"**, до якої має право звернутися кожен, окрім того, існує ГО "Біла Стрічка Україна", яка з'явилася в Україні після подій Революції Гідності на Майдані у 2014 році – за підтримки української діаспори Польщі.

Поняття насильства в сім'ї є прихованою формою, яка часто не усвідомлюється жертвами, державою та суспільством зокрема [1,с.117]. Якщо брати до уваги статистичні данні, які є визначальними при доведенні дискримінації за ознакою статі, то майже 90 % звернень надходять від жінок, що є жертвами цього явища. Проте, майже 60% серед них мовчать приховуючи своє становище в сім'ї, тому що деякі побоюються реакції чоловіків на їхнє звернення, а інші думають про те, що скажуть оточуючі.

На законодавчому рівні механізм захисту суб'єктивних прав зумовлений характером сімейних правовідносин, тому його регулювання наявне у ст. 18 Сімейного кодексу України [2, с.96]. Також, питання домашнього насильства регулює Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», а також даний закон розрізняє чотири види домашнього насильства: Фізичне, психологічне, економічне та сексуальне.

Фізичне насильство проявляється в тому, що до жінки застосовуються погрози, які виражаються у фізичній силі протилежної статі – це може бути як погрозливі жести, поштовхи, а також побиття [3]. Цей вид насильства є найбільш поширеним в світі та завдає моральної, фізичної шкоди здоров'ю жінки. Сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності [3]. Психологічне насильство включає в себе словесні маніпуляції та приниження її жіночої гідності, що в подальшому призводить до руйнування особистості. Економічне насильство полягає в тому, що є певна перевага в оплаті праці чоловічої над жіночою і тому це призводить до того, що жінка може просити гроші у чоловіка або чоловік контролює сімейний бюджет.

Ми вважаємо, що актуальність цієї проблеми показали і нещодавні зміни до Кримінального кодексу, з яких ми зрозуміли, що врегульовані ще не всі необхідні відносини. 11 січня 2019 року вступив в силу даний закон. І саме через його положення останнім часом в медіа-просторі було стільки розмов про «нотаріальну згоду на секс» (ага, насправді вона непотрібна). Отже, розглянемо детальніше, у чому суть змін:

По-перше, зміни стосуються не тільки злочинів проти статевої свободи, а ще й домашнього насильства. Від сьогодні за домашнє насильство та

примушування до шлюбу настає кримінальна відповідальність або юридичною мовою Кримінальний кодекс України доповнений такими статтями: ст. 126-1 «Домашнє насильство», ст. 151-2 «Примушування до шлюбу».

По-друге, статевий акт завжди потребував добровільної згоди (інакше це проти волі особи, тобто зґвалтування). Нинішні зміни уточнюють кваліфікацію злочинів в більш реалістичному контексті. Раніше термін «зґвалтування» розумівся з медико-біологічної точки зору як вагінальний секс між чоловіком та жінкою, а все інше – задоволення статевої пристрасті неприродним способом.

По-третє, Кримінальний кодекс доповнено розділом XIII-1 «ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ», який передбачає можливість застосування таких заходів в інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством.

Отже, потрібно розвивати правову свідомість кожного громадянина, забезпечити необхідний захист кожній особі та всяк сприяти розвитку правового регулювання щодо домашнього насильства над жінками і не тільки. Кожна жінка – це особистість, яка повинна мати рівні права в суспільстві, не потерпати від дискримінації за ознакою статі та мати лідерські права на рівні з чоловіками. На щастя, увага даній проблемі все ж приділяється і розвиток відчутний, тому, ми переконані, що «справжнє усвідомлення гендерної рівності» теж незабаром буде досягнуте в усіх сферах.

Список використаних джерел:

1. Малиновська Т.М. Попередження насильства над жінками в сім'ї / *Право і Безпека*. К., 2016. № 1. С. 117–120.
2. Старчук О. В., Торчило Я. О. До питання правового регулювання протидії домашньому насильству. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Юридичні науки*. 2017. Вип. 1 (1). С. 96–99.
3. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

**ЗАСОБИ АРХІТЕКТУРНОГО ВИРІШЕННЯ ФАСАДІВ
СУЧАСНИХ БАГАТОКВАРТИРНИХ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ**

Поковба Я.,

студентка гр.Ас-2016

Науковий керівник: викл. Кос В.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Активне будівництво сучасного масового житла найчастіше демонструє надання переваги вирішенню питань економічних прибутків, натомість поглиблює проблему дефіциту естетично сприятливого оточення мешканців міст. Особливості підходів до естетичного формування архітектури житлових будинків пов'язані із загальними та індивідуальними умовами системи забудови міст, а також із соціально-демографічними характеристиками потенційних мешканців. Естетика архітектури житла має бути раціональною та обумовленою функціональною логікою, доцільністю конструктивних рішень та властивостей матеріалів, орієнтації будинків та умов сприйняття композиційних рішень фасадів.

Вибір типу житлового будинку – важливий крок для прийняття композиційного рішення, оскільки тип будинку обумовлює його об'ємну характеристику. Так, односекційний будинок найчастіше має вертикальний об'єм, багатосекційний – може утворювати горизонтально розвинуту пластичну просторову систему, використовуючи секцію як закінчений елемент. Отже, у багатоквартирних житлових будинках основним планувальним та композиційним елементом є секція, яка обумовлює ритмічне рішення фасаду.

Чіткі межі фасаду будівлі дозволяють створити силует форми, який передає основну інформацію про конкретний об'єкт. Виразний чіткий та структурно деталізований силует добре виділяється у загальному масиві забудови і привертає увагу навіть на великих відстанях. Для багатоквартирних житлових будинків середньої поверховості рішення силуету може бути провідною композиційною темою. Виразний силует може формуватися за рахунок різної поверховості частин будинку, а також за допомогою скатних дахів. Найбільша роль у формуванні силуету фасадів багатоповерхових житлових будинків відведена ділянкам, на яких відбуваються різкі зміни напрямку контуру, де розташовані деталі та кути[1].

В рішенні багатоквартирного будинку при однаковій планувальній схемі усіх поверхів пластику об'ємів підорядковано в основному чіткому вертикальному ритму, створеному лоджіями, сходово-ліфтовими вузлами та ритмом частин будинку, що виступають, повторюючись на усіх поверхах[2]. З метою збагачення пластичного рисунку фасадів по горизонталі чи для зміни притаманного вертикального ритму можливе використання варіативності планувальних рішень на різних поверхах[1].

Важливу роль у екстер'єрі будинку відіграють літні приміщення. Вони виконують роль елемента фасаду, що формує враження про будинок. В Європі такі приміщення використовують суто для відпочинку на відкритому повітрі з сім'єю або із гостями. Балкон, лоджія чи тераса – улюблене місце для сніданку у вихідні дні в теплу пору року. Це місце, де безпечно бавляться діти або працюють дорослі. У вітчизняній практиці балкони і лоджії використовуються переважно для сушіння білизни, для складування різноманітних предметів, інструментів, як резерв для збільшення площі квартири. Простежується тенденція застосування лоджій, утеплення і включення їх в інтер'єр помешкання. За рахунок цього збільшується корисна площа вітальні, спальні або кухні, виділяється додаткова зона: їдальня, робоче місце, майстерня та ін.

Але балкон і лоджія – не тільки засіб художнього вирішення фасадів і елемент покращення комфорту проживання. Ще одне їх призначення – другий евакуаційний вихід на випадок пожежі. В цьому випадку застосування літніх приміщень не допускається.

Якщо лоджію вирішили застосувати і включити в інтер'єр помешкання, необхідне утеплення. Конструкції плити не завжди можуть утримати навантаження від збільшення товщини зовнішньої стіни, що може привести до їх руйнування. Саме тому наявність відкритих і застосованих літніх приміщень необхідно передбачати вже на стадії проектування[3].

Серед досліджених проєктованих житлових багатоповерхівок Львова 2014–2018рр. переважають проєкти кількасекційних окремо розміщених будинків із однаковою кількістю поверхів у секціях. В екстер'єрах проєктанти використовують низку подібних композиційних прийомів для формування об'єму будинку, пластики фасаду, текстурного та колористичного вирішення. Найбільш поширене використання поліхромії та акцентних елементів на фасадах в односекційних житлових будинках та секціях багатосекційних житлових будинків та комплексів. У багатосекційних комплексах однаково поширені П-подібне розміщення секцій та розміщення секцій по периметру кварталу, так само, як і використання або невикористання акцентних елементів.

Серед багатосекційних житлових комплексів переважають ті, що сформовані однаковими секціями з нетиповим екстер'єром[4].

Колір використовується як активний композиційний засіб, що підвищує виразність будинку. Властивості кольору використовують для об'єднання чи розчленування, виявлення площинних елементів чи пластики фасаду, коректування пропорції. Великий вплив на формування колориту здійснює забарвлення будівельних матеріалів, а також використання значних застосованих площин. В процесі проектування необхідно враховувати взаємозв'язок колориту та фактури природних чи штучних матеріалів[1]. Ефективним принципом застосування кольорів є використання двох відтінків однієї колірної гами, що відрізняються на пару тонів. Більш світлий або темний відтінок можна використати для фасаду; третій, контрастний, – для вікон і дверей. Колір здатний підкреслити особливості екстер'єру. Застосувавши для балконів і лоджій яскравий або білий колір, можна створити відчуття затишку; або

зробити занадто високий будинок візуально коротшим, пофарбувавши верхню його частину темними кольорами, а нижню світлішими [5].

Сучасні оздоблювальні матеріали дозволяють до невпізнання змінити зовнішній вигляд будинку. При виборі облицювання потрібно враховувати матеріал стіни, сумісність елементів будівлі з облицювальним матеріалом, відповідність обраного матеріалу загальній архітектурі будівлі. Найпопулярніші фасадні роботи – фарбування і штукатурка фасаду. Доброю альтернативою покриттям дисперсійними фарбами є декоративна штукатурка, що відрізняється різноманітністю фактурних властивостей, стійкістю до механічних та атмосферних впливів, високою паропроникністю, довговічністю. Облицювання фасаду – це не тільки покращення фасаду будівлі, а й підвищення тепло- і звукопроникності стін, захист стін від атмосферних опадів[6].

Отже, особливості композиційних рішень фасадів багатоквартирних житлових будинків обумовлені їхньою роллю у загальній системі забудови. Образне рішення багатоквартирного житлового будинку базується на врахуванні його функціональної структури, типу будинку, поверховості, конструктивних особливостей.

Специфіка архітектури житлових будинків полягає у тому, що до сучасних композиційних рішень фасадів висуваються вимоги забезпечення індивідуальності та виразності, проте врахування функціональної та конструктивної системи обмежує траєкторії естетичних концепцій. Для ефективного розв'язання проблеми використовують гнучкі планувальні схеми функціональних елементів, активне включення різноманітних архітектурних деталей, декоративних елементів та розкриття властивостей матеріалів.

Список використаних джерел:

1. Сідорова Я., Сазонова Ю. Засоби гармонізації фасадів секційних житлових будинків. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/opac/search.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Spam%5F2016%5F42%5F49%2Epdf
2. Гнесь І.П. Багатоквартирне житло. Тенденції еволюції. – Львів: «Львівська політехніка», 2013р.– С. 652.
3. Літні приміщення в інтер'єрі та екстер'єрі багатоквартирного житла. URL: <http://archiline.if.ua/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B2-%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%94%D1%80%D1%96-%D1%82%D0%B0-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80/>
4. Павлів А.П. Особливості формування екстер'єрів багатоповерхових житлових будинків та комплексів 2014-2015р.р. м Львова. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/33726/1/8_53-59.pdf

5. Дизайнерські ідеї будинку: поради експертів. URL: <https://zt.20minut.ua/novini-kompanij/dizaynerski-ideyi-budinku-poradi-ekspertiv-10693520.html>

6. Фасади приватних будинків. URL: <https://pp-budpostach.com.ua/a178496-fasadi-privatnih-budinkiv.html>

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУЧАСНУ ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Присяжненко Ю., студент

Науковий керівник: к.е.н., доц. Журба І. О.,

Черкаський державний технологічний університет

(м. Черкаси, Україна)

Ще з давніх часів люди прагнули до створення певних груп, об'єднань, адже лише у групі люди мали змогу вижити. У наш час людина є частиною соціуму, кожного дня робить певний внесок у його розвиток. Це може бути новий вірш, винахід, картина тощо. Все це загалом є інтелектуальною власністю, яка впливає на економічний розвиток, культуру та добробут суспільства, держави.

Інтелектуальна власність в умовах глобалізації та стрімкого розвитку економіки знань, є основним ресурсом, який дає можливість конкурентного потенціалу підприємств.

Дане дослідження актуальне на сьогодні, адже в рамках інтенсифікації розбудови національної інноваційної системи як наряду оновлення та оздоровлення економіки України інтелектуальна власність також займає важливу позицію.

У загальноприйнятому твердженні термін інтелектуальна власність – це права на результати розумової діяльності індивіда в науковій, художній, виробничій та інших галузях, які є об'єктом цивільно-правових відносин у складі права кожного володіти, використовувати та вирішувати долю результатів своєї інтелектуальної, творчої діяльності. При цьому останні, будучи благом нематеріальним, зберігаються за його майстрами і мають можливість використовуватися іншими людьми лише за узгодженням з ними [1, с. 34].

Товар є економічним благом, призначеним для обміну. На відміну від традиційних товарів, продуктам інтелектуальної творчої праці властивий перелік унікальних ознак, що роблять їх нетоварними благами. Саме за таких умов, право інтелектуальної власності виступає інструментом віддалення інтелектуальних продуктів та залучення їх до товарно-грошового обігу.

Також захист прав інтелектуальної власності може не тільки стимулювати потенційних творців інновацій до продукування та обміну результатами їхньої діяльності на комерційній основі, а й створювати перешкоди для інноваційного розвитку економіки, важливим чинником якого є поширення нових знань та їх

доступність для широкого загалу. Ця суперечність загострюється за умов глобалізації економіки, що супроводжується поглибленням інноваційного розриву між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються.

У країнах Західної Європи та США, особливо в останні роки, приділяють особливу увагу захисту правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності. У цих державах інтелектуальну власність оцінюють як важливу частину національного багатства.

Наприклад, сучасна політика Євросоюзу в галузі інтелектуальної власності носить два чітких векторних напрями.

По-перше, це внутрішній вектор, який визначає створення єдиної гармонічної системи охорони прав інтелектуальної власності в межах самого ЄС. Досягнення цієї мети розглядається як один з важливих елементів для завершення формування єдиного ринку, підвищення динаміки, гнучкості економіки Євросоюзу, оптимізації конкурентного осередку. Створення єдиної європейської системи охорони об'єктів права інтелектуальної власності дає змогу підвищити конкурентоспроможність і привабливість європейської економіки у світі, забезпечує безпеку і захист творчої діяльності громадян на території всього Євросоюзу, дає можливість розвитку інноваційної діяльності та створює привабливу обстановку для інвестування в Європу.

По-друге, це зовнішній вектор, який має мету у ЄС стимулювати створення ефективних систем охорони інтелектуальної власності в третіх країнах, сприяти розвитку міжнародного співробітництва у цій галузі. У межах цього вектору знаходять відтворення таких інтересів Євросоюзу як намагання забезпечити європейським компаніям охорону їх інновацій за кордоном, покращення боротьби з імпортом до ЄС неліцензованої продукції, розширити ринки збуту, стимулювати міжнародну торгівлю та транскордонні інвестиційні проекти [5, с. 1].

У даний час власники інтелектуальної власності визначають формування нового устрою світу, тому що знання або інтелектуальна власність та її використання бізнесом з метою видобутку прибутку є важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності та економічного зростання. Інтелектуальну власність варто розглядати як знання, що мають значущість сьогодні або в майбутньому. Це актив, який може будувати в підприємницькій діяльності реальну вартість.

Блискучими керівниками бізнесу будуть ті, хто розробляє стратегію та приймає методики управління, що дають можливість здійснювати ідентифікацію, надбання прав, правову охорону та результативне використання об'єктів права інтелектуальної власності створених або купленими їх же фірмами. Вони також зобов'язані бути спроможними встановлювати, які об'єкти права інтелектуальної власності необхідно придбати, а які створити для того, щоб мати змогу скласти конкуренцію на ринку товарів або послуг [3, с. 73].

Спільною особливістю всіх успішних компаній є акцентування діяльності на інноваціях і чітке розуміння цінності свого права інтелектуальної власності. Так компанії розуміють яку роль відіграють патенти і товарні знаки в

збереженні їх конкурентоспроможності та посилення ринкових позицій. Відомо, що від 45 до 75% вартості окремих успішних компаній складають їх права інтелектуальної власності, перш за все промислової [4, с. 5].

Крім того, інтелектуальні активи компанії стимулюють розробку стратегічних рішень щодо їх впровадження у виробничі процеси, збільшення присутності на ринках нових товарів, послуг і технологій. На рівні компаній поширилися методи створення спілок у сфері управління промисловою власністю для збільшення вартості активів і отриманні довгострокових взаємовигідних конкурентних переваг шляхом перехресного ліцензування [2, с. 10]. Такі союзи дозволяють підтримувати пріоритети технологічних стандартів і технологічних новацій в конкретних сферах інноваційної діяльності. Відповідно спільною особливістю діяльності всіх успішних компаній корпоративного сектора є зосередження менеджменту на інноваціях і чітке розуміння цінностей інтелектуальної власності [4, с. 6].

Таким чином, для України однією з найскладніших завдань є активізація свого науково-технічного потенціалу, з метою створення інтелектуальної власності та перехід до її масового експорту на світовий ринок. Підприємствам слід створювати відділи по проведенню науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що дозволить залучити додаткові капітальні інвестиції, забезпечити конкурентні переваги й отримувати додатковий дохід від продажу ліцензій на використання об'єктів інтелектуальної власності, що в свою чергу сприятиме економічному розвитку держави та загальному благополуччю суспільства.

Список використаних джерел:

1. Дюндін В. Д. Інтелектуальна власність як головна складова інтелектуального потенціалу. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. С. 29–37.
2. Паладій М. Удосконалення державної системи правової охорони інтелектуальної власності – важлива складова інноваційного розвитку України. *Інтелектуальна власність*. 2010. № 4. С. 9–21.
3. Поляков С. Ю., Куртов А. І., Нікітюк О. Б., Зміївський Г. А Деякі аспекти та принципи управління інтелектуальною власністю в Україні. *Вісник НТУ «ХП»*. 2010. № 60. С. 72–83.
4. Капица Ю. Проблемы реализации прав интеллектуальной собственности в Украине. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2007. № 1. С. 3–12.
5. Промова Комісара з питань внутрішнього ринку Ф. Болкештейна «Охорона промислової власності у Європі та її місце у світі». Аліканте, 2000.
6. Базилевич В. Д. Тенденції розвитку та суперечності сучасного ринку інтелектуальної власності. Житомир, 2016.

АНТОНІМІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД

Плецинська Ю.,

студентка 1 курсу філології

Науковий керівник: викл. **Пуш О.М.,**

Університет Короля Данила,

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Проблемою антонімічного перекладу як складової перекладацьких трансформацій займалися такі вчені як: І. Я. Рецкер; Л. К. Латишев; А. М. Фітерман та Т. Р. Левицька та ін.

Сутність прийому антонімічного перекладу полягає у використанні в перекладі слова або словосполучення, що має значення, протилежне значенню відповідного англійського слова або словосполучення вжитого в оригіналі. Наприклад в українській мові таке слово як подобатись є прямим відповідником англійського дієслова *to like* і антонімічним відповідником дієслова *to dislike* [3, с.178].

Причиною використання антонімічного перекладу може бути асиметрія лексико-семантичних систем двох мов. Наприклад: *The dog nearly knocked him over*. Собака ледь не збив його з ніг. У поданому прикладі слово, вжите в оригіналі у стверджувальній формі, при антонімічному перекладі має заперечну форму [5, с.293].

Беручи до уваги той факт, що в англійській мові заперечні префікси відрізняються за формою від заперечної частки *not*, слова з такими префіксами так само поєднуються із заперечною часткою, як і всі інші слова [3, с.120].

Найпоширеніший в українській мові префікс «не» збігається за формою із заперечною часткою. Поєднання заперечної частки, займенника чи прислівника *no, not, never, nothing* стверджувальним дієсловом перекладаються здебільшого дієсловом-антонімом у стверджувальній формі, наприклад: *He didn't talk much* – Здебільшого він відмовчувався [3, с.189].

Інколи подвійне заперечення, виражене заперечним словом та дієсловом у стверджувальній формі з негативною конотацією таким як *fail, lack, deny, miss, doubt, omit, forge* тощо, перекладається стверджувальним антонімічним відповідником, наприклад: *I never ceased to be fascinated by their persistence in eating* – Мене вражало, як вони, не знімаючи рукавичок, все їли та їли [5, с. 99].

Застосування у перекладі мовного антонімічного відповідника для передачі неоднократної дії допомагає точніше передати комунікативно-прагматичне значення впевненості, яке виражене в оригінальному англійському реченні. Використання прямого перекладу звучало б неприродно для україномовного читача і порушило б загальноприйняті правила сполучуваності слів в українській мові [2, с.88].

Англійські фразові дієслова, у складі яких є прийменник чи частка із заперечним значенням, можуть перекладатись і контекстуальними, і мовними

антонімами, наприклад: *He had been away from women for a long time* – Він давно не мав жінки [3, с.66].

Переклад фразових дієслів у двох останніх прикладах зафіксований у словнику, проте використання контекстуального антоніма іноді є єдиною можливим способом передачі змісту оригінального висловлювання, наприклад:

From the evening at Ruth's Martin brought away with him strange confusions and conflicting feelings – Цей вечір вніс у Мартінові почуття якусь плутанину й розлад [5, с.98].

Розрізняють три види антонімічного перекладу:

1) Негативація (слово або словосполучення без формально вираженої суфіксом або часткою заперечувальної семи замінюється в перекладі на слово з префіксом не- або словосполученням з часткою не, наприклад: *forget* – не пам'ятати, *short* – недовгий);

2) Позитивація (прийом протилежний негативації, наприклад: *unbroken* – цілий, *not leave* – брати з собою);

3) Анулювання двох наявних у реченні негативних семантичних компонентів (наприклад: *not impossible* – можливий, *not unallowed* – дозволений) [1, с. 30].

Беручи за основу визначення терміну “**антонім**”:

1) слова, що мають у своєму значенні якісну ознаку і тому здатні протиставлятися одне одному як протилежні за значенням (добро – зло; бідніти – багатіти);

2) слова, протиставлені одне одному як протилежно спрямована дія (заходити – виходити). Швейцер А. Д. називає антонімічний переклад у першому значенні власне антонімічним, а в другому - конверсивним [4, с. 50]. Він зазначає що конверсивна трансформація характеризується семантичним протиставленням ознак.

Причинами для застосування такої трансформації як антонімічний переклад можуть бути :

1) Асиметрія лексико-семантичних систем двох мов, наприклад : *The dog nearly knocked him over* . – Собака ледь не збив Саймона з ніг;

2) Відсутність в українській мові точного еквівалента для англійського слова (коли використання описового перекладу не є доречним), наприклад: *Keep off the grass* . – По газонам не ходити;

3) Найкращий спосіб передачі стилістичного та смислового значення виразу, наприклад: *Mind your own business* . – Не втручайся у чужі справи;

4) Єдиний спосіб зберегти ідіоматичність фразеологічної одиниці при перекладі, наприклад: *No time like present* . – Лови момент. *I beg to differ* . – Дозвольте не погодитись;

5) Міжмовні та міжкультурні відмінності (так, відомо, що для українців більш властиве негативне сприйняття дійсності, а для англійців навпаки, наприклад : *Do you have the time?* – Не підкажете, котра година?);

6) Літота (стверджувальне речення в заперечній формі), досить розповсюджена в англійській мові через велику кількість негативних префіксів,

яка не завжди перекладається українською тотожно, тому для її перекладу застосовують антонімічний переклад, наприклад: *A Forsyte, replied young Jolyon, is not an*

uncommon animal. (John Galsworthy, The Man of Property) – Форсайт, - відповів молодий Джоліон, - досить звичайна тварина.

7) Досить часто антонімічний переклад застосовується для передачі фразеологічних одиниць, наприклад: *he has a ready tongue* – він за словом у кишеню не лізе; *to be weighed and found wanting* – не виправдати надій; *keep clear of the door* – до дверей не притулятися; *let the sleeping dog lie* – не буди лихо, доки спить тихо [5, с.204].

Використання антонімічного перекладу підпорядковується як лінгвістичним, так і позалінгвістичним факторам. Проаналізований матеріал свідчить про надзвичайну важливість вивчення й узагальнення досвіду провідних перекладачів у підготовці майбутніх фахівців з художнього перекладу.

Висновки: У кожній мові є лексичні одиниці, при перекладі яких виникають труднощі, адже вони не мають відповідників в мові перекладу. У таких випадках перекладач звертається до трансформацій. У даній статті ми розглянули антонімічний переклад як ефективний спосіб перекладу лексичних одиниць та проаналізували погляди різних учених на даний прийом перекладу.

Підсумовуючи проведений аналіз, варто зазначити, що даний прийом є контекстуальним і досить часто використовується при перекладі, оскільки розширює межі свободи мови. Крім того, антонімічний переклад дозволяє внести в переклад лексичну різноманітність, а також допомагає досягти комунікативної рівнозначності різномовних текстів та посилити смислові акценти.

Список використаних джерел:

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина II. Вінниця.: «Нова книга», 2001 303с.
2. Стельмащук З. В. Особливості застосування антонімічного перекладу у процесі передачі значення однократності та не однократності дії в англо-українському перекладі. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. 98 . 102с.
3. Смоляна А. Компенсація та антонімічний переклад як засоби передачі комунікативної та стилістичної рівнозначності різномовних художніх та нехудожніх текстів. *Лінгвістика*. Випуск 10, К. 290 – 294с.
4. Ахманова О. С. Словник лінгвістичних термінів. 1966. – 608 с.
5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця. «Нова книга», 2003. 448 с.

НАТИВНА РЕКЛАМА В ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ

Провальна Н.,

студентка гр.Жс-18

Науковий керівник: к.е.н., доц. Рижий І.Б.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Ми щодня стикаємося з рекламою: вдома, надворі, в університеті, на роботі, в кафе, в магазині, вона всюди. Життя стрімко рухається і все довкола змінюється, в тому числі й реклама. На противагу традиційній – з'являється контекстна, таргетингова реклама та інші методи маркетингових технологій. Привернути та втримати увагу людей стало вкрай важко. Вони вже не сприймають і не чують традиційну рекламу, тому що вона для них стала надокучливою і нав'язливою. А як інакше назвати те, що нас примушують дивитися 10-15 секундний ролик на сайті перед тим, як перейти до того за чим ми прийшли?

За дослідженням компанії eMarketer, користувачі з Іспанії найбільш дратівливими вважають відеоролики з автозапуском, оголошення аудіореклами, спливаючі оголошення, які не можна пропустити, і різні види міжсторінкової реклами. Проте не тільки іспанці так ставляться до реклами. Численні опитування жителів Франції, Італії, Іспанії та Великобританії показали, що понад 27% користувачів з цих країн встановлюють програми блокування на мобільних пристроях, оскільки їх дратує нав'язлива і не релевантна реклама в смартфонах[1].

Це доводить, що люди втомилися від традиційних форматів в їх класичному застосуванні і такі методи вже давно не актуальні. Через це, рекламу почали сприймати як щось негативне, набридливе, нецікаве, брехливе, надокучливе, обтяжливе, банальне та просто ігнорувати її як інформаційний шум. Тому на зміну прийшла хороша альтернатива – нативна реклама.

Нативна реклама – (від англ. native advertising) – це природня реклама, котра розрахована на аудиторію платформи, на якій вона буде розміщена, на її інтереси та цінності. Не потрібно плутати нативну рекламу у ЗМІ з джинсою, адже джинса, тобто прихована реклама – це проплачений журналістський матеріал рекламного характеру без позначки «на правах реклами», «спонсорований матеріал» тощо. А видання, що розміщує натив, не приховує, що це комерційний матеріал. Крім того, це не якась замовна стаття, за її якість відповідає не лише бренд, а й медіа-майданчик.

Нативна реклама не є новиною і можна знайти її приклади в історії ще ХХ століття. А саме 2 січня 1915 року в журналі «Saturday Evening Post» було опубліковане есе з назвою «Розплата за лідерство», автором якої був Теодоро МакМанус. Це була реклама від компанії «General Motors» автомобіля «Каділлак», проте у тексті не було жодної згадки ні про «General Motors», ні про «Каділлак», а лише брендований знак над текстом.

Говард Госсідж, у своїх працях ХХ ст. писав, що реклама повинна бути чимось природнім та корисним для людини, а не нав'язливим: «Люди в масі своїй терпіти не можуть рекламу. Вони ніколи не читають рекламних оголошень як таких. Але вони читають поспіль все, що їх зацікавить, і іноді цим виявляється рекламне оголошення»[2].

Порівнюючи нативну рекламу із традиційною можна назвати безліч її переваг. Вона абсолютно не схожа на класичну, тому не викликає почуття відторгнення у споживачів, а навпаки, привертає увагу, зацікавлює, мотивує до купівлі, на відміну від звичайних банерів в Інтернеті. До того ж, нативна реклама, в порівнянні з іншими, не потрапляє в «сліпу» зону, яку споживачі ігнорують. Адже задля того, щоб позбутися від набридливого спаму створено багато додатків та пристроїв, які цю рекламу блокують, попереджають її появу та роблять невидимою. Звісно, найбільше ці тенденції помітні якраз в онлайн форматі, у який поступово переходять усі основні рекламні та маркетингові бюджети, позаяк там перебуває більшість потенційних клієнтів.

На сучасному етапі розвитку рекламного ринку нативна реклама стає все більш ефективним інструментом впливу. За результатами дослідження американської компанії Hexagram в 2014 році, найбільш популярні форми нативної реклами – це спонсорвані пости блогу (65%) та спонсорвані статті (63%) [3]. Фахівці прогнозують, що найбільш популярним напрямом стане саме нативна відеореклама у соціальних мережах та спонсорський контент на сторінках інтернет – видань.

До переваг цієї реклами можна віднести також можливість публікації повноцінного матеріалу з фотографіями, відео, посиланнями та іншими потрібними рекламодавцю елементами медіа. Як додаток, поширення цього контенту у соціальних мережах. Така реклама позитивно впливає на імідж компанії, адже лояльні читачі медіа-майданчика довіряють йому, відповідно довірливо будуть ставитись до рекламного матеріалу, який там розміщений.

Нативна реклама є довговічною, бо співіснує в тандемі з контентом. Якщо медійна реклама припиняється тоді, коли закінчується термін оплати, то нативна – продовжує існувати і працювати ще довго, адже є частиною контенту.

До недоліків нативної реклами належать складність у виробництві і цінова категорія. Рекламний матеріал повинен створювати не замовник, а працівник медіа, щоб вона відповідала формату майданчика, на якому буде розміщуватися. Розробка такої реклами займає чимало часу, тому є не дешевою.

Сьогодні «нативність» використовують практично всі медіа тому, що вона дозволяє вдосконалити наявні рекламні моделі і стає вже не просто способом додаткового заробітку, а повноцінним джерелом доходів. За дослідженнями видання Business Insider, до 2021 року дохід в США від неї буде становити 74% усього доходу дисплейної реклами[4]. Нативна реклама спростила проблему монетизації ЗМІ, особливо в країнах з погано розвиненими медійними ринками, до яких належить і Україна. Проте в Україні ця галузь реклами розвивається повільно і не використовується в повній мірі. Та все ж журналісти

мають змогу виробляти продукти саме за своєю спеціалізацією, тобто цікаві історії, і пропонувати їх своїй цільовій аудиторії, яку вони вже добре знають.

Отже, людство зараз є свідком формування новітніх технологій та живе у ритмі, коли щодня щось змінюється і швидко втрачає актуальність. Реклама - не виняток. Звичайна медіа-реклама вже не є дієвою та іноді буває надокучливою. Тому на медійному ринку популярності набрала нативна, тобто природня реклама, завданням якої є зацікавити споживача якісною і потрібною інформацією про товар чи послугу та при цьому не відволікати його увагу від того, для чого він зайшов на ту чи іншу платформу. Проте її не так легко створювати: нативна реклама вимагає багато часу і креативності та коштує не дешево. Однак при вдалому підході вона принесе чималий прибуток для медіа-майданчика та позитивно вплине на імідж замовника.

Список використаних джерел:

1. Дослідження компанії eMarketer. URL: <https://adindex.ru/news/marketing/2016/07/13/135073.phtml>
2. Говард Госсідж про рекламу. URL: <http://www.wisdomcode.info/ru/quotes/authors/69739.html>
3. Дослідження Hexagram. URL: <https://texterra.ru/blog/chto-takoe-nativnaya-reklama-teoriya-primery-osobennosti-primeneniya.html>
4. Дослідження Business Insider. URL: https://nativeadvertisinginstitute.com/wp-content/uploads/2017/12/inma_2017NativeAdvertising.pdf

ПРАВОВИЙ СТАТУС МІГРАНТІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ

Прокіпчук К.,

студентка групи ГРСС– 2019,

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Луцький Р.П.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Поняття міграції, і мігрантів далеко не нове, оскільки дане явище існувало в усі періоди існування людини. Саме поняття міграція – це процес переміщення через міжнародні кордони, або в межах однієї країни, що включає будь-які пересування людей, незалежно від причин. Термін «мігрант» Міжнародна організація з міграції (МОМ) визначає як такий, що «стосується всіх випадків, коли рішення про міграцію приймається добровільно для особистої зручності без впливу зовнішнього примусового фактору» [2].

Ми могли б назвати ХХІ століття віком мігрантів, оскільки на сьогодні зафіксовано близько 200 мільйонів мігрантів у всьому світі. Проблеми і

можливості, що пов'язані з міграцією, активно обговорюються політиками і простими людьми в усьому світі.

Форми міграції можуть відрізнятися відповідно до різних факторів, тому можна вирізнити кілька видів мігрантів:

- тимчасові трудові мігранти;
- висококваліфіковані мігранти, що виїхали заради кар'єри;
- нерегулярні мігранти (недокументована, нелегальна міграція);
- вимушені мігранти: біженці, шукачі притулку, або люди, змушені переселятися через такі зовнішні фактори;
- мігранти, які повернулися;
- біженці, безпритульні та вимушені переселенці в межах своєї країни користуються особливим захистом згідно з міжнародним законодавством [4].

Говорячи про правовий статус мігрантів, слід відмітити, що міграція також сприймається багатьма, як виклик або, навіть, як погроза. І ці негативні настрої стосовно мігрантів в думках людей часто приводять до порушення їх прав. Це виклик механізмам захисту прав людей, які борються за повне виконання прав усіх людей, в тому числі й мігрантів.

У статті 13 Європейської конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів йдеться про те, що «кожна людина має право на свободу пересування і проживання в межах кордонів кожної держави» і «кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи свою країну, а також повертатися до своєї країни». Тим не менше, немає ніяких міжнародних документів, в яких вибір своєї країни проживання визнано правом людини [1].

Положення щодо інструментів захисту прав людини поширюються на всіх. Проте, часто існує великий розрив між правами, які гарантує закон міжнародних прав людини для різних груп мігрантів, і реаліями з якими вони стикаються в суспільстві. Вони можуть піддаватися дискримінації на роботі і в повсякденному житті, зіткнутися з проявами расизму і ксенофобії, чи стати жертвами злочину, здійсненого людьми на основі упередженого ставлення.

Говорячи про правову основу покликану захищати права мігрантів, доцільно відмітити, що існує цілий ряд документів і механізмів, що забезпечують виконання прав мігрантів, в тому числі інструменти, які покликані захищати певні групи мігрантів:

- Загальна декларація прав людини 1948 р.;
- Конвенція Міжнародної організації праці № 97 про працівників-мігрантів (переглянута в 1949 р.);
- Конвенція про статус біженців 1951 р. (і протокол до неї 1967 р.);
- Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р.;
- Конвенція Міжнародної організації праці № 143 про зловживання в царині міграції та про забезпечення працівників-мігрантів рівністю можливостей та ставлення 1975 р.;
- Європейська конвенція про правовий статус працівників-мігрантів 1977р.;

- Висновок виконавчого комітету Управління Верховного комісара ООН у справах біженців «Біженці, що не мають країни притулку» 1979 р.;
- Висновок виконавчого комітету Управління Верховного комісара ООН у справах біженців «Жінки-біженці і міжнародний захист» 1985 р.;
- Конвенція з реалізації Шенгенської угоди (1990 р.);
- Європейська соціальна хартія 1961 р. (переглянута в 1996 р.);
- Європейська конвенція про громадянство 1997 р.;
- Угода про співпрацю держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав в боротьбі з незаконною міграцією.
- Конвенція Організації об'єднаних націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. [3].

Крім того, важливим документом є Біла книга, прийнята Радою Європи в 2008 р з міжкультурного діалогу – «Жити разом у рівності й гідності», у якій стверджується від імені урядів 47 держав-членів Ради Європи, що наше спільне майбутнє залежить від здатності захищати і розвивати права людини, що закріплені в Європейській конвенції з прав людини, підтримувати демократію і виконувати закони та розвивати взаєморозуміння. В ній доводиться, що міжкультурний підхід створює орієнтовану на майбутнє модель управління міжкультурними відмінностями. Якщо йдеться про втілення в життя певної європейської ідентичності, вона має спиратися на спільні фундаментальні цінності, повагу до спільної спадщини і культурного різноманіття, а також на поважання гідності в однаковій мірі для кожної людини».

Отже, незважаючи на певні кроки із запровадження законодавчих та інституціональних реформ у сфері міграційної політики, ця сфера усе ще вимагає ретельної уваги. Норми і стандарти, що регламентують поведінку державних установ по відношенню до іноземців, розкидані по численних підзаконних актах (зокрема, відомчих наказах або розпорядженнях). Бракує механізмів ефективною міжвідомчої взаємодії. Такий правовий та інституційний вакуум може призвести до довільного, неправомірного застосування норм законодавства, а відтак і до опосередкованої дискримінації трудових мігрантів. В умовах глобалізації суспільства заходи з боку ЄС не можуть припинити масштабний рух мігрантів, оскільки вільне пересування робочої сили та капіталу потребують інвестицій та глобальних переміщень ринків праці. Єдиний інформаційний простір у межах глобального світу позбавляє можливості розвиватись в односторонньому напрямку. Проте єдиної політики і єдиного напрямку у сфері міграції поки що немає. У процесі глобалізації піднімається питання врахування умов інтеграції трудових мігрантів, щоб побудувати таке середовище, таке суспільство, де б забезпечувались умови і чинники, що визначають проблеми адаптації, терпимості, толерантності у різних ситуаціях. Постає необхідність вирішення соціально-культурних аспектів інтеграції трудових мігрантів, насамперед для зміцнення їхньої адаптації і коригування поведінки. Більшість громадян як країн ЄС, так і України, невідомі у своїх правах. Для вирішення цієї проблеми можна запропонувати заснувати державні служби для інформування і підтримки потенційних

працівників, а також забезпечити захист інтересів іноземних працівників у державних установах і судах професійними спілками.

Список використаних джерел:

1. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів (укр/рос): Конвенція Ради Європи № ETS N 93 від 24.11.1977 р. URL: http://zakono.rada.gov.ua/laws/show/994_307.
2. Мінімізація загроз трудоресурсній безпеці, зумовлених старінням робочої сили / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1899/>.
3. План заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики: Розпорядження КМУ № 1058-р від 12.10.2011 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-2011-%D1%80>.
4. Про зовнішню трудову міграцію: проект Закону від 10.07.2019. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55975.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ В УКРАЇНІ

Романів О.,

студентка групи МЕФз-2014

Науковий керівник: к.е.н. Розумович Н.Ф.

Університет Короля Данила

(м.Івано-Франківськ, Україна)

Загальна середня освіта в суверенній Україні є обов'язковою основною складовою безперервної освіти. Водночас вона виступає основою соціалізації молодого українського громадянина в суспільстві, фундаментом для подальшого його освіти чи трудової діяльності і забезпечує наступність у становленні людини як гідного носія своєї нації.

Проте, саме середня освіта зазнала за часів незалежності найбільше неоднозначного впливу трансформаційних процесів. Україна в середині 90-х років потрапила на 95 місце за індексом людського розвитку ЮНЕСКО. Прогресуючі тенденції – падіння престижу освіти, авторитету педагога – породили плінність кадрів, що зумовило падіння якості педагогічного складу, рівня загальної педагогічної освіти, зниження результативності праці.

Загальноосвітня школа все ще не збулася своєї радянської суті: панує байдужість до особистісного розвитку дитини, абсолютизація колективістських засад, жорстка регламентація роботи вчителя, а іноді навіть переслідування творчо мислячих педагогів.

Щоб суспільство стало відкритим, воно повинно забути про владну педагогіку, школа має формувати самодостатню особистість.

Серед головних завдань загальноосвітньої школи, зокрема, визначено: виховання громадянина України; формування особистості учня (вихованця), розвиток його потенціалів і обдаровань, наукового світогляду; виховання в учнів (вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини та громадянина; реалізація права учнів (вихованців) на вільне формування політичних і світоглядних переконань; виховання ввічливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй [1].

Суттєві зміни передбачені законом у структурі й організації середньої освіти. На відміну від традиційної структури середньої загальноосвітньої школи, починаючи з 1 вересня 2001 р. почав здійснюватися послідовний перехід до 1 2-річного терміну навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для здобуття повної загальної середньої освіти (I ступінь – 4 роки, II – 5 років і III – 3 роки). Це зумовлено, першим чином, двома обставинами: розвантаженням поточного навчального процесу (щоденного й тижневого) та необхідністю надання молоді більше якісної середньої освіти відповідно до європейських і світових еталонів (тривалість навчання у повній середній школі більшості європейських країн становить 12-13, а то й 14 років).

Законом «Про загальну середню освіту» встановлено верхній норматив наповнюваності класів – 30 учнів, унормовано, згідно з віковими можливостями учнів, їх навчальне навантаження, тривалість уроків. До закону введено спеціальні статті щодо соціального захисту учнів, охорони та зміцнення їхнього здоров'я. Викладено також вимоги до педагогічних працівників та керівників загальноосвітніх навчальних закладів, особливо щодо їхніх фахових якостей.

У законі знайшли відбиття питання прав та обов'язків педагогічних працівників, їх соціального захисту. В перспективі передбачається повернутися до оплати праці педагогічних та інших працівників загальноосвітньої школи з коштів державного бюджету. До закону введено спеціальний розділ «Держстандарт загальної середньої освіти» [2], який визначає державні вимоги до грамоти учнів і випускників шкіл на рівні початкової, базової, повної загальної середньої освіти й включає гарантії держави для його досягнення всіма громадянами України.

Завжди існував і мусить існувати тісний взаємозв'язок освітянських, педагогічних ідей та філософсько-етичних, естетичних, культурологічних концепцій, на яких вони базуються. Зараз велика роль освіти, культури, конкретних педагогів, науковців полягає у соціалізації особистості учня, студента, людей, у освоєнні ними загальнолюдських і національних цінностей. Чим вищого рівня сягає освіта народу, чим більше вона збагачується, тим більше збагачується культура даного народу. Так само високий рівень культури засвідчує якіснішу глибоку освіту будь-якого народу.

Отже, в Україні в основному створена правова база для глибокого й усебічного реформування системи освіти в спрямуванні децентралізації та демократизації, диференціації, гуманізації та індивідуалізації навчально-виховного процесу, безперервності освіти та варіантності навчальних планів і програм, переорієнтації галузі освіти на пріоритетний розвиток особистості й створення для цього відповідних умов у суспільстві. Ухвалення Закону України «Про загальну середню освіту» відкрило реальні можливості щодо прискорення реформування системи загальної середньої освіти відповідно до сьогоденних вимог нашого суспільства й потреб кожної особистості.

Список використаних джерел:

1. Коваленко О. Українська освіта в світовому просторі. Освіта України. 2016. 17 листопада. С. 6.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти, стратегія, реалізація, результати. Київ. 2015. С. 448.

**КЛАСИФІКАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ
УКРАЇНИ**

Садова Н.,

студент групи КЮс-2017

*Науковий керівник: к. ю. н. Бабецька І. Я.
Коледж ПВНЗ Університет Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Без юридичних фактів не встановлюються, не змінюються й не припиняються жодні цивільне правовідносини.

Правові норми, що обґрунтовані в цивільному законодавстві, самі по собі не породжують, не змінюють і не припиняють цивільних правовідносин. Для цього необхідно настання передбачених правовими нормами обставин, які називаються цивільними юридичними фактами. Це конкретні життєві факти, з якими норми права пов'язують виникнення, зміну або припинення правових відносин. Такі факти є юридичними тому, що, по-перше, вказівка на них утримується в нормі права (гіпотезі), по-друге, з наявністю цих фактів норми права зв'язують настання юридичних наслідків, тобто виникнення, зміна або припинення правовідносин (суб'єктивних прав або юридичних обов'язків) [6].

Тому юридичні факти виступають як сполучна ланка між правовою нормою й цивільним правовідносинами.

У науковій і навчальній літературі під юридичними фактами розуміються конкретні життєві обставини, що викликають відповідно до норм права настання тих або інших правових наслідків - виникнення, зміна або припинення правового відношення. «Життєві факти, - самі по собі не мають якусь іманентну властивість бути або не бути юридичними фактами. Вони

стають юридичними фактами тільки тоді, коли їм таке значення надається нормами права. Факти того самого виду можуть бути або не бути юридичними фактами залежно від того, як вони розцінюються зведеної в закон волею панівного класу» [1, с. 34].

Юридичні факти - різновид соціальних фактів. Це явища об'єктивної реальності, відбиті в системі - законодавстві. Визнання матеріально-соціального характеру юридичних фактів, дозволяє побачити, що кожен конкретний юридичний факт - не випадкове ізольоване явище, а у відомому змісті й породження даної правової системи.

Виділяється дві групи ознак юридичних фактів. Перша група характеризує матеріальну сторону юридичних фактів. Юридичні факти є обставини: конкретним, певним чином вираженим зовні. Юридичними фактами не можуть бути думки, події внутрішнього духовного життя й тому подібні явища. Разом з тим законодавство враховує суб'єктивну сторону дій (провину, мотив, мета, інтерес) як елемент складного юридичного факту, наприклад, складу правопорушення;

Необхідно враховувати, що юридичне значення можуть мати не тільки позитивні (існуючі), але й негативні факти (відсутність споріднення й т.п.), що несуть у собі інформацію про стан суспільних відносин.

Інша група ознак пов'язана з моделлю юридичних фактів і розкриває нормативну, ідеальну сторону цього явища [2, с. 27].

Юридичні факти — це обставини, з якими норми права пов'язують настання правових наслідків — встановлення, зміну, припинення або інші трансформації правовідносин.

Юридичні факти залежно від різних критеріїв можна класифікувати на різні групи.

Так, залежно від волі суб'єктів правових відносин розрізняють:

1) факти дії, які залежать від волі суб'єктів і які в свою чергу розподіляються на:

а) правомірні дії, які пов'язані з правовими відносинами що мають позитивний результат:

- факти акти (у випадках, встановлених актами цивільного законодавства, цивільні права і обов'язки виникають безпосередньо з актів органів державної влади, органів влади Автономної республіки Крим або органів місцевого самоврядування..., а також можуть виникати з рішення суду - ст. 11 Цивільного кодексу України [4]);

- факти дії (підставами виникнення цивільних прав та обов'язків є дії осіб, зокрема договори та інші правочини, створення літературних, художніх творів, винаходів та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності, інші дії);

б) неправомірні дії, які пов'язані з настанням суспільно-шкідливих або суспільно-небезпечних наслідків:

- проступки (дисциплінарні, цивільно-правові, адміністративні, пов'язані з настанням суспільної шкоди);

- злочини, пов'язані із вчиненням особою діянь, заборонених статтями Особливої частини Кримінального кодексу і настанням суспільної небезпеки.

2) факти події, які не залежать від волі суб'єктів правовідносин:

- стихійне лихо;
- землетрус;
- хвороба особи;
- смерть фізичної особи тощо [3].

Юридичні події — це явища природи та інші обставини, виникнення і розвиток яких не залежать від волі суб'єктів права (наприклад, досягнення особою певного віку). Кваліфікації певної обставини як події може не заважати те, що багато подій на початку можуть залежати від волі суб'єкта (народження людини, її смерть, пожежа тощо). У свою чергу юридичні події можуть бути поділені на відносні (викликані діяльністю людей — наприклад, пожежа внаслідок підпалу) та абсолютні (ті, які не пов'язані з діяльністю людей; наприклад, падіння метеориту, пожежа внаслідок самозаймання) [7].

Залежно від юридичних наслідків юридичні факти можуть бути:

а) правоутворюючі, з настанням яких виникають правові відносини:

- факт народження дитини, пов'язаний із виникненням відносин життя, громадянства та інших;

- факт скоєння злочину, пов'язаний із виникненням кримінальних відносин;

б) правозамінюючі, з настанням яких змінюються правовідносини:

- переведення працівника на посаду з більшим обсягом роботи змінює його правовий статус, надає певні повноваження і тому подібне;

- факт перебування жінки у стані вагітності є підставою для переведення на легку роботу чи укладення трудового договору про неповний робочий день (тиждень);

в) правоприпиняючі, з настанням яких припиняються правовідносини:

- факт призначення народного депутата України на посаду міністра є підставою для припинення його депутатських повноважень;

- набуття чинності рішення суду про розірвання шлюбу припиняє сімейні відносини колишнього подружжя.

Ряд фактів можуть одночасно бути і правоприпиняючими і правоутворюючими. Так, факт смерті фізичної особи припиняє відносини життя, громадянства та інші, але одночасно є підставою для виникнення пенсійних відносин для осіб, які втратили годувальника, відносин спадкування та інших.

Залежно від складу юридичні факти можуть бути:

а) простими, що складаються з однієї умови, настання якої є достатньою для виникнення, зміни чи припинення правовідносин. Так, для надання відпустки повної тривалості у перший рік роботи на підприємстві достатньо пропрацювати не менше 6 місяців;

б) складними, що складаються з різних умов, тільки наявність сукупності яких є підставою для виникнення, зміни чи припинення правовідносин. Так,

для виникнення сімейних відносин необхідно досягти особами шлюбного віку, взаємної згоди на одруження, взаємної обізнаності про стан здоров'я один одного, реєстрації шлюбу.

Юридичні факти можуть розподілятися і за іншими критеріями. [3]

Щодо цивільного права, з урахуванням особливостей предмета та методу останнього це загальне визначення може виглядати таким чином.

Від юридичних фактів відрізняють так звані юридичні умови-обставини, що мають юридичне значення для настання правових наслідків, але пов'язані з ними не прямо, а через проміжні ланки. Наприклад, підставою цивільно-правової відповідальності є правопорушення. Але для її застосування, за загальним правилом, необхідна наявність таких умов, як протиправність дій, наявність шкоди, вина порушника, причинний зв'язок між протиправними діями і шкодою, що настала.

Для настання юридичних наслідків достатньо наявності одного юридичного факту.

Завершуючи загальну характеристику юридичних фактів у цивільних правовідносинах, слід звернути увагу на принципово важливе положення ЦК, закріплене у ст.11, згідно з яким цивільні права та обов'язки виникають як з дій, передбачених актами цивільного законодавства, так і внаслідок дій, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Це положення розвинене у ч.2 ст.11 ЦК, де підкреслюється відсутність вичерпного переліку підстав виникнення цивільних прав і обов'язків і наголошується, що останні виникають не тільки за прямо вказаних обставин, а й з інших юридичних фактів [4, с. 68].

Таке рішення характерне для приватного права і має за основу його принцип: «Можна все, що не заборонено законом».

Підставою цивільного правовідносини може служити одиничний юридичний факт. Так, для встановлення зобов'язання купівлі-продажу досить укладання договору між продавцем і покупцем. Такі обставини йменуються простими юридичними фактами. Підстава деяких цивільних правовідносин утворюють два, а іноді й більше юридичних фактів, що виникають або одночасно, або в певній послідовності. Наприклад, для встановлення житлового зобов'язання у відношенні житлового муніципального приміщення потрібна видача ордера й висновок на його основі договору житлового наймання. Такі підстави цивільних правовідносин іменуються складним юридичним складом або складним юридичним фактом [5, с. 18].

Однією з найважливіших вимог до юридичних фактів є їх юридична надійність. Це така характеристика факту, що відображає, з одного боку, сталість його зв'язку із соціальною ситуацією, а з іншого – стабільність його соціального змісту. Юридичні факти, особливо їх «законодавчий вигляд», мають поєднувати динамізм на стабільність. Юридичний факт повинен мати адаптивність, здатність певною мірою «приспосовуватися» до мінливих умов. Юридичні факти, що закріплюються в статтях понятійне вираження й чітке термінологічне визначення. Чітке, формальне, документальне засвідчення

юридично значимих дій в повсякденному житті сприяє підвищенню правової культури особистості, зміцнює правопорядок та значно полегшує захист інтересів громадян у разі їх порушення [6].

Отже, юридичні факти відіграють важливу роль у системі цивільного права України, вони поєднують правові норми з реальними суспільними відносинами. Юридичний факт, як підстава виникнення прав та обов'язків, є однією із основних першопочаткових категорій, як теорії права, так і цивільного права зокрема. Під впливом розвитку суспільних відносин юридичні факти зазнали значних змін та відповідно збільшується кількість їх класифікації. Всі вказані явища призводять до появи нових об'єктів, нових способів розпорядження правами та нових обставин, які можуть бути віднесені до юридичних фактів, що породжує чимало наукових дискусій, які потребують детального обговорення та вирішення по суті.

Список використаних джерел:

1. Алексеев С.С. Теория права. Издательство: СПбГУ; 1995. 223 с.
2. Исаков В.Б. Юридичні факти в радянському праві. Юридична література. - 1984. - 134 с.
3. Кунченко-Харченко В.І. Печерський В.Г. Трубін Ю.Ю. Правознавство URL: https://pidruchniki.com/12250214/pravo/yuridichni_fakti
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Чечина Н.А. Основні напрямки розвитку науки цивільного процесуального права. Л., 1987. 239 с.
6. Юридичний факт: поняття та ознаки URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/10524/>

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ «ОЩАДБАНКУ»

Скибіцький А.П.

*магістр Університету Короля Данила
Науковий керівник: к.е.н. Гребенюк Н. В.
Університету Короля Данила
(м. Івано-Франківськ, Україна)*

Сучасний етап розвитку банківської системи України характеризується посиленням негативних тенденцій. В умовах тотальної економічної глобалізації, коли в країні все частіше спалахують економічні, банківські та фінансові кризи, гостро постало питання забезпечення стабільного економічного розвитку. Провідну роль у забезпеченні сталого розвитку відіграє надійний банківський сектор. Основоположним фактором при формуванні

довіри вкладників, інвесторів, партнерів до банківських установ виступає фінансова стійкість.

В таких умовах велику роль відіграє фінансові стійкість банківської установи, за допомогою якої можна обґрунтовувати тактику та стратегію його розвитку, визначати плани та роль, здійснювати контроль за їх виконанням, оцінювати результати управлінського персоналу, окремих підрозділів та банку в цілому [4].

Фінансова стійкість банку є однозначно важливим показником, який характеризує діяльність банку, тому вона повинна бути не коротким досягненнями банківської установи, а стратегічним завданням, від чого, у свою чергу, залежатиме динамічність ринкових перетворень [3, с.45]. Так, як наша країна знаходиться у досить негативних економічних умовах, то фінансова стійкість банків і підприємств взагалі має ряд проблем, які не є новими, а мають давні корені, також вони не до кінця досліджені, дані проблеми зумовлені специфікою розвитку вітчизняного банківського сектору, тому забезпечення фінансової стійкості у банку як вже зазначалось повинно бути основним завданням, що сприятиме економічному розвитку не тільки установи, а й всієї економіки в цілому [1, с. 76].

Метою дослідження є оцінка фінансової діяльності Ощадбанку у вітчизняній банківській системі України.

АТ «Ощадбанк» – один із найбільших фінансових інститутів української держави, що має найрозгалуженішу мережу установ – близько 6000. Державний банк сьогодні – символ стабільності та надійності. За основними показниками своєї діяльності він входить у трійку лідерів вітчизняного банківського ринку. [2]. Це єдиний в Україні банк, що має закріплену Законом України «Про банки і банківську діяльність» державну гарантію повного збереження грошових коштів громадян, довірених банку.

Фінансову стійкість АТ «Державний ощадний банк України» доцільно оцінювати використовуючи синтетичний показник, який розраховується як сума значень нормованих коефіцієнтів. Результати цих показників наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка показників фінансової стійкості АТ «Ощадбанк» з 01.04. 2016 по 01.04.2019

Період	Власний капітал	Статутний капітал	Зобов'язання	Загальні активи	Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу (ряд. 4/ ряд.2)	Коефіцієнт надійності (ряд. 1/ ряд.3))	Коефіцієнт фінансового важеля (ряд. 3/ ряд.1)	Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів (ряд. 1/ ряд. 4)
	К (Млн. грн.)	СК (Млн. грн.)	З (Млн. грн.)	А (Млн. грн.)	КМК (У)	КН (λ1)	КФВ (λ2)	КУК (λ3)
2016	13303	29901	167679	180982	6,05	0,08	12,6	0,07
2017	25839	34857	34857	226906	6,5	0,7	1,34	0,1
2018	30762	49473	196198	226960	4,6	0,17	6,4	0,2
2019	18659	49473	189591	208251	4,2	0,1	10,1	0,1

Коефіцієнт мультиплікатора статутного капіталу відображає рівень покриття активів банку акціонерним капіталом, у зростанні цього капіталу зацікавлені акціонери. В період з 2016 по 2019 роки цей показник зменшується, що робить банк більш забезпеченим.

Проаналізувавши коефіцієнт надійності протягом 2019 – 2017 років, спостерігаємо, що найбільшу стійкість банк мав у 2017 році.

Коефіцієнт фінансового важеля є оберненим показником до коефіцієнта надійності і розкриває, що станом на кінець першого кварталу 2016 року ділова активність банку була порівняно невисокою, але станом на кінець першого кварталу 2019 року показує високий рівень здатності банку залучати капітал.

Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів розкриває достатність сформованого власного капіталу в активізації та покритті різних ризиків, який є дуже низьким станом на 2016 рік, однак в 2018 році власний капітал АТ «Ощадбанку» максимально, протягом періоду, що був проаналізований (2016-2018 рр.) покривав банківські ризики.

Регулюючи вищевказаними параметрами, можна досягти певного рівня прибутковості, тобто необхідно постійно аналізувати показники фінансової стійкості та здійснювати вплив на них за результатами аналізу. Відносно цих показників потрібно змінювати та реалізувати стратегію банківської установи.

Отже, фінансова стійкість є головною умовою банку для здійснення ефективної банківської діяльності. Саме вона є рушійним елементом побудови банківської системи України в цілому.

Список використаних джерел

1. Крухмаль О. В. Оцінка фінансової стійкості як динамічної характеристики банку / О. В. Крухмаль // Вісник УАБС. – 2014. – № 1 (22). – С. 75-78
2. Офіційний сайт Ощадбанк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oschadbank.ua/ua/>
3. Тиркало Р. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг / Р. І. Тиркало, З. І. Щибиволок. – К. : Слобожанщина, 2009. – 236 с.
4. Юрчишена Л. В., Оцінка фінансової стійкості комерційного банку / Л. В. Юрчишена [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///Rbetu_2013_3_13.pdf

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ
ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ У СІМ'Ї**

Стужук А., студентка

*Науковий керівник: к.е.н., доц. Барановська Т.В.
Державний університет «Житомирська Політехніка»
(м. Житомир, Україна)*

Однією з проблем сучасного світу є розповсюдження насильства у сім'ї. Найчастіше від нього страждають жінки та діти, а саме від психологічного, фізичного, сексуального та фінансового насильства. За даними Мінсоцполітики, у 2013-2018 роках 90% тих, хто звертався щодо насильства в сім'ї до органів держави, – це були жінки, 8,5-9 % – чоловіки та 1-1,5 % – діти. Домашнє насильство відбувається через жорстокий контроль батьків над дитиною або одного члена родини над іншим. Тобто це домагання, нерозуміння одне одного, керування життям та розпоряджуватися ним. Дитина, яка зазнає насилля є безпорадною і не оцінює повністю всю ситуацію. Вона не намагатиметься себе захищати адже сили є не рівні. В нашій державі не прийнято розповідати, що відбувається у своїй сім'ї близьким чи рідним. Ми приховуємо сімейні проблеми від суспільства, тому що боїмося осуду та розголосу проблем своєї родини. Найбільше страждають діти. Їх не може захистити держава, державні органи соціального захисту населення про те що діти потребують їхньої допомоги вони не знають. Не всі готові поскаржитися до державних органів, що вони зазнають насилля від свої батьків. Найчастіше від насилля страждають діти, яких взято з дитячого будинку чи дитячого притулку.

У світі створено низку заходів по боротьбі насильству у сім'ї. 11 травня 2011 року у Стамбулі (Туреччина) була створена Стамбульська конвенція - міжнародна угода Ради Європи щодо боротьби з насильством щодо жінок та домашнього насильства, відкрита для підписання [3].

Україна брала участь у створенні Конвенції і підписала її у 2011 році та не ратифікувала. Адже коли документ набуде юридичної сили держава повинна буде виконати низку завдань. Насамперед, створити незалежний орган, який буде боротися проти насилля. Потім розробити план поступових дій, створити організацію по захисту жінок які потерпають від насильства.

Основні цілі Стамбульської конвенції передбачають:

1. захист жінок від усіх форм насильства й недопущення, кримінальне переслідування та ліквідація насильства стосовно жінок і домашнього насильства;

2. сприяння ліквідації всіх форм дискримінації стосовно жінок та заохочення дійсної рівності між жінками та чоловіками, у тому числі шляхом надання жінкам самостійності;

3. розробка всеосяжних рамок, політики та заходів для захисту всіх жертв насильства стосовно жінок і домашнього насильства та надання їм допомоги;

4. заохочення міжнародного співробітництва з метою ліквідації насильства стосовно жінок і домашнього насильства;

5. забезпечення підтримки та надання допомоги організаціям та правоохоронним органам в ефективному співробітництві для прийняття комплексного підходу до ліквідації насильства стосовно жінок і домашнього насильства[2].

Цей документ передбачає рівність чоловіка і жінки і збільшує можливості самої жінки. Так жінка має право займати вищі посади на які раніше бралися лише чоловіки. Конвенцією передбачено моральну та фізичну компенсацію постраждалим від насильства. Країнам-учасницям надається комплексна юридична база, стратегії та заходи, засновані на найкращому досвіді запобігання та протидії насильству стосовно жінок та домашньому насильству.

В Україні механізм протидії насильству запущено, про це свідчить Закон України «Про попередження насильства в сім'ї», який передбачає створення кризових і медико-реабілітаційних центрів для постраждалих органами місцевих влад, як і проведення низки інших заходів протидії насильству.[1]

Раніше питання про запобігання насильству майже не піднімалось. Тільки останнім часом почали піднімати ці проблемні питання в засобах масової інформації. В дошкільних закладах це питання не передбачено навчальною програмою, а в школі передбачена лише одна година навчального часу. У вищих навчальних закладах здебільшого це питання навіть не вивчається в навчальному процесі. У 2017 році Верховна Рада України прийняла Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» і набрав він чинності наступного року[4]. Згідно з документом, покарання за вчинення домашнього насильства в судовому порядку вводиться у вигляді громадських робіт на строк від 150 до 240 годин або арешт на строк до 6 місяців. При цьому будуть діяти заборони дзвінків, листування з потерпілою особою, наближення на певну відстань.

У разі виявлення фактів домашнього насильства відповідні органи повинні пропонувати потерпілим звертатися у спеціалізовані центри. Цей закон змінює

статті Кримінального кодексу які передбачають відповідальність за злочини проти статевої свободи та недоторканості. Одне з нововведень закону зменшити мінімальний строк кримінальної відповідальності за зґвалтування неповнолітніх. Завдяки цьому закону кривднику можуть заборонити працювати на одній роботі, знаходитись в спільному приміщенні, забороняється контактування з дитиною через третіх осіб. Внесення цих змін дозволить запровадити деякі заходи створених на запобіжні, захисні та карально-кримінальні заходи. Це допоможе для боротьби з сімейним насильством та насильством проти жінок і люди будуть знати, що безкарним нічого не буває особливо, коли стосується людей, які страждають від насильства. Попередня редакція ст.152 Кримінального кодексу встановлювала покарання у вигляді позбавлення волі від 10 до 15 років, а за новим законом санкція буде від 8 до 15 років [5].

В Україні боротьбу з насильством в сім'ї стосовно жінок та дітей розпочато. Ратифікація Стамбульської конвенції наблизить нашу державу до європейських стандартів боротьби з домашнім насильством ,насильством проти жінок та дітей. Ті хто страждають від насильства будуть знати, що захищені державою і проти них не буде використано насильство . Завдання боротьби проти насильства у сім'ї повинно стати одним з пріоритетів у суспільства та активної громади. Так, як за кожний людський злочин несуть покарання так і за насильство потрібно відповідати.

Список використаних джерел:

1. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.2001 № 2789-III // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> [1].

2. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами та пояснювальна доповідь. Стамбул, Туреччина. 11.V.2011 // Рада Європи : сайт. URL: <https://rm.coe.int/1680093d9e> [2].

3. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами : проект Закону України від 14.11.2016 № 0119 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60492 [3].

4. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>[4].

5. Кримінальний кодекс України : закон України від 01.06.2010 № 2295-VI в редакції Закону № 2227-VIII від 06.12.2017. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. Ст. 152 [5].

ВИХІД З ПІДПІЛЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Тимофійчук А.,

студентка групи Тс-2019

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Луцький Р. П.

Університет Короля Данила,

(м. Івано-Франківськ, Україна)

У 2019 році минає тридцятиріччя з часу виходу з підпілля Української Греко-Католицької Церкви. ХХ століття знає не так багато прикладів успішної нелегальної діяльності суспільної інституції, такої як Греко-Католицька Церква, що зберегла усі свої функції, неперервність існування та виявилася прикладом ненасильницького опору в умовах тотальної заборони та репресій. Будь-яка душпастирська діяльність греко-католицьких священників після Львівського псевдособору вважалася незаконною. Священники, монахи й монахині були піддані репресіям. В цьому і виражена актуальність піднятої проблематики.

Зокрема, за «контрреволюційну діяльність» та «зраду Батьківщини» митрополита Йосифа Сліпого було засуджено до восьми років виправно-трудових таборів та трьох років позбавлення громадянських прав, єпископа Никиту Будку – до п'яти років ув'язнення та трьох років позбавлення громадянських прав, єпископа Миколая Чарнецького – до п'яти років ув'язнення та трьох років позбавлення громадянських прав, єпископа Івана Лятишевського – до десяти років. Єпископ Григорій Хомишин помер у київській тюрмі ще перед процесом 28 грудня 1945 року. У таборі «Чапаївка-Віта» під Києвом 17 грудня 1947 року помер і Перемишльський єпископ Йосафат Коциловський. 1 жовтня 1949 року на засланні в Караганді (Казахстан) загинув генеральний вікарій Львівської архієпархії єпископ Никита Будка. 12 листопада 1950-го біля Воркути – Перемишльський єпископ-помічник Григорій Лакота [4].

Незважаючи на те, що «видима» структура УГКЦ була зруйнована арештами єпископату, Церкві вдалося в умовах переслідувань і глибокого підпілля зберегти неперервну тяглість єпископського служіння. Єпископські хіротонії здійснювалися таємно підпільними владиками. З 1945-го по 1989 рік в умовах суворої таємності, хіротонію отримали 15 підпільних єпископів.

Тільки протягом 1945–1946 років органи держбезпеки заарештували понад 800 греко-католицьких душпастирів з терміном засудження від 10 до 25 років. Географія тюремного ув'язнення духовенства, чернецтва та мирян була широка: Мордова, Казахстан, Сибір, далекий Схід. На спецпоселення після відбуття в'язничного терміну висилали в Красноярський край, Читинську область, Хабаровський край [4].

Атеїстична держава не спромоглася, однак, зламати дух опору. Незважаючи на нестерпні фізичні та моральні умови радянських таборів і складні умови життя на засланні, греко-католицьке духовенство використовувало всілякі можливості, щоб сповняти своє покликання. У

атмосфері глибокої релігійності та свідомого українського патріотизму у місцях позбавлення волі та на поселеннях відбувалися служби Божі, молебні, удіялися Святі Таїнства.

Священики хрестили дітей, вінчали на спецпоселеннях молодят, причому не лише українців. У таборах відбувалися навіть священичі рукоположення.

У Галичині продовжувалося церковне життя в підпіллі – зокрема завдяки активності єпископів, священиків, чернецтва та вірних, котрі повернулися з таборів та заслань. Таємні Богослужіння відбувались у приватних будинках, у відпустових місцях, біля закритих церков. Підпільні Літургії проходили переважно вночі за зачиненими дверима при зашторених вікнах. 17 вересня 2019 року – день 120-ліття єпископської хіротонії Праведного Митрополита Андрея та 30-ліття маніфесту за легалізацію УГКЦ, митрополит Ігор згадує: «Спогад про таємні зустрічі у нашому домі зі священиками. Зазвичай зустрічі з отцями відбувалися вночі, до нас приходило кілька людей. На жаль, в нашому селі ми не могли сказати багатьом людям про можливість спільної молитви. Це було пов'язано з нашим батьком. Він спочатку був вчителем, а потім його звільнили з роботи і вже відчувалась дистанція від людей до нашої сім'ї. Так часто буває у вчительських родин, що люди ставляться з пошаною і страхом [3, с. 115].

Тому ми могли сказати максимум двом-трьом родинам про час і місце Служби Божої і Сповіді. Зазвичай Літургія розпочиналась об 11, або 12 годині ночі, після чого священик сповідав людей. Найбільш яскраво мені запам'яталась Літургія у селі Першаків на празник Богоявлення. Тоді на Службу Божу збиралося дуже багато людей. Служити приїжджав о. Іван Юськів редемпторист. Зима – було дуже холодно, але священик приїхав, людей висповідав, відслужив Службу Божу, посвятив воду та покропив людей. Це все, очевидно, починалося звечора, і закінчувалося близько 3-4 години ранку» [2].

Кількість вірних на таких Богослужіннях налічувала від кількох осіб до кількох десятків. Перед Літургією відбувалася сповідь. Священик надівав переважно лише єпитрахиль, яку в разі облави легше було зняти й сховати. З причин безпеки священики не завжди носили з собою церковну утвар.

Після розгону монастирів та арештів настоятелів монахи й монахині жили невеликими спільнотами по 3-4 особи й виконували приписані уставом обов'язки.

Поповнення чернечих Згромаджень відбувалося за рахунок молоді, яка приходила в монастир за рекомендаціями сестер чи священиків.

Монахині допомагали в релігійній освіті дітей, зберігали у своїх домівках Пресвяту Євхаристію, домовлялися про місце й час Богослужіння, особливо на Різдво й Великдень, приносили все необхідне для відправи. У цих «мандрівних церквах» сестри були і паламарями, і дяками, і катехитами (учителями Закону Божого) [1, с. 57].

Велику підтримку підпільним священикам і єпископам надавали миряни. Їхні доми часто ставали місцями для проведення Богослужінь та уділення церковних таїнств. Вірні УГКЦ дбали про християнське виховання дітей,

виготовляли та зберігали літургійні речі, опікувалися зачиненими храмами, супроводжували та охороняли своїх душпастирів, шукали священників для людей, котрі потребували сповіді чи Причастя, а тому по праву стали непорушною опорою Церкви в підпіллі. Миряни в основному оберігали віру. У сім'ях говорили про Бога, про Церкву, вчили молитви, казали, що наша Церква, хоч зараз невидимо, але пов'язана з Римом. Вели формаційну роль Літургії і просвітницькі передачі "пятнадцятихвилинки". Хоч, звичайно, їх дуже глушили, але людям вдавалося ловити хвилю і слухати. Вони дуже цим дорожили. Не раз були цілі начитки з історії, з історії Церкви. Ще тоді не було магнітофонів, тому люди дуже часто вручну писали собі скрипти [5].

Одним із найважливіших завдань церковного проводу підпільної Церкви став підбір, навчання і висвячення кандидатів до духовного стану. З цією метою діяли таємні духовні семінарії, у яких здобувало освіту нове покоління священнослужителів, забезпечуючи Церкві неперервність душпастирського служіння. В монастирі збирали по двоє, по троє новика. Вони мали свого магістра, тобто вчителя. І цей провідник познайомившись з новиками казав, що такого числа, на таку годину зустрінемося там і так відбувалося навчання. До цих зустрічей готувалися. Зустрічі відбувались доволі рідко, дець два, або три рази в місяць. Так планувалося спеціально, щоб не засвітитися перед радянською владою.

Начання тривало досить довго. Одного чи декількох кандидатів закріплювали за освіченим священником, який, зокрема, забезпечував їх підручниками, перекладами з латини та інших мов. Навчальна програма була значно вужча, ніж у колишніх семінаріях, і охоплювала лише найважливіші та найнеобхідніші для практичного душпастирювання в підпіллі предмети. До таких належали моральне і пастирське богослов'я, догматика, канонічне право, обрядовість, Святе Письмо, філософія, церковна історія, етика та церковний спів. Рукоположення молодих душпастирів відбувалося переважно після чотирьох – шести років таємного навчання. Кандидатів екзаменувала комісія зі старших священників і, якщо результати були позитивними, їх рекомендували єпископу.

Багато з кандидатів змушені були офіційно працювати на важких і малооплачуваних роботах, щоб мати змогу здійснити своє священнечіє покликання. Священникам найвигідніше було працювати сторожем. Тому, що він відпрацював дванадцять годин чи добу, а потім мав три або чотири доби вихідних, і він міг за той час дець поїхати до людей у віддалені села, послужити там, бо були різні потреби і хворі, і похорони, і хрестини, і люди одружувались. Ще була популярною праця газівника. Була норма по такому догляду за газовими, апаратами, яку можна, було цю норму виконати швидко і мати час для служіння людям.

Отже, у цей зовсім не легкий період життя люди не втрачали віри, вони знали що Бог своєї Церкви ніколи не покидає. Господь дбає про своїх людей. А навіть, якщо в якийсь час не відчувається Його підтримка, то це є певне випробування, щоб людей виховати. Можливо – це результат невірності. Так

було з Ізраїльським народом. Вони не раз попадали в довгі роки неволі, а потім завдяки цьому повертались до Бога. І Господь Бог їх повертав назад на свої землі, де вони успішно розвивалися і практикували там свою віру. А кали наставав момент, що народ знову відступав від Бога і творив собі божків, то знову попадали у неволю. Таким чином, Господь Бог виховує. Він дає різні випробування і спостерігає за людиною та її діями і як вона поводить себе в тій чи в іншій ситуації. Можливо і зараз, коли наша Батьківщина на порозі війни, наш народ проходить процес виховання і очищення. Але ми також знаємо, що Бог дає людині такі випробування, які вона може витримати. Тож у складних життєвих ситуаціях ми не маємо думати, що Бог забув про нас чи сумніватися у Його дійсності. Адже Бог – це символ справедливості, істини і любові. Бог – це символ єдиного джерела, що є основою розмаїтих проявів, це образ квітки, що проростає з духовного насіння всередині кожного з нас.

Список використаних джерел:

1. Фром Е. Мистецтво Любові/ Теорія Любові / Любов до Бога. 2017. 325 с.
2. Ті, що вірні. Валентин Дігтяренко [Кінофільм]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=p8SG5mXZujc/>
3. Духовна велич Львова (до дня 120-ліття єпископської Хіротонії Праведного Митрополита Андрея та 30-ліття маніфесту за легалізацію УГКЦ) м. Львів 2019. 298 с.
4. Церква в Підпіллі 1948-1989 (Історія УГКЦ). URL: <http://ugcc.ua/official/official-documents/>
5. УГКЦ невідомий літопис. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gOIOj-rKNJI>

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Тулайдан М.,

студентка групи МЮс-2019

Науковий керівник: к. ю. н. Бабецька І. Я.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Суспільні відносини у сучасному інформаційному суспільстві нерідко залишаються поза рамками правового регулювання на національному рівні через новизну інформаційних відносин. Це явище у повній мірі відноситься для авторсько-правових відносин при використанні творів у мережі Інтернет. Законотворча діяльність не встигає охопити відповідними нормативно-правовими актами динамічний процес розвитку інформаційних технологій.

Збільшення кількості користувачів при відсутності погодженого і несуперечливого законодавства, котре регулює відносини у мережі Інтернет, призводить до різкого збільшення кількості правопорушень у сфері авторського права.

Ситуація з правовим регулюванням у мережі Інтернет має тенденцію до ускладнення, оскільки держави-учасниці міжнародних угод з прав людини, зобов'язуються даними угодами забезпечувати доступ до інформаційних ресурсів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій незалежно від соціального стану, місця проживання, статі, національності тощо. Тим самим можливо прогнозувати постійне і значне збільшення кількості користувачів мережі Інтернет.

У пункті 3 Окінавської хартії глобального інформаційного суспільства завдання урядів держав-учасниць формулюється наступним чином: «прагнучі до досягнення цих цілей, держави-учасниці підтверджують прихильність принципу участі у цьому процесі: усі люди повсюдно, без виключення повинні мати можливість користуватися перевагами глобального інформаційного суспільства. Стійкість глобального інформаційного суспільства ґрунтується на стимулюючих розвиток людини демократичних цінностях, таких як, вільний обмін інформацією і знаннями, взаємна терпимість і повага до особливостей інших людей» [1].

Під час кодифікаційних робіт мають враховуватися прийняті Україною на себе зобов'язання за міжнародними договорами, стороною яких вона є, а рівно і положення інших міжнародних документів, які, не накладаючи на держави жодних зобов'язань, є, тим не менш, визнаними міжнародними стандартами в галузі авторського права (насамперед, Типовий закон ВОІВ про авторське право і суміжні права та Типовий закон ЮНСІТРАЛ про електронну комерцію). Необхідно також вжити необхідних заходів для найшвидшого приведення законодавства України у відповідність до вимог Угоди TRIPS, як це передбачено Указом Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» [2].

Окінавська хартія (пункт 7) встановлює підходи, використання яких дозволить боротися зі «злочинністю кіберпростору»:

- захист прав інтелектуальної власності на інформаційні технології має важливе значення для нововведень, розвитку конкуренції і широкого впровадження нових технологій;

- важливо також знову підтвердити зобов'язання урядів використовувати лише ліцензійне програмне забезпечення;

- ряд послуг, включаючи телекомунікації, транспорт, доставку посилок, мають важливе значення інформаційного суспільства і економік; підвищення їх ефективності і конкурентоспроможності дозволить розширити переваги інформаційного суспільства; митні та експедиторські процедури також важливі для розвитку інформаційних структур;

- розвиток транскордонної електронної торгівлі шляхом сприянню подальшої лібералізації, покращення мереж і відповідних послуг та процедур у контексті жорстких рамок Всесвітньої торгової організації [1].

Правове регулювання авторських правовідносин у мережі Інтернет характеризується тим, що у сучасному світі авторське право має територіальний характер і у кожній країні є різним. Твір, який охороняється у території однієї держави, не обов'язково буде мати правову охорону на території іншої держави, особливо, якщо між ними відсутні угоди про взаємне визнання і охорону авторських прав. Національні норми, котрі регламентують авторське право, формують не лише на базі законодавства, але і судової практики. Усе це ускладнює правову охорону електронних творів і не сприяє гармонізації законодавства у сфері Інтернету. У перерахованих умовах вирішення проблеми гармонізації можливе за допомогою застосування ст. 9 Конституції України, яка закріплює положення, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства. А тому саме за допомогою міжнародних договорів можливо вирішити низку проблем, які стосуються регулювання авторського права у мережі Інтернет [3].

Міжнародна система охорони авторського права являє собою складний механізм, у основі якого знаходиться Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року з наступними редакціями. Ця конвенція декілька разів переглядалася, останній раз у Парижі був прийнятий Акт від 24 липня 1971 року зі змінами від 2 жовтня 1979 року.

Створення і розвиток мережі Інтернет не вимагає зміни принципових підходів до регулювання авторського права, а лише удосконалення певних специфічних явищ. Так, відповідно до ст. 2 Бернської конвенції термін «Літературні і художні твори» охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені [4].

Бернська конвенція закріпила національний режим захисту авторського права, відповідно до якого твори, створені в одній із країн-членів Бернського союзу, повинні одержувати у всіх інших країнах-членах союзу таку саму охорону, яку ці країни надають власним громадянам.

Також конвенцією був закріплений принцип автоматичної охорони твору, відповідно до якого національний режим не залежить від яких-небудь формальних умов, тобто охорона надається автоматично і не зумовлюється формальними умовами реєстрації, депонування тощо.

За законодавством країн Союзу зберігається право визначити охорону, що буде надаватися офіційним текстам законодавчого, адміністративного і судового характеру і офіційним перекладам таких текстів.

Бернською конвенцією також передбачені немайнові і майнові права авторів. До особистих немайнових прав за Конвенцією належить право авторства і право протидіяти будь-якому перекрученню твору, його спотворенню, а також будь-якому посяганню на твір, що може завдати шкоди честі і репутації автора. Майновими правами авторів є право на переклад, право

на відтворення творів будь-яким способом і в будь-якій формі (що включає будь-який звуковий або візуальний запис (ст. 9 Конвенції), право на публічне виконання драматичних, музично-драматичних і музичних творів (ст. 11), право на передачу в ефір або публічне сповіщення засобами бездротового і дротового зв'язку, за допомогою гучномовця або іншого подібного апарата (ст. 11bis), право на публічне читання (ст. 11ter), право на переробку, аранжування та інші зміни твору (ст. 12), право на кінематографічну переробку і відтворення творів (ст. 14). Так зване право «часткової участі», передбачене ст. 14ter (щодо оригіналів творів мистецтва і оригіналів рукописів), є факультативним і застосовується лише тоді, коли це допускається законодавством країни, до якої належить автор [4].

До 1952 року Бернська конвенція була єдиним багатостороннім міжнародним правовим актом у сфері охорони авторських прав. Пізніше ситуація змінилася у зв'язку з підписанням у Женеві Всесвітньої конвенції про авторське право, яка вступила в силу 16 вересня 1955 року [5].

Принципової різниці між Бернською і Всесвітньою (Женевською) конвенціями немає. Є істотні відмінності в окремих положеннях. Всесвітня конвенція не містить широкого переліку творів науки, літератури і мистецтва, що підпадають під її охорону. Немає у цій Конвенції і детальної регламентації щодо охорони окремих об'єктів авторського права. У ст. 1 наводиться лише примірний перелік творів науки, літератури і мистецтва, яким надається правова охорона.

Всесвітня конвенція також базується на принципі національного режиму. Кожна держава-учасниця надає іноземним авторам таку саму охорону, як і власним авторам. Дана конвенція містить специфічні норми щодо формального оформлення авторських прав, виходячи з того, що багато країн у своїх національних законодавствах містять норми щодо формальностей. У Конвенції прийняте компромісне рішення, за яким формальності, передбачені національним законодавством (депонування примірників, реєстрація, виробництво або випуск у світ твору на території даної держави тощо), вважаються виконаними щодо будь-якого твору, що користується конвенційною охороною, якщо будуть дотримані формальності, встановлені самою Конвенцією (проставлення знаку «С» із зазначенням імені власника авторського права і року першого вищання) [6].

У даний час близько 100 країн являються членами Всесвітньої конвенції про авторське право у редакції 1952 року і більш ніж 60 – у редакції 1971 року.

Подальший технічний розвиток, поява нових технічних засобів у сфері копіювання, звукозапису, відеозапису, фотографії, радіо, кіно, супутникового і кабельного телебачення, комп'ютерних програм, електронних баз даних потребували розробки нових міжнародних норм у сфері авторського права. Такі розробки втілилися в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [7], представленій у Додатку 1С Угоди про заснування Світової організації торгівлі від 15 квітня 1994 року.

Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, яка стала відомою як Угода ТРІПС, встановлює нові стандарти охорони та забезпечення прав на інтелектуальну власність.

Основне призначення Угоди ТРІПС полягає у тому, щоб забезпечення прав інтелектуальної власності сприяло заохоченню технічних нововведень, передачі і розповсюдженню технологій для взаємної вигоди виробників і споживачів технологічних знань, соціально-економічного благополуччя і гармонічного поєднання прав та обов'язків. Також при удосконаленні національного законодавства члени Світової організації торгівлі можуть приймати будь-які заходи, які не суперечать положенням Угоди ТРІПС, але необхідні для попередження порушень прав інтелектуальної власності.

Стаття 9 Угоди стосується зв'язку з Бернською конвенцією: члени Світової організації торгівлі повинні виконувати статті 1-21 Бернської конвенції та Додатка до неї [7].

Наступний міжнародний правовий акт, що регулює авторське право, був прийнятий на Дипломатичній конференції ВОІВ по деяким питанням авторського права і суміжних прав (2-20 грудня 1996 року). На даній конференції був прийнятий Договір ВОІВ про авторське право, котрий вступив у силу в березні 2002 року [8], а також Договір ВОІВ про виконання і фонограми. Їх часто називають «Інтернет-договорами», оскільки вони орієнтовані на вирішення питань авторського права стосовно цифрового середовища [9, С. 112].

Перший із вказаних договорів – Договір ВОІВ про авторське право – заснований на визнанні глибокого впливу інформаційних і комунікаційних технологій на створення і використання літературних і художніх творів. Він являється свого роду компромісним документом, покликаним зберегти баланс прав авторів і інтересів широкої публіки. Договір закріплює використання категорії «твір» і все, що з ним пов'язане, до цифрового простору, і зокрема, у відношенні використання творів у цифровій формі [7, С. 85].

Отже, міжнародна система регулювання та захисту авторського права, у тому числі в мережі Інтернет, являє собою складний механізм. З одного боку уряди держав беруть на себе зобов'язання щодо сприяння розвитку переваг інформаційного суспільства, вільного доступу до мережі Інтернет, з іншого – це призводить до все більш поширеного прояву порушень авторського права у віртуальному просторі. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, Всесвітня конвенція про авторське право, Угода про торговельні аспекти інтелектуальної власності та Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право містять стандарти захисту прав авторів, встановлюють правові режими такого захисту, визначають обмеження та виключення при використанні творів, права авторів та їх правонаступників, а також закріплюють невичерпний перелік об'єктів авторського права.

Список використаних джерел

1. Окинавская хартия глобального информационного общества. *Дипломатический вестник*. 2000. №8. С. 51-56.
2. Пастухов О.М. Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
4. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. *Офіційний вісник України*. 2007. №75.
5. Бойко О. Л. Особенности гражданско-правового регулирования авторских прав в Российской Федерации в среде Интернет: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. – Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право. Москва, 2007. 161 с.
6. Всесвітня конвенція про авторське право. *Офіційний вісник України*. 2007. № 64.
7. Угода про торговельні аспекти інтелектуальної власності. *Офіційний вісник України*. 2010. № 84.
8. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_770
9. Матвеев Ю. Г. Международная охрана авторских прав. Фонд сохранения правового наследия «Династия». М.: Рус. Двор, 2000. С. 112

**ВПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ В СТАНІ СП'ЯНІННЯ**

*Хижняк О. студент ПМ-1
Науковий керівник: к.ю.н. Острогляд О.В.
Державний університет «Житомирська політехніка»
(м. Житомир, Україна)*

В Україні кожного року фіксується понад 80000 порушень передбачених статтею 130 «Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції» Кодексу України про адміністративні правопорушення, за які до відповідальності притягається понад 30000 осіб, загальна сума сплачених штрафів перевищує 30 млн. гривень (накладених понад 300 млн.) [8].

Крім того є ще і інша статистика. В 2018 році в Україні скоєно 968 ДТП з постраждалими, внаслідок керування автотранспортними засобами у

нетверезому стані (за перший квартал 2019 – 285), в яких загинуло 87 осіб, та 1306 травмовано (за перший квартал 2019 – 22 та 382 відповідно) [7].

Ситуація, що склалася, потребує перегляду існуючих заборон на рахунок ефективності їх застосування.

КК Україні було доповнено згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» статтею 286-1 «Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції», яка набере чинності з 1 січня 2020 року. На даний момент відповідальність за такі дії передбачена статтею 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Як вбачається норми діючої нині норми 130 КУпАП в частині є більш суворішими, наприклад, щодо позбавлення права керування на строк до 10 років (нова норма КК до 3 років) і щодо можливого оплатного вилучення транспортного засобу. Фінансові втрати приблизно співрозмірні 40800 і 51000 грн. відповідно.

Зрозуміло, що кримінальна відповідальність є більш суворим видом відповідальності і тягне за собою настання значної кількості негативних наслідків, що пов'язуються з наявністю судимості. Відповідь про ефективність цієї норми може дати лише практика її застосування з 2020 року, але певні сумніви виникають вже. Дане порушення відноситиметься до категорії кримінальних проступків і в відповідності до змін, яких зазнала стаття 89 КК України (також набудуть чинності з 1.01.2020), особи, засуджені за вчинення кримінального проступку, після відбуття покарання, вважатимуться такими, що не мають судимості.

Хоча якщо користуватися трьома критеріями, широко відомими як «критерії Енгеля» першим з яких є правова кваліфікація правопорушення відповідно до національного права, другим – сам характер правопорушення, а третім – ступінь суворості покарання, яке може бути застосоване до винної особи [6], то можна зробити висновок, що наявна нині адміністративна відповідальність за своєю суттю і тяжкістю наслідків є кримінальною!

Навіть поверховий аналіз норм 130 КУпАП та 286-1 ККУ дає можливість зробити висновок, що законодавець пішов шляхом звичайного переміщення норми з одного кодексу до іншого, або простіше зайнявся «копіюванням» без ґрунтового аналізу. Зрозуміло, що для більш системних змін потрібно втручання і до Загальної частини КК України.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна зробити ряд наступних висновків та узагальнень:

- існуюча нині адміністративна відповідальність за керування транспортним засобом в стані сп'яніння за своєю суворістю по суті є кримінальною;

- зміни до Кримінального кодексу України, що набудуть чинності з 1.01.2020 є результатом простого перенесення з КУпАП, а не наслідком системного аналізу та розробки;

- відповідальність, яка настає нині за такі дії в більшості є більш суворою ніж та яка пропонується;

- ефективна протидія порушенням пов'язаним з керування транспортним засобом в стані сп'яніння може бути тільки при системному підході, що включатиме: подальше удосконалення запропонованої норми (щодо співвідношення з загальною нормою, щодо суб'єктів даного проступку, щодо суворості покарання); вдосконалення порядку виконання накладених покарань; організаційне, методичне та тактичне навчання суб'єктів, які фіксують та фіксуватимуть зазначені порушення, в тому числі за допомогою технічних засобів автоматичної дії;

- важливе значення також має правовий всеобуч населення з цього питання.

Список використаних джерел

1. Бурдін В. М. Стан сп'яніння як обставина, що обтяжує покарання: проблеми сучасного наукового розуміння / В. М. Бурдін // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. - 2004. - № 1-2. - С. 177-182.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. За станом на 19.05.2019 // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

3. Лихова С. Я. Кримінальна відповідальність за здійснення професійної діяльності членом екіпажу повітряного транспорту в стані сп'яніння / С. Я. Лихова, А. О. Кочнева // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2013. - № 1. - С. 145-148.

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. – Київ : ВД «Дакор», 2018. – 1360 с.

5. Острогляд О.В. Основні положення кримінально-правової політики України та Кримінального права України (Загальна частина) [текст] : навчальний посібник (в схемах та визначеннях, практичні завдання) / О.В.Острогляд. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. – 326 с.

6. Практика ЄСПЛ із застосування принципу непрягнення до відповідальності двічі за одне діяння – аналітика // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://unba.org.ua/news/2636-praktika-espl-iz-zastosuvannya-principu-nepriyagnennya-do-vidpovidal-nosti-dvichi-za-odne-diyannya-analitika.html>

7. Статистика ДТП в Україні за 2018 рік // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>

8. Штрафи за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ст.130 КУпАП за 9 місяців 2017 року // Електронний ресурс. Режим доступу: https://mvs.gov.ua/ua/infographic/nacionalna_policiya/SHtrafi_za_vchinennya_administrativnih_pravoporushen_peredbachenih_st130_KUpAP_za_9_misyaciv_2017_ro.htm

ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Целуєв Д. студент ПМ-1

Науковий керівник: к.ю.н. Острогляд О.В.

Державний університет «Житомирська політехніка»

(м. Житомир, Україна)

В процесі правозастосування визначальним принципом є принцип правової визначеності. Цей принцип стосується не лише матеріального законодавства, тобто особа повинна знати не лише про наявність заборон, але й процесуального – знати про проделурні аспекти.

Особливо це стосується найбільш суворого виду відповідальності і відповідно – кримінальної процесуальної процедури.

Тобто, особа, незалежно від того чи приступила вона закон, чи постраждала від такого вчинку, чи просто є стороннім спостерігачем, повинна чітко розуміти, які діяння заборонені Кримінальним кодексом України і яка процедура згідно Кримінального процесуального кодексу України буде застосована, якщо буде вчинено діяння, що іменується злочином. А це свідчить про те, що чинне законодавство має бути стабільним і зрозумілим. І таким воно має бути не лише на даний момент, але й в очікуваній перспективі.

Слід зразу відмітити, що в Кримінальний процесуальний кодекс, з часу його прийняття 2012 року, вже внесено зміни 58 Законами України та 2 Рішеннями КСУ. Причому зрозуміло, що майже кожен закон вносив зміни не однієї статті, а як правило кількох, а інколи і кількох десятків.

За останні кілька років було внесено наступні зміни:

- Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»» в КПК було внесено можна сказати технічні правки пов'язані з врегулюванням питань пов'язаних з ліквідацією судів та передачею справ з одного суду до іншого, а також зміною назв апеляційних судів;

- Законом України «Про виконання угоди між Україною та Королівством Нідерландів про міжнародне правове співробітництво щодо злочинів, пов'язаних зі збиттям літака рейсу МН17 Малайзійських авіаліній 17 липня 2014 року» було внесено зміни до Перехідних положень КПК, що пов'язано зі змінами процесуальних кодексів;

- в результаті негативної правотворчості Рішенням КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого ВРУ з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини шостої статті 216 КПК України ця частина норми була визнана неконституційною (щодо розслідування злочинів вчинених на території чи в приміщеннях ДКВС слідчими органами ДКВС);

- Законом України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо уточнення окремих положень» вирішено проблему з територіальною юрисдикцією, яку було породжено попередніми змінами до КПК;

- Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» внесено технічні правки до ст. 295, а також розширено повноваження Верховного Суду щодо передачі справи на новий розгляд;

- в результаті негативної правотворчості Рішенням КСУ у справі за конституційним поданням Уповноваженого ВРУ з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення третього речення частини третьої статті 315 КПК України ця частина норми була визнана неконституційною (щодо автоматичного продовження заходів забезпечення кримінального провадження під час підготовчого судового засідання). Слід відзначити, що самі ці зміни є доцільними та перекликаються з практикою ЄСПЛ, оскільки «ніби» автоматичне продовження таких запобіжних заходів як домашній арешт та тримання під вартою, без перевірки підстав їх застосування, може вести до порушення прав людини;

- Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» було внесено ряд змін, що дійсно можна вважати важливими для кримінально-процесуальної діяльності, а не просто викликаними змінами пов'язаних нормативних актів, серед яких: введення інституту «інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування»; удосконалено порядок використання технічних засобів у кримінальному провадженні; запроваджено участь спеціаліста в копіюванні інформації з інформаційних систем; забезпечено право участі адвоката на будь-якій стадії проведення обшуку та ін.;

- Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги» в відповідних нормах КПК змінено назву «психіатричний заклад» на «заклад з надання психіатричної допомоги», а також удосконалено окремі питання застосування примусових заходів медичного характеру;

- цілу групу змін внесено Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших

законодавчих актів». Серед них, зокрема: повноваження Верховного Суду України і Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, у зв'язку з реформою, тепер належать Верховному Суду, відповідно і змінився склад суду для розгляду в касаційному порядку, а також внесено зміни в відповідні розділи щодо касаційного перегляду; урегульовано питання Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та її застосування; обмежено строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР до дня повідомлення особі про підозру строками, що залежать від тяжкості скоєного; зміни щодо «прив'язки» реєстрації органу розслідування до його юрисдикції (проблема вирішена змінами про які йшлося вище); вирішено окремі питання проведення експертиз (ст.ст. 242-244 отримали нові редакції); змінилися окремі положення продовження строків досудового розслідування (ст.ст. 294-295); змінами до Перехідних положень передбачено продовження розгляду справ в судах за попередньою редакцією КПК та ін.

- Законом України «Про Конституційний Суд України» було змінено п.4 ст. 459 щодо нововиявлених обставин, тепер це виключна обставина, а ця стаття має іншу редакцію (різниця в змінах 3 місяці);

- Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження» удосконалено інститути об'єднання кримінальних проваджень та спеціальне досудове розслідування кримінальних правопорушень (це інститут і так був новим КПК і мав всього кілька років існування).

Висновки. Як вбачається з проведеного огляду, за останні два роки в КПК України було внесено одинадцять груп змін, що напевне свідчить про відсутність чіткого розуміння розвитку Кримінального процесуального законодавства і відповідно порушення принципу правової визначеності.

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕЧНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ МЕДИЧНИМ ПРАЦІВНИКОМ

Шевель В.В.

*студентка II курсу Факультету міжнародної торгівлі та права
Київського національного торговельно-економічного університету
спеціальність «Право»*

*Науковий керівник: к.ю.н. **Морозюк С.М.**
(м. Київ, Україна)*

Поряд з поняттям загального суб'єкта Кримінального Кодексу (далі КК) передбачає і поняття спеціального суб'єкта. У ч. 2 ст. 18 КК визначено, що спеціальним суб'єктом злочину є фізична, осудна особа, що вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Отже, спеціальний суб'єкт

– це особа, яка, крім обов'язкових загальних ознак (фізична, осудна особа, що досягла певного віку), має додаткові спеціальні (особливі) ознаки, передбачені в статті Особливої частини КК для суб'єкта конкретного складу злочину. Ці спеціальні ознаки можуть стосуватися, наприклад, приналежності до громадянства України, статі, службового становища, фаху та професії (лікар), характеру певної діяльності (підприємець), родинних стосунків (мати новонародженої дитини) тощо. [1]

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. [2] Право людини на охорону здоров'я та медичну допомогу в Україні регулюється ст. 49 Конституції України та іншими нормативно-правовими актами та має дуже важливе значення для правової держави та розвитку інститутів права людини на життя. Так, кожна людина, звернувшись до медичних установ, має право на якісне та ефективне лікування, а не на погіршення свого стану здоров'я, яке може призвести навіть до трагічних наслідків – смерті через неякісне медичне обслуговування. [3] А кожен медичний працівник повинен нести відповідальність за свою роботу та уважно ставитись до пацієнта.

Щодо медичної діяльності, незважаючи на суттєві особливості, які відрізняють цю сферу, принципи кримінальної відповідальності медичних працівників мають загальний характер. Медики відповідальні за вчинення злочинів на загальних засадах. [4]

Порушення принципів охорони здоров'я, таких як рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг у галузі охорони здоров'я, обговорюється кожним пересічним громадянином, який хоч би раз звернувся або звернеться до медичних закладів за допомогою, що й свідчить про те, що це питання є дискусійним та не досить розробленим.

Офіційна статистика про рівень, структуру та динаміку злочинів, скоєних у сфері медичної діяльності спеціальними суб'єктами – медичними працівниками, в загальному аналізі злочинності відсутня. Але якщо провести аналіз спостережень, то число вказаних злочинів збільшується. Причому ці несприятливі процеси відбуваються на фоні недосконалості українського законодавства, відсутності у працівників слідчо-судових органів необхідних знань із даної діяльності. [5]

На нашу думку, з кожним роком стає все складніше притягнути медичного працівника до кримінальної відповідальності. Знання та лікарський досвід дозволяють будь-якому фахівцеві перекласти провину з себе на обладнання, непередбачені реакції організму, симптоматику або самого пацієнта, непоодинокі випадки внесення правок у медичну документацію, зокрема історію хвороби та результати лабораторних досліджень. Для інкримінування медику протиправної поведінки необхідне встановлення вини та причинно-наслідкового зв'язку між діями, що потягли за собою негативні наслідки у вигляді тілесного ушкодження або смерті людини. Якщо ж шкода здоров'ю не є наслідком протиправної поведінки медичного працівника, а сталася з інших

причин (через недотримання пацієнтом медичних рекомендацій, внаслідок непередбачуваних анатомічних особливостей організму пацієнта) [4], причинний зв'язок виключається та кримінальна відповідальність не настає.

Важливо ще згадати про лікарські помилки, з якими зустрічаються багато пацієнтів. Такі неточності можуть бути у діагностиці або в призначенні та здійсненні лікування лікарем. При великих складних операціях зустрічаються лікарські помилки, обумовлені технічними дефектами у виконанні операції, які для хворих нерідко виявляються фатальними. Але помилки в професійній діяльності не вважаються злочинами до тих пір, поки в них не буде встановлена вина в юридичному розумінні цього питання.

На жаль, порушення прав пацієнтів в Україні є доволі поширеним явищем. Натомість притягнення медпрацівників до відповідальності, у тому числі кримінальної, відбувається рідко, тому дане питання потребує більш детального закріплення в КК України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний Кодекс України від 6 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України №25-26 ст.131, 2001.
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України.-1996. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Ігнатенко О.О. Медичний працівник- спеціальний суб'єкт злочину - Право, кримінальне право та криміналістика - Національний університет державної податкової служби України / / Офіційний інтернет-портал наукових конференцій та наукових журналів, 2009 [Електронний ресурс], - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Pravo/46575.doc.htm , вільний – Загл. з екрану.
4. Телічак І.Я. Відповідальність медичних працівників // Офіційний сайт Міністерства юстиції України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_35697
5. Злочини у сфері медичної діяльності. Поняття медичних злочинів // Довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВИЗНАННЯ ОСОБИ ПОМЕРЛОЮ

Шевчук Н.,

студентка групи КЮс-2017-2

Науковий керівник: к.ю.н. Бабецька І. Я.

Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Актуальністю даної теми є те, що в Конституції України закріплено право громадян на судовий захист від посягань на життя і здоров'я, майно і особисту свободу, честь та гідність. Забезпечення здійснення конституційних прав громадян України – одне з важливих завдань української держави. Піднесення суб'єктивних прав громадян в ранг конституційного права обумовлює велике теоретичне і практичне значення дослідження питань, цивільного права. Специфічними засобами захисту суб'єктивних прав є цивільні справи по визнанню громадян померлими. Міжгалузєва приналежність даного інституту пояснюється тим, що його норми знаходяться як в матеріальному (статті 18-22 ЦК України) так і в процесуальному (статті 261-265 ЦПК України).

Згідно зі ст.46 ЦК фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо у місці постійного проживання останньої немає відомостей про місце її перебування протягом трьох років, а якщо вона пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави припускати її загибель від певного нещасного випадку, протягом шести місяців. Особа яка пропала безвісти зв'язку з воєнними діями, може бути оголошена судом померлою після спливу двох років від дня закінчення цих дій. З урахуванням конкретних обставин справи суд може оголосити фізичну особу померлою і до закінчення цього строку, але не раніше спливу шести місяців [1].

Отже, ЦК України передбачає кілька строків, що мають правове значення для визнання особи такою, що померла:

- 3 роки — загальний строк;
- 2 роки від дня закінчення воєнних дій — у разі, якщо особа пропала безвісти у зв'язку з цими діями;
- 6 місяців — якщо особа пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави припускати її загибель від певного нещасного випадку (внаслідок катастрофи, стихійного лиха тощо);
- строк, визначений судом, але не менший шести місяців — залежно від конкретних обставин [1].

Фізична особа оголошується померлою з дня набрання законної сили рішенням суду про це. Фізична особа, яка пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави припустити загибель останньої від певного нещасного випадку чи у зв'язку з воєнними діями може бути оголошена померлою від дня її вірогідної смерті.

Визнання громадянина безвісно відсутнім не ліквідує юридичну невизначеність, яка виникла, оскільки він залишається учасником ряду правовідносин. Між тим, під час довготривалої відсутності громадянина, якщо

неможливо встановити місце його перебування, є підстави припустити, що він помер. Але з таким припущенням не можна пов'язувати юридичні наслідки, допоки факти, які його породжують, не будуть встановлені в офіційному порядку, оскільки помилка у вирішенні питання може спричинити серйозні порушення прав та інтересів особи [2].

Відповідно до п. 1 ст. 46 ЦКУ особу може бути оголошено померлою у судовому порядку. При цьому не вимагається, щоб попередньо її було визнано безвісно відсутньою. Підставами оголошення померлим є:

1) відсутність особи в місці постійного проживання протягом трьох років з дня отримання останніх відомостей про неї, а в деяких випадках, зазначених у законі, протягом шести місяців;

2) неотримання протягом вказаних строків відомостей про місце перебування особи;

3) неможливість встановити, чи жива вона, незважаючи на всі вжиті заходи. Скорочений шестимісячний строк для оголошення особи померлою використовується, якщо особа пропала безвісти за обставин, які загрожували смертю або давали підстави припускати її загибель від нещасного випадку. Наприклад, якщо відомо, що особа була пасажиром або членом екіпажу морського судна, що затонуло, то для оголошення її померлою потрібно шість місяців, оскільки припущення її загибелі за таких умов не є безпідставними. Але суд у даному випадку визнає не факт смерті особи, а оголошує її померлою на підставі презумпції смерті під час нещасного випадку.

Як вже зазначалося раніше, окремо закон визначає умови оголошення померлою особу, яка зникла під час воєнних дій: її може бути в судовому порядку оголошено померлою не раніше ніж через два роки з дня закінчення бойових дій (п. 2 ст. 46 ЦК). Пункт 2 ст. 46 ЦК дає можливість суду з урахуванням конкретних обставин справи оголосити фізичну особу померлою і до закінчення цього строку, але не раніше закінчення шести місяців з дня закінчення воєнних дій [3, с.55-56]

На підставі рішення суду про оголошення громадянина померлим органи ЗАГСу видають заінтересованим особам свідоцтво про його смерть. Днем смерті громадянина, оголошеного рішенням суду померлим, вважається день вступу в законну силу цього рішення. У разі оголошення померлим громадянина, який пропав безвісти за обставин, що загрожували смертю або давали підстави припускати його загибель від певного нещасного випадку, суд може визнати днем смерті громадянина день його гаданої загибелі (наприклад, день землетрусу або іншого стихійного лиха) [4, с. 162-163].

Юридичними наслідками оголошення особи померлою є:

1) відкриття спадщини (ст. 525 ЦК України). Суд надсилає копію рішення до нотаріальної контори або органу, що виконує нотаріальні дії, для вжиття заходів по охороні спадкового майна;

2) як і при визнанні громадянина безвісно відсутнім, певні особи набувають право на одержання пенсії;

3) припиняється шлюб; суд надсилає копію рішення органів запису актів громадянського стану для реєстрації смерті громадянина;

4) припиняється зобов'язання, зв'язані з особою громадянина, оголошеного померлим;

За ст. 47 ЦК України правові наслідки оголошення фізичної особи померлою прирівнюється до правових наслідків, які настають у разі смерті. Спадкоємці фізичної особи, яка оголошена померлою не мають права відчужувати майно, що перейшло до них у зв'язку з відкриттям спадщини. Нотаріус, який видав спадкоємцю свідоцтво про право на спадщину, накладає на нього заборону відчуження [1, с.16].

Це означає, що після оголошення фізичної особи такою, яка померла, відкривається спадщина(ст. 1220 ЦК), утриманцям призначається пенсія, шлюб припиняється (ст. 104 СК).

Проте, оскільки оголошення фізичної особи померлою ґрунтується на презумпції, а не на факті смерті, ЦК передбачає заходи, спрямовані на забезпечення інтересів фізичної особи, оголошеної померлою, якщо вона виявиться живою. Зокрема, спадкоємці такої особи не мають права відчужувати протягом п'яти років нерухоме майно, що перейшло до них у зв'язку з відкриттям спадщини. Для забезпечення виконання цієї вимоги нотаріус, який видав спадкоємцеві свідоцтво про право на спадщину на нерухоме майно, накладає на нього заборону відчуження [1, ст.47].

Якщо фізична особа, оголошена померлою, з'явилася або якщо одержано відомості про місце її перебування, суд за місцем перебування цієї особи або суд, що постановив рішення про оголошення її померлою, за заявою цієї особи або іншої заінтересованої особи скасовує рішення суду про оголошення фізичної особи померлою(ст.48 ЦК). Скасування раніше винесеного рішення про оголошення особи померлою є підставою для анулювання запису про її смерть у книзі запису актів цивільного стану.

На підставі такого рішення фізична особа, оголошена померлою, має право вимагати від особи, яка володіє її майном, повернення цього майна або відшкодування його вартості. Але задоволення цих вимог залежить від того, чи збереглося майно в натурі, а також від підстав переходу його до інших осіб. Зокрема, якщо майно збереглося та безоплатно перейшло до когось після оголошення фізичної особи померлою, воно підлягає поверненню, за винятком майна, придбаного за набувальною давністю, а також грошей та цінних паперів на пред'явника. Особа, до якої майно перейшло за відплатним договором, зобов'язана повернути його, якщо буде встановлено, що на момент набуття цього майна вона знала, що фізична особа, оголошена померлою, відшкодовується вартість цього майна.

Якщо майно фізичної особи, яка була оголошена померлою і з'явилася, перейшло у власність держави, Автономної Республіки Крим або територіальної громади і було ними реалізоване, зазначеній особі повертається сума, одержана

від реалізації цього майна. В інших випадках майно чи його вартість поверненню не підлягають [5].

При поверненні майна фізичній особі, оголошеній померлою, вона має право вимагати від того, хто володів майном, повернення чи відшкодування отриманих ним доходів з вирахуванням зроблених необхідних витрат на майно. Питання про долю поліпшень майна, зроблених тим, хто ним володів, вирішується залежно від того, чи можна виділити ці поліпшення без пошкодження майна. Якщо поліпшення можна відділити, той, хто володів майном, вправі залишити їх за собою. Якщо відділення їх неможливе, володілець майна має право вимагати компенсації витрат на поліпшення майна. При цьому вказані витрати оцінюються як такі, що не перевищують розміру збільшення вартості майна.

Шлюб громадянина, оголошеного померлим, може бути поновлений органами РАЦС за спільною заявою подружжя, якщо жоден з них не уклав новий шлюб (ст. 118 СК). Для задоволення вказаних вимог і повернення майна чи виплати зазначених сум час появи фізичної особи, оголошеної померлою, значення не має [2, с.263-265].

Підсумовуючи сказане, зауважимо, що оголошення особи померлою - це закріплення судовим рішенням передбачення про її смерть. Питання, пов'язаних із наслідками оголошення особи померлою є актуальними та потребують подальшого вдосконалення досліджуваного інституту. Потрібно враховувати вітчизняну наявну судову практику та динаміка сучасних правових перетворень у суспільстві, особливо з урахуванням подій на сході нашої України.

Список використаних джерел:

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2004 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Визначення громадянина безвісно відсутнім, його правове значення. Оголошення громадянина померлим. URL: <https://studfiles.net/preview/5462033/page:35/>
3. Панченко М. І. Цивільне право України: Навч. Посіб. К. : Знання, 2009.
4. Килимник І.І., Бровдій А.М., Кутоманов Д.Є., Цивільне право України : навч. Посібник; Харк. Нац. Ун-т міськ. Госп-ва ім. О.М. Бекетова; Х.: ХНУМГ. 2014
5. Фурса С.Я. Правові аспекти визнання громадянина безвісно відсутнім або оголошення його померлим. *Право України*. 2009.-№2(18).

АРХІТЕКТУРНА САМОДЕСТРУКЦІЯ

Штирбу О.,

студентка 4 курсу архітектурного факультету

Науковий керівник: к.т.н. Саньков П. М.

Придніпровська державна академія

будівництва і архітектури

(м. Дніпро, Україна)

На сьогоднішній день більшість людей живуть в мегаполісах практично все життя: народжуються, розвиваються і вмирають в особливому урбанізованому просторі, яке було створено попередніми поколіннями не інакше як неприродним, штучним чином, що володіє досить специфічними особливостями, однією з яких є зовнішній вигляд міста. Усе взаємопов'язано - «Змах крила метелика на одному континенті може викликати землетрус на іншому». При проектуванні будинків і споруд, при містобудуванні в цілому, важливо враховувати соціальні фактори. Реакція мозку людини на навколишнє середовище доволі сильна. Працездатність істотно скорочується від спостереження цілий день тьмяних і монотонних пейзажів за вікном.

Характер організації конкретних процесів діяльності визначає емоційність сприйняття. Сприйняття середовища глибоко суб'єктивно. Ми не можемо розуміти середу, але ми можемо її відчувати, саме так, як ми не розуміємо сигналів візуальної комунікації, але можемо несвідомо сприймати їх. Міське середовище виступає продовженням глобального інформаційного поля. У сприйнятті міського простору ми оперуємо тими ж візуальними модулями.

Архітектура впливає на психіку і здоров'я людей, викликаючи певні асоціації, визначаючи відчуття в просторі і світовідчуття, формуючи світогляд, виховуючи духовну культуру.

Питаннями сприйняття архітектурного середовища рядовим спостерігачем займається експериментальна естетика.

Архітектура відтворює середу в якій виховується людина. За будівлями в місті можна визначити ментальність людей, що живуть в цьому регіоні, їх настрій, характер, норми поведінки та рівень культури. Середовище формує людину як особистість і її свідомість.

Навколишнє середовище, хочемо ми цього чи ні, задає поведінку і може нав'язувати різні почуття. Коли у людини виникають неприємні відчуття можливо це реакція на сприйняття середовища, в якій він знаходиться. Багато людей помічали, коли в певних місцях, виникають певні почуття і думки - це момент тотальності навколишнього простору. Місце запам'ятовує думку, чим сильніше думка, тим довше зберігається запис. Тому найбільша кількість злочинів у місті, виникають в одних і тих же місцях - де часто лаються, вихлюпують емоції і виникають погані думки.

У науковій літературі порівняно недавно з'явилося таке поняття, як "семіотичні механізми в архітектурі". Вони являють собою взаємозв'язок форми і

функції, засіб породження почуттів, переживань, настроїв, що в підсумку переростає в смислове складову. Відхід від традиційного стильового проектування в даний час з'явився причиною виникнення нестижових психологічних потреб людини і прагнення архітектора проявити свою оригінальність.

У сучасному зодчестві, з початку 20-го століття, спостерігається відхід від традиції і втрата властивій архітектурі мови просторових форм. Тому виникає необхідність у вивченні механізмів впливу архітектурного середовища на людину.

Навколишній світ розвивається за рівнем свідомості людей, що живуть в ньому. Світ людини є таким, яким вона його відображає в своїй свідомості. Якщо свідомість спотворено, тоді і світ відображається спотвореним. «Свідомість є основною голографічною матрицею, за якою формується сфера буття, і від свідомості людини залежить, як виглядає форма його буття. Потім вже буття визначає свідомість ». Отже, через свідомість пізнається і відображається реальність.

Місто - це втілення думки архітектора або замовника через архітектора. «Спочатку ми формуємо споруди, а потім споруди формують нас» (Уїнстон Черчилль).

Наша планета має енергосилових каркас, що складається з сіток і структур. Професором Г.І. Швєбса (Україна) в 1998 році виділено три типи біоактивних структур: глобальний, регіональний і локальний. Глобальна геоактивних структура (ГГАС) являє собою систему сіток різних рівнів: крупноячеистая, середнячеистая, мелкоячеистая. Середнячеистая ГГАС є швидше за все наслідком активних розломів в земній корі, що виявляються в фіксаціях на поверхні Землі в таких місцях різних електричних ефектів, наприклад, збільшується напруженість низькочастотного електромагнітного поля, в тому числі в діапазоні біоактивних частот, які збігаються з ритмами органів людини і тварин. Варто увійти в таку зону з зазначеними відхиленнями польового фону, як у людини цілком відчутно змінюється фізіологічні та біохімічні показники, часом призводять до різкого погіршення здоров'я і розладів психіки.

В межах геоактивних і геопатогенних зон і вузлів особливо позначається вплив магнітних бур, пов'язаних із сонячною активністю. Це вплив хвороботворно для особливо чутливих людей, які відрізняються сприйнятливістю навіть до слабких змін польовий обстановки. Якщо ширина лінії глобальної геоактивних структури (ГГАС) фіксується в межах 4-8 метрів (а може бути і більше), то на таких ділянках відзначається підвищена захворюваність людей онкологічними та системними захворюваннями, спостерігаються пошкодження житлових будинків, споруд і підземних комунікацій (просідання будівель, руйнування кладки, деформація металевих конструкцій, а так само висока захворюваність домашніх тварин і худоби, відбуваються різні незвичайні явища, на дорогах відзначається підвищена аварійність).

Якщо врахувати одну з гіпотез, згідно з якою по лініях ГГАС Землі передається потужна енергія, що передається на багато кілометрів і має закінчення у вигляді кіл або квадратів на поверхні Землі - місця сили, і іншу гіпотезу, що за цими ж лініях передається якась інформація з іншого,

невідомого нам світу, яка через біополеву оболонку людини може просочитися в її мозок і привести до появи галюциногенних явищ, які здатні наповнити нашу свідомість жахом, нез'ясовним страхом, паралізувати мозок і привести до суїциду або інших незворотніх наслідків, то стане зрозуміло нагальна необхідність вивчення цих структур.

Людина інстинктивно уникає місць з пошкодженої енергетикою, прагне перебувати і жити там, де приємно і зручно. «Архітектура - теж літопис світу: вона говорить тоді, коли вже мовчать і пісні, і перекази» Микола Васильович Гоголь. Архітектура зберігає не тільки історію, але й енергетику минулих століть, вплив якої на людину не завжди передбачувано.

Висновок. Простір і людина чинять сильний взаємовплив один на одного, формуючи все нові і нові витки розвитку або самознищення.

Список використаних джерел:

1. Иевлева, М. А. Архитектура, как средство социального регулирования в тоталитарных странах. Автореф. дисс.... канд. Харьков, 2013. 42 с.
2. Басс, В. Архитектура как средство коммуникации [Электрон. ресурс] / Университет Arzamas. URL: <http://arzamas.academy/courses/12/2> (дата обращения: 27.03.2017).
3. Гибсон Дж. Экологический подход к зрительному восприятию. М: 1988. Kiatofjaii Architekturceamiotik . Werk. 1971. № 4. S. 246—255.
4. Семиотика и язык архитектуры: сб. науч. тр. / Всесоюз. ин-т теории архитектуры и градостроительства. Под ред. Е.И. Россинской. М., 1991.
5. Шилин, В. В. Архитектура и психология. Краткий конспект лекций. Нижний Новгород: Изд-во Нижегород. гос. архит.-строит. ун-та, 2011. 66 с.
6. Макаров В.А. Строение земной коры, как результат функционирования силовых каркасов Геокристалла. 1995. URL : http://www.lachugin.ru/science/idsz1_8.htm.

**ЗАСТАВА МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОКРЕМІ ОБ'ЄКТИ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Юсип Х.,

студентка групи МЮс-2019

*Науковий керівник: к. ю. н. **Бабецька І. Я.***

Коледж ПВНЗ Університет Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Діюче в Україні законодавство не містить спеціальних норм, що стосуються застави майнових прав інтелектуальної власності.

Права на об'єкти інтелектуальної власності в частині їх майнової складової вписуються в рамки юридичної конструкції регулювання застави, однак застава цих прав через властиву їм специфіку вимагає за багатьма підставами іншого підходу до регулювання [1].

Специфіка категорії майнових прав на об'єкти промислової власності справляє вплив на зміст правових засобів, які мають застосовуватись для врегулювання заставних відносин у цій сфері.

На сьогодні застава майнових прав інтелектуальної власності здійснюється на підставі загальних норм про заставу, що містяться в Цивільному кодексі України [2] та Законі України «Про заставу» [3].

У відповідності до статті 574 Цивільного кодексу України застава виникає на підставі договору, закону або рішення суду [2].

До застави, яка виникає на підставі закону, застосовуються положення цього Цивільного кодексу щодо застави, яка виникає на підставі договору, якщо інше не встановлено законом. Прикладом застави, що виникає на підставі закону є вимога забезпечення окремого зобов'язання заставою, якщо таке передбачено законодавством.

Застава майнових прав інтелектуальної власності зазвичай виникає з договору. Сторонами договору застави (заставадавцем і заставадержателем) можуть бути фізичні, юридичні особи та держава [3].

Заставадавцем може бути як сам боржник, так і третя особа (майновий поручитель).

Заставадавцем при заставі майна може бути його власник, який має право відчужувати заставлене майно на підставах, передбачених законом, а також особа, якій власник у встановленому порядку передав майно і право застави на це майно.

Поточне законодавство встановлює ряд вимог до договору застави, зокрема, його змісту. У договорі застави визначаються суть, розмір і строк виконання зобов'язання, забезпеченого заставою, подається опис предмета застави, а також визначаються інші умови, погоджені сторонами договору.

Опис предмета застави в договорі застави може бути поданий у загальній формі (вказівка на вид заставленого майна тощо) [3].

Так, наприклад, між Відкритим акціонерним товариством «ВТБ Банк» (правонаступником якого є Публічне акціонерне товариство «ВТБ Банк»), як заставодержателем та Відкритим акціонерним товариством «Вінніфрут», як заставодавцем укладено договір застави майнових прав № 100.2.3-01/1853-08 відповідно до якого договір забезпечує вимоги заставодержателя, що впливають з договору про надання відновлювальної відкличної кредитної лінії № 100.2.3-01/184к-08 від 01.07.2008р. (а також будь-якими змінами і доповненнями до нього, в тому числі стосовно збільшення процентної ставки за користування кредитом, збільшення строку кредитування, суми кредиту тощо) укладеним між заставодержателем та заставодавцем [4].

В той же час як прикладом застави майнових прав майновим поручителем є випадок названий в рішенні суду у справі 464/10793/13-ц коли між ПАТ «Укрсоцбанк» та відповідачем було укладено договір застави, за умовами якого відповідач передав в заставу позивачу знак для товарів і послуг «ІНФОРМАЦІЯ_1». Відповідач виступив майновим поручителем за зобов'язаннями ТОВ "М-ФОН" за угодою про співробітництво та організацію взаємовідносин за внутрішнім факторингом № 000/1-06.7-009 від 19.08.2011 року щодо своєчасного та повного відшкодування банку будь-яких витрат, понесених внаслідок невиконання та/чи неналежного виконання ТОВ "М-ФОН" зобов'язань за контрактом [5].

Договір застави має бути укладений у письмовій формі. У випадках, коли предметом застави є нерухоме майно, речі, на які законом поширено режим нерухомого майна, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації, договір застави має бути нотаріально посвідчений на підставі відповідних правостановлюючих документів [4].

Сторонами може бути передбачено нотаріальне посвідчення договору застави і в тих випадках, коли це не є обов'язковим відповідно до законодавства України, але на цьому наполягає одна із сторін. У разі недотримання сторонами вимоги щодо нотаріального посвідчення договору застави право застави в силу статті 585 ЦК України та статті 16 ЗУ «Про заставу» не виникає.

Реєстрація застави рухомого майна, зокрема майнових прав інтелектуальної власності здійснюється у порядку, передбаченому Законом України "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень".

Юридичне значення реєстрації застави рухомого майна полягає в тому, що заставодержатель зареєстрованої застави має переважне право на задоволення вимог із заставленого майна перед заставодержателями незареєстрованих застав та заставодержателями застав, які зареєстровані пізніше (частина п'ята статті 18 ЗУ «Про заставу») [3].

За своєю суттю застава є обтяженням майнових прав інтелектуальної власності. У відповідності з Законом України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» обтяженням є право обтяжувача на рухоме майно боржника або обмеження права боржника чи обтяжувача на рухоме майно, що виникає на підставі закону, договору, рішення суду або з інших дій

фізичних і юридичних осіб, з якими закон пов'язує виникнення прав і обов'язків щодо рухомого майна.

Відповідно до обтяження в обтяжувача і боржника виникають права і обов'язки, встановлені законом та/або договором.

Предметом обтяження може бути рухоме майно, не вилучене з цивільного обороту, на яке згідно із законодавством може бути звернене стягнення. Залежно від змісту обтяження предмет обтяження повинен належати боржнику або обтяжувачу на праві власності чи на праві господарського відання. Відносини щодо рухомого майна, яке належить особі на праві господарського відання, регулюються за правилами, встановленими для регулювання відносин щодо рухомого майна, яке належить особі на праві власності [6].

Застава майнових прав інтелектуальної власності реєструється в Державному реєстрі обтяжень рухомого майна.

Вказаний реєстр являє собою єдину комп'ютерну базу даних про виникнення, зміну, припинення обтяжень, а також про звернення стягнення на предмет обтяження. Відомості про обтяження рухомого майна вносяться до Реєстру на підставі заяви обтяжувача чи уповноваженої ним особи або рішення суду.

Заяву про виникнення, зміну, припинення обтяжень, а також про звернення стягнення на предмет обтяження підписує обтяжувач. Якщо обтяжувачем є юридична особа, підпис її уповноваженої особи скріплюється печаткою. У разі коли заява подається в електронній формі, вона повинна містити електронний підпис обтяжувача.

Для забезпечувальних обтяжень також зазначаються розмір та строк виконання вимоги обтяжувача.

Підтвердженням практики реєстрації обтяжень у вигляді застави майнових прав інтелектуальної власності може слугувати судова практика. Так наприклад у справі № 61/46027.12.11 судом встановлено, що Позивач зазначає про те, що наприкінці вересня 2011 року останній дізнався про те, що 14.09.2011 о 18:15 реєстратором Державним підприємством «Інформаційний центр «Міністерства юстиції України до Державного реєстру обтяжень рухомого майна було внесено запис за № 11608363 (контрольна сума A1616E75A7) про обтяження у вигляді застави рухомого майна. Об'єктом обтяження є майнові права інтелектуальної власності на знак для товарів та послуг». Підставою обтяження зазначений договір застави № 1.

Враховуючи це, позивач вважає, що в результаті внесення реєстраційного запису № 11608363 до Державного реєстру обтяжень рухомого майна, було порушено його право інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для товарів та послуг) «MEDOFF» і належним способом захисту прав позивача за цих обставин є зобов'язання вилучити вказаний реєстраційний запис з Державного реєстру обтяжень рухомого майна [7].

Також, заставаоодержувач повинен враховувати можливість передачі в заставу майнових прав на окремі об'єкти інтелектуальної власності. Так, наприклад, Відповідно до Закону України «Про охорону прав на зазначення

походження товарів» розпорядження виключним правом на найменування місця походження товару, в тому числі шляхом його відчуження або надання іншій особі права використання цього найменування, не допускається. Як вже було зазначено, здатність до відчуження виключного права є необхідною умовою для його застави. Таким чином, виняткове право на найменування місця походження товару не може бути обтяжене заставою.

На нашу думку особливий характер об'єкта слід також враховувати при заставі ноу-хау. Секрет виробництва (ноу-хау) - відомості будь-якого характеру (виробничі, технічні, економічні, організаційні та ін.), в тому числі про результати інтелектуальної діяльності в науково-технічній сфері, а також відомості про способи здійснення професійної діяльності, які мають дійсну або потенційну комерційну цінність в силу невідомості їх третім особам, до яких у третіх осіб немає вільного доступу на законній підставі й у відношенні яких власником таких відомостей введений режим комерційної таємниці.

Право на секрет виробництва (ноу-хау) не є абсолютним винятковим правом. У разі виникнення між особами спору про належність відомостей про секрет виробництва (ноу-хау) тягар доведення порушеного права на секрет виробництва (ноу-хау) лежить на стороні, яка оскаржує порушення свого виняткового права на секрет виробництва (ноу-хау). Слід враховувати, що, "якщо в ході розгляду справи судом буде встановлено втрата конфіденційності відомостей, що становлять секрет виробництва (ноу-хау), відповідне виключне право припиняється у всіх правовласників [8].

Звісно ж, що доцільність віднесення до об'єктів виключних прав секретів виробництва (ноу-хау) покаже правозастосовна, в тому числі судова, практика, до вироблення якої слід уникати укладення договорів про заставу виключного права на секрет виробництва (ноу-хау).

Досить цікавою з точки зору права є передбачена законом України «Про заставу» можливість передавати в заставу майно, що буде набуто заставодавцем в майбутньому.

Отже, закон допускає заставу так званих «майбутніх» майнових прав.

Укладення договору про заставу майбутнього майна є можливим лише за умови наявності правової підстави набуття заставодавцем майна, яке планується передати в заставу, інакше не можна індивідуалізувати майно, що передається в заставу. Такою правовою підставою може бути, наприклад, попередній договір купівлі-продажу, за яким заставодавець як покупець придбає заставлене майно [9].

При таких умовах немає серйозних підстав забороняти і заставу «майбутнього» виключного права на той або інший об'єкт інтелектуальної власності, тим більше якщо стосовно цього об'єкта, а також договору про заставу виключного права на нього передбачена, наприклад, обов'язкова державна реєстрація. Застава права на заявку, прямо не передбачена у Цивільному кодексі України. Разом з тим правилом 13 (9) Патентної інструкції (в редакції 2001 року) до Євразійської патентної конвенції від 9 вересня 1994

року встановлено, що право на євразійську заявку або на євразійський патент може бути предметом застави [10].

Таким чином, можна зробити висновок про те, що предметом застави можуть виступати не тільки виключні права на об'єкти інтелектуальної власності, а й заявки на отримання таких прав (наприклад, заявки на видачу патентів, заявки на знаки). При цьому з практичної точки зору доцільно враховувати, що заставне право щодо заявки на отримання виключного права на об'єкт інтелектуальної власності буде досить короткостроковими за своєю сутністю, і це слід передбачити в договорі про заставу, заключаючи його на невеликий термін.

Цивільний кодекс України та профільні закони, крім такої категорії, як правовласники виключного права, називає також самостійну категорію осіб, що не мають виключних прав в повному обсязі, а мають лише право використання результату на об'єкти інтелектуальної діяльності або засоби індивідуалізації на підставі ліцензійного договору. У зв'язку з цим, виникає питання про те, чи може ліцензіат передати виключне право на такий результат або засіб в якості предмета застави. На перший погляд, на це питання може бути однозначно дано негативну відповідь, так як відповідно до Цивільного кодексу України підписання ліцензійного договору не тягне переходу виключного права до ліцензіата, внаслідок чого ліцензіат не має права обтяжувати заставою виключне право на результат інтелектуальної діяльності або засіб індивідуалізації.

Однак, ліцензійний договір є підставою виникнення зобов'язальних прав, які, відповідно до закону, можуть бути предметом застави, якщо допустимо їх відчуження.

Отже, у випадках, коли право на результат інтелектуальної діяльності або засіб індивідуалізації передається в заставу в передбачених договором межах, то при можливому невиконанні боржником забезпеченого заставою зобов'язання та при зверненні стягнення на закладене право особа, яка придбає це право, буде мати статус ліцензіата.

Відповідно договір про заставу окремих правомочностей прав інтелектуальної власності повинен передбачати способи використання результату інтелектуальної діяльності або засобу індивідуалізації, а також передбачати, чи матиме місце право особи, до якої при можливому зверненні стягнення на предмет застави перейде право на нього, видавати ліцензії іншим особам, і якщо буде-то щодо яких способів використання даного об'єкта інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Крушина О.Г. Залог исключительных прав. М.: ИНИЦ Роспатента, 2006
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Закон України «Про заставу» від 2 жовтня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
4. Рішення Київського апеляційного господарського суду у справі № 22/523
5. Рішення Сихівського районного суду м. Львова у справі № 464/10793/13
6. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 11, ст.140)
7. Рішення Господарського суду м. Києва у справі № 61/46027.12.11
8. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации : учебник для вузов по специальности 021100 "Юриспруденция. М. : Проспект, 2004. 752 с.
9. Егорова Н. О. Залог транспортного средства как способ обеспечения исполнения кредитного договора: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Специальность: 12.00.03. - Гражданское право; Предпринимательско право ; Семейное право ; Международное частное право / Н. О. Егорова; Науч. рук. С. В. Тимофеев. М., 2007. 26 с.
10. Патентна інструкція до Євразійської патентної конвенції від 9 вересня 1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_421

ВІК КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Чоборяк Х.,

студентка групи КЮс-2017-3

*Науковий керівник: к.ю.н. **Острогляд О.В.***

Коледж Університету Короля Данила

(м. Івано-Франківськ, Україна)

Суб'єкт злочину є одним з елементів складу злочину, що має відповідну сукупність ознак, наявність яких визначає особу як таку, що відповідає кримінальній відповідальності [5, с. 583].

Відповідно до ч. 1 ст. 18 КК України суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до Кодексу може наставати кримінальна відповідальність [5, с. 583]. Тобто суб'єкт злочину характеризується трьома обов'язковими ознаками: а) фізична особа; б) осудна особа; в) особа, що досягла відповідного віку. Сукупність таких ознак суб'єкта злочину є обов'язковою для всіх злочинів (складів злочинів), передбачених в Особливій частині КК. Традиційно у науці кримінального права суб'єкт злочину, що характеризується зазначеними ознаками, прийнято називати загальним. Спеціальним суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа (ч. 2 ст. 18 КК) [3, с. 183].

Проблемні аспекти віку кримінальної відповідальності були розглянуті в працях В.О. Навроцького, М.І. Хавронюка, В.П. Тихого, П.В. Хряпінського, З.А. Тростюк, І.П. Васильківська, Н.Л. Березовська, В.О. Глушков, Н.А. Орловська, В.Я. Тацій, О.О. Северін, Н.Я. Ковтун та інші.

Пропоную розглянути останню ознаку суб'єкта, зокрема, ту, що стосується віку.

Необхідно відзначити, що для кримінального права правильне розуміння поняття віку, його ознак і елементів має важливе значення, оскільки вік є невід'ємною ознакою суб'єкта злочину й обов'язковою ознакою ряду кваліфікованих складів злочинів у частині ознаки потерпілого від злочину[8].

У кримінальному праві вік тлумачиться в широкому і вузькому розумінні слова. Під віком у широкому розумінні мається на увазі календарний період, який пройшов від народження людини до будь-якого іншого хронологічного моменту в її житті. У вузькому розумінні – це календарний період психофізіологічного стану людини, з котрим пов'язані біологічні, соціально-психологічні і юридичні зміни і наслідки [9, с. 47]. Слід зазначити, що межі вказаних видів є умовними, оскільки кожен з них тісно пов'язаний з іншим.

Кримінальний закон не містить спеціальної норми, що визначає поняття віку, він тільки вказує на вікові межі настання кримінальної відповідальності. Тому, виходячи з вимоги кримінального закону, впливає положення про те, що особа, яка не досягла встановленого законом віку, та вчинила злочинне діяння, не може бути притягнута до кримінальної відповідальності і, таким чином, не є суб'єктом злочину[9, с. 144].

Говорячи про вік, слід насамперед визначити зміст цього поняття, що, на думку законодавця, пов'язується зі здатністю особи, яка вчинила злочин, нести кримінальну відповідальність [4, с. 98].

Визначаючи рамки і критерії кримінальної відповідальності, необхідно враховувати нарівні із біологічними і психологічними особливостями неповнолітніх злочинців їх інтелектуальний, а також освітній рівень на різних етапах життєвого шляху у зв'язку зі здійсненням ними злочинів [4, с. 98].

Слід уточнити, що в кримінальному праві психологічний вік має значення лише стосовно неповнолітнього суб'єкта злочину. При цьому, в українському кримінальному законодавстві залишається не визначеним питання, щодо значення рівня загального розвитку неповнолітнього, а саме його відсталості, не пов'язаної з психічним захворюванням. Це питання розкрито у Кримінальному процесуальному кодексі України, у Постановах Пленуму Верховного Суду України, але відсутнє у Кримінальному кодексі України [9, с. 144].

Враховуючи все вищесказане, хочеться наголосити на доречних зауваженнях та рекомендаціях О. Сапожнікової. Вона пропонує доповнити ст. 22 КК частиною 3 таким чином, щоб в ній було вказано, що, якщо неповнолітній досяг віку, передбаченого ч. 1 чи 2 даної статті, але внаслідок відставання у психічному розвитку, який не пов'язаний з психічним розладом, під час вчинення суспільно небезпечного діяння не міг повною мірою

усвідомлювати фактичний характер і суспільну небезпечність своїх дій (бездіяльності) або керувати ними, він не підлягає кримінальній відповідальності [8, с. 170].

Погоджуюся з тим, що потрібно враховувати те, наскільки неповнолітній в момент вчинення злочину був здатен усвідомлювати наслідки своїх дій, що є дуже важливим.

Крім того, вік, як кримінально-правова категорія, становить собою встановлену кримінальним законом кількість часу, прожитого особою, а також ступінь її психологічного, фізіологічного і соціального розвитку, що характеризує можливість особи усвідомлювати суспільну небезпеку своїх дій та керувати ними.

Серед загальних умов притягнення особи до кримінальної відповідальності можна назвати досягнення нею встановленого Кримінальним кодексом України віку. За загальним правилом, кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося шістнадцять років (ч. 1 ст. 22 Кримінального Кодексу України). Водночас закон передбачає так званий знижений вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Відповідно до ч. 2 ст. 22 Кримінального Кодексу України особи, які вчинили злочин у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності за ряд перелічених у ній злочинів [1, с. 173].

Останнім часом, ми спостерігаємо тенденцію зростання злочинності серед неповнолітніх, у зв'язку з чим постає питання про необхідність як зниження, так і розширення меж віку кримінальної відповідальності. Деякі вчені-юристи, з огляду на те, що суспільно небезпечні діяння вчиняють особи до 14 років, пропонують переглянути положення кримінального законодавства України щодо віку кримінальної відповідальності [7, с. 183].

Цілком погоджуюся з думкою науковців, адже законодавство, яке діяло років 15-20 тому не може бути ефективним в наш час. Світ прогресує, ментальність людей змінюється, а разом з цим змінюється і кримінальне право. Рекомендую розглянути ідеї відомих науковців щодо віку кримінальної відповідальності.

Так, В.Г. Павлов пропонує знизити вік кримінальної відповідальності до тринадцяти років осіб, які вчинили вбивство, умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю, крадіжку, грабіж, розбій, хуліганство при обтяжуючих обставинах, тощо. [6, с. 35].

У свою чергу, В.М. Бурдін висуває свою версію розподілу віку кримінальної відповідальності на чотири групи: діти до 11 років; підлітки 11–14 років; підлітки 14–16 років та неповнолітні 16–18 років. На його думку, діти віком до 11 років перебувають поза сферою кримінально-правового впливу і не можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності; неповнолітні віком від 11 до 14 років притягуються до кримінальної відповідальності лише за вичерпний перелік злочинів, за умови підтвердження висновком експертизи відповідальності фактичного рівня розвитку їх хронологічному віку, достатнього для винної відповідальності [2, с. 10].

Вважаю себе більш прихильником думки В.М. Бурдіна, адже, думаю, така класифікація дає можливість глибше по категоріям пізнати природу вчинення злочину неповнолітнім та, в свою чергу, наслідки їх скоєння, що є кримінальною відповідальністю.

Список використаних джерел:

1. Аніщук В. Вплив віку суб'єкта злочину на кримінальну відповідальність. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №7. с. 173
2. Бурдін В.М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. К., 2002. 18с.
3. Гриненко І. Ознаки суб'єкта злочину як критерії класифікації злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №7. с. 183-184
4. Квак В.В. Поняття віку особи в кримінальному праві. *Вісник*. 2011. №6. с. 144
5. Лосич С. В. Особливості суб'єкта злочину за схилення неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів. *Форум права*. 2012. № 1. С. 583–587
6. Павлов В.Г. Субъект преступления и уголовная ответственность. СПб.: Лань; Фонд «Университет», 2000. 192 с
7. Павловська А.А., Смаглюк О.В. Досягнення віку кримінальної відповідальності як ознака неповнолітнього суб'єкта злочину. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. №2. с. 181-186
8. Сапожнікова О. Проблемні питання, що пов'язані із встановленням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. *Вісник Львівського університету. Серія «Юридична»*. 2007. Випуск 45. с. 170-180.
9. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Атіка, 2004. 263 с.

**ДО ПИТАННЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ НЕГАЙНОЇ ВІДМОВИ ВІД
ВИКОРИСТАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ТА
КОДЕКСІ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
ВІД ТЕРМІНА «НЕОПОДАТКОВАНИЙ МІНІМУМ ДОХОДІВ
ГРОМАДЯН»**

Яцківська А., студентка
Науковий керівник: к.ю.н., с.н.с. **Кузьмін С. А.**
Державний університет «Житомирська політехніка»
(м. Житомир, Україна)

1 вересня 2001 року, відповідно до Закону України від 5 квітня 2001 року №2341-III, набув чинності Кримінальний кодекс України [1]. Згідно з вимогами юридичної техніки правотворчості та системи тогочасного вітчизняного

законодавства робоча група, до складу якої входили провідні вітчизняні вчені-правознавці, для визначення розміру заподіяної злочином шкоди та розміру штрафів як санкцій за вчинення кримінального правопорушення, було використано термін «неоподатковуваний мінімум доходів громадян» [2]. Ми маємо зазначити, що на той час це дійсно був єдиний адекватний варіант «прив'язати» розмір шкоди та розмір штрафних санкцій до реального курсу національної валюти.

Фактично утворенню цього терміна та відповідних норм суміжних законів, сума якого, доречі, корегувалася багаторазово, іноді по декілька разів на рік, ми завдячуємо Закону України «Про прибутковий податок з громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства» [3]. За умов галопуючої інфляції та нестабільності купоно-карбованця, такий підхід, мабуть, також був оптимальним. Але реальна соціальна та економічна ситуація в державі з того часу зазнала суттєвих позитивних змін, що, у свою чергу, знівелювали його значення у системі податкового законодавства.

Однак, нажаль, цей анахронізм, що, варто ще раз підкреслити, вже багато років вже взагалі не використовується у податковому законодавстві, продовжує фігурувати як у вітчизняному законі про кримінальну відповідальність, так і у кодифікованому Законі України «Про адміністративні правопорушення», але лише в контексті санкцій відповідних норм вказаних законів. Такий підхід об'єктивно не може вважатися не тільки правильним, але і взагалі допустимим для соціальної, демократичної та правової держави, якою відповідно до статті 1 Основного Закону нашої держави проголошено Україну [4].

Фактично на сьогодні діє норма неоподаткованого мінімуму доходів громадян на рівні 17 грн. (17000 крб.) встановлена, відповідно до такого, що вже втратив чинність. Указу Президента України «Про внесення змін до Указу Президента України від 13 вересня 1994 року № 519» від 21 листопада 1995 року № 1082/95 [5], що вже саме по собі є юридичним нонсенсом.

Більш того, у чинних на сьогодні законах, зокрема, у Податковому кодексі України, ми зустрічаємо таке посилання: «Якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, то для цілей їх застосування використовується сума в розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства в частині кваліфікації адміністративних або кримінальних правопорушень, для яких сума неоподаткованого мінімуму встановлюється на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 пункту 169.1 статті 169 розділу IV цього Кодексу для відповідного року» [6].

На нашу думку, в даному випадку, одним з головних порушень принципу справедливості є те, що санкція є незмінною – 17 грн (пункт 5 підрозділу 1 розділу XX Податкового кодексу України), в той час, як інфляція, а відповідно і розмір заподіяної правопорушенням шкоди, прирівняний до неї через визначення податкової соціальної пільги постійно змінюються. Отже, має місце фактичне зменшення покарання понад як у 12 разів, а відповідно і ступеня кримінально-правової та адміністративно-правової охорони.

На підставі викладеного пропонуємо повністю відмовитися у Кримінальному кодексі України та Кодексі України про адміністративні правопорушення від використання терміна «неоподатковуваний мінімум доходів громадян», замінивши його на вживаний та регулярно змінюваний термін «Податкова соціальна пільга».

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. URL: [//https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14](https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14).
2. Пояснювальна записка до проекту Кримінального кодексу України, підготовлена робочою групою Кабінету Міністрів України. *Українське право*. 1997. № 2. С. 127–158.
3. Закон України «Про прибутковий податок з громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-12>.
4. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Указ Президента України «Про внесення змін до Указу Президента України від 13 вересня 1994 року № 519» від 21 листопада 1995 року № 1082/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082/95>.
6. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print>.

Наукове видання

Матеріали VII Міжнародного студентського наукового симпозіуму

**СПІВДРУЖНІСТЬ НАУК: АРХІТЕКТУРА, ЕКОНОМІКА,
ПРАВО**

Матеріали подані мовою оригіналу. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

Упорядники:

О. В. Острогляд, Л.Б.Федик

Художнє оформлення:

І. В. Гребенюк

Видано за авторською редакцією